Dñs Hanno sup aplas tñ paulu apli ad romanos ꝯpit

Athenis ciui
tate grecorum
est a corintho ciui
tas metropoli ach
aye regionis grece
scripsit aplꝰ romanis · hanc epistolā
quos romanos nō ipe petrus · non
alius duodecim discipulorū ꝓnuum
misertus · sed quida iudeoꝝ ꝯdanatū
qui fide xpi ab aplis ꝓcepta veme
romam ulꝝ ꝓficiscebat
cu erant ipi subnecti · que apud
iherosolimam didicerant romanis
euāgelizauerunt · Causa aut scribē
di hanc epistam hec ꝓbat extitisse.
Orta est contentio int iudeos ꝯuertes
et gentiles etiā ad fidem cōuemē
tes · Judei siquidē credentes ꝓpe
sanctos pres a quibus originem
ducebant · et ꝓpe legem qua soli
mi gentes ceteris ꝓcepant gentiles
despiciebāt ꝯdentes dispuabant · ut pote ydo
latrie superstitiom deditos · dicebāt
ꝓpe obseruantiam legis · cui seruie
bat meruisse atque se gram xpi
et fidem euangelij et gentiles pre
morte qua intulerat iudei xpō se
eis ꝓferebāt · nichilominꝰ impro
perates eis eandem mortem filij
dei · sibiq ꝓtestabant se ydolis
obsequium veneracioms minime
exhibuisse · si legis ꝓcepta ac
ꝓphaꝝ oracula habuissent · dicēs
si nō habuisse ꝓphās aut aplos
ydola nō coleremus Cuius igr hoc
imposuit se paulꝰ aplꝰ ī medio · oīs
illoꝝ contentiones destruēs q̄ ni
ꝓlogo huius eple manifestē · et ssi bonꝰ
conciliator extenta manu illos alios
quos · oīs ad unā concordiā adducit.
ostendens nullū eoꝝ suis meritis ee
saluatum · qm oīs a iudeis a gentiles
sub peccato tenebant · sed ꝑ gram dei
Epistola aut gre vocabulo latino
dicit supmissa ut additu xpo
sequide sonat supra · stola missio et
pistole dicit supmisse · eo q̄ ut
sup vetus testamētum a sup euāge
liū ubi ꝓfectū salus cōsistit misse sint
ad delenda ꝑmissa et orientia ꝑnia
uicia · et ut si quis trāgressus fuit
euglīm · hic inueniat medicinā salutis
quatenꝰ uidicta euglij possit effugere
redditꝰ illi ꝑ digna ꝑmia · nā dig
nitatis causa qd sup exhibant · sed ad
completiōez illoꝝ postea scripta sunt
sicut epithaphiū a epi grāma sup se
pulchru a supscripto uocāt Epla aut
ista nō illu ordinē tenet in corpe eplaꝝ
quo est cōscripta · sed cū dignitatis
romanoꝝ qui tūc totius uniuersis gentibus
imperabat ꝑmatū obtinuit · hoc tūc fm
t nō ab eplis sed ꝓcius ab illo qui
oīs eplas sub uno corpe curauit
colligere Nouandū ꝙ sicut moyses legis
lator israhel unico ꝓlo a pharaone
liberato decē ꝑcepta tradidit · ita
paulus aplꝰ credentibus in xpm · et
a pharaone ꝑtali ecclie decem eplas
scripsit · nā quatuor reliquas ad discī
pulos misit · duas uidelicet thimotheo
unā tito · unā philemon · Paulꝰ
Paulus ut Jheronimꝰ dr · a
primo ꝑsolus qd sce ecclie cōtulit
a paulo uidelicet · sergio ꝓcōsule
que apud cyprū cōuertit hoc nomē sibi
imposuit · ut sicut parthicus ꝙ parthos
superauit · germanicus qui germaniā
uicit · ꝙlibet dux romanoꝝ est dictus ·
sic ab eo ꝑncipe que ꝑius superauit

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

sīr appellatus paulus ꝛ Ois aug dr
modicū mīpīt paulū ꝛ hūle vīq ipe
dicit Ego sum mīm oīm apl Dr ꝛ
a potu paulꝰ scdm quosdā ꝛ a cessāe
pseruīois · Vel certe ut pelagius dr
dnomus mtelligī fuisse ut plurim
inuenīt duob nōīb vocat sīt
ozias qui ꝛ azarias ī vetī testīo
ī nouo aūt matheꝰ qui ꝛ leui Un
m actib legīt saulꝰ qui et paulꝰ
Vel est more sanctoꝝ cōmutatōe
mezuit nōis · ut abraham ꝛ jacob
ꝛ symō q ꝛ petrus vocatus est a dño
ut pseruīor vocat ē saulꝰ ꝛ ifm
pꝰ predicatoꝝ effīs Dr paulꝰ ꝛ hūl
xpi discipulꝰ ꝑ apostolꝰ apostolꝰ
gre latine dr missꝰ · et iste a dño
audiuit longe mitta te ad gentes
De grecis aūtoꝝ vide m epla ad
ephesios ¶ ad romanos

Romanꝰ hic appellat apls
qu ex iudeis gentilꝫ q ꝛ de
tib m ptib itale habitabāt · ītpre
tāt aūt romam sublimes siue roma
tas · q illo tpe quo apls hanc eplam
illis misit cunctis gentilꝫ pīcipabā
iōz sublimiōes eāt oīb apls plis ·
et intonabāt pcepta publica ꝛ pua
coꝝ fama ī oīm hoīm resonabat

Paulꝰ seruꝰ jhū xpi Loze
De nōīe apli ia supeꝝus
dctm ē Dz grecum est cui
dns dicit ia nō dm dicā vos seruos
sꝫ amicos meos · quare apls se seruū
appellet ? Ad qd dicendum est duo
gna esse seruitutis · Unū viz tioris ·
alterū amoris · Est quippe seruitus
timoris q timet seruꝰ dnm suū ·
timēs ab illo flagellā · si ꝙ oīa
voluntat eq nō obedierit Et est
seruilis amoris filialis ꝙ q seruit
bono filius pīr timēs eū offensā · qui
seruitutis gre se vocat apls seruum
jhū xpi · de qua dns dicit · cum fece
ritis oīa q pcepta sūt vob · dicite q
inutiles sumꝰ · hꝰ ē nō future tioris et
seruilis sed amoris ꝛ filialis · q ipse
filius nō vult offendē patrē xpm ·
jhū hoc nōīa ē ab hūitate ipositum āgelo
dicente ad maiaz vocabis nōīa eius ihm
hꝰ latīo eloq̄o saluator ut salutaris
mteꝛpetā · cuiꝰ nois etymologiā expo
nēs āgelus dicit · eo q ipse salū faciet
ppm suū a pcis eoꝝ Hoc vo nōīa dimit
tequs vbū pris vocat · jhū · hꝰ ste
latīe dr unctus · hebr messias · unde hebrice
unctus est · nō oleo visibili ꝙ oleo
inuisibili · plenitudine uīt spūs sancti
De q unctōe dicit pl Unxit te deꝰ
deꝰ tuus oleo letīe · alīs olim fuit
adhibitū hꝰ nomē · sacerdotibꝫ viz · et
regibꝫ ꝛ pphis · sed jhū prīm ꝙm
Vocatꝰ est apls est vocō gratiꝫ ·
de q dr multi sūt vocati pauci vo
electi · Et ē spēcialis · de q aut ide apls
quoda loco Quos vocat hos ꝛ iustī
ficauit Secdm quā vocatus ē paulꝰ
apls · ꝛ missus Notandū aūt ideo nō
aptatꝰ ab apls ī oīb epīis esse potuī ·
ut maiorus honorib ꝛ dignitatis ecclē
eq epīe apud auditoꝝ Et Segꝛ
gatus Segregatus dr id est electus
ad euglīm dei pdicandū vel segꝛgatꝰ
· a gregē sepatꝰ · a terrēis viz apls
nō mente corpe · ꝙ cū eis unū ꝛ
aīaz unā haberet cū terrēis · segꝛ
gatꝰ ē corpe ab alīs spū sancto
pcipiente · segꝛgate mihi barnabam ꝛ
paulū · et destinatꝰ ē gentibus toti
orbis pdicator Verbi gna Cerut

homo extendit brachiū ad expandū
nō tū idēo pūdet a reliquis corpe
ris pauli corpe ipē destinati est
gentibus ad predicandū. ꝑ tū nō ideo
separatus ē a cereis aplis mente z affe
ctu. et cū reliqui aplī singulis m
locis pdicassent. et singula regna
tenuissent. Verbi gratia Andreas
achaiam. Thomas yndiam. matheus
ethyopiam. ille omnibus regnis z ōibus
pdicator extitit gentibus unde ipe
dicit Cui oratus est petro i aplatū
circūcisionis: oratus ē z mihi gentes.
Quod tale est ac si aliis verbis di
ceret Cui petrū mgrm institut
iudeoꝝ. mihi mgrm voluit ꝑfice
omnibus gentibus In euāgelio dei
Marcus dicit initiū euāngelij jhu
xpi. ipse ē euāgliū dei subaudituꝝ
prius ee affirmat Quare fit ista
diuersitas. qz ut filius aut omia
patris sua sunt. z sua patris. ideoq; unū
euāgliū cum possident. t. unū initiū
Nam sicut una substā est patris et filij
una potestas. una deitas ita unū
euāgliū est patris z filij Quid ē ergo
euāgliū? bonū nūciū ut dixi et qđ
melius nūciū. qz annūciare oportebat
deū. trinitatē habē in psonis. Unitatē
in substā. patrem ingenitum. filiū genitū.
spm sanctū procedentē ab utroq; ita
tamen trinitatē xpi secm diuinitatē an substā
secm humanitatē infirmitatem mortis
cula illius passione z resurrectione z
ascensione ad celos. adiutū illius ad
iudiciū. resurrectionis gratiam. gloriam
electoꝝ. damnationis reproboꝝ. z quos
credē debeam ad ista omia pducendā
sufficiens ē aplūs. Dicit Quod
euāgliū ēm promiserat ꝑ prophetas suos

Circa ꝑmisit deus ꝑ ꝑphetas filiū suū
ad salutē gentis humanē i mundū ee venturū:
sic promisit z sanctū euāgliū Notandū
qz cū dixisset ꝑ ꝑphetas. statim subiunxit
suos. ꝑphetas non ee. z accepit ē
aliquos ꝑ bonos. aliquos ꝑ malos. nā sicut
fuerat in veteri testamento ꝑphetas boni qui spū
sco afflati multa misteria sibi diuinitus ostensa pdixerūt: ita fuerūt et
falsi. dicentes hec dicit dns. cū dns
nō miserit eos. unde z ꝑ ysaiā dicit ꝑphetas
qui ē medacium. ipse enim est ꝑphetat
nō qđ ꝑ istos ora ꝑmisit euāgeliū.
sed potius ꝑ apostolos quos ipse misit dicit
ꝑ Jheremiā disponā mihi testamētū nouū:
t. euāgliū Et iterū scriptū est. ecce dies ueniūt
pactū sempiternū ꝑ ōem qui legē moysi
nā habebat exorabat dicens: dilige
euāgliū cōstitue in Scripturis scis
de filio suo. Quare scripture nō sanctę.
ut sūt deū platonis. Aristotelis. philo
sophoꝝ. carmina poetaꝝ homeri
sue Virgilij. aliorū poetaꝝ gentiliū.
Scripture sce appellant. lex z ꝓphete atq;
psalmi. qz scripture observatores suos
prohibendo vitia z cōmendo virtutes cōmēdando
Que scripture sante. vel qđ euāgliū de
filio suo t. de xpo sit. qz illū annūciat
multi qui sunt filij dei secm adoptionē
one de quibus ioh dicit Quotquot autem
receperūt eum dedit eis potestatē filios dei
fieri. sed unus ē ꝑ quem dns Jhus xps.
malus ip de quo ipse ꝑ ait ē filius meus
dilectus. de quo subiungit Qui factus
ē ex semine dauid secm carnem
Dns Jhus xps ex duabus substātijs
diuina scz z humana i unitate psone
subsistēs. deus verus est. et verus homo
secm quod deus ē. nō ē ficta sed

gremty · qr nō est creātus Secdm carnē
aūt factus ē ex semine dauid · qr fuit
de tribu iudā · de cuius ygrene descendit
vīrginā maria ex cuius semē formata
ē carnō dñica ope sc̄i spūs sancti · vtrō
ygmalu · vñ dr̄ colēmeus aplus · qr
frē est · deo p̄ri filius scdm carnem ·
nō scdm diuinitatē · qr dñs et factor
dauid erat · Nūc p̄destinatus ꝑfinitus p̄de
stinatus ē filius dei · i virtute · sibau
dr̄ diuinitatis · a ꝑpotentia vbi a quo
assumptus ē ipe homo · i vnitate ꝑsone ;
Orīenes dr̄ qui destinatus ē filius dei
dicens · Destinarē illū posse qui ē p̄dsti
natus qui nō ē Sz scdm augm̄ melius
dicendū · qui p̄destinatus ē filius dei ·
qr nō de verbo lect̄ li aplo ꝑ de hoīe ·
qui nō erat ānūs frēs esset · Quāmtus
cī que nō erat antea illa ē p̄destinata
et ꝑfinita siue p̄ordinata siue sanc
tificatus ut filius dei eēt supra a vbo
i virtute diuinitatis a potentia vbi ·
a vnita ibi · i vnitate ꝑsone Secdm
spūm sanctificationis Spūs sanctificationis
appellat̄ spūs scī · qr fuit sanctos hoēs ·
a sanctitate p̄uenit angelis · q̄ eōs
formauit · a viuificauit a sanctificat
ipm hoēm · i vtero virginali ex scīe
mulieris sine scīe viri Considerādū
nobis ē aūt qr nō fuit ex spū scō ꝑ scīe ·
ne dicam illū ex p̄cm luxurie ·
ne dicāt duo ee p̄res ingt̄ go utr
Nūc frē ē ex femine dauid scdm
carnē · scdm spūm sanctificationis · scdm
operationē spūs scī ꝑ quē ois sanctificat̄
qui est hō p̄destinatus est filius dei
i virtute ex resurrectione mortuoz
Ihū christi Merito dicit illū p̄destina
tū ee filiū dei ex resurrectione ·
post resurrectiōz · qr tunc potuit
verus filius dei ee · qui i morte illi
multa miracula accidentia cōpulerūt
dicē · Vere filius dei erat iste · Quia
aūs sustinēret in ligno ꝑ saluti
gnis humanā a moreret · multa
miracula fieret in passione illi que
cuctis narrat · a paulus cognosce
bat filius esse dei · i tm ut aplis
dū comprehenderet · reluctō eo fugerēt ·
Qz postq̄ sol obscuratus est · i m
morte eius tā terra cōtremuit · monu
menta aperta sunt · velū templi
scissum ē · a resurrexit · cognitus
est ee filius dei · Qz attendendū q̄e
dicit aplus · ex resurrectione mortuoz
ē p̄destinatus filius dei a nō ex
resurrectione mortis Recte go dr̄
ex resurrectione mortuoz a nō ex
resurrectione mortis · ut ostendat
illum p̄cessisse i resurrectione
oīm mortuoz · et demonstrat qr
sicut sua resurrectio p̄eualuit ·
ita q̄ multoz mortuoz corpa ·
et aūs q̄ secū resuscitauit · de
quibus dicit · Multa corpa sanctoz
qui dormierāt surrexerūt ex quoru go
mortuorū resurrectione apparuit xps
verus dei filius esse ihū christū · et
illoru q̄ ad se p̄trahebāt · et de qbus
supra paulus dixim̄ · ut sit ipe primo
genit̄ i multis frib̄ Nam de
resurrectione reproborū nichil hic dr̄
Dr̄ go a ita cōtingit paulus seruus
ihū xpi vocatus aplus ex resurrectione
mortuorū ihū christi Omis quidem
apli ān dñi passionē sunt vocati
ab ipo christo · paulus vō p̄ resur
rectionē eius Per quē accepimus
gram a aplatū · ad obediendū fidei
in oībus gentibus p̄ nōie eius
Vera dr̄ gratis data et gram hic
debem̄ intelligere fidem a remissiōz

predcū · bl panctiā oīm laboīū pro
q̄ remunerabit · in futū · q̄ omīa nob'
in illis p̄cedentibꝫ meritis antiq̄tus sc̄
ad obediendū fidei · supp · euglice ·
sue fidei crisi · qd̄ idem est · & nō in
una gente tātūmō israhelitum · sed
i oīb⁹ gentibꝫ · ut obediant fidei
xp̄i acq̄pmꝫ aplātū & missatariū
pro nōie eius & vice nōīs eius Hic
eī q̄ dicit Sicut misit me p̄r
& ego mitto vos & sicut misit me p̄r
i nōie suo · ita ego vos vice nōis mei
mitto ad p̄dicationē Ō & idē
apl⁹ alias dicit · pro xp̄o legatione
& missatione fungim̄ sicut quibꝫ ecclie
et vos vocati ihū crisi · Nō estis
inquit vocati hoīes sed ihū xp̄i Omnibꝫ
qui sunt rome dilectis dei vocatis
scīs Dilectis dei dicit & electis adsit
& grāz Cūm aūt dicit vocatis scīs
sic vident hi verba sonare · qd̄ ita
sci essent qui vocati sunt · ꝑ non
cōuenit Cui ei erāt p̄ciosi &
carissimi vocati sunt scī & adhuc
electi et vocati sunt ut scī sint esse
scī · sanctificati p baptismum Sic sub
audimꝫ ut quidā volūt · salutem
optat · dilectos · ita omnibꝫ q̄ sunt rome
dilectis dei · et qui adhuc vocati sunt
ut scī sint · salutē optat · ecce hic
potenda distinctio Sic vō sine
subauditione intelligere certimꝫ acti
entes hic qd̄ sequit̄ p salutatione
ad sequentia p̄ducenda e · qd̄ utiq̄
constanter fit Gra vob & pax · a deo
p̄re nostro · & dño ihū cristo · sub
audit · sit Gra vobis & fides & salꝰ
qua remittit̄ p̄cā · et pax qua
reconciliam̄ p sanguinem cristi
Verū & gra et pax a p̄re et filio
equaliter conferit Hic sci hō
nomē non posuit quia mi domi suis
eū cōprehendit · & gra & pax dr̄ sit
ei samaritane mulieri Si scires
donū dei · & spūm scm Quia enim p
eū duumtus honorant · electi · ideo ut
dixim⁹ i domo suis intelligit Primū gr̄
gras ago deo meo p̄ oīb⁹ vob Deo salutatione sequit̄ tex⁹
epl̄e Gras ago & laudes referen-
bn autē addidit deo meo · q̄ cultorem
rectū unū sit deus p̄ nam · eo q̄ sit
creator oīm · illis tm̄ p̄ce p̄ gratia dei
dic̄ ee q̄ merito fidei et iustitie ·
eius cultores ee placent · sic beato
paulo alisq̄ aplis · unde dr̄ Ego
sum deus abraham · deus ysaac deus
iacob · & gratia & vite meritū Cūm
fides annūciat i unūsq̄ mundi
toto p̄tem arripe · nesc̄ · n · totus
mundus fide illoz annūciabat · sed
p̄ plures mundi mundi p̄tes annūcia
bat · q̄ ipi oīb⁹ gentibus dicebat
fides dic̄ eo qd̄ fiat & sicut p̄ mitti
tur adimplet̄ sicut promisit nō fiat
adimpleta · in nō fides Testis hu
ius est deus · Videt cōis dei p̄cepti
uxare paulꝰ · qui dixit nolite uxare
Si q̄ veritatem uxare nōlite
compellente nō est p̄mitte · coacte
apl⁹ ut ederet ab auditoribꝫ · du
xerat nō peccat · tutius est tm̄ non
uxare · Cui seruio in spū meo ·
nō aut adoro si seruio Sut qui
qui corpe aut rem̄ ad hoēs ficte
adorat & nō spū & mentis affectu ·
Plus go est dicē cui seruio in spū
q̄ adoro q̄ intelligit hic seruitutē
amoris et integre dilectōis · In
cuius filio eius & in p̄dicatione cristi
Euangelii ut dixim⁹ boni nūcii
sonat · Quat ei p̄mittenda agite

apl̄s mqualit regnum celoz̄ ¶ Vi
care ih̄u cōceptionem xp̄i et natiuita
tem ei⁹ · z reliq̄ dispensationis mist̄a
euāgelizare est ¶ Cui sine ītermissio
memoriam v̄ facio sup ī oz̄ab⁹
meis ¶ Sine intermissione dicit
p̄ die et nocte orōm mear̄ eoz̄
memoriā faciebat Alit̄ ifa verba
nō stant · qz̄ credebat · dormiebat.
Thor go faciebat apls̄ qđ docebat
¶ Hic nanq̄ dicit alibi sine audito
ribꝰ. ¶ Sine intermissione orate ¶ Ob
secrans si quomō tandem aligñ
p̄sperū iter habeā ī voluntate dei
veniendi ad vos ¶ Cui sunt qđā
qui p̄ dei p̄missionē nō voluntate
p̄sperū iter videnī accipe ad
malū siquidē homicidū · aut
aliqđ scelus festinēt festinant
p̄petrare · ꝑ apls̄ oīa p̄speza mihi
pendit · et p̄ mchdo dicit · sine
voluntate dei ¶ Desidero n. videre vos
Deus dicit desiderare se venire ad
illos · ut illos ad amorē sui⁹ extrahat
ut z ipi desiderarēt illū. ¶ Desidera
bat aūt illos ut aliquid grē p̄dī
cationis · vl̄ miraculorum illis
largiret · sicut sequētia demōstrat
Desideō inquit videre vos · ut aliqđ
gr̄acie spūalis impertiar vob ad
confirmandos vos · ut cōfirmem
vos fidē vrām doctrina z p̄dica
tione atq̄ miraculorum virtute ·
vl̄ ea etiam · ut doceā vos p̄fec
tarumte lr̄e · ne aliquem desi
dissideatis deratis z discordiā habeatis · sicut
nūc audio · simul cōsolari in vob
p ea q̄ inuicem e fidem vrām atq̄ mea
Consolatio e mīs in tribulatione
fidei repperiūt ī discipulis · et eoz̄
cōsolantur discipuli du audiūt

mīs gratia cumulat illis spūs
sanct · vl̄ du suā scīam z fidem
eq̄parāt z concordiā intelligūt
mgīoz scīa z fidei ¶ Nolo aūt vos
ignorare frēs quia sepe p̄posui volu
z disposui venire ad vos z p̄hibitus
sum usq̄ adhuc · ¶ Prohibitus sum
subaudit a deo · q̄ volebat ut
gentibꝰ ēm iherosolimis positis
p̄mū p̄dicarē · et asianis · usq̄ in
illyricū q̄ e p̄ma p̄uincia europe
ac demū ad vos trāsirē potuerat
aliquis dicere ¶ Utrē paule cur
disponebas venire ad nos prius
Ad hec ille Ut aliq̄ fructū habeā
in vob · sicut in ceteis gentibꝰ ·
ut mercedem etiā spūalis grē
habeā in vobis · de meo labore sic
in ceteis gentibꝰ Grecis z barba
ris sapientibus z insipientibus
debitor ego sum ¶ Sapientes vō
grecos a quibꝰ omis sapientia dina
omis philosophia inuenta erat
diū sūpsit Insipientes vō barbaros
alias gentes sicut sunt teutonici
brutones · aliq̄ q̄ illoz̄ cōparatione
indocti z q̄ sine lr̄is erāt ¶ Nam
sic ab hebreis accepērūt latini
oēs diuinā scripturā · ita z a grecis
oēs philosophiā scīarem · z cum ī
hac sapientia florerent siquidem
sapientes omis vēo reliquas gētes
barbaros vocauerūt Quorum
superbiā confundit apls̄ in sequēbꝰ
p̄ponēs eis iudeos ¶ Oz̄ ofidēdū
e quid accipat apls̄ ut horū debitor
eēt · et sapientiū z insipientiū. nō
ab ipis accipat aliquid · ꝑ a deo
accipat omīa linguas qbꝰ eisdē
gentibꝰ fidē xp̄i utpote debitor
p̄dicare debebat · ꝑ debitor qđ dicēt

ad ānmam dñs vas elcōnis ñ
est · ut portet nomen meū corā
regib; et gentib; Sapientib;
debitor eū ut pfunda ⁊ alta mstēa
de xp̄o manifestē panderet sicut
ipe dicit alibi Sapientia loq
tur · mē pfōs Insipientibus
vo debitor erat ut scom capaci
tatē illoz eis verba misteriorū
committeret · quib; ipe dicebat
Non potui vob loq · q quasi spūl
ib; sz q̄ carnalib; Ita q̄ m me
promptum e · et vobis qui rome
estis euangelizare vob uberē
Cum sapientib; ⁊ insipientibus
debitor sum · vob q̄z qui rome est
multo promptior est mea voluntas
ad euangelizandum Nō n erub
esco euāgliū · sp̄ · pdicare Quidam
credebāt m filium dei et veretū
dabant pdicare q̄ natus esset
et fcia · q crucifixus q̄ nolentes
iuriā facē filio dei Sic ih nō er
rubescebat paulo et quasi dicat
aliquis ñre nō erubescis euāgliū
ait · Virtus n dei est in salutē
omni credenti · iudeo p mū et gre
Virtus dei est euāgliū ⁊ salutem
oi hoi credenti q̄z illud detrauit
deo saluāe genū humanū · pferū
nō iudei greco · vl̄ q̄z p mū credi
dert · l̄ q̄z enutriti de lege dei tñsi
ert cito ad fidem xp̄i · p̄p eū aste
scōi pdicantib; aplis · Et q̄z iust
iugū oēs gentes Iustitia n dei
m eo reuelat ex fide in fidem Jus
tricia dei ⁊ iustificū q̄ iustificat
in credentes ⁊ euāgliō manifestat
dūdi · Cum ēdiderit et baptizatu
fuerit saluus ⁊ iustus erit · ⁊ ih ex fide
sp̄ legis in fidem · scī euāgliī · si ad
ueros referas Iustus n ⁊ lege vm

dei notitiam et fide habuerūt · sicut
dī m exodo · q̄ credidert ⁊ moysi suo dño
eius · faciabus et fide et cognomine
vm dei euāgliū tñsēutes fidē scīz
scē trinitatis p̄ceperūt Communiū
oēs credentes a fide verboz ⁊ spei
tñsient spūs ad fidem veri ⁊ specia
q̄ qđ promittit euāgliū fidelis exhibebit
spe premiorū · qm qđ mō tenemus
in spe · tūc possidebim in re · sicut
scīptū est m habacuc q̄ Justus
aut ex fide vuit Ex fide vuit · q
corripitur a verbo · pfert ore · et bonis
operib; ornat Revelat n ira dei
de celo sup oēm impietatē ⁊ iustitiā
hoīm Ira dei appellat hic vltio diei
iudicii · qn deus vltiscet se ⁊ vīdi
cabit sup oēs reprobos Que vltio
diei iudicii de celo manifestatur
vñ venet iudex vivoz et mor
tuoz · sicut ipa veritas dicit Filius
hoīs venet ut reddat vnicuiq; scdm
opa sua et dicet reprobis ite m ignē
etnū Vl̄ est de celo manifestat
ih ē de euāglio · qđ cōtinet in se celestia
verba · q̄z istu oīa ⁊ euāglio habet q̄
dicimus de die iudicii Impietas
pdolatriā sīgt ut habet in zacharia
Impietas ē sup talentū plumbi sedz
iniustitia qui sunt dei et pximi
quis iniuste agit et sensus vīdicta
dei q̄ in euāglio cōminat venet sup
oēs pdolatras et pfidos Deq̄
vero s̄ hoīm dico q veritatem dei
in iustitia detinēt Omnipotēs v
veritas dei ē invisibilis et cōmu
tabilis · cuius q̄dcumq; imāginē
detinuerūt · qui cultū soli deo dignū
creaturis corruptibilibz impēdendum
indicauerūt Veritatē dei in iustitia
detinēt · vel dei religionē atq; ho
norē iniuste cultore tradiderunt

quātū in ipis sunt. dicentes. lapi
di deꝰ meꝰ es Quia qđ notū est
dei .s. ee ꝙ ipa ē solus verus deus
a creator oīm rerum mānifestum
est illis Pulchritudīe n. visibiliū
dei operū cognito opifices horē
ipius dei et maiestas mnotuit phi
losophis ꝙ tam speciose creturē
speciosiorem ēatorem haberent
Sicut ferē de melchisedech q
considerata mūdi fabrica vnum dm
dīm excellentē ēatoris dicit. et
ideo excellentiora. panē z vinū
deo optulit vero deus illis revelat.
s. ꝙ nāle ingenium et roms denū
atiz acumen studij. siue ꝙ occultā
inspirationem qr nō hoc est ēator
qđ ēatura. qꝙ creator est deus.
creatura vero ē factura dei Invisibi
lia. sacramenta duumtatis in
uisiq; a creatura mūdi ꝙ ea. ab
homine maxīe a philosophis
gentiū q facta sunt intellecta cōspi
ciūt. Non oculus corporis sed
oculus mentis intelligunt ꝙ per
ea q facta sunt visibilia intellecta
eius sacramēta invisibilia intel
ligūt mente Sempiterna q̄q eius
virtus et duumtas ita ut sint
inexcusabiles. et ꝙ ea q facta sunt
conspiciūt mente ab illis ꝑ
philosophis Virtus est qua
cuncta creata gubnat. duumtas
qua vniuersa replet. Ideo q
deus opt ꝙ nāle ingemū. et ꝙ
ea q facta sunt visibilia. dedit
philosophis cognoscere multa
de duumtate sua. ut illi adorātes
ydola ēatuaz viz ꝙ ēatoē. inexcu
sabiles sint. et non possint dicē
ꝙ deū ignorauerūt. Quia cū
cognouissent deū ꝙ nāle ingemu
et ꝙ ēatuaz visibilem nō sicut
deū glorificauerunt. q idem est
ꝑ cuanuenuerunt in cogitacionibꝫ
et vana effecti sunt a sua sapiēt.
et ad pristinos errores redierūt
assebetes sibi facultatē ꝑpt[er]ā ad
sapiēcie et obscuratū. obtebrū
est cor illoz insipiens ꝙ illoz
qđ illūnatū ē. ꝙ nāle ingemū
et ꝙ dei gr̄iam Postꝫ reperūt
ydola et ēatuaz adorare. ꝙ ēatoē
obscuratū ē. ꝙ ignorauerūt.
Dicentes se esse sapientes .s. a
semetipis stulti facti sunt. in eo
qđ cū a semetipis non est sapiē.
a seipis habere putarūt et
immutauerūt gloriam incorruptibil'
dei in similitudinem ymaginis corrup
tibilis hoīs. et volucrum et q̄drū
pedū et serpentum ꝙ vis creatura
que mutari ꝑt in melius aut in
deterius corruptibilis ē. verbi gr̄a
homo corruptibilis ē. ꝙ corrumpi
ꝙ senectutem. ꝙ infirmitatem. et
ꝙ redigit in pulverem. deus vero
opt qui non ꝑt mutari. aut in
melius aut in deterius sed ꝑ ide
et eēs manet incorruptibilis
solus existit. Qui gloriam
et culturam qui soli illi cōuenit
qui deus deus est mutauerūt
hoīes in similitudinē aliorum hom
. ut assirii qui simulacrū bel
prīs imm regis ꝙ de colebant
et babilonii idolum quem vocāt
bel. sydonii baal iudei beelzebub
zebeth phylistei. et nō solum
in similitudinē hoīs mortis et
corruptibilis sed etiā in similitudine
volucrū. sicuti romani qui
colebant anserem. egyptii q
colebant acipitrem. et in
similitudinē quadrupedum.

sicut egipcij qui colebãt vaccam
albam · in similitudinem ꝯ serpentũ
sicut babilonij qui colebant draco
nem · et egipcij qui colebant cor
dillum · qui est serpens aquaticꝰ
in nilo flumine natans in aqua
ut piscis · pascens in tra ut bos
Et hoc idem ꝯ cultũ est · et
religionem dei falsis imaginibus
tradiderũt Tradit illos deus in
desideria cordis eorũ in immundiciam ·
vt contumelijs · spiritibꝫ libi
dinũ afficiant corpa sua in semet
ipsis hoc est pet Quia ꝓmisit
illos ire secũm desideria dilectionũ
suarũ in sequentibꝫ plenius refert
Qui cõmutauerũt veritatem dei in
tum · et religione vei dei · et colu
erũt · et seruierũt creature potius ꝙ̃
creatori qui est bñdictus in secula
Ueritas est deus mendacium vero
ydolũ Veritas quippe creature ·
deo est · ideoꝫ ipsa creatura no est veri-
tas · quã illi in mendacium cõmutauerunt ·
dicentes solem · et lunã · aliasꝫ creaturas
deos esse · ꝓ nichilo deputantes
deum · qui est bñdictus in scla
Dicit ille est bñdictus · illi ꝯ qui
cultũ · et religionẽ ei ydolis im
pendebãt erũt maledicti in scla
Hoc dicit · et ꝯ vei dei religionem
in mendacium cõmutauerunt ·
Tradidit illos · et dei ꝓmisit illos
deus in passiones ignominie Ig
nominia dicit qui sũ note dignita
tis · inde dicit ignominiosius · qui desi
nit habe dignitatis nõ ꝯ in
aliquo crimine deplendit · sicut
ignobilis sine bono nomine · ita erãt
et illi de quibus subiungit Nã

femine illorũ mutauerunt naturalẽ
vsum in eum vsum qui est cõtra na
turam Item qui sequit usqꝫ ad id quod sic
Masculi in masculos turpitudinẽ
operantes Naturalis usus est ut vir et
mulier in uno cõtubitu coeant
Hunc naturalem deo masculus masculo
pollutus et mulier mulierem Di
quis electa cõiuge cum alia cõcu
buerit turpitudinem quidem operat
et peccat · sed non contra naturam ·
Cum vero cum ipsa cõiuge in alio
membro ꝯ debet cõcubuerit con
tra naturam operat Et mercedem quã oppor
tuit in semetipsis recipere ·
id est ꝓ pena dñm cognoscentes
no honorauerũt iusto iudicio dei
dati sunt passionibꝫ turpitudinis ·
vel eam mercedem cene damnati
receperũt · quã ꝓmeruerũt ꝓ talibꝫ
operibꝫ Et sicut non probauerũt · i.
non elegerunt verum deum habere (vel dilexerũt)
in notitia · tradidit et ire ꝓmisit
illos deus in reprobum sensum · ut
faciãt ea ꝙ non conueniunt
honori et quod et diuine et humane leges
prohibent · Qui habet deum in notitia ·
qui eum spe tenaci puram tenet ·
et dum considerant eum puram
ubique esse petere no audent ·
Illi autem nolũt eum habe in notitia
qui nolũt considerare puritatem illius
et sic tenore perdunt Repletos
eos iniquitate Iniquitas est que
et anomia dicit quicquid con
legem dei fit · et iniquitas qui
mentis acerbitas · dum malum
corde concupit · et ꝓpterea
mali Iniquitas et proprie ita
distinguit · ꝙ iniquitas ad mentis
acerbitatem sine duritiam
refert ut dixi · proprie autem

adplapsionem corporis Malicia
Malicia est fraus aut iniusticia q̃ astucia
cogitacio siue mentis malicia dr
Malicie vocũ vl' opus malignitas
appellat Formica Formica a for
micis · i · arcuatis domibus dict
ubi publice mezatrices prster ne
bãt Auaricia Auaricia ẽ cupi
ditas rerũ ẽ replecio · vl' adul
terũ · et ẽ ĩ ill' loco nõ solũ ad pe
cuniã sed eciã ad cultũ ẽferẽdã.
Superbia Superbia ẽ supbia vl' auda
cia pcãi vñ ẽ Ego nouã ne q̃ã
cordis tui Plenos ñudia Inuidia
dr qñ alterius felicitate torq̃t
z frndit m duplicẽ passionẽ ·
cti · q̃ ipe est aliũ esse nõ vult
q̃ aliũ videns ẽ meliorẽ · dolet
se nõ esse cõsilẽ Homicidie
Homicidiũ dr ab hoie z cedo ·
vñ dr homicida hoiẽ cedens ·
Contencione contencio ẽ vbi no
ratione aliquid p̃ aĩ pmacia defẽdi
z vbi nõ q̃rit veritas p̃ aĩ mositas
ẽ supbia fatigat Dolo Inuidie dolore
et dolum hoc distat · ip dolor ad
ĩfirmitatẽ corpis ptinet Dolus
vero est mentis calliditas · dcũs
ab eo q̃ deludat vbi fictus Int
dolũ aũt z insidias z fraudẽ hoc ip
ẽ q̃ dolus ãio fit · insidie loco siue
tele · fraus cũ fidem mutuã fal
ligunt Malignitas ẽ malicie
opus · q̃ et maliuolentia pt dici
Susurrones Susurro dr sono
loquutrices nõ decrepit · q̃ nõ m
facie alicuius p̃ m aure loquit
detrahendo · et est ono matopeon
nõ de sono frm Detractores · q̃n
rodentes hñt detractores · sed falso
scriptum est detractio est alio
bn̄ gesta opa vl' ĩ malũ malignãte

mutãe vl' mundo fallaci fraude
diminue · cũ ei aut mala dicũt
que bõ sũt a q̃a bõ q̃ magis sũt ·
Det the · n dr qm q̃d alicui sub
the cõpbat z diminue Deo odi
biles · dei odibiles · q̃ dei odiũ iferũt
Contumelios Contumelios dicũ
qui veloces sunt m ũbos ĩiurijs ·
z alijs a factis a vbis · iniuriam
facies Supbos Supbi ẽ pse
celsitudinis appetitor · z q̃ pcelle
vult alios vñ vult Deo rebello
periphanos · sup apparens ·
Elatos Elatus dr qui efferitur
sup mensurã suam vel qui
maiorũ mstrijs nõ adquiescit
Inuentores malorũ Inuentores ma
lorũ sunt q̃ multa mala adiue
niunt · sicuti illi qui sunt de q̃bus
sup dictum Parentibus inobedies
Parentibus timens nõ aptũ obtpant
vl' q̃ vñ deo pri in obedies existit
Insipientes · stulti Incompositi
· et inordinati Vis insipientibus
positus · et inordinatus Sine af
fectione · et dilectione dei z pximi
Vbiq; fedus · hoc ẽ sine aliqua z
pacto Et sine mia · q̃ nec sibi
nec alios inferent Qui cum
iusticiã dei cognouissent non
intellexerũt · quia q̃ talia agũt
digni sunt morte dr ẽ qd turpe
ẽ deo displicet Et philosophi
licet mala agent tñ ĩ hijs cõsticis
iustie dei q̃ in alijs ipa vicia
reprehendebant Iustus quippe
dei est q̃ odit et detestat mala ·
z docet virtutes quia iusticiam
illi cognouerũt qui vicia deo
displicere intellexerũt, z tñ ĩ hijs
ignorãe dicũ · q̃ qui talia
agũt digni sunt morte id ẽ

dampnatiõe tam pñti q̃ futuꝛa
q̃ noluerit intelligere · z q̃ nõ
nõ intellexerit · z dñs sñ tãte pacã
uerit · Non solum q̃ ea fecerũt ſ.
digñ sint morte · ꝟ etiã qui cõsen
tiunt facientibꝫ · Qui fecit pacã
z nõ consentit digñ ẽ morte
Qui nõ fecit z ꝙsentit in subditis
nõ puniendo digñ ẽ morte Qui
vẽ fecerũt z ꝙsenterũt duplici
morte digni sunt · Vñde q̃d
· t q̃ nõ solũ ille dignus ẽ morte
qui fecit pcm ꝟ etiã q̃ cõsentit
inexcusabilis ẽs o hõ oĩs q̃ iudicas
Licet nõ tm gentilem · quicũq; et
ꝟ et iudeũ alloquit · z dcs gentiliꝫ
platos Judeos ideo alloq̃t · q̃ illi
rpḧendebãt z dampnabãt gentes
q̃ ydolatras et pdones · gloriãꝫ
se ad grãz cuiꝰ ꝙpt observãtiã
legis meruisse venire ·
Prelatos aũt q̃ in aliꝫ pcm
iudicãt et rpḧendũt · itelligẽs
ẽ pcm · et in se nõ dãpnant
cũ faciũt idipm hic itelligẽ, aia
dñi est de oĩbus q̃ aliorꝫ vicia
rpḧendũt · z in se eadem non
emendant Iu q̃ iudicas alterũ
te ipm condempnas · hoc utiq;
ẽ intelligendum Dũ rpḧendis
z iudicas alterũ z te met ipm
ab his a quibꝫ illũ rpḧendis
observas z alys te ipm libeãs
Dũ võ eade opa mpleꝫ aut
maiora a quib̃ quibus rpḧendis
frem tuũ · in q̃ illũ iudicas
te ipm dãpnas · q̃ qui aliũ
iudicas q̃ꝫ iudicabeis z pte
q̃ ende fris que iudicas dñe
aut q̃ iudiciũ dei ẽ scdm
veritatẽ · t sme psonarum
acceptiõe · in eos q̃ talia

agũt · hoc est qui talia faciũt
que in aliꝫ rpḧendũt · In pñti
seculo attendũt hoĩes psonas potẽtiũ
diuitum q̃ꝫq; iudicio sed dei
iudiciũ in hoc ẽ verũ · q̃ pẽ q̃ ve
rax ẽ nõ attendit psonas ꝟ vite
meritũ Cristinas hõ o homo qui omnis
iudicas eos qui talia agũt et facis
ea q̃ tu effugies iudicium dei Aut
diuicias bonitatis et patiẽ et lõ
ganimitatis contẽpnis ignoras
q̃m benignitas · valde bõ pietas
dei ad penitẽtiã te addicit Ad
iudeos loquit̃ sit̃ ia sup̃ dict̃ · qui
rpḧendebant et dãpnabãt gentes
quasi ydolatras · se aũt dicebant
hõ p̃ meruisse ut ad fidẽ xpi veniret
Diuicie bonitatis fuit quibꝫ vnusq;
mũdũ quotidie pertranseũ nõ nõ
nõ statim punit · expectans illum
ad pnãm ꝟ ipse illi benigna
largitate solem z pluuiã largit̃ ·
q̃s plerũq; hoĩes contẽpnũt siue
despiciũt · dñi et gratiã nõ ꝙferũt
Patiẽs ẽ q̃ ꝟ superbiã z pertina
menteꝫ pertranseũtes nõ statim punit
lõgammitas que alibi sustentaꝰ
sue sustinẽtia vocat̃ q̃ ꝟ infirmitatẽ
et fragilitatem z nõ deliberato
animo · pertãꝰ dñi pertrat · expectãs
illos ad pnãm Secdm duriciã
aũt tuã · et impenitens cor thes
saurizas tibi irã in die ire · hoc
est vindictam i die iudicij · et
reuelationis iusti iudicij dei qui
reddit vnicuiq; secdm opera
sua bonis bona malis mala
dies ire et reuelationis sue et
festationis iudicij ipm iudicium
et manifestaꝰ iudicijs oĩpotẽtis
dei intelligit̃ Cor durum z impen
tens in scripturis dr. cui mens

humana velut tenua frigore m
iquitatis obstitit sig nāculum
diuine ymaginis nō recipit
illud sz qđ dñs nos i aīa habe
dcet dicēs Dñi estote sc re
scē sum vñs quidē qui sdm
pactē bom opus · sibi modo
laborant exspectantes iudiciū
dei hoc ē vltimum et nā ipsius
si de bono suo nō mō sz i futuro
meretē gliē Gloriam z honore
rē · z incorruptionē sub ē dñi
in die iudicij · Gloriā dabis
eis qua fulgebunt qi stelle i
regno pris sui · honorē quo
filij dei erunt sic Johānes dicit
karissimi nūc filij dei sum · vñs aūt
qui ex contentione i · qui dei
iudiciū reprehendit et q̄ non
acquiescunt veritati i · euglio
vl xpo · credet aūt iniquitati
hoc est mendacio symbolo vl ecc
dia · eius voluntatē adimplendo
ira sub dei i · iudiciū dei et indig
hoc ē vindicta et tribulatō de
reatu ascientie et ē angustia
de sera pnā · sub · venient in
oēm aiām hoīs operantis malū
iudei pmū z grēci · In oēm
hoiem dicit in totū hoiem ·
a pte totū intelligēs ut illud ·
Descendit iacob egyptū in
aiābz septuagintā Vel etiam
in aiām dicit qz pmū pertinet
in aīa malū cogitando · ac der
de inde pficiscē operē Gliā aūt
qua fulgebūt iusti sicut sol in
regno dei · et honor · quo erūt
filij dei · et pax i · in remissione
peccatū et reconciliatō qua ho
iam deo pri cūi omnibus hīb
f. erit iudeo pmū z ītēlligēdū

sq̄ denūc

// Tunc erit psonarū acceptio apd deū
qui primitie erāt ex iudeis fuerāt
Nō est psonarū acceptō apud deū
sue distinctio sicut abraham
iudeos diligēt · et gentiles du
ydola colentes abicēt · vl si re
muneraēt iudeū hīm viuentem et negligēt
et ītē expantem Quicūq; n sn legē gentile
f. morsi vl euglij pertransierē sic̄ plagam · sn legē pibunt
et non requirē ab lex pibut hīs illis
et legē mālem spreuerē · et et
euglīū noluerē recipe et ipsi
in lege sub posita pertransierūt
p legem iudicabunt quā sup
positi sunt cum em audītores
legis iusti sūt apd deū · sed
factores legis iustificabunt ·
hoc ē iusti habebūt · z iusti
apparebunt · sic ille volebat
de quo dī Volēs aūt iustificare
se ipm i · volens iustus apparē
Qui audit legem z implet
pceptu legis nō iustificat
solūmō ppt auditū Qui
vō est auditor legis z factor
utriq; ille iustificat p legem ·
Cum n gentes q̄ legem nō
habent nātūlit ea q̄ legis sunt
faciūt eiusmōi legem non
habentes · ipi sibi sunt lex qui
ostendunt opus legis scriptū
est in cordibus suis · Hoc dī
intelligi pt Cum gentes q̄ legē
scriptam non habent faciūt ea
que lex scripta pcipit illis q̄bus
data ē ipi vtiq; ostendunt
habē se scriptā mālem legem
i cordibus licet illis nō sit data
z ipi sibi sūt lex · et illa faciūt
q̄ lex docet licet illis nō sit
data // Vbi q̄ra Circūcisionem
qui nec legem morsi nec legē

cuāgelij habēt. dū nālit̄ seruāt
ne homicidiū faciant. neq;
adulteriū. cetēq; q̄ lex scptm
in se cōtinet ipi sibi sūt lex. qm
p opa que faciunt scptā legē
i cordibus suis ostendūt. Lex
dicit nō occides. Jo q̄ legem
nō accepit. si nō occidit. ipe
sibi lex ē. Aliī cōgentes
q̄ legem morsi nō hūt. p doct
nā euāgelij imbuti nālit̄ ea
facūt que lex morsi pīcipit.
ipi sibi sunt lex. qr hūt legē
euāglij scptā in cordibus suis
testimoniū reddente illis cōsīa
ipoz. a mt se mutuē cogita
tionū. accusantiū. a etiam
defendentiū. Et qm hoc. In die
qn̄. iudicabit deus occultā
hoīm. scdm euāglm meū. p scdm
qd ego ānūcio vobis. p jhm xm
p illū ei iudicaturā est deus
pr mūdū sicut ipe dixit pr
nō iudicat quēq; p oīe iudi
dedit filio. Dicit. stilo ipmū
note in cera. sic q̄dā note
malas. et bonas cogitatiōm
figūt in mēte a cōscīa nra.
q̄ aut accusalt aut recte de
fendūt nos in die iudicij.
qn̄ nō solū opa. sed. et q̄ nob
mō sunt occulta iudicabūt.
In hoc ergo. nob testimoniū
phibebit. cōscīa nra. qua
manifestabt nob utrū plus
pcm sint. an bona opa.
et utrū vetera an nova.

utrū dlem p pmiam. an no
uus stet ebs cumulatn. Si at
tu iudeus scr. a nūa pri arctja
cognominaris. a requiescis
in lege illa legendo meditando
et scdm tuā falsam doctrinam
itelligendo et gloriaris. ho
ē in vm̄ deū nōm. in deo et
nosti voluntatem dei. f. p ipam
legem et plus vtliora in
structus a rem̄ usiz ad id
p legem. hītem formā scīe
et veritatis in lege. f. silitu
quidem hītem scientie. sed nō
veritatem prudentie. qr ex
nō edis. Ad infidelem loquit
tu deū. q̄ gloriat̄ qui in cog
nitione vm̄ dei et i crucifixō
et plus vtliora i lege morsi.
a putat se ducem esse cec
et gentiū. q̄ alīq̄n erāt cec
infidelitate ignorātie i pcīis
sicut a illi fuerunt olim. q̄bus
idem apls loquit. Fuistis aliq̄n
tenebre. Non dicit plus vti
liora i lege morsi. i lege quide
nāli vtilia sunt. q̄ dicit. q̄d
tibi nō vis fieri alteri alio
ne feceris. sed i lege erant
vtliora qr ibi ē cognitio dei
in euāglio aut vtilissima. Gen
tiles at quodāmō vtilia cog
noscebant. p nālem legē
iudei vtliora p legem nālē
et p legem morsi scptam.
fideles aut in nouo testō
vtilissima cognoscunt. qr

habent fidē ſcē trinitatis. Qui
gō alīū docet te ipm non docet
hoc mercenarie legendū ē.
a cū ſubaudiē huiuſmōi
O iudee ꝙ alīū docet te ipm
quare nō doces? Qui p̄dicas
nō furandū. ḡre furaris.
bo alterius. Vel ecc ꝙpdamus
legem ḡre furaris de lege
ſpīalem intelligētia? Qui
dicis nō mechandū. ſ. ḡre mech
aris. mechus ē adulꝰ. a nō
ſolum ille dī mechus qui
uxorem alterius violat. ſed
ille qui cultū et religionē
ꝙ ſolū deo cōuenit. q̄ntum in
ſe ē ſuis ſuperſtitionibus
ꝓfanat. Et ē ſensus. Qui
dicis nō debere uxorem alterī
adulterare. ḡre adulteras.
vel qui dicis deo debe ſeruire.
ḡre deſeruis meis? Qui
abhominaris. ꝛ reſpuis vel
odio vel ydola. q̄re ſacrilegiū
facis? Lego vl̄ ſublego ē furā
mde ſacrilegiū. dī ſacrarū
rerū furtū. Qui i lege glo
rias. ḡre p̄uaricatione legis
deū inhonoras? deū inhonora
dū voluntas a uſſio eius ulti
ciſcit. et p̄ multo dicit.
Nō ē ei deū ꝙ vos blaſphemat
mt gentes ſi ſeptuum eſt i
ysa. Ductus ꝓpō iſrl i cap
tiuitate babilonis et in aſſi
rios nō dei ꝓpios blaſphe
mabat. ꝛ dicebāt hostes illo
rū irriſione. Vbi eſt quem colebā
tis. qui nō ualuit vos liberare
de manibus nris. Vē ydola
mā victricia fuerūt dei uri
Dili. q̄n depdat ſcā ecām ab
hoſtibus et q̄n illi nō ſcīruāt
debēt habē male uiuūt. blaſ
phemat nō dei. ꝛ dicūt iudei
atq; pagani. ecce apparet q̄les
ſeruos habet iſte deus. Circū
ſio quidē pdeſt ſi legem cuſto
dias. In hoc loco non ſequenda
claudius ſed potius ambroſius
hō mō circūſione nīm loco
p gnīe ꝓpō gentis accipe hāt
n. aplūs habet aſſuetudinē
ut iudeos circūſionē: gentes at
ꝓpuciū appellet. Et eſt ſenſus
O iudee tūc pdeſt ē q̄ de gnīe
Abrahām es. et de gnīe circūſio
nis ex q̄ ipā circūſio exordiū
ſūpſit. ſi legem ſpīualit in
telligens credis in xpm. cui
lex teſtimoniū ꝓhibet. et ſi
circūſionē nō carnalit ſ. ſpīalit
obſeruas. Aliogm nō pdeſt
ee de gnē Abrahām ſi magis
obeſt tibi. Di ꝓuaricator
legis ſis. ⁊ ſi nō credis i xpm
que lex ꝓmittit. a ſi circūſio
ſpiritualit nō ſeruas circūſio
tua ꝓpucii factu ē. ⁊ talis es
qualis et gentilis q̄ nō habz
legem. ſ. qui debueras eſſe
iudeus credendo xpm. a legem
ſpīritualit impledo ſilis eſſe
es gentili. a i gētilitatem re

hoc

putiberis Dicit ꝑpucium legis iustitias custodiat? nõne ꝑpucũ illius i ĉrũcisionem ꝛputabit Sensus ĉ iste Si gentil' quilibet legem custodiat ĉ dño x̃o, ĉrũcisionẽ spiritalĕ obseruando ĉtraꝫ q̃ lex ꝓcipit spiritali intelligentia custodiendo. nũq̃ gentilitas illa nõ ꝛputabit ĉrũcisioꝝ. Utiq̃ ꝛp verius iudeo erit. t. cõfitens deo Et iudicabit te q̃ ex nã ĉ ꝓpucũ legẽ cõsumãs. t. ꝓficiens qui ꝑ lrãz et ĉrũcisioꝝ preuaricatoꝛ es legis es ꝓuaricatoꝛ legis est q̃ m xp̃m nõ credit Ex superioribus ista pendẽt q ĉ sẽsus Numquid ille qui nãliĕ gentil' ĉ q legẽ cõsumat siue ꝓficit et obseruat nõ iudicabit vl dãpnabit te cõpacẽ sẽ melioris facti q̃ ꝑ lrãm intelligẽtiã intelligẽ q̃ut t et ĉrũcisionẽ carnalem ꝓuaricãs. utiq̃ dãpnabit te sic dicit. q ille spiritalẽ intelligentiam intelligẽ erit. tu sp carnalem Nõ ĉ iudeꝰ qui i manifesto t. pubꝰ iudeꝰ ĉ. sẽ placz deo nec ĉrũcisio nõ q i mãifesto ĉ i carne s. placz deo sed q m abscondito t. i corde iudeus ĉ s. placz deo Et ĉrũcisio cordis i spũ nõ i lrã s. iudei. cuꝰ laus nõ ex hoĩbo ꝑ ex deo ĉ Circumcisio carnalis et mãifesta utiq̃ sẽm lrãz expoliatio carnis ĉ sed et illa laudat ab oĩbꝫ iudeis Circũcisio cordis et m spũ ĉ ablatio infidelitatis et susceꝑ fidei xp̃i. utiq̃ exspoliatio vicioꝝ. ĉ sensus Cui tm̃o q̃ne i nõe iudeus ĉ et ĉrũcisionem manualĕ obseruat. nõ placz deo. neq̃ meretur laudari ab illo. ĩpius ab hominibꝫ laudet Nam võ m occulto in corde est iudeꝰ t. confitens deo. et in corde est ĉrũcisus ab oĩ infidelitate. ab oĩ mala voluntate. et cogitatẽ placet deo. ꝛp meretꝫ laudari

Quid ergo amplius iudeo. subaudi ꝛp gentili ꝓt ĉrũcisionẽ Aut q ĉrũcisioĩ vtilitas ĉ. multũ ꝑ oẽm modũ ꝓmũ. t. multũ quidẽ multas ꝛ. i. ꝑfuit illis. ꝛp ĉdita sũt illis eloquia dei Erat apd rõnos iudei et gentiles i xp̃m ĉdend. ꝑ plus habuerũt iudei ãm dm aduentũ q̃ gentiles. ꝛp illis ĉdita sunt eloquia dei Et ĉ sensꝰ Quid hom ꝓcipit iudeis ꝓt ĉrũcisionẽ plus q̃m legis. aut q̃ maior vtilitas iudeo ĉrũcisio ĉ multũ ꝑfuit illis ꝓt multas causas. ꝛp meruit legẽ accipere. manna de celo suscipere. mittere terram oĩbus meliorem vñ dicit Apls ꝓmũ ꝑfuit eis. q legem i ꝓphetam meruerũt accipe Quid enĩ. s. nocuit si q̃dã illoꝝ nõ crediderunt Numquid incredulitas illoꝝ fidẽ

Quid ergo amplius iudeo aut quis utilitas circumcisionis

rm rm

dei euacuauit. Absit hō triph
at pt intelligi Quid inquit
nocuit Josue et caleph aliis q
ī tñ promissionis meruerūt
introire et sexcenta milia nō
crediderūt et perierūt pp
suam incredulitatem. Numq
incredulitas illorum illorum
fidem dei euacuauit. ā tamē
fecit qm dixit ad abrahā
trā ēstimi tibi dabo et semi
tuo. Nichil eis nocuit. qm
ipi nō st frustrata promissio
dei Aliq dicat illos non
crediderit et mortui sunt in
deserto. Numquid mors illorum
promissionē dei tamē fecit. quā
promisit abrahe dicens de xpo
In semine tuo bñdicēt omēs
gentes. Minime. qm remāse
runt ex ipis de quorū progenie
xps est natus Aliq Quidam
multitudo iudeorū incredulitati
xpi nō credidit. tñ nō est
euacuatū qd promissum fuerat
dauid de fructu ventris tui ponā
sup sedem tuam. qm sup credē
ex iudeis sedē principatus ac
cepit xps Dic nez aliud euacu
atu ē qd promisit deus p gratiam
Si fuit mlti filioz israel quasi
arena maris reliquie salue fiēt
Est aūt deus verax. oīs homo
mendax. deus verus est. Deo
verax est. qm qd promisit illis
dicēdo trā promissionis expleuit
Sicut de xpo qd promisit abe
et qd promisit dauid. et p alia
plura de salute reliquarū
totū copleuit Oīs aūt homo
cōtradicens promissionibus dei. mē
dax ē ul' omis inquātū a se
ipo ē. Iustus ergo a deo dicit
sceptū ē. iustificeris in sermōib
tuis. et vincas cū iudicaris.
Justificeris. iustus pdicēs. et
verax in tuis promissionib.
et vincas explendo illas. cū
iudicaris Aplo Dauid pcipi
fris ē adulter et homicida.
vocē vrie accipiendo. q illi
gladio filiorū āmon interfectō
dicebāt multa. varia effinget
promissio cōtrectis dei q fili ad
dauid qm ex semine eius xps cē
nasciturū. qm nō nasceretur de
hominibus et adultero. p falsi
tē qd sibi pollicitū inferebat
Qd etsi xps de eius serie fuerit nat
tñ ustum ēt hō. ut de malefico
et pessimo hoīe origine ducat
Qui cū humiliat cōfitet pcm
suū / dicēs Tibi soli peccavi
malū cora te feci. et adpetat
ut deus qd promisit operē copleat.
cōtradicētes qm mendaces ēndut
Aliq Justificeris in sermōibus
tuis dando ad te quērētes. si
pmittis. et vincas remut
tendo pcm. dū dicēs nō posse
dimittē Si aūt iustitia nra
iustitia dei cōmendat. quid
dicem Erat quidā q dicebāt
dicebant. ideo velle dm ut

nos peccemus ut ipe solus cō
patiōe nra nr̄i iustus appareat
et dū petim nob dmittet et
ip misericors sit patefaciet
hoc eor velle cū ut nos mēciam̄
ut ipe solus verax iueniat
Q si im esset miste dāpnare
in ab illo qui malo nr̄o fuerit
cēt et magnus cēt. Cōn illos
tales loq̄t apl̄s mēdacs hi iq̄
tus nr̄i et mendacii de iust
et scīatē aīp veritate ymēdt
t laudāle fiūt quid dicemus
Cōmēdo aliq̄n p laude pon
ut in h̄ loco et alibi ubi de
apl̄s ait Ego debui a vobis cō
mēdari i laudari Habūimꝰ
go a dicit Nūquid iniquꝰ ē
deꝰ q̄ īfert irām t videam
et ē sensus Si nra a mēdacio laudabilem deū fīt ip quāto iniquitas
amplius peccamus tāto ei plac
a eo amplius ipe solus iustus
a verax apparet nūquid iniq
ē deꝰ inferēdo vīdictā p mal
q̄ ille ipe vult ut faciamus
sēdm qđ stultissime dicunt
ōino se ille vult ut peccemus
sic q̄n stultorum dicit q̄n
dāpnat homines peccatores iniquꝰ
ē ip nō rēe agit porcius eū
debēt illū honorare cum iniq
illū laudabilem fīt ꝑ ip h̄o
verū nō ē subdit apl̄s Secdm
homines dico t sēdm intelligē
curius hoīs qui michil bonꝰ
cogitare valet addit adhuc

absit hoc vindictam suppli
ubi dixit Nūquid iniquꝰ deus ē
q̄ īfert iram Absit sub ut iniq
fidelium cogitet ip deus iniq sit
et q nra iniquitas faciat illū
laudabilem dicit quo iudicabit
deus hoc mundū t si deus hoc
vult ut nos mendaces simus ire
iudicabit homines q ipe permittit
cui voluntate adimplent et
quoꝝ iniquitas illū laudabilem
facit Si veritas dei in meo me
dacio habundauit in gloriam ipius
quid adhuc et ego tanquꝫ peccator iudicor
et ē sensus Si deus in meo me
dacio verax ē vl apparet et
dū ego mentior ipe solus veri
tē predicat ire me dampnat a
iudicat tanꝫ peccatē Hoc vbā
dicit nō affirmādo ꝑ porcius
de negando Non debꝫ h̄o aliquis
p veritate utique ut deꝰ q̄ malit
et essentialit ē iustus verax
misericors nō pro vl nō me
dacio crescat in laude et iustitia iustitia
ip nō placet illi qui primus mut
mentium Et nō blasphemamur sicut blasphemam
f ab infidelibus a sicut dicit nos
quidā dicē f fidelium faciamus
mala ut veniāt bona quorum
dampnatio iusta ē Quidā audiēs
predictos paulū aliosq ip loꝝ
ip dicebāt ubi habundauit iniquꝰ
supabundauit et gratia q sente
ciola i sequētibus exponenda
ubi debuerit utique salutē a vitā
ubi utrepert dānationē nō

rē mtelligentes illud dicebat
ēi facianꝰ mala sicut aplī mī
pdicāt · ꝙ quāto amplius maiō
cōmisēimꝰ · tāto amplius maiōn
maiorem bō ꝓcipiemꝰ et magis gr̄az ꝙ
deus hō vult ut peccemꝰ et hꝫ
habeat quod dmittat ut ipse
misericors appareat Cont tales
ꝓtulit aplꝰ hāc sm̄az Quidā
ista dicūt ꝙ nos dicimꝰ ꝙ nō sum⁹
diam? tales quales ꝫ blasphemiam̄
mali nes loquiā · illa q̄ nos dicē Qꝛ
dāpnaº iusta ē · si illi ī talibꝰ
ꝓmāserit · ut ꝓ mala spernāt
accipē bō · et ꝙ mēdacium de
nobis sentūt Nos aūt nō debem⁹
dicē faciamꝰ mala ut veniāt
bō · ꝫ fem⁹ mala · et veniāt
bō ꝓ gr̄am dei · et mūt faciaꝰ
bō ut veniāt meliora Quid
igit ꝓcellimꝰ eos Nequaq̄ Re
uertāt ītꝛ ad suprā ubi dixī
quid ē amplius iudeo ꝫ gr̄co
Quid i dicimꝰ · ꝓcellimus eos
et mūquid excellentiores sum⁹ nos
iudei gentibꝰ nequaq̄ · ꝙ nō
ē ꝓsonaz̄ acceptio apud deū ·
ꝫ ī oī gente q̄ timet illū accepta
ē illi Causati sum⁹ iudeos et
gr̄cos · et rationem ostendim⁹ eis
et dicim⁹ oēs iudeos et gentiles
sub pcō ēe · ꝓuti mundo legē
nāle et scr̄ptā · et gētiles
nāle inuēti sūt pcōres Sicut
scr̄ptū ē · ꝙ qm̄ nō ē iustus
quisq̄ · s a se vl ī oībus malus
hominibꝰ iudeis et gentibus Nō
ē intelligens s deū nō requirēs dm
illū Ille intelligit deū ī requirit
q̄ voluntatē eius scrīens · studet
ei placē · omīs declinauerūt
s iudei ī gentiles · ī recessērūt
a deo sil' inutiles facti sunt
· nullꝰ fr̄ sūt creaturā adorā
tes ꝓ creatōrē · nō ē q̄ faciat
bonū s · ī no apud et nō pacē
nō ē usq̄ ad vnū · ꝓ Xpm
vl usq̄ ad Xpm Dicit soleꝫ
dicē aliqs ille ꝙ ꝓ ꝓmittit
usq̄ ad mare · quo dicto nō
complēdo māc ꝙ aliqs nō in
uēt ī māe Sepulchrū patens
ē guttur eoꝝ hoc de iudeis
intelligit · quib⁹ et de philo
sophis possit Sepulchrū ampo
ad hō patet ut mortuos sm
plat · tales sūt qui sūt alios
suis erroribus a suasionibus
decipiūt · et ad malū deducūt
· interficiētes eoꝝ animas
sicut scribe et phariszei et
philozophi gentiū quorum
fructus et ora ad hoc pate
bāt ut simpliciores quosq̄
sua doctrina nutrirent Iugus
suus dolose agebant Dolose
agebat iudei q volebant deū
suis sermonibꝰ decipe dicēdo
aliqs sermo ꝙ uerbum es
et retiā tua Venenū aspi
dū sub labijs eoꝝ Aspis mor
dendo effudit venenū qđ pene
oībꝰ venenis acerbius est ·

ista iudei q̄dam

im uidi quodāmō mendēdo in
fundebāt venenū errorīs ex sua
siombus · dū loquēdo i blasphe
mādo mēdacia faciebāt suos audito
ī aīa · et nō solū ni aliob · ſ ex
adūsus xpm crudelissima ex
tulit eoz malicia Quorū os
maledōe et amaritudīe me
plenū est Os uideoz plenū
eāt maledōe qui dicebant
de xpō demoniū hz · et qui
maledixerūt recto dicētes · tu
discipulo illius sis · et filius fu
bri et samaritanus · et cētera
talia · quibus ūbis puocabāt
dū ad amaritudīē Veloces
pedes eoz ſ fuerī · ad effūde
dū sanguinem · ſ ſp̄ pōpti
fuerunt ad effundendum
sanguīē pphetaz · a iustoz ·
et nō solum occidēt seruos
sicut psalmus ezechielem
et hieremiam atq; zachariā
ſ ecīā dīm pphetā Ergo q
ho fecerī venit sup eos con
tritio · et afflictio a romanis · quā
ptulerūt ī corporibus Et infelici
tas in uijs eoz · et miseria quā
sustinuerūt · a ī corpe · a ī aīa
p uijs · et actionibus eoz Et
uiā pacis nō cognouerūt · i
ūm mediatorē dei · hoīm ī
pacē asserēs mūdo · dixit ·
Ego sum uia · uel uiam pacis
dicit · et actionē iustam non
elegerunt ī pacificū deo

Nō ē timoz dei aīe oculos eoz

timore dei p oculos meos ſp
habuit hz · q deū et dīm et ds suū
p̄sēte ſp et ubiq; cōsiderat · et
dū p̄sentia eius recolit peccare
nō audet · ideoq; neq; illum
offendit Hz qr uidi iustam
timorē nīm oculos nō habuerūt
ideo offenderūt Primo aūt
qr q̄ntuq; lex loquit · his qui i
lege sunt loquit · lex gratiae
ueteris testamēti aliqn tri
m tra duxit · ut ī euāgelio
habet · qđ apparuit dns discipulis
sensum ut intelligerent oīa
q̄ i tribus scīptis canit · in lege mo
y si · et pphetis et psalmis no
uiss psalmi lex uocant · sicut
dns aūt In lege uīa scīptū
ē · ego dixi dii estis Et ut ipsius
sermo qui ī lege eoz scīptus ē ·
qr odio habuerūt me gratis
ītm · a hic appellat qđ psalmus
m qđ pōtum fuerāt de iudeis
dixit insipiens pl̄s iudeorum
videns xpm p̄tem ī carne
nō deus Et go apl̄s ostendēt
ea q̄ superiq; dixit de psalmo
p̄le p̄mē ut iudeos qui gliabātur de nobilitate g̃nis et
uite meritis · qui xpm xpi nō
ipi nō occiderunt uel dāpna
uerunt · p obstinatos essent
legis mandatoz · p quo se
uolebāt gentibus p̄one dixit
Primo aūt ipm quecūq; lex
loquit · i psalmo isto in loco ·
his q̄ ī lege sunt loquit · ad ē

Cristimat septima et nat' legis p̃uaricatoꝝ

udeis legem hñtibꝫ ꝺeo non
debent gloriari iudei ĩsua uis
tricia · nec sese p̃ferre gentibꝫ
se potius reos se intelligentes
qꝫ reuera patres existent' Nec
si dicet quis O iudei nolite gla-
nem egtolli adūsus gētes: qꝫ em
ī dixi ī psalmo ad vos ꝓmitt'
qꝫ vob loquit' quibꝫ dat̃ ē Lex
ēe os obsernat' · et subditus fiat
oīb mūdꝫ deo · ut oē os iudeo
z gentiū claudat' ne quis possit
gloriari · qꝫ oīes peccat' sunt
muēti · et gr̃a saluati · no suis
meritis Subditus debz; ee oīb
mūdꝫ deo · reatū suū agnoscēdo
et medicinā salutis ꝛgrende ·
lex itaqꝫ iudeoꝝ ē ꝓpt' sectā
dit' eq ad gentiles qi nō aliegs
et ipi em dixerī · nolla colentes
nō ē deus sꝛ p̃t illos quos
colimꝰ et veneram Quia ex
operibꝰ legis · nō iustificabit
oīs caro coram illo lex morsi bi
facta dinoscit' · qm ī misteriꝭ
p̃ceptis cōtinet' Ordīm misteri
et sacm̃ta cessaut aduenīte
xp̃o · qꝫ finis sue cōplecto legis
cristus Ordīm p̃ceptoꝝ adhuc
maneꝫ · qꝫ seruandum ē ꝺeum
adorabis deos alienos · honora
p̃rem et mr̃em a retro Ergo
ex operibus legis · et ex iustificatiõe
carnali · et sabbati custodia · et
victimis legalibus nō iustifica
bit' oīs caro ad ē oīs homo vl'
omnis carnalit' uiuēs · et
carnalit' ea obseruans · quia

oīm cristo veniēte cessauerūt
velut umbra lex n et gratie
usꝫ ad iohānē Alia legis opa
ē honora p̃rem et mr̃em Alibi
dī Qui maledixerit p̃ri et
mr̃i morte moriat' Et iterū
Qui autem occiderit
morte moriat' Di quis hꝰ p̃cep
ta ꝓpt' penā minatur et vindicā
vl' parētes honerauerit · vl' nō
occiderit · et nō ꝓpt' amorem
dei et iustitiā hec potius
obseruauerit · hominibus quidē
iustus videt' · dū nō cōmittit
vll occidi mereat' · tm iustus
nō ē apud deum · dū bonum
p̃ceptū eo ex necessitate et
nō amore probatur impleri Dū
ergo nō iustificat' coram illo
licet iustus videat' coram
humano oculo tm nō ē iustus
Hinc itaq' Numquid moyses
iosue · dauid · alii qꝫ ꝑplures
ex lege non fuerunt iustificati
fuerūt iusti sꝫ nō ex operibus
legis legis · vñ petrus dicit
Quid tēptatis imponere
iugū sup ceruices patrum
credentiū · qd' neqꝫ nos neqꝫ
patres nri potuimꝰ portare
Sed ꝓ gr̃am dei credimꝰ sal
uari quēadmodū et illi Qui
et nos saluam · nō ꝓ fidem
dñi nr̃i Jhū cristi · sic et illi
saluabant' qꝫ credebāt in
filiū dei · quem exspectabāt
saluatorem · quē nos iā nat'
primꝰ ꝓmulgatorem et ꝛgre nō

et opibꝰ ꝙm ꝑ possibile est
sanguinē hostiaꝝ auferri
ꝑcta. Et quisq; exaltatur iusti
et in ea confidit. cōm deum
transgdo stupbus. lex nō vult
ꝑcta tollere. sed ostendere et
punire ꝑ legem cui cognō
ꝑcta. Numquid cū legem nō
cognoscebat ꝑctā et si nō
cognoscebat quare ioseph
dicit ī iuste missus ē mori tē
Numquid nō ē actus sathanē de cīme
Et fres eius numquid nō agnos
cebant ꝑcta. cū dixerūt me
rito hec patimur. q; peccauimꝰ
in frem nrm. Cognoscebat
q; ꝑcta. ꝑ quātum malū est.
a quo vindictam iuste expectet
ignorabat. Igit ꝑ legem e
mnem cognitio ꝑcti ꝙ ꝙ nīl
legem q; lex dicit. Non mecha
ris non adulterū facias. Et cog
nitio etiam pene ipsi ꝑcto ꝑ
legem ostendit. sp̄t et ut ꝙ dicit Gl
intelligi. quia quidam mala ꝙ illud
q; nō cognoscebant ee ꝑcta ꝙ scrit-tura
sicut concupiscentia. de q; alibi
ide apls dicit. Nam cōcupiscē
cias nesciebam. si ꝑcta esset. nisi
lex diceret non concupisces. Ve
ī in dīm aductu ē m ꝑcta tpe
nīt iustia dei manifestata sī
lege Justicia dei m ꝑcta tpe
manifestata ē. nō q; ipse iustus
ē. aut q; iustificatur. q; essen
cialē iustia ē. ꝙ q; induit
nrm. ut misericordiā de
mfidēli faciat fidelem. de ad

ultēo et fortitudo ē mstrum ī
tentmentem. de iusto et pcto
sunt iusti et amatores virtutū
q; iustitia m xpo ē revelata ī
data sine lege. et sine observan
legali. q; multi lex sedm mysteria
et sacrificia tradit. nam observā
da possumꝰ et ipam iustitiā
dei ptris et filii intelligere et a
quo et ꝑ quē iustificamur. testi
ficata a lege et ꝑphis. Justi
baptismales ꝙ iustificamur
testificatur ꝑ legem dicēdo
In nouissimis diebus erit manifest
dīs tor tuū et nō cubile tuū
et ausertum ptm tua. et mani
festabo te ꝑ baptismū testi
ficē et ꝑphas cū dr. Justificē
mās ipe portauit. Ipe ꝙ ꝛb
iustitia nra testimoniū habz
a lege et ꝑphis. Justicia dei. iusti
ficata. qua iustificatur a deo
aut dei sup oēs audientes et ge
tiles credentes venit. ut summa
sime cognoscat ꝑ fidem ihu
xpi. qua credimus illū filium
ee ptis. nō ē enī distinctio. et
nulla ē dīa int iudeos et
gentiles. q; ut iudei peccatores
ita et gentiles. et sicut iudei sine
sunt merito ꝑ gram dei iusti
ficati. ita et gentiles. ubi
gra habundauit et
grem gloria dei. i. indulgentia
et venia peccatorum. ꝑ qua glo
rificemur a deo. Justificati
gratis ꝑ gram ipsius ꝑ redemp
cōnem q; est in xpo ihu. Gratis. i.
sine vllis ꝑcedentibz meritis. ubi gra.

venit
dicit · q̃s ad baptismū nichil
hom vnq̃ fecit · baptizatur
statiq̃ iustificat · Intrē ḡtis
iustificant̃ p̃ gr̃am · p̃dmā
dei · et ho. p̃ redemptionem
q̃ est in xp̃o Jhū · nō i opib
legis Redemp̃o mā sme q̃ nō
iustificē · homo · passio xp̃i
est · que nūcta baptismo iusti
ficat · hoiem p̃ fidem · et post
modū p̃ pmiam · Jungi nequ
videl nequ gremius suis iusti
ficat̃ ex op̃ib · cū vtrisq̃
sit p̃uaricator sue legis · videl
videlicz / nālis et sc̃pte · ḡtulis
aut nālis · p̃ redemptōe · q̃ xp̃s
nos redemit sue et sāguine ·
fide · et aqua baptismatis · qua
renati si statim obiit · saluabit̃
in vita Demaute vixit · ornē
deb fidem op̃ib · q̃ fides sine
op̃ib otiosa ē · et tales cōfitē
se nosse deum factis aut negāt ·
Per redēptionē redemit̃ · qui
ab hostib captiuāt Quo ḡ
homo captiuū potuit cū deo
vbiq̃ sit p̃ captiuatū āiam
a diabulo · nisi diabulo se subdat
p̃uaricādo legē dei · et sm̃ vanis
et ydolis cepit seruire · hec
aut captiuitas soluit̃ · dū
āiam ad deū redit · et se in
finū illū vēo medicū mittit ·
p̃ciū redēp̃o sāguinis xp̃i est
fusio potuit Que posuit
deus p̃ter p̃uaricatorem p̃ fide
in sāguinem q̃ p̃ filiū suū
p̃posuit deus p̃ · et dimisit · et

p̃mutat p̃uaricatorē · et reconsiliat
rem · ut ipe nob fieret p̃ciū
deū p̃cm · et placabilem sibi p̃
redemptionē sue vl in p̃spectu
eōm oculos oīm posuit · ut eos
saluaret · se tradēte · q̃ dixit
eū redimq · et ea sāguinem
p̃ nobis fusum cōfitent̃ · sm̃
sm̃ p̃ purificari nō possumus ·
ex integro iustificari Ad esse
sine iustitie sue · i hō tpe · ab
inferioribus · vl in nouissima
etate Justicia m hoc loco
dupliciter dr̃ · p̃ actiua Voz · vl
ipe xp̃s q̃ iustificat nos vl
iustitia qua iustificat deus
p̃ credentes in filiū suū
Ostendit ḡ deū p̃ iustitiā
suā · vl filiū suū · vl q̃ nos
iustificat · i effusione sāguis
filij sui · i hō tpe · et ad ductu
illius usq̃ ad finē seli q̃ nisi
nos iustificare voluisset · ad
mortem filium suū nō dedit ·
q̃ nō fecerat ullū p̃cm · p̃posuit
esse illū venie · et pacis · Ad
remissionē p̃cōrū dicitur
et originalium · q̃ expiatis · hi
in antea nr̃is · vl oīa
p̃cōr · que cōmittimus in bap
tismū vl ea subsequentia p̃
baptismū · In iustificatione
dei · et ad p̃conā dei manifesta
dā · q̃ cū pcessimus nō satis
punim̃ · p̃ ea penitentia atq̃
sufferentia ad primā expec
tatiōi Que sustentatio mi
m dr̃ cēt · i primo hoc sim

hoīes p̄ iudiciū fuisset. Adoste
sionem iustitie sue melior typ̄e
sus nouissimo. ad hoc p̄sumit
ut p̄ circumcisionē fieri nobis filiū
suū. ut sua mīa ostenderet
p̄ illū. et iustitiam q̄ nob ex
spectat ad p̄mīa. ut sit ipe
iustus Justus ē qui ad p̄mium
tribuit. et ita et deus p̄misit
nob filiū suū. et i eo iustificabit
hoīes sequt. Et iustificans eū
ex quolibet hoīem. qui ex fide
ē ihū xp̄i no p̄ opa legis
p̄ p̄ fidē ihu xp̄i. qm̄ alīs
sine fide no valemo iustificari
Vbi gloriatio. Exclusa est. Judei
allegat. et confirmat. ex no valz
quisq̄ p̄ opa legis iustificari
et dicit. An iudeoꝝ tm̄ deus
ex circūcisione. vide ut̄ iusti
ficatione sine fide deū esse
no posse. Quare. q̄ exclusa
ē lex. q̄ gl̄iabūs. et abrahā
et exclusa ē. p̄ quā legem
sub exclusa ē. Introgat. vide
ut possideret p̄ quā legem
exclusa est. ut alia lex quam
data sit. lex in qua gl̄iabat
Introgat. et ad hoc. factorem
et. nunquid p̄ legem fidē exclusa
ē. ut alia. ut alia lex p̄ ipā
data sit. q̄ salē in operibus cir
cumcisionis constet. Non. sed p̄
legem fidei et no p̄ legem factorem
fidē exclusa est. Ita p̄ lege
fidei et nouū testamentum.
q̄ no nubz deū ut carnalis
circūcidam. sed ut in fide
trā baptizem. ubi ḡtis multa
dimittit. prīa. Deū em̄ dicit
p̄mīa agere. qui mittunt eum
regnū celoꝝ no aut̄ circūcisa

legem carnalem. Arbitrium
et iudicium dissimulans. Justi
Justificari hoīes p̄ fidem xp̄i
sine baptismate sine operibus legis
et sine circumcisione. observationibus
Arbitrii est p̄prie iudicare
vel testificari. vñ et arbitri
dicuntur. iudices et testes.
Duobus modis iustificat hō
p̄ fidem xp̄i. Ubi gr̄a. In iusti
sine operibus antē baptismum
et ipso baptismate iustificat.
ut ecclā p̄ baptismū sine legis
operibus. que iam no sunt. obser
vanda. iustus habet. si hīc
p̄cepta diuina custodierit.
Judeis gloriantibus et dicentibus
deus verus et vnus iudeoꝝ
tm̄ deus ē. quibus legem dedit
et de quibus dicit. gloriabūr in
iudea deus aut̄ apl̄s. An iudeoꝝ
tm̄ no. et gentiū. deus et.
nunquid solos iudeos creauit.
ut de ceteris tm̄modo curam
gerat. imo et gentium. sub
deus ē. in thomagis gentiū
deus ē videlicet. et multi re
dident deo. et placuerunt
ex gentibus. anteqū iudei in
abraham fuissent elti. et in
semen dei sumpti sint. sicut
abel. noe seth. et japheth. Job
isaac et ismael. eius et alii
q̄ plures. Quinquide modo
est qui iustificat circumcisionē
ex fide. et non ex operibus no
vobis viz. ex iudeis q̄ circumcisio
appellat̄ p̄pt abrahamū qui
primo accepit ea. de cuius
semine illi descendebant.
Et ipsum p̄ fidem. i. credē
ex gentibus. et gentes ipsum

vombat. Qd dicit ex fide. de
e. et p fidem ip apls sepe vnit
p̄positiones in vno sensu. Ideo
sub preptorū. q dicit. diligēs
dim deū. et audi ysl deus vnā
destruimq; et p nouū testamētū.
Absit p̄cedunt apls m hoc loco
estimatione utilitatis. s. p̄cepto
q̄ legem statuimq; cōfirma
mq; et laudamq; et adorata
dicimq; vl ex gratia dim legē
statuimq; nos sanctam esse.
ip q est data. q observanda
fuit suis tpoibq; p̄ ex reliqui
ministeriis. manet hoc m
p̄ceptis vl statuimq; eam
p fidem. et quicq; illa promisit
de xpo. nos cōfirmamq; ver
et completū. et credimq; illud
que illa promisit. sicut e illud
ysaiam. Suscitabit vos deus
de finibq; viis. Et uterus no
deficiet p̄cepta iudaeor
uenit qui mittendus est. et
ipe erit expectatio gentium.
m que modo gentes credit

Quid ergo dicemq; inuenisse
abraham secm carnē
et quid bom genuit
abrahaam ppr circumcisionē
carnalem. nichil. ip nedū
eat reuelatus qm placuit deo.
et audire meruit. exi de
tra tua. et facia te in gtē
magnā. Abraam abrahaam
ex operibq; f sub iustificato
est. habz gloriā. sed non p fide
nec p gratiam dei sue. apud
se. et apud homines m pōt
sed apud deū no hz gloriā
nec hz habebit in futuro.
Quare. ip no habuit fide

in se ipo et apud homes habuit
abrahaam gloriam et laudem
p suis opibq; Justificatus
fuisset ex me fide. sicut ille phā
risens gloriabat. qui ēm publi
cano in templo discenderat
sicut opq abrahe circūcisio
fuit. Sed tm ad hoc circūderet
a deo electo et ideoq; non ex opibq
iustificatus sed p fidem. Vn
scriptura no cōmemorat opa
eius sed fidem. Sequit. Quid
n scptura dicat. Credidit
abrahaam deo. obediens p̄cepto
illius. et exiuit de tra sua
et de p̄missione usus est. xpi.
credidit quod ei dixit deus.
in semine tuo bndicent oēs
gentes. ip credidit se adu
opus credendi. Et reputatū
est illi ad iustitiam. ad re
missione p̄cor. ip p quam
fidem qua credidit iustus
effect. est. Postmodū autem
circūcisionē accepit in signū
iustitie sue. ip iustificatus
fuerat p fidem. Ei autē qui
operat merces no imputat
secm gratiam. sed secm debitū.
Ex humana consuetudine sum
mus exemplū. qui operibq
secm meritū dignā mercedē
et nullam nob agunt gratiā
No operantibq vero sed dāti
alīquod beneficiū. non ex mer
ces sed gratia. ideoq; gratuitū
abillis dicit esse. sensus Abra
ham ppr opa sua posset
iustificari hoc dei gratia se
pōdemente. et sm fide q illi
erat gratis data est. non
esse illi ppm iustificationis

gtis dntū ꝑ debitum esset
Di alij uidē suis opibꝫ iust
sent iustificati. nō esset vñ
reſent gr̄e dō. atq; ideo
superflua et sme causa esset
xpi passio ſ gentile ꝯ ab
qui nō operatur ſ opa legis
credenti in eū .i. in dñm
dñm. qui iustificat impiū
nō ꝑ opa sed ꝑ fidem et
sme p̄cedentibꝫ meritis ex
impio et p̄dze fact pium
et iustum Reputat fides ei
ad iustitiā i remissionem
ſdm ꝓpositū gr̄e dei. hoc
est ſdm decretū iustifice
et mie dei. non ſdm merita
tū ꝙ decreuit gratis p̄ta
dmittere. hꝰ ē intelligēdū
de gentibꝫ qm̄ cū fidem illa
habuerūt legis opa. et tñ
sicut uidet remisit iustificat
ꝑ fidem xpi sme opibꝫ legis
ura et ipſi Et bñ dicit ſdm
ꝓpositū suū decretū gr̄e dei
ꝙ cū homo adhuc nō ēet
decreuit deus p̄ cū filio
suo saluāre genꝰ humanum.
nullis p̄cedentibus meritis
Vñ idem apl̄s actꝫ dicit Ds
elegit nos in ipō cū mūdi
cōstitueret. Volens ꝯo
apl̄s ostendere iustitiam
iustificationē qua iustifi
catur homines sme opibꝫ et
meritis suis. testimoniū
psalmi ꝓfert dicens. i
quo scribebat quod in

aduentu xpi iudei et gentiles
fide essent saluandi. Hui cū
dicit et dauid dicat beatitu
dinē hoīs. cui ꝙ describens
hoīi deus accepto fert iustitiā
sine iustificationem sine opibꝫ
ſ sub legis p̄t et ita dicit
dicit et dauid beatitudinē, dicat
hoīs ē Quod aūt dicat
accepto fert adūbialis dicat
accepto fert .i. libenter tri
buit. ut ꝛndeū ita cū sub
audione. cui accepto a se
.i. electo et dilecto tribuit illi iusti
Dicamꝰ et tuo mō Cui accep
to fert iustitiā .i. cui deus accep
tū dat iustitiam. vl accepti
bilem habet sme opibꝫ Beati
quorum remisse sunt iniqtates
.i. oia p̄cta in baptismate.
et quorum tecta sunt ꝑcta
ꝑ p̄tiam p̄ baptismū Res
tecta et operta nō videtur
Et nos tunc tegimꝰ p̄cta
ꝙn malis bona opa iusti
supponimꝰ p̄tiam viz de
p̄teritis agendo digna. et
alia nō ꝓpetrando. hoc aūt
distat mīs iniquitatē a ꝑcto
ut quidā doctores dicunt.
ꝙ iniquitas sit cū legem. p̄cm
p̄ legem vl iniquitas co
gitationis. p̄cm sit operis
Rursū aūt dicit iniquitates
ee ꝙ contra legem cōmitti
p̄cm ꝙd cōtra naturam et
conscientiā sed mō differentiā
ꝙ alterū sepe pōt Beatus vir

cui nō imputauit dns pcm
misericors deus neq; ī baptiso
delicta imputabit. neq; pma
tecta si pmāserit in fide Vl'
pt hoc intelligi de martiribus
qui in suo sanguine sut bap
tizati. quibus in ipo martirio
cuncta dimittunt pcā Vl'et
de illis qui po baptismū mlta
cōmiserunt & vemente mīte
nitate dū p xpi nōē mar
tiriū sustinuerunt. ī ipo mar
tirio dimissa sūt eis. ut pmus
corporalem susceperit. si de ij
pb dicit Beatitudo go hec
m circūcisione manet. am circa
m ppm. ut primer solumō ad
udeos. qui circūcisio appellāt
am circa ad gentiles. qui ppm
dicūt Illa beatitudo ip pcm si
cpibus legis dimittunt. gtis
m baptismate. et p primam
atq; martirū. tam ad udeos
ad fidem venientes q ad
gentiles ptinet Quia gra
abrahām lex nō erat baptizato
p fidem. hoc cū esset m ppm ustifi
catus e Vn subdit apl Arcana
aut ip reputata e abrahe fides
ad ustiam. sub nō circūcisio.
hoc affirmando nos apli ut nō
ppt circūcisionē carnalem q ppt
fidē quā habuit ut crederet
deo. meruit ustificari Quo ut
reputata e. sub abrahe fides
ad ustiam circūcisione. an ī
ppm. hoc e reputata est ei
fides ad ustiam. ppt circūcisio e

An cū esset in circūcisione cuncta
ipe alibi apls ondit nō in
circūcisione q in ppm. ut
tibi ut ip nō dū esset circūcisus
et nō ppt circūcisionē accepit
q cū adhuc esset in ppucio
in gentilitate ut nec dū esset
circumcisus et signū accepit
circūcisionis ut signaculū
Deorsū am ustificatus e p
fidē q cū circūcisus et signum
accepit circūcisionis signaculū
ustitie fidei q est in ppucio
Ne dicat supflue circūcisum
esse abrahām. sc p illam no
e ustificatus Ostendit illā
circūcisionē signum esse ustie
nō augmentum ut signū
firmet ustiam xpi q est ex
fide Dignū e quo ī hoc
qđ videtur et audit aliud
intelligat. sicut dns ma
nifestat dicens Generatio
hec signū quit et signū nō
dabit et nisi signum Jone
pphe Sicut fuit Jonas ī
ventre ceti tribus diebus et
tribus noctibus. ita erat et
filius hoīs in corde tre Erat
qđ significabat Jonas vorato
Jta q circūcisio abrahe fidē
illius significabat quam
habebat in corde. et q meruit
ustificari Nā circūcisio e expo
liando infidelitatis et vio
olorum Dicit deo mi
signū et signaculum. qđ
signū aliud e et aliud sit
signaculum autem qđ

udi

alicui rei adh̄ impīmit. ut qđ latuit
quousq; ab illo reseret a q̄o
impīmit. Ita et illa ĉrūcisio
signabat iustitiā fidei q̄ erat
in abraham et latebat ibi
sub signaculo vera ĉrūcisio
q̄ xp̄c q̄ ex eo gn̄e erat nasci
turus p̄ baptismi gr̄am suos
fideles a cunctis sordibus
p̄cōr̄m eis ĉrūcifurus. in die
q̄ iudicij ab oī mortalitatis
fragilitate. et corruptiōis
fece ē mūdaturus. In hoc
ergo q̄ octaua die celebrata
ē. nā et ipe xp̄s signabat
in cultello p̄trino. quo
ĉrūcisio patrabat. fuit p̄tea
iudeis in signū ĉrūcisio dā
q̄ cognoscerent eos gentes.
et p mixtiōnē nō confunderē.
dū me gentes nullas captum
ducerent aut ignorarent. q
de gn̄e abrahe descenderet
xp̄s. Nec tam diu mansit in
tempo et figūa. quousq; veritas
cōpleretur veniente xp̄o.
Erat ergo eisdē iudeis signū.
ut quotiens in plāo cum
alijs sterneb̄at. et nudi reli
quebant. ex ĉrūcisiōis sig̃
notati. sepulturē mandarent.
Digna ḡo accepit ĉrūcisiōis
ob huiusmōi causas quas
diximus q̄ ĉrūcisio signaculū
fuit iustitie fidei q̄ e i gentib⁹.
q̄ ante ē iustificatus p fidē
q̄ ĉrūcisus est. Iustitia ergo fidei

octaua die fiebat signu figurabat diē
r̄surrectionem q̄

dicā. q̄ p̄mū fidem habuit
et p eā iustitiam p̄meruit.
Nā in gentilitate siue in p̄pu⁹
positus fide ē iustificatus et
reddit causam quare hoc. Ut
sit p̄r omn̄ credentiū p̄ p̄putiū
p fide qua habuit i p̄putio p̄r
e omn̄ credentiū. tam iudeos
q̄m gentiliū fide aūt omn̄ cre
dentiū iudeos et gentiū q̄m
fidem q̄ credidit abraham
deū omnipotentem ee. et tamq̄
te habē in ipsoms. atq; uni
tatem in substantia ipam
quasi ex hereditate p̄ma
retinēt credentes. Et q̄re
sunt oēs credentes filij abe
p fidē Ut reputet et eade
fides illis ad iustitiā. sine
iustificatione. id e credentibus
ex gentibus. vl̄ p̄putio q̄ arridet
abrahe dū esset adhuc in
gentilitate Sicut n abrahā
anteqū ĉrūderet fidem habuit
q̄ p̄r e credentiū. et postea
genuit ysaac. ex quo p̄r e
iudeos. sic porro e spūalium p̄r
q̄m carnaliū. et un femē Ut
sit p̄r s. gentiū p fidem/ĉrū
sionis. nō tantū qui sunt .s. iudeoꝝ credentiū
ex ĉrūcisione .s. nō ex illis
tm iudeis p̄r e abrahami.
vl̄ reputa fides abe. ad
iustificatiōē q̄ despexit de
ppeme illius p̄putij ĉrūcisionē ante
put. Et his gentibus q̄ sectant
vestigia fidei id e q̄ imitat

nā carne p̄r e iudeoꝝ
nō credentiū

exempla fidei q̄ ē m̄ ꝑ̄ uno
ꝑr̄is nr̄is abrahe. t illis q̄
tribus q̄ sectant uestigia fidei
t. q̄ mutat ex fide illius. q̄
dat̄ ē abrahe cū adhuc eet
in gentilitate. q̄ ꝑ̄ cū appel
latur. Nō ni ꝑ legem ꝓmissio
abrahe. ad semen ei⁹. ut heres
eet mūdi. ꝑ ꝑ legem fidei.
quā habuit anteq̄ circūdet
et anteq̄ illā ꝓmissionē am
pect ideo ꝑ legem nō ē sm̄
vl data ꝓmissio abrahe.
q̄ dictum ē illi. ꝓrem multȝ
gentiū posui te in semine
tuo benedicentur oēs gētes.
ꝑ nō erāt adhuc lex data.
q̄ ꝓ q̄ dr̄igentos et triginta
anos data est Abrahan go
m xp̄o heres ē mūdi. ꝑ oēs
credentes ꝑ fidē sut filij abrahe
et in xp̄o oia possidet. cui dr̄m
ē in ꝓr̄e. postula a me et dabo
tibi gentes hereditatē Si
em qui ex lege heredes sunt.
exinanita ē fides. t abolita ē
ꝓmissio. t si iudei ex circūcisiōe
q̄ legem habent heredes sunt.
sau subaudit̄ tm̄ nō ꝓmissio
abrahe. et nō ecc̄ gentiles.
euacuata et adnichilata fides
q̄ ipe credebat deo abolita
ē ꝓmissio Et ē sensus Si
solūmō iudei qui ex circūci
heredes essēt ꝓmissionis dei
ut uos uultis. nō impleuit ꝓmissiō
deus quā dedit abrahe ut
ꝑ eet multitudō gentiū. et si
ita ē uidebit̄ deo frust̄ deo
credidisse Nō ē go ꝓmissio
data abrahe ꝑ legem ꝑ ꝑ
fidē Cuiꝰ? Lex cū ira
operat̄. t undiq̄ lex nō dedit
ullā ꝓmissiōz abrahe si uideam
operatur. cū dicit. dente ꝓ dente.
et qui omicidit occidat̄ Ubi
nō ē lex. nr̄ ꝓuaricatio. sub
tracta. vl nō ita imputat̄. hoc
duplicit̄ intelligi ꝑt. Ubi nō
ē lex mālis. nō est tanta ꝑuaricatio
cuiꝰ ē lectus Ubi grā
Quā diu i infirmitate nō uigeat
intelligentia. ā intellectus mālis
legis discernēdi inf bonū et
malū. licet ꝓuocāt ꝑrem.
verberent matrem. maledicāt
patribus. nō ē tanta ꝑuaricatio
nr̄ ita imputat̄ eis sicut post
modū. ubi uenerit ad legitimos
anos. et repeit uigere in illis
mālis intellectus Aut ubi nō ē
lex morsi. licet peccet aliquis
nō ē tanta ꝑuaricatio. nr̄ ita
imputat̄. qui nō habet ipsā
legem si peccauerit ꝑ nō ē
exactū ꝑuaricat̄ eiꝰ sicut ille
cui data ē ad obseruandū Deoꝛ
ubi ꝑcepto legis. ib ꝑuaricatio
ostensio. et ubi ꝑuaricatio. ibi
et maior ꝓmissio dei in ꝑuari
catore Ut et hoc nō intelligi
ubi nō ē lex euāgelij. sicut in
pagnis. nr̄ ꝑuaricatio tūtus
tȝ ideo nō imunes a uidem

erūt · qz p fidē uocauit deus
nr̄m creatorē Deo ex fide
ut sedm gr̄am firma sit pmissio
oi semini · filiis abrahe Non
t. qz nō t tantū q̄ circūcisōe
gentibus ubi lex nō t morsi-
cāta ni iudeis Deo ex fide
ul p fidē · iustificat̄ oēs
siue iudei siue gentiles t deū ·
et p fidē sunt hēredes · nō per
legē · ut sedm gr̄am q̄a gratis
pmisit · nō sedm meritum
meū sedm legis firma sit pmis
pmissio q̄a pmisit deus oi
semini abrahe · nō solūmō
iudeis q̄ erūt ex gentibus Que
t ista pmissio · benedicēt̄ oēs
in te dēs gentes · prēmisi multas
gentes posui te Non sequuntur
non ei qui ex lege est solum
sed ei qui ex fide est abrahe
qui t pr̄ oīm nr̄m p fidē
t oīm credentiū sicut scriptū
est q̄ gentiū · qz prēm gentiū posui
te ante deū cui credidisti ·
Hic primū iudeos superbia ·
qui gloriant̄ de p̄genie abrahe
descendere Non · n. aut prēm
omnis gentis israhelitici status
te p prēm oīm gentiū · et
re addidit apls ex sua mē
ptū aīa deū cui credidisti
sibi · in corde · multi ri sunt
qui vident̄ credere deum ·
p nō credūt nī deū Illa nō
credūt aīa deū q̄ confitet̄ se
verbis credē deū · p aliud
corde retinēt Illa deo ante
deū credūt · qui toto corde ·
tota aīa · tota virtute illū
diligūt ut abrahamī et qui
pcepta t mitezōe hoīe i ossēū
dei fidem seruant q̄ i ossenta
hoīm · sicut t circms circūcisio
Qui p fidē t gr̄am suā uiui
sicut mortuos · i · gentiles et
eos qui mortui sunt p̄ infidelita
tem in p̄cīis Dicit · n · uiui
ficy p fidē · ita mortuos p̄cōr
p mē credulitatē Et uocat
ea q̄ nō sunt tanq̄ ea q̄ sunt
deo omnes soli habet ee · et
qui adherent ei p fidem et
dilectōem · illi habent ee ab illa
illo · et illi sunt sicut ipe dixit
Ego sum deus abrahām ysaac
et Jacob · et cōm illos qui ei nō
adherent · q̄ nō sunt · inde dat
apls mō Ergo sicut vocauit
abraham q̄ erat · qz deo
adherebat p fidē · dicēs · exi
de tra tua · sic vocat ea q̄ nō
sunt p.t Vocat gentiles et
infideles q̄ nō sunt · qz deo nō
adherent Qui q̄ spem · s · nē
in spem · sub · gr̄e · et potētie
dei credidit ut fieret p̄mi
trīq gentiū · p fidem Cont̄
spem nē · t ut senex cū vetula
pareret q̄ adolescens et nupte
cula sterilis p̄masceat Cōtra
nē t ut iuuenis iunctus nupte
cule generēt · filiꝰ silꝰ senex
iustus nupcule mālē est ut
generēt · sicut abrahā senex

et ex ea uuiuencula · et quibꝫ
natus ē ismahel Cont spem
nātūe ē ut senex cū vetula
mytus generet Sed abrahā
nō attendit ad ſuetudinē
nālem qꝫ nō possit ex se et sara
uuiuencula filius pcreāt · ſ m
spem potentie dei credidit
qꝫ dīpotentem nouerat qui
pmisit Ordīm id dictum ē
ei sic erit semen tuū sicut
stelle celi Semen abrahe
m hoc loco intelligit tm̄ mlti
tudo iudeoꝝ quoꝝ pr̄ ē ſdm
carnē · erā et ꝑ fidem · qꝫ erit
mltitudo oīm gentiū · quoꝝ
pr̄ ē ꝑ fidē · Et dcīm ē rubo
licos · q ē figura vl dcīo fidē
exeentes · licet n · p̄ mltitudīē
nō possit numerari ab hominib⁹
semē abrahe · deo tm̄ nō est
īnumerabile · licz coequet stellaꝝ
numo vl arenaꝝ Rotundū
qꝫ ꝑ stellas et arenam ſdm
quendā doctorē intelligēdū
ē gentiles · de semē abrahe
credētes viz ex gentibꝫ · demq;
israhelem Et ſdm alium
aliū ꝑ stellas intelligendū
electos · q ꝑ pauci sunt ꝙntitate
arenarum maris · et ꝑ arenā
iustos · q ponderē pctōrū
grauāt Et nō infirmatus ē
fide Ille īfirmatur fide qui
dubitat · et nō credit pmis
sionibꝫ dei Dz abraham non
hesitauit ē deo · prēm mlti
gentiū posui te · et ſdm hꝰ

tpꝰ venā · cū qꝫ sara filius.
licz cōm nē vsum videret
ē qd gignebat · nō ē infir
matus fide qꝫ nō dubitauit
in pmissione Nichil n̄ q̄ fidē
nature qꝫ in his q̄ pmittit
facile sequit nā sua auctōr
Nec q̄si deficiens corpus suū
emortuū · ſ ad procreandos
filios · cū ēet centū ānoꝝ ita
qꝫ centenarius erat et
emortuā vuluā sare · sub
nō dissidebat Emortuos
dicit abraham et saram
in ꝙnantib⁹ filios · id est
ppt ānoꝝ num ita deſpatos
Abraham n centenarius
erat et sara nonagenaria
ppt qd cū pmisit ei deitās
ꝑ angelū · ſdm hꝰ tpꝰ
veniens · et eūt sare filius
Emortua n erat vuluā sare
qꝫ ita ꝓcesserat tēpus ꝓcreandi
et ita desierant fieri sare
mulieb⁹ia · et ita desierat
mēstruū pati · qd ubi cessat
in feib⁹ · trāsit tempus gene
randi filios Dz abraham
nō attendit ad nē vsum ·
ſ ad dei potētiā credulus
ei pmissionibꝫ Vnde seq
In repmissione erā dei · de
q̄ supra dixi⁹ · sue de ysaac
seu de xpō · nō hesitauit et
nō dubitauit in credulitate
diffidentia ſ cōfortatus ē
fide ſ de pmissionib⁹ dans
gloriam deo · credens ubi

dei · et grās referens · qui de
acceptis būficijs · intelligēs
solus dei ē munꝰ et grām
ubi humane fecunditatis
nē vsꝰ cessauit plenissime
certissiē sciens · q̄ q̄cunq; p
misit · illi deꝰ potens ē et fuē
ideo sub · q̄ credidit dei p̄mis
siombꝰ · reputatū ē illi ad iusticiā
Non ē aūt scīptū hꝰ de fide
abrahe · p̄ꝑ ipm · ut ipe legēt
sed ꝓ nob · ꝓ quib; futurꝰ
erat defunctus
ꝑ et ꝓ nob · ꝓ quib; ꝑ
· ut amatores simus fidei
fidei ꝑ illi · quibus reputa
bit credentibus in eū qui
suscitauit xp̄m a mortuis
· et a sepulchro · ipse locus
ē mortuoꝝ Si ut̄ p̄fē
crediderimꝰ xp̄m a mortuis
resurrexisse · quoꝰ ille edidit
corpus sine emortuū posse
ad cōcipiendū viuificatū
et crediderimꝰ deū p̄rem · q̄
christū suscitauit a mortuis ·
reputabit nob ad iustificatiōz
et remissiōz accipiemꝰ omn p̄cōz
sanctoꝝ Deus p̄ suscitauit
filiū suū a mortuis · ut ipse
est filiꝰ suscitauit xp̄m · et
ut est alter dicamꝰ totā
ecclām suscitauit illū hoīem
assumptū a vbo dei Qui ꝑditꝰ
ē · sub · a p̄re mltis ꝑ alijs
modis · ꝓ delicta nra · et
resurrexit ꝓ iustificatiōz
nostram · ut dū credimus

eū passum ꝓ nra salute · et re
surrexisse in veritate a mor
tuis ꝓ hāc fidem iustissimi
meriam in ecclīa xp̄i
ineffabilis eius mia exhibet in
resurrexiōe potencia diui
nitatis de mōstratū ē Justi
ficati igit ex fide pacem Cam v nm v
habeamꝰ ad deū ꝓ dnm nrm
ihm xp̄m p̄ quē iudei et gētes
mīt se disputarēt discrepabāt
· et illi de antiq legis op̄ib;
hij de noua xp̄i vocatiōe
p̄sūptuc gloriarent · ꝓ tra
tatū et dūcidata causa · q̄
nemo eoꝝ ex merito suo
iustificatus · ꝑ oīs ꝓ grām
ī fidem ifundit · et veritatē
ostendit · et q̄ nr̄ gen⁹ nr̄
circūcisio faciat filios abrahe
· ꝑ fides rēū · qua clarui
abrahām a deo illuminatꝰ
et ꝓuentus · stat̄ subnixit
apl⁹ Justificati igit ex fide
no op̄ib; legis · neq; p̄ q̄d
meritū nr̄m · q̄d p̄cessit
fidē pacē habeamꝰ ad deū
p̄rem suū apud deū p̄rem ·
ꝑ mediatorē nr̄m ihm xp̄m ·
ꝓ cuius passionē reconciliati
sumꝰ deo p̄ri · sicut ē angel⁹
i cui natiuitate cantauerūt
dicētes Gloria in excelsis
deo · et in t̄ra pax hoīb;
bone voluntatis Tur · n
pacem habeamꝰ apud deū
p̄rem si mīt nos pacem et
concordiam fraternā nec

Ne si dicēt iā qz reconsiliati sum
p sanguinē filij dei et pacem
habemꝰ apud deū p̄em simꝰ
et mꝝ nos pacē habētes nō
p̄sumētes ī ullo de nob̄ cui oīa
ex fide habeāꝰ p ipm̄ et ipm
habemꝰ accessum sine introitū
p fidem eius in gr̄am istam qui
longe eramꝰ in qua stamus
modo qui ām accepimus Unde
appellat in hoc loco fidem
p quā plenitudinē iustificationis
percipimꝰ gr̄is a deo tpe bap
tismatis in qua vl ad quam
gr̄am introitū et accessum
habemꝰ p ipm̄ qz ipe est
ostiū sicut dixit Ego sū ostiū
et nemo venit ad p̄em nisi
p me in qua gr̄a et fide
iustificationis et indulgētia
p̄teritorū stare debemus ī bonis vi
opibus virtut laborando et
gloriam in spe gl̄ie filioꝝ
dei In p̄ti seculo dei sumꝰ
in spe in altera aūt vitam erꝝ
ī re si in bonis opib⁹ articulꝰ
mortis inuenit nos Unde dicit sc̄s
Petr filij dei sumꝰ in spe et
nōdū apparuit qd erimꝰ Non
solū sub gloriam ī spe gl̄ie
filioꝝ dei sed et gloriam ī
tribulationib⁹ i. in angustijs
et adūsitatibus p̄secutionū
p xp̄o Scimꝰ qz tribulatio
i. afflictio patiam operat ī
electis qui patient adūsitates
sancti martyres vicerūt p̄secutoꝝ
et seuiciam tyrannoꝝ non
reddentes vicem sed patiaꝝ
siue tolerantiam seruates.
patia probationē meritorū
et fidei sicut probati sūt sc̄i
martyres et sicut probatus et
beatus iob non deficiens
in tribulatione Est ergo pba
honestas morū et laudabi
lium actionū un probus dr
laude dignus probatio vero
spem sc̄i operat vite eterne.
Spes est expectatio futuroꝝ
bonoꝝ Illi vero qui in tribu
lationib⁹ aduersis et patientia
probabiles ī fide existunt. secuꝝ
de p̄mijs futura beatitudiem
expectāt Spes aūt non confundit
Spes siue expectationis futuroꝝ
onem effusionem et veritatis
his scis expellet Spes go non
confundit et qui probatus est
in fide bonis q̄z opib⁹ et sc̄i
spem habet eternoꝝ p̄mioꝝ
non erubescit quicquid aduersi
m hoc scło sustinuerit securꝰ
de p̄mio Et hoc ē re Quia
caritas dei quia nos diligit
deus vl quia diligimꝰ deū
Diffusa est in cordibus nostris
tpe baptismatis et tpe manꝰ
impositionis p spūm sanctum
qui datus est nobis non p
meritū nr̄m verbū effusionis

at

nō q̄ sit patia

sue diffusionis largitate
munerib⁹ significant sicut et
in Joel habetur Effundā de
re spū meo sup oēm carnē
Quē go caritas qua diligim⁹
deū in nob⁹ sit p cuius amore
pariter oīa aduersa sustinem⁹
sue qua diligim⁹ ꝓximi. vl si
quid boni in nobis habet. no
n p meritū nrm sed ꝑ ꝓ gratiam
dei cooperante spū sco nobis
tributū Ideoq; ꝑceptis et
voluntati illius obtēperare deli
gentes mē nos patrem quā ipse
cōmendauit discipulis. dicēs
patrem relinquo vobis Ipsa
est spes p spm sanctū nob⁹
data. qui facit nos credere ipd
ꝓmittit nec cōfundit nos spes
quā amplius habebit quam
sperem⁹. gaudia viz patrie
celestis Vt ipe n. xps cum
adhuc infirmi essem⁹. secdm
tps p impios mortuus est. Vt
quidē xps cū adhuc infirmi essem⁹
et peccatores secdm tps p impios
et p irreligiosis mortuus est.
misi ut habuīt dilectā et plenitu
dinē sue caritatis nob⁹ cōmendaret
sicut scriptura manifestat
Infirmus est oīb⁹ peccat⁹. et oīb⁹
infidelib⁹. fortis vero iustus
et fidelis. utq; agnoscens deū
pius est cultu⁹. et religiosus dei
inde dī pius et religiosus
Econtra impius dī irreligi
osus. a quo venit impius
et irreligiosus Tanta fuit
caritas xpi. ut nō solū p illis
qui compassi sunt passorum religi
osi fuit. p eis p impijs moriet
quos postea p fidem suā iustos
fecit Quā caritatem nob⁹ que
dauit ut illā imitem⁹ sicut
discipul⁹ dicit. ipe lauit pedes
eorum Exemplū iniquis dedi
vob⁹ ut qualia ego vobis
milia faciatis. sicut ego vob⁹
lauī pedes. ita et vos alios.
et sicut ego p vob⁹ animā
meam nō dubito ponere. ita
et nō dubitetis. neq; p me
neq; p fratribus si necessitas
fuit. causa amoris mei animā
ponere Ad hoc dicit apls cm
secdm tps mortuus est. impiorum
ait p Dicit bts Ambro⁹
mortuus est secdm tempus. ip quo
et breui tpe potuit teneri a
morte. tria em die resurrexit
Alie Secdm tps mortuus est
et tunc ipe totius mundus sub pcō
tenebat. de quo tpe dicit apls
ubi pfectū venit plenitudo
tpis misit deus filiū suum
Et deus pr p ꝓphām ad filiū
Tempe mihi accepto exaudi
ui te Est et tertio modo intelligi
ipe secdm tps est mortuus id est
separatus in corpe. non in aīa
ipe patrē nō fecit. nec alius
mundus est in orbe cui Tps ait.
dī est. vbi aliq; veritas est.
vbi gra. vbi oriet sol et
occidit. ubi luna augmētū
vl decrementū capit. vbi est

ver in estate tñsit/estas ip̄
in autūnū · autūnus nichilomin⁹
in hyemē · mortuus ē xp̄s sēm
tempꝰ · i· sēm carnē que
mutabilis ē · et vanitatem
subiacet mortuus ē tpaliṫ
Cā vbi et vanitas ē · tpe ē non
pt Vnde p̄ iusto quis moriat̄ n·
nā p bono forsitan ip̄s audeat
mori sub· aut nullꝰ aut rarꝰ ·
quis enī p̄ iusto aut nullo se
pro mi⁹ Pro nullo scriptū ut
in psalmo· Deus quis filis eius
tā nullus · p̄ rarꝰ · ut hic addi
vbi dī Quis sapiēs et intelligēs
hec · Rarꝰ inuenit̄ Et ē sēsus
Vel pt aliquis inuenir̄ qui
nō solū p̄ impijs ꝑ nr̄ p̄ iustis
et bonis velit mori Et cum
rarꝰ inueniat̄ iō p̄ bono et iusto
audeat mori · ipse p̄ impijs
mortuꝰ ē · Int̄ iustū a bonū
hoc distat · qꝫ iustus fit
studio et exercitatione virtutū
sicut sancti martires · bonus
vō ī nocentia sic̄ puer qui
mūdꝰ ī baptismate pt
vno cerā et p̄ bono accipi iustus
et bonus Commendat aut suā
caritatē deꝰ ī nob̄ qm cū
adhuc peccatores essemꝰ · s· nīs
essemꝰ renati et nō ī spū
sancto · et nīs essemꝰ iusti
ficati p̄ fidem · ipse p nob̄
mortuꝰ ē Ad quid ymedit
deꝰ suā caritatem ī nob̄ · ut
illā mitem cōmō quo sīgnꝰ
dicimꝰ · Multo magis igit̄
iustificati nūc ī sanguine ipi⁹
ip̄o salui erimꝰ ab ira p ip̄m
Dū cū peccatores essemꝰ xp̄s p
nob̄ dignatus ē mori · multo
magis nā remissionē peccatoꝝ
in sanguine passionis eius · et
iustificati p̄ fidem salui eiꝰ
p ip̄m ab ira et a vindicta diei
iudicij q̄ ventura ē reprobis ·
Licet nō legamꝰ placuisse in hoc
omipotenti deo ira habere ·
non debemꝰ putare ip̄i illum
credat vlla p̄turbatio · ip̄e ip̄e
idem manet · Iuxta qđ p̄s dicit
Tu ip̄e ip̄e es · & ira illius
appellat̄ vindicta et vltio eius
quā ille sine aliq̄ mutabilitate
exercet · sēm ip̄e ei sapientissimꝰ
orator dicit · Tu nūt dne sa
sabaoth cū tranquillitate iudicas
In hoc loco ꝓposuit sibi bīs ꝙ
questiōz et dicit Si iustificati in
sanguine passionis filij dei nunc
p̄mā remissionē peccatoꝝ · quid
nunc ē · ut baptizem̄ et si in
baptismate nunc p̄mā remissiōz
peccatoꝝ et mūdum ab oīb⁹
sordib⁹ vitioꝝ · quid nunc fiat
xp̄m pati Cui⁹ questionē nō mō
solui Ista duo passionis xp̄i
et baptismi ita sūt cōiuncta
ut neq̄ baptismū possit sal⁹
saluare a peccatis et p̄ fidē hoc
sine fide passionis xp̄i · ip̄a fides
fide impossibile ē placere deo
neq̄ fides passionis xp̄i possit
remissionē peccatoꝝ sine gr̄a

baptissmatis ms i sāguīe
martirij sui fuit baptizatꝰ
ꝙ dīs dicit Nisi quis renatꝰ
fuit ex aq̄ et spū scō
nō pt intrare in regnū dei
Si cū inimici essemꝰ reconciliati
sumꝰ deo p mortē filij eius
multomagis ꝙ nūc reconciliati
reconciliati in vita ipius
q̄ vita et in qꝰ vitā eternā
habitū sumꝰ illa reconciliatꝰ
q̄ inimici sūt ab initio Quoꝝ
go opꝰ deus extitit nob̄ natꝰ
et inimicis cū de illo dicit
ꝙ michi odit eos ꝙ facit Bo
endū ꝙ nō nām nram quā
ipe sciēs fecit et bonā odio
habuit et vicia et pcā que
nob̄ attraximꝰ ignit quadā
iustitia dei tribuit sumus
dyabolo ipī dūi sub pcīs fuim
ut legit Postq̄ em hō meruit
audire terra es et in terram
ibis hoc ē totus terrenus effectus
ideo moriebat dem et diabulo
in serpente Terrā comedes
et pectoribus deuorabis Ablatis
aūt vicijs et pcīs ꝙ passio
filij eius reconciliati sumꝰ in
ip̄o cui fuimꝰ vñ dicit ꝙ
Si cum inimici dei essemꝰ. multo
nō nā p mortē xp̄i saluati
sumꝰ ꝙnto magis in eius gloria
fruentes vita: si cā misericordia
fuerimꝰ Nō solū aūt sed et
gloriantes in deo p dñm nr̄m
dñm nr̄m p quē nūc reco
siliationē accepimꝰ Deo solum
aut sub salutis exemplo et dabit
nob vitā eternā et gloriam
in deo sub pre suae cognitione
dei quā habemꝰ p dñm nr̄m
ihm xp̄m p quē et p xp̄m nr̄
reconciliatꝰ accepimꝰ
Nūc inquit reconciliati sumꝰ
deo pri et tpe aduentus xp̄i
Sicut em vos dei pris sumꝰ verbo
creati uide ipe ioh̄s dicit
oīa p ipm facta sūt unus
et ab illo sumꝰ redempti et
deo pri reconciliati Ppterea sic
p unū hoiem in hunc mundū
pcm et p pcm mors introiit
et ita in oes hoies pertransiit in
quo oes peccauerunt Defectꝰ
iste in loco huiusmodi Sicut
p adam pcm et mors introiit
ita p xp̄m iustificatꝰ et vita
eterna venit Ppterea sub ꝙ reco
ciliati sumꝰ deo sicut p unū
hoiem sub adam in hunc
mundū in unā substantiam ignis
huiam p xp̄m ꝙ de supnis
et pcm intrauit et p pcm
mors sub intrauit ita in oes hoes
mors corpis et aie pertransiit
sub sicut in illo in qꝰ idē adam
omis peccauerunt sub ita p
dñm ihm xp̄m nostrā introiit
et p iustitiā vitā futurā desi
et Sicut p adam pcm intrauit
in genus humanū et mors et
p omes transiit sic p xp̄m iustitia
venit et vita in ipō ꝙ omes
peccauerunt q̄ in lumbis eius erant

sicut leui m libris cât prib; ip̃m
decimatu ẽ Et cõgrue dicit p̃m
intrasse pcm · ac deinde p̃ pcm
sub· intrasse morte ip̃ statum ut
pertinuit mortalis effectus ẽ·
sicut ei deus ĩm p̃direxerat Jnq̃
cũq; insens die comederis de
eo morte morieris Pertinuit
cõcupiscẽdo atq; comedendo·
et mortalis effectus ẽ pertinendo
Vsq; ad legem ei pcm cât
timuit Non dicit usq; ad tps
quo datu ẽ lex · ꝑ usq; ad finem timuit
finiende legis Dic em̃ solu
sumꝫ dicẽ Regnauerũt usq;
ad adam regem · et usq; ad mor
tẽ adam regis Vsq; ad legẽ
et usq; ad finem legis · et ĩcrũ
gre · pcm originale et actuale
actuale fuit m mũdo · p̃ gram
aũt ihũ xpi nõ solum originale
sed etiã actuale deletu
fuit Pcm aũt nõ imputat̃ cui
lex nõ ẽ · hoc triplic̃r intellig
p̃t Cum dicit lex mãlis non
ẽ m hoĩe sicuti in pueris · idcirco
agnt pueri nõ imputat̃ ee pcm
qr nõ sunt quid sit bonũ vel malũ
aliter enim lex duceꝫ nõ agnos
cebat̃ pcm tam grue malum ee
sicut p̃ legem ostensũ ẽ Vel aliter
Cũ lex deesset nõ imputabat̃
et ignorabat̃ ei pena dignũ
esset illud pcm · quousq; ipa
lex duxit Cum hoc ei illud
fereũt morte morian̄ Sed
regnauit mors ab adam
usq; ad moysen ee m eis

qui nõ peccauerũt ĩ similitudĩe
preuaricõis ade Mors ide ẽ
a pcm · ideo dicit regnasse
morte · qr vniũsum orbem te
tenuit tam mors pcm qꝫ mors
corpis Vel dicit usq; ad moysen
tm ẽ intellegendũ · ut iam
dixim; · et usq; ad finẽ legis ·
a ĩcrũ gre · Q̃ moysen em̃
intelligit̃ lex · sicut dicit in
euãgelio ad duos · habent
moysen · et legẽ · et alibi Jnci
pies aũt a moyse hoc ẽ a lege
Regnauit inquit mors ade m
toto mũdo · ex quo primus homo
peccauit · usq; ad finẽ legis
moysi · et exordiũ euãgelij
nõ solũ in alios · ꝑ ecc ĩ illos q̃
nõ spõte neq; scient̃ peccauer̃t ·
sicut pueri erant q̃ originaliter
pcm obnoxij obnoxij erãt
Illi ĩ similitudĩe preuaricõis ade
peccant · qr scient̃ et volũtie
peccãt · sicut ille cui deꝫ dixit
Ex oi ligno paradisi comede de
ligno aũt scie boni et mali
ne comedas · et cetm Ille vero
in similitudĩem ade nõ peccat · q̃
neq; legem mãlem habet · neq;
cũ studio peccãt Qui ẽ forma
futi · hoc duplici modo intelligi
p̃t Adam qui pcm attulit
mũdo · exemplar siue forma
ẽ futi · sub· ade · et xpi · qr sicut
ille ex vgine tra factꝰ est
ita xp̃s ex vgine nasciꝫ nati
tꝫ · vt a ꝑte in ptẽ Aut accipi
caput pcm alter caput usq;

et ꝑ sicut ꝺa ꝑm attulit et
mortem. ita xp̃s iustitiã et vitã
illi si dicerẽ. q̃ ē forma futꝝ
sicut quidẽ codices habent.
cũ sensus Exemplar ē futꝝ
sub posteris suis i pctõ. ꝑ sic
ille pctõr et mortalis creauit
ita oẽs posteri cũ pctõribꝫ a
mortales nati sũt. et nasci
cotidie tꝛiduũ originali pctõ
i posteros. ut ꝓbꝫ aug⁹ dicit
ꝑ cõtupisc̃ia cõtus: & ꝑ
gr̃am dñi nr̃i ihu xi liberãt
a pctis et a morte etna. Cꝛ
cũ nullꝰ hõ ex adam q. ert̃
pgeniem illi⁹ ita nullꝰ ex
ꝑm illi⁹ ꝑt xm̃i Sed nõ
sicut delictum. ita et donũ
Justificatoꝝ. hꝰ a multꝝ
fuit donũ xp̃i q̃. nãq; ex
remissio pctoꝝ venit ip̃ ꝑm
ade. ꝑ qd̃ venit mors. plus
pualuit iustitia xp̃i i iustifi
cando ip̃ ꝑm ade i oẽs
Cuꝫ m hꝰ ip̃ ꝑ xp̃m red⁹
mit ꝺpalit valet forma
mortis ex adam. forma iu
vitꝫ valebit m etns ꝑ xp̃m
Dꝛem vnꝰ eleem hoꝝ ade
delictꝫ multi eleem multi ꝑ
ꝺpalit mortui sunt. mlto magꝭ
gr̃a dei. ꝑ ihm xp̃m
et donũ sub. spũs scõm
i gr̃a vnꝰ hoꝝ ihu xp̃i i
plures habuerunt vbi multi
et plures ad electoꝝ refe
rũt. nã ex ꝺpato qd̃ dict
plures. ip plures sũt reꝓbi
qui ꝺapnabũt ip̃ sunt nostꝝq
salualbunt. ꝑ absolute posituꝫ
ē ũgrnt. ita hoc mõ dict
ꝑ vnꝰ hoꝝ ade delictum
nõ solũ reꝓbi et minuit pctoꝝ
ꝑ ex electi mortui sũt ꝺpalit
tã culpe ip̃ ecã cãa. mlto
magis habuerunt et ꝛcepe
gr̃am dei. t remissio pctoꝝ
id ē ꝑ gr̃az ihu xp̃i ꝓles
t. i electoꝝ In hoc em plus
fuit multo magis habuit
gr̃a. t. remissio pctoꝝ plus
ip̃ ꝑm. ip nõ solũ ꝑm
originale ꝑt qd̃ i morte
ãle et corꝓis ruinã. ꝑ ecã
oĩa actualia abstulit. i electis.
et insup donauit vitã sine
fine mansuram Et nõ sicut
ꝑ vnũ originale pctm venit
mors ita et donũ sub gr̃e
venit. qd̃ e dicere Illuc et
aliud venit pctm. et aliꝫ
nitꝫ ad aliud venit donum
xp̃i. pctm venit ꝑ i obedieñ
ut morte afferret donũ at
gr̃e xp̃i venit ꝑ obedieñ.
qua obediẽs fuit deo pr̃i.
ut nõ solũ illud originale.
ꝑ ecã oĩa actualia auferret
Sed sit lectũ fuit ꝑ vnũ
peccatum. ita erit intellectꝰ
et nõ sicut ꝑ vnũ peccãtẽ
t. ꝑ adam venit mors. ita
et donũ gr̃e venit in ꝑ xm̃
ex̃a iudiciũ. t. ꝺapnata. ex
vno ꝑ pcto originali venit
in ꝺdẽpnacoꝝ ꝑ omnes homi.

gra aut xpi. s. ꝙ ij nob dmt
tur p̃m. s. venit iustificatꝯ
ex multis delictis. sub. q delictꝫ
p̃ originale p̃m addita sut
et ꝙ sensi damnat venit ex
uno p̃to originali i ꝺepnatꝯ
gnis humanam. gra aut xpi
venit iustificatꝯ ex multis
delictis. i. ad ip̃s venit. ut no
solũ ab illo uno originali ꝺep
ab oib actualib nos iustifi
caret. ideoq alit subit venit
p̃m alit gra. Consideradũ
aut ꝙ ꝺn dicit iudiciũ uere
ex uno hoie i ꝺepnationẽ
loquit ꝺ pelagianos. qui ne
gant originale p̃m. Ethi
ab infantibus ipi nascit.
dicentes ꝙ no p originem
ethi ꝙ p imitationꝫ. q ꝺnus
falsissimũ i. Sic ira est ut
illi deliquerũt necesse ꝺns ita
expresse in euglio dicit. si quis
renatus non fuerit ex aqua
et spũ no introibit in regnũ
celoꝝ. In vetꝝ ꝺ testamẽto
negat ꝺicit. masculꝰ cuius cro
cumcisa no fuit p̃ibit de pto
suo. ꝙ pactũ meũ irritum
fecit. no p se ꝙ in p̃z suo adã
in paradiso. Sic unius hois delicto
delicto mors regnauit p
unũ. multomagis habundã
gre et donatois et iustitie
accipientes in vita regnabunt
p unũ ihm xpm. Sic ꝙ
Sic p delicto unius. i. ade
venit mors omnib et ea

ne regnauit ita et ad xpm
mel̃is multomagis regnabut
illi in vita etna accipientes
in p̃m p ihm xpm habũ
dantiã pec. i. et plenitudi
donatois gre. q ꝺmittit
p̃m et plenitudinẽ donatis
i. dona spũ sancti. q ꝺclat
donat. qui alii dat p spm
sermo sapie et sciẽtie dona
sermonibus diuidit. et eam
pientes etna plenitudinẽ
i. ocb virtutũ. ut post
baptismi gram iuste et
sce vitam. Sic em mor
tis ita et p xpm salus
p̃m. p gram xpi accipiũt
vitã sempiternã ubi regnabũt
cum ipo. Igit sicut p unius
s. hois delictum omib hoib
s. gratia et ꝺepnatio sub
uenit omib et p̃m sit
et p unũ. s. hois. i. xpi iustifi
cationẽ omib. s. electis et ꝑꝺestinatis
ad iustificationẽ. vite. i. ad
vitã sempiternã. venit
gra. Sic em p inobedien
tiã unius hois. i. ade p̃ccatores
constituẽt. multi. i. ꝺe gen
humano ꝺn. i. lubis ade
erant ita p unius. s. hois obe
dientiã. i. xpi ip fiunt obedi
entes. usq ad mortẽ. iusti
constituent multi. i. no
bis ocb. Lex aut subintrauit
ut habundet. delictũ. Iudei

ignorabad ad

ignorabant ad quid accrescerāt
legem · et putabant se p circūcisiō;
et cerimoles observationes saluā
posse · sine grā dñi nri ihū xpi · vñ
apls volens eis ostendere ·
q lex nō ē data · ut petā auf
ferret · q ut demonstraret
aut lex nūc subintrauit · i · subito
introiuit · ut habūdaret delictū
Quid habūdat delictum · per
legem duplicit · vl' q dum
p̄cepit dicens · ne adulterū
facias · ne cōcupiscas rem
pximi tui · crescebat cōcupiscentia
qui ante nesciebat · q sine
concupiscētia aut tale huiusmōi
peccm esset · Vel dū timēs
sor fit legis excrescit delictū
in vndecim · q maior pe
et vndecē digna ē · qui sorte
ait legis p̄ceptū peccat ·
q qui non habens legem
ignorans delinquit · Ubi
autem habūdat delictum ·
sup habundat gra · Originali
petō · qđ ad oēs q̄cunq;
addita sunt actualia et
habundauit sine excrescunt
delictum · et crescunt p actu
alia petā et p cōtemptū
legis · sup habundauit gra ·
q nō solum petm originale ·
sed etiā actuale abstulit ·
largiens misericorditer
vitā sine fine mensurā · Ut
sic regnauit petm in morte

sedm delictum

ita et gra regnet p iustitiam
in vitam etnā p ihm xpm
dñm nrm · Ac si diceret · Sic
regnauit · i · principatū tenuit
petm originale et actuale ad
mortē in electis · i · ut ad mortē
eos traderet ad tempus · ita
et gra qua dimittitur petm
regnet in electis p iustitiam
operū in vitam etnam hoc ē
ad vitā etnā p durendos p
ihm xpm · sine q aduersū
ihū xpi in hoc em maior ē
gra xpi q data ē nobis q̄ sit
petm ade · et magis nob nō
solū originale sed etiā actuale
petm · et facit nos ad tempus
mori · gra aūt xpi dimittit nob
nō solū originale sed etiā ac
tuale petm · et facit nos vuē i vita

Quid ergo dicem⁹ · etna
permanebimus i petō ut
gra habundet · Absit hoc
ad superiora p̄mēt · vbi dicit
apls · et nō sicut blasphemi dicē · faciamus malaut ve
niant bona · et ad illud · vbi
habūdat petm superhabū
dauit gratia · Quidam
em gentilium audientes p
dicationē pauli alioz q̄
apl̄oz · ubi abundauerat atque
vitam · ibi accrescere
mortem · nō intelligētes
sensū p̄dictorū eoz · bn
dicebant apl̄os p̄dicare ·
q quāto amplius homo

pecarez · tãmagis deo placet ·
et vbi maior ẽt culpa · ibi ma/
ior ẽt gr̃a dei · ut dñs oĩs ẽt
mimũ p̃dices · qñ solus appar̃et
iustus · et q̃ maiora p̃cã et
plũa dimitteret · eo plus mise/
ricors ẽ laudaret · Quapter
dicebãt · faciamus mala ut ve/
niant bona · et quo amplius
peccauerimus eo maiorẽ gr̃am
apud dñm habemus · Nos q̃ aliq̃
debemus dicere · dicẽ · ferimus
mala et venerũt bona ſme
ritis meritis ꝑ gr̃am xp̃i ·
Faciamus modo bona · ut veniãt
nob melioza · Attendentes q̃
dicit apl̃s et ꝑsonã fidelium
loquens qui se a peccatis seruat
Numquid ſ manebimus i pcõ
Nũquid ſ peccabimus ut gr̃a
dei habũdet · ſ plus habeat ·
q̃ nob dimittat · et crescat
nob dimittendo · sicut quidã
carnalium dicũt · Absit · nõ
fiat illud · ut ſ in pcis ma/
neamus · ho ãt digna ꝑsidera/
ꝑpendendũ ẽ · et ideo iste q̃
dicit apl̃s · ne aliquis i fidelium
dicẽ posset · qd̃ asserat ipe
peccandũ ẽe · ut gr̃a dei ha/
bũdaret · Qui enim mortui sũ
pcõ · quomõ adhuc viuemus
in illo · an ẽ si oĩa pcã nob
dimissa sunt i baptismo · q̃e
obedimus verbis et suggestionib
carnis · Ille mortuus ẽ pcõ
qui nõ habet pcm · cui delen

sunt oĩa pcã in baptismo · q̃ ẽt
ille viuit pcõ · qui obedit delec/
tationib pcõ · et suggestionẽ pũe
voluptatis · dicit autẽ apl̃s ·
ut posq̃ã i baptismate accepim
remissionẽ pcõr̃ · abstineamus
nos a criminalibus pcis · et q̃tũ
humana fragilitas ꝑ dei gr̃am
a delectationib carnis et prauis
cogitationib nos metipos reste/
restringamus · An ignoratis fr̃es
Quicũq baptizati sumus i xp̃o
ihũ · i morte ipius baptizati
sumus · Vbius apl̃s · mistice et
subtilissime isto in loco loquit̃ ·
et vult ostendẽ · quo mysteriũ
mortis x̃ xp̃i et sepulturẽ et
resurrectionis xp̃i ad baptismũ
ꝑtineat et dicit · Nũquid ignora/
tis o romani mysteriũ xp̃i
mortis et sepulturẽ et resurrectionis
quo couenat mysteriũ bap/
tismatis · Certe nõ ignoratis
ut ego puto · et si ignoratis
ego vob pandã · Hoc ipse vult
in hoc loco · cũ dñs dicat apl̃is
i euangelio · i nomẽ trinitatis
baptizare credentes · quare
apl̃s paulus solũmõ ꝑsonam
xp̃i assumet dicens · Quicũq
baptizatus sumus i morte
xp̃i baptizati sumus · q̃ hoc
mõ solum · q̃ apl̃s in hoc
loco · nõ tm̃ rõnẽ q̃ institutiõis
baptismi describẽ disposuit ·
quatum misteriũ mortis xp̃i
et vbi de morte aliquid erat

loquutus · indigne dixit psonā
pris et spūs sancti pone ei que cā
carne no suppsit susceptit · nec
morte · ꝑ psonā trinitatis filij
q̄ carne assumpsit · et ꝑ nob
mortua ē · Nec cōuenebat
ut dicet quicūq; baptizati
sumꝰ in noīe pris et filij et
spūs sancti in morte ipius bapti
zati sumꝰ Iterū q̄rendū est
quoꝰ sumꝰ baptizati in morte
xpi · xpō mortuo in cruce ꝑ
nris delictis · q̄ ē caput oīm
electorū · oīs eccl̄a qui sunt
membra illius eius cōmortua sūt
peccō capiti suo xpō · Vbi gra
Sicut ablato et abscisso capite
cuuslibz animātis cōmoriū
oīa membra · ita mortuo xpō ·
cōmortua sūt in illo oīs electi
et baptizati in eius morte Cassio
ait eius baptismo nr fiunt Ille
quidē mortuus ē in corpe · et
nos peccō · ut ipse ꝑ peccatis
mortuus ē · et ꝑ nrm̄ peccm in
sua morte extinxit Aliter in mor
te ipius baptizati sumꝰ id ē
in fide passionis et mortis eius ·
ut ꝑ fidem passionis xpi et ꝑ
baptismi gr̄am ablutionē a
peccis · Istm enim duo ita quidā
sūt ut neq; passio xpi sine
baptismo neq; baptismus
sine fide passionis xpi possit
saluare Sic enim et alit · In
morte ipius baptizati sumus
· ad exemplum et figuram
mortis eius · ut illi cōmorientem
peccō sicut mortuus ē ipse corpe ·
ut ad exemplū mortis eius eo mō
quo in sequentibus dicendū ē
Cōsiderandū ē eccl̄a ut uoī
gr̄a esse baptismatis una
tm in aqua · sicut fuit baptis
mus Ioānis · qđ remissionē peccōrū nō
dedit · Aliud ignis vl spūs · quo
baptizati sunt apli die pētes
costes · et de quo dns dixit ·
vos aūt baptizabimini spū
scō · q̄ spūs sanctus in igne appa
ruit supꝑ aplos · Certum est
in aq̄ et spū · qđ scī apli bapt
tizabant dnō precipiente ·
qđ genus baptismatis sancta
eccl̄a nō retinet · Quartū ē
ē in sanguis effusione · qđ bapt
tizatus ē ipse dns · oīs q̄
sancti martires · De qđ eccl̄a
dns aut filius zebedei potest(
baptizāi baptismate q̄ ego
baptizāi debeo · ꝑ potestis
effusionē sanguis uri sustinere ·
quoꝝ unus iacobus eo baptisre
baptizatus ē · decollatus ab
herode Dz et hoc q̄ notandum
est · q̄ in baptismate · tria sūt
corpalia atq; uisibilia · et tria
incorpalia atq; inuisibilia ·
Tria sūt uisibilia · sacerdos uis
et corpus baptizandi et aq̄
Et tria inuisibilia fides aīe
q̄ ablut̄ a peccis et spūs scs ·
quo operante remissio peccōr
dat̄ Potuissis eccl̄a q̄rit aliqs

ẽre n aq̃ solũmõ · et nõ aliq̃
n vno baptismo cõsecret Cui
rñdit bẽ ambrosius Idcirco vn
formit hoc fieri n aq̃s · ut intelligã
q̃ sicut aqua sordes corpis aut
vestimẽti abluit · ita illud
baptisma maculas aie sordesq̃
vitioz emundando abstergit
Cõsepulti ei sumꝰ cũ illo p
baptismũ i mortem subaudit
petri et vicioz Quo possumꝰ
vuẽtes n crine cõsepeliri xpo
Di moim petro · sicut ille mor
tuꝰ ẽ i cruce et baptizamur
i noĩe sancte trinitatis tũc
cõsepelim ei Si aũt vnuꝰ
petro neq̃q̃ possumꝰ cõsepeliri
illi Videamus ergo quomõ
moriam petro et cõsepeliam
et cõresuscitem xpo et quomõ
cõcordet misteriũ mortis se
pulture resurrectioĩs eius
baptismate nro Christus p nr̃
mortuꝰ ẽ in cruce depositus
ẽ de cruce in sepulchro de
sepulchro tercia die resurrexit
Dicit nos vementer nõ fonte
baptismatis dũ abrenuncia
diabolo et oĩbꝰ pompis eius
et oĩbꝰ operibꝰ eius morim petro
sicut xpꝰ mortuꝰ ẽ in cruce
Christus de cruce sepultus ẽ i
sepulchro et nos p confessioĩ
sancte trinitatis cõsepelim
ei incognito terre elemento
hoc in aq̃ Resurrexit ipe tercia
die vnusꝰ et nos p fidem tercia
mersionẽ surgimꝰ de morte
petro ad vitã ut deo viuam
in sanctitate in bonitate atq̃
in cetꝰis virtutibꝰ Et q̃ dicit
aliquis aplo nõ quid sumus
cõsepulti cũ xpo subiungit
Vt quo resurrexit xps a mor
tuis p gloriam patris ita et
nos in nouitate vite ambulem
Si mortuus resurrexit xps
a sepulchro qd pie ẽ locus
mortuoꝝ p gloriam aut
dei patris dixit resurrexisse
xpm nisi p virtutem duarum
ut glorificet deus pr̃ filius
filius pendes in cruce dixit
Pr̃ glorifica filiũ tuũ i filius
filiũ tuũ Pr̃ etiã intelligi
q̃ ipe filius suscitauerit semet
ipm qui ẽ gloria patris sicut
ei dicit pr̃ hi pes Exurge
gloria mea exurge psalterium
et cor chorus oĩm virtutũ
Cui filius exurgã diluculo
precepit qd aplꝰ ut sicut
xpꝰ resurgens a mortuis iã
no moritur ita et nos i nouitate
vite ambulare et sicut nou
a effti sumꝰ i baptismo ita
sp nou et maculati viuamꝰ
ambulantes de virtute i vir
tutem Nouitas em vite ẽ
p baptismũ criminalia pcã
nõ cõmittẽ et a leuibꝰ i quãtũ
possibile ẽ tempꝰ Qua nou
itate innouant rotidie electi
dũ pficiũt in virtutibus

et laudat omipc i illozum
opibz sicut dns dicit Videāt
opa vra bona et glorificent
pr̄em vestrū ꝛc Si ei cōplan
cti sumꝰ similitudīm mor
tis ei⁹ et xpi · sit et resurrectiōis
ei⁹ erimꝰ · subaudit Con
plantati et cōmucti et cōfor
mes · quidē codices hnt re
surrectiōis · gtm viz · rasum ·
ꝑ melius ē ut doctores dicūt
dicē ꝑ datiuū resurrectiōi ·
ip vbū cōplantati iungit ei
a superioribz Arbor cōplāta
arbori et inserit · et xp̄s arbor
ꝑ similitudīnē · de quo dicit psa
salō · Lignū vite ē hys
qui apphenderint eū · ipe ē
erā arbor vite q̄ ē plātata
i medio paradisi · hō ē i medio
ecclie · Idcirco ait arbori ypa ·
ip sicut arbor fructū suo pascit ·
ita xp̄s pascit nō solū hoēs
ꝑ erā angelos spiritali cibo
sue viz cōtemplatiōe · hoēs
vō sua incarnatiōe · ꝓtegens
utrosq; ab oī aduersitate · q̄
gratiā ait pascit et reficit
totū mūdū cibo corpali · Arbor
erā ei⁹ arbor ꝑt intelligi ·
ip arbor ad hō plantatur ut
fructū asserat · plantati vō ītm
ita mortis xp̄i · ad hō celebrīm
ē · i cruce · ut fructū salutis
et redemptiōis affert et mō
Querit quare cpūs dixerit
Si cōplantati sumꝰ similitudi

mortis xp̄i · et nō simplicit ·
si complantati sumꝰ mortis
eius q̄ mors xp̄i in hō loco dr
ꝑt intelligi tam mortalis vi
q̄ spiritualis Similitudini mortis
eius corpalis complantati sum ·
qñ sicut ille mortuꝰ ē corpe
ꝑ peccatis · nos mortui ꝑ pc̄is ·
in hō ei ē similitudo · ip ille mortuꝰ
corpe ꝑ peccatis · nos vivimꝰ ·
Illic Similitudini mortis eius
spiritualis cōplantatiōnē qñ mo
rim̄ criminalibz pc̄is Ille ei
i veritate mortuꝰ ē pc̄is · qua
nullꝰ potuit Cui veritati nō
possumꝰ cōtemplari Ideōq; ingr. cōplantati
ip spūalis sumꝰ in hō mortali
corpe · et toto caret pc̄is le
uioribz nō possumꝰ sicut dicit
iohannes · Si dixerimꝰ q̄m
ip pc̄m nō habemꝰ · nosmet
ipos decipimꝰ · et veritas i
nob nō ē Tunc ait similitudini
mortis spiritualis assumimꝰ
qñ eius auxilio freti criminalia
pc̄a nō cōmittimꝰ · Et si ꝑ ig
tam in pūi secundo similitudini
mortis eius tam corpalis ip
spiritualis · ut sicut ille est
mortuꝰ corpe · et mortuꝰ ē
oribz pc̄is · ip nullꝰ potuit ·
moriam̄ et nos nob nos oribz
criminalibz pc̄is · Erimꝰ itaq;
cōplantati et inserti resurrec
tiōi eius i gloria ip cū apparuer
filius ei eius ip videbimꝰ eū
sicut ē · Alio scientes ip vetus

homo nr̄ sit crucifixus ē ut
destruat corpus pcī. ut ultr̄
nō seruiamus pcō Veterem
hominē ut ibi Augustinus dicit
Voluerūt quidā intelligē corpus
nouū vō animā. & nichil ē illud
qđ corpus exterior hō appellat. ꝙ
plerisq; appellat. interior vo
cant. hō vēr in loco veteris hois
vocat vitā et ḡuersatione veteris
hois ade. q crucifixa. i. mortua
et ablata ē in baptismate Qui
adhuc cūq; ei originali et actualibus
pcīs teneretur obnoxius que
ndā pterierant et eam amplu
oribus. vetus ē homo. et
seruitus ade qđ vitā et ḡuersatio ei
inutilis. qđ nd quid ḡo mortua
ē ⁊ deleta illa cōuersatio q veter
homo dī. nisi ut destruat corpus
pcī. Corpus nrm corpus pcī ē.
qr nob tribuit ad pcm p delectationē
membrorū. et cōcupiscentiam pua
Quod corpus nō ita pcipit
qđ destrui. ut ad nichilet.
& ut quiescant ab officio pcī.
Tunc enī qđ destruit. dum
refrenat. et tribuit n pcm. et
mala voluntate. qua desiderat
implere. et ḡ nō pmittit
fluere pcm Illud. pcm hic
possumus intelligē diabolum
qui ē auctor pcī. corpus vēo
eius vniuersitatem vitiorū Cui
enī xp̄s ē ex capite omnis dei
et omnia virtutū. omnes qui illi
et ex eo virtutes fluit corpus eius
ista diabolus caput ē omnī rep
bor. omniū vitiorū omniumq; impiorū
et eius vicia corpus illius sunt.
et ad hō delenda ē vita et ḡuersatio
vetus ade semel i baptismo hois
ut destruat omnisitus vitiorū
q ē corpus diaboli. ut et ultr̄
nō seruiamus diabolo. bene ait
dicit apl̄s semel mortuū ee
veterem hominē. ut admoneat
nos cauē criminalia pcā. qr
sicut xp̄s semel mortuus ē.
et iā nō moritur. ita et nos
semel mortui sumus simus i
baptismo. nō possumus iterū
baptizari Qui ei mortuus ē
semel pcō in baptismo. iusti
ficatus ē a pcō. i. alienus
effectus ab omnibus peccatis
quibus debet custodire ne
iterum polluat se criminalibus
pcīs. qr nō poterat iterum
iustificari p baptismum Si
enim mortui sumus cū xp̄o
sub tpe baptismatis pcō. co
mō quo supior dixim⁹ credim⁹
qr sit etiā viuendum
cū illo i celo qđ finalem
resurrectionē Scientes qr
xp̄s resurgens a mortuis
i. a sepulchro iā nō morit.
mors illi ultr̄ nō dominabit nō
laborat apl̄s i hoc loco. ut ondat
credentibus. qr si semel re
missionē pcōr acceperūt
in baptismo. nō pōt iterū
baptizari. sicut xp̄s nō pt
mori nisi semel. et sicut

sur

xp̃s regens a mortuis iã nõ
moritᵘ. itm et nos sp debemꝰ
vnic virtutibꝰ ip̃i amina ñ
pmanet ẽmale pcm. moiet.
¶ Qz aũt dicit mors illi vltr nõ
dominabit. mortem duᵇ pt
possiꝰ intelligẽ. sue morte
tpale ntrã corpalem. q ad tpꝰ
dnãtꝰ ẽ ei; ipõ pmittente
sue diabõ. q ei erã quedã mõ
dnãtus ẽ p ministros suos
ipõ pmittente. Interfuit enĩ
diabolꝰ in cor iude ut ẽ ret
xpm ¶ Dr diabolꝰ mors appel
latᵘ. qui mortem intulit mũ
ostendit iohãnes inquiens
et nomẽ illi mors. ¶ Dr enĩ
i xp̃s mortuꝰ ẽ pcõ. nrõ
mortuꝰ ẽ semel Iste vsiculꝰ
itm ẽ distinguẽdꝰ. ut pmũ
dicat. ip̃e enĩ mortuꝰ est.
ac deĩ subsequẽs pcõ. mortuꝰ
ẽ semel. i sp fuꝰ mortuꝰ pcõ
ip̃ nullꝰ peccauit. ¶ Illi aũt
¶ Qo rõ mortuꝰ ẽ corpalit.
semel mortuꝰ ẽ. p pcõ nrõ
nõ amplius. itm et nos semel
moriñ i baptismate. possiꝰ
tñ pꝫ baptismũ si peccauerimꝰ moi
pcõ p dignã pnitam ¶ Dr
aũt. q ille xp̃s vivit. vivit
deo. xp̃s dñs mortuꝰ ẽ ip̃
cruce et sepultus i monime
to videbat nõ viue. Qz quid
fiat. mittit dñs fortis
i descendit ad infernũ et
abstulit diabolo illos quos

¶ ip̃e enã suasit iudeis et pylato ut
eũ crucifigẽt

tenebat electos et pnãtem eciã
quã habebat in hoc mũdo illi
abstulit. sic et ip̃e tertio die
die resurrectionis sue assecutꝰ
in celum vivit eternaliter deo
et in gloria pne maiestatis
Ita et vos existimate vos
mortuos quidẽ pcõ ẽ. s. tpe
baptismatis. Viuentes aũt
deo idem habet in greco
cogitate vos mortuos pcõ.
et ẽ sensus. sicut ip̃e qui crucifix
ẽ. nichil aliud cogitat. nisi
tñmõ obpotentib dei inimicꝰ et
erat. ita et ea spm dignet sus
cipe. sicut et dñs dixit ad
pr̃em. in manꝰ tuas cõmẽdo
spm meũ Ita et vos si qñ vẽit
mala cogitationis et delectatio
pua inflammat vos ad libidiez
et ad cetera mala patranda
cogitate et reducite ip̃m in bap
tismate. q mortui estis oibus
peccatis. vbi intercepistis remissio
pcõrũ. et talia cogitantes
vivite deo. et sapientie pridẽ
tissimi cetera ip̃i virtutibus
¶ Quicũq enĩ vivit deo. oibus
virtutibus vivit. nec in deo
sit ¶ Nõ regnet pcm in vro
mortali corpe. ut obediatis
concupiscentiis eius Ita ip̃ mor
tui estis pcõ i baptismo. et
vivitis in deo cave ne regnet
pcm in vro mortali corpe. q.
ip̃e dñs in pnti seculo estis ¶ Nõ
dicit aplꝰ. nõ sit pcm in vro

mortali corpe ne ꝓ regnet ꝯ. Quã diu
em sumꝰ in hꝭ mortali corpe. nõ
integrũ cursũ ꝑcũ nõ possumꝰ.
de quibꝰ ꝙ pcũ dicit. de hom
icidio de adulterio de cet̃is ẽmi
nalibꝰ. q̃ a regno dei nos sepa
rant. nõ de leuioribus. sicut
ẽ puerilibꝰ cogitationib et cõcupie.
Et quõmõ regnet pcũ in nr̃o
mortali corpe. Si statim ut
pulsauerit nos cõsentiamꝰ et
obediamꝰ delectationi ei. qua
subiacemꝰ ei Hz nec exhibea
tis ꝙ ꝓpositis membra vra
arma iniquitatis et pcũ. hiq
tas ẽ q̃ quid cõ legem agit.
ideoq; ꝓ iustitiã debeꝰ intelligi
oia vicia. membra corpis
nr̃i et sensus. ad hꝭ finem sint
ut nob nrãm ꝓcurent et
deo militent Hi aute membra
aure ad audiendã detractiõ
de ꝓximo nr̃o et vba ad delectã
da otiosa et ẽmunia meritũ
Hi aptima oculos nr̃os ad
concupiscendã mulierem.
si malum odore. et malum
famã ex nob diffundamꝰ. et
si delectam in odoribꝰ meritũ
si aptima os ad loquendũ
blasphemiã in deũ vl ꝓximum
si extendamꝰ manꝰ ad rapinã
si extendamꝰ ꝓpressius pedẽ
ad effundendũ sanguinem.
tuã membra nra exhibeamꝰ
ad hoc ut sint pcũ. vt deo
qui ẽ auctor pcũ armaꝝ

iniquitatis omnꝫ vicioꝝ. hoc
ꝓparemꝰ illa ut militent pcõ
et diabolo Hz exhibite vos t
ꝓprie deo tanꝙ ex mortuis
viuentes. et membra vra arma
iustitie deo. omi virtutũ militã
ei Hi aiã q̃ supius dixiꝰ de me
bris nris prætermittentes ni
hil pluꝛa occupauerimꝰ. ut
nulumꝰ aures ad audiendũ vbũ
dei ꝙ animã oculos ad spec
tanda eloquia diuina et pauꝑ
respiciendũ. ꝙ animã vb ad ma
nistãda magnalia dei. extẽ
damꝰ manꝰ in elemosinam.
dirigamꝰ pedes ad patrem
bonum odiẽm de hys oĩbus
reddentes. tuã membra nra
arma oĩm virtutũ erũt. et
militabũt deo. Q̃ nũc tanꝙ ex
mortuis viuentes. sensu ẽ Qui
illi q̃ dñõ resurgente surrexe
runt. de quibus dicit euãgeꝛ
lista. multa corpa sanctorum
surrexerũt viuẽt quidẽ ꝓ nec
cõcupiscẽ nec peccare possunt.
ita et vos cogitate mortuos
ẽ pcõ. et viuere deo. delinq̃
a pcõ ẽminalibꝰ. Pcõ in ẽi
vob nõ dnãbit. sub. si hꝭ fuerit
vl vltima pcõ vob nõ dnet
ubi dnãt pcõ. ubi pficit
dnãt ẽm bonũ. ipe hominẽ
dit desideriis eius ꝙ ei sub
lege estis. f. morsi q̃ punit
dãpnat peccatũ. ꝓ sub gra
xpi. et sub remissione pcõꝝ

1. sic ar
ma do

et ꝑ remissionē ꝛ̄a ꝓceptum
habetis. nō habetis ꝑmittē. Quid
go. peccabimꝰ. ꝙ nō sumꝰ sub
lege. s. morsi q̄ plumꝫ puocēt.
& sub gr̄a. q̄ ꝑm̄ dimittit.
peccet aliquis dicē. Jam ꝙ
nō sumꝰ sub lege sctīs possit
ꝑmāre. ꝙ dimittet ꝑ gr̄am
xp̄i. Ad hoc apl's nō affirmādo
s negādo. nūq̄ go. ꝑ peccā
bimꝰ. Absit. ut ꝑ peccemꝰ.
ꝙ gr̄a. ut vult nos vivere.
ut cōtīalia ꝑcā nō cōmittam⁹
An nescitis. et nūq̄ ignoratis
quō cui exhibetis vos ſuos
ad obedientiā. ſeruꝰ estis ei⁹
cui obeditis ſiue ꝑcti sub scīs
serui ad mortē. s. etnam.
ſiue obedientiē. s. xp̄i ad iusti
Si seruimꝰ virtutibus et
deo. serui sumꝰ vtutū et dei.
si vō seruimꝰ vicijs et diabolo.
ſui sum⁹ vicioꝝ et diaboli. Grās
agāt deo qꝛ fuistis ſui pcī.
fuistis q̄dē. s. ītā nō estis.
laudat illos apl's sicut et illos
quib⁹ dicebat. fuistis aliq̄n
tenebre nūc aūt lux in dño
Obedistis aūt ex corde i ea
forma doctīne. et i doctīnam
xp̄iāmtis. i doctīna celesti
astrictꝰ. In qua ꝑditi estis
sub deo. et iā vocati affligi
estis deo. liberati aūt a ꝑcō
et ab oīb⁹ vicijs et oīb⁹ ꝑcīs
in baptismo. Seruꝰ fīt ꝙ
istricte. et oīm vtutū Sicut
ꝑ vnū ꝑcm intelligit oīa ita
ꝑ iustitiam oēs virtutes

Homanū dicit ꝓpt infirmitatem carnis vre
Quid ē qꝛ dicit apl's iudeis
dicēs. hoc ē leue ad cōplendū
facile ac si dicēt alīs verbis.
Quia carnales ad hoc estis.
nō potestis ꝑfecte fragilitatem
carnis maiora ꝑcepta ferre et
implere. idcō leuia ꝑcepta vob⁹
cōmittam. Quid enī tam facile.
vt exigentib⁹ dicit. quid tam leue
ut sit homo ita ꝓmptus ad iustiā
et dei volūtatem cōplendam.
sicuti ad mala opa solet esse
ꝓmptus. Multomagis iusticie
leuia ꝑ virtutibus deseruire ꝙ
vicijs. et dei volūtatem ꝑficere
q̄ diaboli. Videamꝰ quō et
dicimꝰ ꝙ verum ex pluribus.
Est quidā latro. et quidā
alius iustꝰ ita vivēs nō
de rapina. dum latro cruciat
frigore. i nive et superfluis me
diationibus ꝑ dies et noctes
torq̄et. volens i cāo. expectāt
in agro. quō furtū ꝑficiat. Justꝰ
seruus epulat in die de labo
ribus ꝓpijs. et quietē nostis cū
securitate delectatur. et dormiēs
isto somno ꝙ ihūs. plerūq̄ illo
qui gelu frigoris et media fames
torquet. occidit ab hoc quibus
vim inferre molichat. Dicit q̄
adulteriū ꝑpetrat timet sup̄ue
mie maritum et mortificari ab illo
timet etiam vicinos ꝓter.

fiam volantem Et ioñ castris
amator ꝓpij cōnubij cū fecunditate
custodit castitatē suā vt etiam
fecure amplectit ꝓpm cōnubiū
Ruaggi subiugit ꝙ Sicut
exhibuistis · i ꝓparastis membra
vra ſeruire immundicie · i · libidm
fornicacioi impudicicie iniquitati
ſ ſeruire adiniquitatē ſ. ꝓcrīa
dam · ita nūc exhibite membra
vra ſeruire iustitie · i · obij vi-
turibi insanctificacioēz videlz
ut sancti ee possitis ſdm qđ
deus omps ꝓcepit Dñi estote
qm ego ſcs ſm Iniquitatem
debemo intelligere oīa pcā · qr
qcq; cōtra legem dei agit · iustitia
nuncupat · ꝓ iustitia ergo oīa
vtutes · et ē ſenſus · Sicut vos
ꝓparastis aīas ad fidē vocati
ſſetis · ut ſeruiretis oībus īmū
dicijs oībusq; vicijs · ita modo
consistentes ꝓparate oīa mēb̄ ·
et oīa ſenſa rōnis vri · quo
ſeruiatis oībus vtilib̄ · Cum
eēm ſeruu essetis pcī liberi i-
stitie · i · a iustitia
Dicit qui seruit pcō et diabolo
ei ſeruit est · cuius voluntatē
adimplet · ſic qui seruit iustitie
seruus ē iustitie et dei Qui eīm
seruit furto et adulterio seruus
ē furti et adulterij Dz et hō
ſcedūb · qr seruū ee iustitie ·
laudabile est · ita seruū esse pcī
detestandū ē · liberū aut a pcō
laudandū Que ſ. fructum
habuistis ſ in illis turpitudinib̄
pcōz · in quibus nūc erubescitis ·
finis illoz mors ē Romā
amij ad fidē venirent · ſibus
vicijs oībusq; turpitudinibus
seruiebant · que est turpe dicere
sunt tñ nīa ꝙ mhac epla
ia supius cōmemorata · vemēb
aūt fidē erubescebāt ac vere
rūdant · nō solum T facto · ſ ꝙ
recordacioē roz Unde apls
volens eos cōfirmare ne ad illa
reuerterēt · ait · dicite m
que fructū · id ē ad quā remu
neracioz bonā · habuistis T illis
turpitudinibus · T quarū recordr
et memoria nūc erubescitis · et
vere admīm nā finis · i · ꝙsumat
illoz ꝓcōz mors etna est ·
Cū homo in pcīis cōmunibus
morit · et cōmunis vite fit · ſic
pcōz mors ē illi · qr mortem
etnam inde accepit · de quibus
dicit ꝓpha Computruerūt iumē
ta in stercore suo · Jumēta
appellant hoēs · qui irrōnabi
lib̄ vitijs ſme honestate mori
et cōuersacioib̄ Jumenta quippe
in stercore putrescere est ·
in fetore luxurie et turpitudi
nib̄ vitioz̄ vitam finire Nūc
vo liberati a pcō ꝙ passione
xpi · ꝙ aqua baptismatis · ſui
nūc facti dei · qui ante eram
seruu diaboli habetis fructū
vrm in sanctificacioēz · qr opus
vestrū sanctū est · et sēpiter

vob̄ p̄curat · fm̄e vero vitam
eternam id ē assumacoz̄ Vnam
habetis vitam eternā · ip̄· vita
eterna p̄ p̄seuerāna vsq̄ p̄fecte
tis Stipendia · remunera⁹ ei p̄tī
p̄tōz em̄ p̄ri mors sub eterna
ē ¶ Ō tri de oibus p̄cib̄ mtelli
gendū ē ꝑ de ēminalibus · et
de quibus dicit vob̄ Et p̄cm
ad mortem · nō p̄ ly⁹ dico ut ip̄s
roget. Stipendium dī a stipe
pendendi id ē substancia p̄ōz rā
da · Antiquitus em̄ ponderabat
pecuniā ponus q̄ nūabat. Vn
militibus p̄ vita regis et gubna de
p̄ne militantib̄ stipendiū hoc
est substancia et remuneracio et
erario tribuebat. Et sicut illis
remuneracionis causa stipendiū
dabat ita militantib̄ diabulo
dabit mors eterna p̄ remuneracōe
Grā aut dei vita eterna m xp̄o ihū
Quid ē ip̄ loquens de remunera de
p̄tī stipendiū nōiauit ipam
remuneracionē et de remunerade
clēōz dixit grām dei. Ideo ip̄ illi
q̄ militāt ꝑiam mercedē accipiūt.
quicquid aut̄ electi habent totū
a grā dei accipiūt · sive fidem
sive caritatē seu aliquod bonū
opus habeant · et ms̄q̄ istā fidē ꝑ grām
et bonorū operum accipiant gr̄is
a deo vitam eternā p̄ adiutoriū
ihū xp̄i · fme quo nichil boni
habe possumus ¶ Capitulum A vii

An ignoratis fratres · i
nūquid ignoratis quod eis

dicturus sum Scientib̄ em̄ legē
loquor · ip̄ lex m̄ hoīe dnāt quāto
tempe viuit Conjugio ē m̄ hoc
et m̄ sequētib̄ a lege hūa rēdē
ad legem diuinā · sive a lege
moysi ad legem euāgelij Gentib̄
iudeis ip̄ loquebat⁹ aplūs hūānitus
rome et quib̄ iudei legē diuinā
scribāt Romanoq̄ ab ethnicē
sibi leges sibi mutuebāt · quoz
rer ferocus leges hūanas cōpo
suerat Ideoq̄ dicit scientibus
legem de lege loquor · q̄ hanc
assuetudinē · ut vnicuiq̄ hoī dnē ·
q̄nto tpe ip̄e homo viuit vī grām ubi gra
Romana q̄nto tpe viuit · sub dnā
mo romane legis resistit. Galli
a hyspani silr iudeis a xp̄ianis
monachis a reliquis canonicis
q̄nto tpe viuūt sub dominis sue
legis viuūt ¶ Nam q̄ sub viro
ē mulier viuēte viro alligata
ē legi · et potestate viri · si aut
mortuus fuerit vir eius · soluta ē
a lege viri Sed m̄ legem moysi
a euāgelij nemo · et leges hūanas
ista ē assuetudo ut viuente viro
sub eius p̄tate sit mulier q̄ mortuo
vēo illo · soluat⁹ p̄tate illius · et
p̄t nubē cui vult / vl alii Si
accepit quis homo vxorem rōnā
bilē · ip̄ dū vir eius viuerit sub
ea lege viuet q̄ vir eius · a p̄ ea
respondet ad mtrogata i publico
q̄ mortuo aut viro reuertet⁹ ad
p̄priam legem et demcps non
viuet sub lege viri ¶ Preterea

digna ꝯsideratiõe ꝑpendẽdum ẽ
duos uiros in hoc loco spiritꝰ
ab apl̃o mꝺuci et vnã mulierẽ.
vnus aũt vir lex morsi intelligi
ꝯ sicut vir sup vxorem. tra illa
tenebat dominiũ sup israhelitã
plebẽ. Alt vẽ vir accipit ꝑmi
ssiõe dñi aiẽ. mulieris
aũt noie. vl̃ specialit vnãqꝫ
aiã vl̃ gñalit totã plebem is
rahelitica vult intelligi. ꝙd
in sequẽtibꝫ distincte singulis
in locis manifestabit. Nam cũ
dicit apl̃s ꝙ sub viro ẽ mulier.
ꝑ virũ vult intelligi legẽ morsi
ꝑ mulierẽ aũt specialit quãlibz
aiam. vl̃ gñalit plebem israhe
liticam ut dixim ꝙ sub lege morsi
consistebat. Q vẽ subiungit.
viuente viro alligata ẽ legi.
ꝑ virũ hic vult intelligi posse
oms carnes et vicia. ꝙ ꝑ dui vi
uũt in hoie. alligatus ẽ legi
morsi. ꝙ dicit. Si quis hoc vl̃
illud fecerit moriatur. Et ẽ sꝫ
aiã vl̃ plebs ꝙ sub viro id est
regnãtibus i illa passionibꝫ
delectationũ et vicijs carnis.
subiacet legis morsi vinculo
ꝙ dictũ ẽ impijs et peccatoribus.
Si aũt mortuus fuerit vir eius
i. si mortua fuerit i aiã pcã
et vicijs carnis. soluta ẽ a lege
viri. h̃ est nõ ẽ iam subiecta
legibus arte. ꝙ nihil habet
ꝙd ei debeat. lex enim nõ est
posita iustis. ꝑ impijs z pctoribus
Dum et regnat pcm i aiã

passiones

ꝙ lege morsi ꝑ sꝫ
tit viuente vio ꝙ

qñ statim ut pulsat ab aiã ꝑfici
tꝫ nouit. qñ mens non obedit ei
suggestioni et delectationi. Igit
uiuente viro vocabit vxor adultera
si fuerit cũ alio viro. Hoc simplicit
intelligendũ. et como ꝙd i illud
meum ãgelio. Cũs ꝙd miserit vxo
rem. et aliam duxerit. excepto
causa fornicationis mechat.
Et qui dimissam a viro du
erit mechat. Et qui dimittit
si alteram accipit. et ꝙ dimisse
copulauerit se viro adulterũ
ꝑpetrat. Sed tñ nõ mouemẽt
referri ad plebem israheliticam
sicut et sup. Quãdu lex viri
tis dñi obseruari debuit a
uidis. si quis uidere cũ aliquit
illam. et cultũ dei veri et se
copulauit errori gentiliũ. adhã
do rdla adulte fuit. Vñ etiam
ipã plebs meretrix appellat
dicente ezechiele. Ꝑtẽ meri
trix audi verbũ dñi. Si aũt
mortuus fuerit vir eius id ẽ fuerit
mortua pcm et vicia carnis
ꝙ solent plerũq dñari aiẽ. libe
rata ẽ a lege viri. et a lege morsi
ꝙ tam diu dñabat hoi. ꝙdiu
peccabat. nõ erit adultera
si fuerit cũ aliquo viro. et ẽ
et sub euãgelio. Nã eam que
libera ẽ a pctis. ꝙ debet adhere
Fratres mei et vos mortifi
cati estis legi ꝑ corpus xpi
Debuerat enim dicere mortua ẽ
ẽ vobis ꝑ ne scandalizaret ur

ler

libeãta ẽ a lege viri ut nõ sit adultera
si fuerit cũ alio viro Ad litteram satis ꝑ
Si mortuus fuerit vir eius fuerit

malunt dicē mortificati estis legi p nō ḥz

uideos quibus iste scribebat qd
putat in vob Si em dicisset
mortua ē lex cōtristarent et
scandalizarent eos qd dicet illā
abolitam et mortuā Illi em
mortificati sunt legi i quib⁹
nichil ḥz qd putat Cū dicit
p corpus xpi mortificati estis
legi de quo corpe loquit Nā
corpus xpi ē qd assūpsit i
utero virginali corpus xpi
ē tam ecclesia fidelium corpus
xpi ē qd cotidie consecrat
in ecclesia Apparet de illo
corpe dixisse aplm qd assūpsit
in utero virginali Vel corpus
suū qd nob⁹ tradidit a lege
et p passionē corpis sui dedit
nobis remissionem pcōz ut
iā nō simus subiecti legi si
penitꝰ desistimus Vel sicut
alibi et xpi q ex mortuis
resurrexit ut fructificaremus
deo Ideo missus est redemptis estis
passione xpi ideo accepistis
remissionē pcōz ut iā non
sitis subiecti legi sed xpō et ut
fructificemus deo Ille fructificat
deo qui multos ei multiplicat
et acquirit uel et exemplo et
quibuscūq; modis Cū em ēēm
in carne passiōes pcōz q p
legem erant operabant in me
membris nris ut fructificarēt
morti Cū essemus inquit in car
ne id est in spe terni carnalis
positi et in concupiscentiis car

nalibus passiones pcōz adulte
rii uz rapine homicidii que
p legē erāt cognite hoibus et q
p legem cognoscebant ēē pcā
operabant in membris nris ut
fructificarent morti
deo ē ut etnā mortē nob⁹ acquirāt
Dicit em qui uult seruire utilibus
fructificat uite etne qz uitam
etnā sibi acquirit uel qui seruit
uicijs etnā mortem sibi acquirit
Stipendiū ei et remuneratio
pcī mors etna ē Nūc autem
soluti sumus a passione xpi p et
baptismū a lege mortis et a lege
morsi q mortem inferebat pec
catoribus in qua detinebamur
sub cuiꝰ p xpm saluatorem Ita
ut seruiamus in nouitate spiritus
et nō in uetustate lre In uetus lre
tate seruit qui crucifixionē et
sabbm carnaliter seruant et q
p carnalem obseruātiā legis
putant se posse saluari Iste uo
seruit in nouitate spūs qui
crucifixionē spiritaliter seruat et
crucifixit cor suum cū ois uicijs
et concupiscentijs a pmo ope et certa
q lex docet spiritaliter intelligit
et adimplet Quid igr dicemus
lex pcm est absit ut lex q
pcm prohibet causa pcī nobis
sit dum Iudex quidē ē pcōz
et docet quid sit appetendum
et quid uitandū mi nō est
operatrix pcī neq; causa mortis
est illis q pecunt sibi gratiā

Sicut quibꝫ medicus ꝙ phibet
homiꝫ abstinẽ a cibis mortiferis
et a succo venenatꝫ herbe · si ille
comedit et bibit ꝙ ꝑceptum me
dici · et mortuus fuerit nõ idcõ
ẽ medicus causa illius mortis ·
qꝫ phibuit · si ipe ẽ sibi causa mor
tis qui cõmedit de phibitis · ita
lex ꝙ phibuit pcã dicens · si quis
hõ vl illud fecerit moriet̃ · pceptis
et ea facientibꝫ ꝙ ipa phibebat
nõ erit causa mortis · si ipi qui
trãsgressores existebant · erãt sibi
causa sue dampnationis Sz pcm
nõ cognouimꝰ nisi ꝑ legem ·
pena et vindictã nõ cognouimꝰ
nisi ꝑ legem q̃ punit peccata
vl ecce qdã mala opa · nõ cognosce
bamꝰ qꝫ pcã cepit usqꝫ lex venit
erãt em quedã pcã que ante
legẽ nõ putabãt ee pcã sicut
erat pcm cõcupiscẽcie · de quo
ipe subdit Nam cõcupiscẽciã
libidinis ignorabãt ee malarũ rerum
nescientes · si pcm ee · nisi dicẽt
nõ cõcupisces ꝑ cõcupiscentiam
intelligũt et alia qdã pcã · q
ante legem ignorabãt pcã ee
vl si pena digna essent · Occa
sione autem accepta pcm ꝑ
mandatum · s legis operatum
ẽ in me oẽm concupiscentiam
Ex ꝑsona iudeorũ loquit̃ aplꝰ
priꝰ agentiũ vl ex ꝑsona omiꝫ
cuiuslꝫ hoĩs pna primum afficit
Nã ipi ista loquebatur · gra bap
tismi renatis iustificatis debeat
pcã aut nolle · isto in loco ber

bis Ambrosius drabiam vult intelligi
qui ẽ auctor pcã Laudes diabolꝰ ꝙ
ꝙ ꝑ obseruãciã rediturꝰ ẽt hõ
ad veniã · iudut itaq; ei sicut in
pmo hoĩ Considerans q̃ legem
mutare quidẽ ꝙ per trãsgressiõ
eius possit illum dãpnare · que
ante dãpnauerat porgmale per
pcm · accepta occasione · per
trãsgressionẽ legis tyrannaut
illi · nõ solũ ad cõcupiscenciã
libidinis sed omni vitioꝝ · ut per
concupiscẽciã fiet prãuaricatoꝝ
legis Nã ly ꝙ pm ꝑ trãsgressiõ
humane mẽtis ifinitus · ut diffi
cilius obseruari possit phibita
Dme lege malu vl morsi pcm
mortuum erat · et latebat ignora
bat nõ apparebat Nisi lex
malos z meliores meruit vige
re in paulis · alios q; hoĩbus · licet
peccãt patrem et matrem · et ma
ledicãt parentibꝫ nõ pecunie
ꝙ aut ad legitimos annos · ita
ligenerie venerit · si aliquid tale
fecerit pecunie · et vindictam
recipiunt Sicut aliꝫ lex morsi
data erat · erãt quedã pcã que
ignorabãt pcã ee Que cõmissa
nõ tante grauitudinis erãt vl ee
si cognoscebãt ee pcã · latebat
q̃ pena digna essent Ego aut
vnquã sine lege aliqñ fui
peccatoꝝ · et ẽ sensus · Aliqñ et
aliqñ legem cognoscere vnicuiq
mee arbitrabãt recte · cũ pene
vicinis sibi deseruire Sz cum

vemss mādatū legis moysi · dicēs
siquis hoc vl fecerit morte morietur
peccavit patrī Illud dicit reuniuisce
qđ nā vicit Et patrī i pmo hoīe
vixit · qui sciens peccauit · z in
cipit qui dicit maior ē iniquitas
mea · vt ut veniā meream · p in
filios eius mortuū ē · qui nō tm
deuenerūt errorē · ut nō putarēt
ee patrī · qđ eet patrī Veniente
aūt lege moysi reuixit qđ' repe
rit nō viuē qm latebat Ego aūt
mortuus sū · i · digniū me morte
intellexi posse accepi legē et trās
gressus eam Et iuenitū est mihi
mandatū qđ erat ad vitā hoīe
ad mortem Sensibus hūiusmodi ē
Illud mandatū qđ' m ad hoīe datū
ē · ut obseruatū z custoditū ppe
ret ad vitā etnā neglectum
pduxit ad mortem etnam Et ita
frm ē · ut qđ' m p bono datū ē
mee vicio mutauerit i malū. hīa
patrī id ē diabolus auctor peti
Occasione accepta p mandatū legis
o mō quo paulo supius dixim
seduxit me z decepit dulcedie
patrī z cōcupiscētie · ut ea ipleret
aquibus lex phibet · z p illud mā
datū · hoc est p trāsgressionē mā
dati · occidit me · sibi in mā Imag
lex quidē scā z mandatū sanctū
et iustū et bonū Vnū mandatū
atque pceptis mandatis lex scā
s iusta et bona ē · et sanctitatē
iusticiā bonitatē ipa predicat
et obseruatores sanctos · iustos et

bonos facit Qđ' ego bonū ē mihi frm
ē mors · i · mandatū legis · qđ p se
bonū ē · si obseruet mihi frm ē mors
Absit · vt illud sit mihi causa mortis
Sed ei me occidit illud mandatū
legis qđ p se bonū ē · s ego me
occidi · et causa mee mortis fu
illud trāsgrediendo · Dic patrī
ut appareat patrī p se bonū opa
tū ē · s · mandatū legis · i mortem me
patrī in hoc loco intelligit Diadi
scdm btm Ambrosiū · sicut me et
i supioribus Sed ego lex in mortē
opatus ē · p Diadi · ut appareret
patrī · i · inimicus hūanī grīs · p
trāsgressio boni mādati opatus
ē mihi mortem · ip ad mortem me
traxit Alii scdm btm augustinū
patrī qđ' mihi legē latebat · z igno
rabat ee patrī · ut appareat quid
eet p trāsgressio legis duxit me
ad mortem · ip mori pena digna
fui · si peccatū pposui legem cog
noui ip sciens peccaui · ip fit
supī modū peccatum peccatum
legis p mandatū legis erat
ante datā legem moysi magnū
patrī originale · et actuale qđ'
cognoscebat · trāsgressio qđ malis
legis · Et istud patrī exercuit
preuaricatione sepe legis · q
dicit ne occidas · nō concupiscas
et cetera Et dū ut fiat supī modū
ostendit quēdā modū et mēsurā
ee patrī · vbi dns dicit ad abra
hā Necdū ipleta sunt peccata amo
rreoz · Et ad iudeos Implete

ꝑat mensuram patrū vtiq; Q3
mensuram ꝑñi ꝙ ecc̄t nñi legē
trāsgrendit ꝙ nra mandati legē
ac tale ē ac si dicēt. Deo dilig
sedulit hoiēz ꝑ dulcedinē ꝑñi
ut fiat ꝑ trāsgressionē mandati
sup̄ modū peccatis ꝑñm. ꝙ dete
rius ⁊ magnū ꝑccm. vl' ut brē
Hieronimꝰ dicit ꝑñm ꝑccatis
Primꝰ em̄ ꝑ lēz spūalis ē ego
aut carnalis sū venūdatus sub
peccto. Ex ꝑsona grīs humanā lo
quit hec aplꝰ. et m sequētibus.
vl' ecā ex ꝑsona cuiuscūq; hoīs
primā agentis. et ex toto corde
ad cū cōuertētis. Lex nr̄a spūalis
ē. ꝙ spūalia ꝑcepta habet. ea
doctrina q̄ ad salutem aīe ꝑtinet
vl' ecc̄ spūalis dr̄. ꝙ spūalitꝰ se
vult intelligi. Ego carnalis sū
⁊ mortalis sū adhuc. ideoq; m
carnalibꝰ desideriis et cōcupis
cētijs spem pono. venūdatus
sub ꝑcō. primꝰ hō accepit dulce
dinē vetiti pomi. ⁊ vendidit se
metipm diabolo. ī seruū cū liber
ē. Et vīs q̄ carni cōcupiscēa
delect̄. ut dulcedine ꝑñi fruat
diabolo ⁊ ꝑcō se vendit cui
suppōnit. Q3 em̄ opor nō intelligo
ꝑsonā duor hoīm assumit ī his
verbis q aplꝰ mtiorꝰ vīr. idē
mētis. et exteriorꝰ ⁊ carnis. Quid
opabat aplꝰ cōcupiscebat ꝙ
legis ꝑceptū. qua cōcupiscētia
nō intelligebat. ⁊ nō approbabat
nō diligebat neq; ꝑficere optabat

Notandū aut multū loqui hic aplꝰ
ex ꝑsona grīs humanā de cōcupiā
q̄ qua debem⁹ intelligē omissiue
vicio. q̄ dia ꝙ cōcupia excludit
Nullū em̄ ꝑccm̄ ꝑficit. sine cō
cupia. vī grīa. Cui frit hominē cū
cōcupiscat illū occidē cui vim̄ infert.
sic de ceteris vicijs ē intelligēdū
nō em̄ q̄d volo hoc ago ꝙ q̄d odi
illud facio. Quid volebat aplꝰ
volebat nō cōcupiscē ⁊ tñ cōcu
piscebat. Si aut q̄d nolo illud
facio ⁊ cōcupisco. consentio legi
q̄m bona ē. licet cōcupiscerez
fragilitate carnis. tñ ex mente
nolebā cōcupiscē cōcordabat
legi dicenti nō cōcupisces. Hinc
aut subi grīa dei cōfortatus.
Iam nō ego operor illud desi
derio ꝑñi. neq; cōcupisco affec
mētis. ꝙ q̄d habitat ī me ꝑñm
⁊ mala q̄ suetudo ꝑcrendi. qua
contrahi et adam opat̄ ī me
cōcupiscentiā. Bene ei ex non
habitat in me. hoc ē ī carne
mea bonū. Cui dicit nō habitat
ī me totū posse q̄ ꝑficere. sicut
et maria ī euāgelio Tulerūt
q̄nt dñm meū ⁊ corpꝰ dñi
mei. Subiungens. hoc ē
ī carne mea. exponit quid
ēst. q̄d dixit nō habitat ī me
aliquid bom. et sequit affec
mentis a desiderio carnis.
ī quo nihil est bonū. ex ꝙ
delect̄ carnalia opa facere. ꝑficere

Nā velle adiacet mihi. ī eo

mī ē velle et voluntas mentis
ut nō cōcupiam malū nō veli
q̄ facē nūt bonū nō iuenio · ip nō
possū nō cōcupiscē · q̄ from bonū ē
nōsolū nō q̄ facē · ꝑ nō cōcupiscē
lō ei qđ volo bonū hō facio
ip nolle cōcupiscē et concupisco
Oi qđ nolo malum hō ngo · ip
cōcupisco · Si nūt qđ nolo illud
facio · i · cōcupisco i delcōr i cār
libus desideriis nō operor illud ego
desideriū rationabilitate mentis
et intentiōe Oi qđ hītat i me
pcm i · mala assuetudo peccandi
Inueio legem ni volenti facē
bonū ut nō cōcupiscā q̄m mihi
malū adiacet · cōsuetudo vi
pua i ipse cōcupia pcm. est
verboꝝ ist. Mihi volenti fa
cē bonū inuenio legem bonam
et utilem ac si dicēt alius vtilis
Cuius delectio carnis et sug
gestio diaboli impellit me
ad malū · ni volenti facē bo
inuenio legem mosi que pmpt
delmuē malū et facere bonū
Condelcor enī legi dei sēdm
interiorē hoiem · i · sēdm rōbi
litatē mentis · leg dicit · Nō
cōcupisces · et ego delcor illi
ip nolo cōcupiscē · ideoꝝ qđ
illā delcāt · delectāt i me · Video
nūt aliā legē i mēbris meis
repugnātem legi mētis mee
et cōbinantē et cōi iniquo
mentis · et captiuātē me i lege
pcī i · captiuare · voluntatem volētē
in lege male assuetudinis

q̄ ē i membris meis · legem
mēbroꝝ appellat omnes pōdus
mortalitatis ip corpa mrā ad
mortale ethic nos cotidie ad
cōcupiam malam et assuetu
dinē pnā · lex membroꝝ corpis
ē cōcupiscē sicut lex mentis
nō cōcupiscē · Alio sēdm bām
gregorium Alia lex q̄ ē i mēbris
repugnans legi mentis intelligi
tur illa carnis · i · gnocio ad libi
dinē · Vel certe omnis cōcupis
mala Infelix ego homo quis me
liberabit de corpe mortis huius ·
gra dei p ihm xp̄m dnm nrm
Ex psona grīs humani loquit
sicut et supius Vl ex psona illoꝝ
qui recedunt a pcīs · et ex toto
corde se desiderant deo seruire
q̄ impugnāt a cōcupiscentiis
carnis · et delectationibus corpis ·
ideoꝝ q̄ desiderant liberari a corpe
mortali et corruptibili · q̄ ipse
hīt ad cōcupiscentiā q̄ non
oēs liberabunt ab hoc corpe
corruptionis · Reprehē enī licet
capiat corpa i mortalia tri
deo nō liberabit a corruptiōe ·
ip corruptibilia erūt et potēt
corrupi a vermibus i igne
et sicut in corpe i nūi q̄uis
delectationibus seruierūt et volup
tatibus turbis im i corpe i flāma
penas eternas luāt · sic nunc
liberabit in die iudicii alios
sed pcī et mortalitatis natis
corruptionis · ip capient corpa
immortalia i incorruptibilia

ī nā ꝑ in cōmutabilitatem · nō
poterūt vlt cōrupisce · a nāq
mali cogitōe · ꝑ ī dei cptēs
cōtemplatōe erūt mirēti. et
hō ꝑ grām dei prīs ā aduto
rium dñi nri ihu xpi ꝑ que
oīa bona habem. Nūc corpa
mortis possumꝰ intelligere
vnūsitatem vicioꝝ. Sicut au
ēi nā supius dctū ē. vnūqḋq
pctm ꝑ se mēbrū ē. vnūsitas
vō pectoꝝ corpus appellat.
Rō ictō corpus mortis dicit.
ꝙ mortem eternā infert de quo
corpe mortis ī vniuersitate
vicioꝝ oīm clamabat aplūs libēāt
Ihūm ego ipe seruio legi dei. car
ne aūt legi pctī Rationabilitā
te mentis ā intentiōe seruio
legi dei cōsentiendo ei dū nolo
cōrupīe carnali subiacē carne
aūt legi pctī · ī qsuetudm male
ꝙ cōrupisco īquantū malignꝰ
spūs suggerit et carno delect.
hō legi pctī seruit In quantū
vō mens hūa grēdit legi dei
seruire cōtendit: Finis ottauꝰ

Nichil ḡo dāpnatōis ē
his qui sūt ī xpo ihu
qui nō sēdm carnē ambulāt
hinc dat nob intelligi · ꝙ se pōt
ꝑ oribus qui mēte legi dei seruūt
hūc carne cōrupiscere Nūl igr
dāpnatōis ē illis · ꝙ nō ambu
lant sēdm carnē · sēdm car
nalia desideria viuūt Vel
certe in illis · ī nā de corpe
mortis sunt liberati · et ī vnā
sūtate pctoꝝ · ī pe baptismatis
ꝑ grām dei sunt erūti · ā ī cēde
sanctitate manēt · michil est
dāpnatōis ip morti etne subia
ceat lex cm̄ spūs vite liberauit
me alege pctī et mortis legē
appellat grām sancti spūs qui
spūs vite appellat · ꝙ quoscūq;
repleuerit vnē sūt ī vtutibus
et dimittendo pctm ꝑducit ad
vitā etnā. lex ei spūs vite
· grā spī sancti vnificat nos
ī nā ī pe baptismatis · liberauit
me ā sūsuetudme pctī · ꝑ quā
ꝑ deuenitur ad dāpnatōē mortis
etne Nūc legem ī hoc loco
grām sci euāgelij possumus
accipe · quā ꝑ spm sanctū dici
mus · vbi nobis vita repmitt
etna Vbi spūs lex fides intelli
ī spūs sci esse dcit · ꝙ ab illo
et ꝑ illū cōcredit Nemo ei dicat
dñs ihūs nisi ī spū sancto Et
fides vita est · ꝙ ad vitā etnā
nos ducit Nā qḋ impossibile
erat legi ī qo infirmabat ꝑ car
nē · deus filiū suū mittens ī
similitudinē carnis pctī Im
possibile erat legi · ut hoc qui
fieret et mūdaret a pctīs · et
ut iamnā prīe celestis aperet
ꝙ grā euāgelij ꝑ passionem
dñi saluatoris · et ꝑ aquā
baptismatis credentibus ꝑsint
Et in hoc ei erat impossibile
illud fierē · ī qo infirmabat ꝑ

p carnem hō p carnales observ
nacōēs et cōuīsacōnē cārīs
illoz q carnaliter ea intelligē
bāt · nisi cū lr uncbāt Im
possibile n ēāt sūgere hērēz
mūdū pctā · et non veneāt
tollē pctā si ostendē Im hō ifīma
ēāt · qr necq hoiēs carnaliter
se obseruātē · neq ea destruē
tem · q ipā pcipiebat iustifi
cāe poterat · ideoq ifīmabāt
p carnē · qr a nullo mōrtuū fidē
carnem impleri poterat hñ
btūs petrus dicit Quid tēptatis
deū imponē iugū legis sup
ceruices frūm · qd neq nos
neq pres nri portare potuū
Vel in hoc infīmabāt p carnē
qr ppt cōcupiām carnis nem
nem iustificabat Sicut enī
medicī i ea pte ē ifīmi i q
nō pt ceco lumē reddere ·
alīs qr infīmis sanitātē pbē
ita lex i ea pte fuerat ifīma
i q ipā ecc nō poterāt hoēs
mūdāe a crīminibz patris hz
deus pr omīps · mittens filiū
suū ad saluādū gn̄m humānū
que missio nichil ē aliud · qz
illud i incarnacōe · qd neq
lex poterāt afferre · hō nam
contulit ipa Quāe dicit
i similitudīnē carnis pctī illā
amssū · cū i veritate credēdū
sit eū verū corpus assūpsisse
ex carne i ossibz corpus
nrm vl' caro nrā caro pctī ē
qr libidinoso usu pcreat · ideoq
cū pctō cōcipit · cū pctō originali
nascit · et in hoc seculo sine pctō
nō pt cōuersāri Corpus vēo xi
nō libidinoso usu maris et
feīe pcreatum est · p qpe spūs
sancti · de femine mulieris sīt
semine viri Ideoq sine pctō
cōceptus · sine pctō qr natus ·
i sine pctō de hoc mūdo trānsiuit
· et hinc fuit caro eius insti
tudīe carnis pctī · qr veram
carnē habuit · p sine pctō qd
nos habemus Et de pctō dāp
nauit pctm in carne · licet
difficilius videt versiculus iste
sensus trī iste ē Verbum
appellat i hō loco aplā carnē
xpi · nō qr pctī maculā habēt
habuerit · p qr pctōribus oblā
ē · sicut idem apls alīs dicit
Eū i xpm · deus pr p nobis
pctm fecit i hostiam p pctō
Hoc ei appellabāt hostia
p pctō i veteri testamento ·
maxīe in septuagīnta trāsltōrib
ubi dr p quo posuit manū sup caput
pctī i sup caput hostie · que
offerebat p pctō De pctō
dāpnauit pctm i carne sua
i de carne sua · q fuit hostia
p pctō · dāpnauit pctm humanī
gnis · nō pctīs p carnē ·
Duplicat ei dāpnauit suos
occidit · q mortificauit pctm
humani gnis · vl' qr nō pctīs

m carne sua vl' ecl mortificnd illud in cruce Tale ē hō. qi ql de barbaris victoriā sumat. de barbāis. et de gothis vincat gothos Vt iustificacio legis impleā ī nobis. t. ut p passione eius redempti. ꝛ p baptismū a pnīs liberati. p spm sc̄m sanctum roborati. opa legis spualit impl̄e possimus p quos cōplecio possima iustificni Qui non sedm carnē ambulā. t. q sedm carnalia desidēria no viuim sedm spm. hō ē sedm q sedet spūs sc̄i docet ac pcipit. vl certe idcirco dīmuit de hostia p pcō pnīm hūanam gnīs. siue diabolum q ē auctor pnīs. ut iustitia quā lex pfigrabat m sacrificiis suis i agno sc̄o arietē colūba. et turture cōpleret ī nob p xm ī eius passione. que illa sanctificabat Qui ei sedm carnē sūt. t. q carnalit viuūt ꝛ cōrūptibus delectabilib fruūt. que carnis sūt sapiūt. hō ē tpalia ꝛ caduca solūmō inquirunt. nō curā de spūalibus Qui vō sedm spm. viuūt. t. qui sedm q spūs docet. et voluntat ē viuūt que spūs sūt sentiūt. t. spūalia sectant. gaudia patrie celestis aprentes Vnū homē ex duabus substanciis ostēdit ex carne ꝛ aīa. si actus carnis superauerīt affectus mētis carnalia ac tpalia tūc hō dr̄ Si vō affectus spūs sue mentis superauerint actus carnis tūc spūalia sectat. Nā prudēcia carnis mors ē. Prudencia siue carnalis hominis ē malū p malo reddē. carnalia desideria sectari. q si quis impleuerit etnā siue morte ac sibi acquirit. pena Philosophi diffinierūt prudēciā esse bo tpalia appetere. et mala tpalia cauē Que prudēcia sp carnalis ē. ideo grauat mortē etnā. q̄m dū bo pnīs vite ei auditat ꝑ desiderant. et auditate aduersa p xpi noīe vitāt. bona etne p vite p modicū habet. Prudēcia spūs vita ꝛ pax pru dencia spūs t. racionabilium mētis ē malū p malo non reddē. amicos m deo. et īmicos diligē ppt deū orāe p pseq tribus et calūpniantibus ut sp euāgeliū pcipit. cuncta tpalia trāsitoria sperne. gaudia pric celestis toto mētis appetere Prudēcia ei mētis ꝛ ī pnīs pacem habē. nō reddendo malū p malo et ī futuro vitā etnā mereē Quā sapiā carnis īimica ē dei. id̄ subiugari nō potest prudēcia carnis mō appellat sapiēciā carnis Sapiencia carnalis hoīs et mundana ē m rebus caducis spem ponē et ea opāi q sup̄ dicimus. legi ei dei. t. legi euāgelij q̄ nūc

malo p malo

malū ꝙ malo ꝙ nō reddas · nō ē
subiectꝰ · sapīa carnalis Quæ
ip nō pt Et q̄re nō pt · ip nō
vult trmēo cmutē bō tpalia
dū ēm malū ꝙ malo reddit
odientē ſr mulcrem euāgelio
cōtrm exiſtit · ꝙ p̄cipit m
mcos diligi Qui aut i car
ne ſūt · t qui ſcdm desideria
carnalia viuūt · et m ſpe car
nalū ſūt positi deo placere
nō possūt · ſūb q̄ dui i talibꝫ
manēt Vos autem o rōm
n carne nō estis · t i cārlibꝫ
desideriꝫ · q̄ nā mortificatis
membra vrā cū vicis et
cupiscētiis Si m ſpūs · est
t · i ſpiritualibꝫ rebus ꝛ ſpi
talia q̄ritis Si tn ſpūs dei
habitat i vobis · hoc ē ſi ſpūs
ſanctus habitat i vobis · tūc
utiq; ſpūalē viuitis Si q̄s
aut ſpm xpi nō habet hic nō
ē eius Cpus sanctus cōmunis
ē ſpūs patris et filii Quōd pt
cognosci ſi ſpūs ſcī habitat
i nob ꝙ oratōnem bonā et
vera · q̄ ſpūs discipline effu ſcō
giet fictum Quicunq; ergo
xpi imitatē · ut ozet ꝙ psequē
tibꝫ et calūpmantibꝫ utriꝰ
ſpm eius habet · ſe habitantē
t · ſpm ſcm · qui titulꝫ possessi
oms eius Quum ergo ſcriꝑ rple
uerit ad corpa xpi ꝙtmerē faut
Qui vō xpm nō mmtrē n
ſpm eius habet · neq; ꝙtmet
ad prem illius Si aut xpꝰ i
nobis ē · corpus quidē mortuū
ē t · mōle ꝛ moriturū ꝓpt pcm
m̄ · et ꝓpt actualia postmodū
cōmissa ſpūs vēo vuit t · d i cōa
apud deum ꝙ fidē · ꝓpt iusti
ficationē · fidei et baptismatꝭ
ꝙ anticipatiōz dicit corpus
mortuū ē · ꝙ eo ip debuit dici
mortale et corruptibile Hoc
aut sciendū ē · ip nō ꝓpt tri
nā fragilitatē corpa nrm
mōle ē ſ ꝓpt pcm Cū ergo ſpūs
eius t pris qui ſub pr ſuſcitat
ihm a mortuis habitat in vob
ꝙ fidem ꝙ emittitē ꝙ ſpem ·
ſicut ꝙ ꝓphetam Inhabitabo
i illis Qui ſuſcitauit ihm
xpm a mortuis viuificabit
et mortalia corpa vra · i die
iudicij · ut vlē nō ſint mōlia
ꝓpt inhabitatiōz ſpūs eius i
vobis In quo tuemur deum pr
i pnti ſeculo habitantem ſpm
ſcm utriꝰ potencia diuinitꝰ
ſ xpm ſuſcitauit · ſuſcitabit et
d illū i die iudicij ad gloriā
dans ei imortalitatē ꝛ incor
ruptibilitatem in corpe · et
incommutabilitatē i anima ·
Cassio ei xpi a morte aīe libe
rauit i pnti · ſ mors corpis
usq; ad finalem corrup resur
rectiōz oībus eqliē euenit
Ergo frēs debitores sumꝰ nō
carni ut ſcdm carnē viuamꝰ
debitor qui alicui aliquid deb;

nō ideo creati sumꝰ ab ōpotē
te dō ut sedm̄ carnē t· sedm̄
desideria carnis viuamus·
ꝙ nō sumus carni debitores ꝙ dō
ut spiritualr cōuersem̄· cuctis
trāsitoria t ondibꝰ ꝙmchilo
ducentes· t deo debitum mrīm
reddentes Quid gr attrepuꝰ
ab illo ut ei debitores ēemꝰ·
quicquid bom habemus Cum
ei non ēemꝰ ab illo de mchilo
conditi sumuꝰ· et cū nrō vicio
pditi essemuꝰ· ab ipō redēpti
sumꝰ· dnās nob ꝓpr bonatꝫtia
et ꝓmittēs etna Et quō possiꝰ
ei debitū reddr seruiendo vo
lūtati illiꝰ· obtpando mādatꝫ
eiꝰ· t quicquid bom habemꝰ
nō mrīs meritis· ꝙ eiꝰ gr̄ē
impumdo Si ēi sedm̄ carnē
viximus t si cūles cōcupiās
t delectationes sedm̄ appetitū
carnaliū desideriorū ope ipleꝫ
tierimus· moriemini mōte etna
Quid ē sedm̄ carnē viuere·
carnalia opa exercere· adul
teriū viz homicidiū furtum
t cetera talia. Si autem spū
sancti carnis mortificaueritis
viuetis vita etna. Videamꝰ
pmū q sunt opa vl factura
nis ex aliis verbis apli. ipa
nifesta inquit sūt opa car
nis Que sunt fornicatio· imū
dicia luxuria et cetera que
sequūt· Et quid dicit de fructu
t opibꝰ spūs sancti· fructus
inquit spūs est caritas gau

dij pax· patiencia benignitꝰ
mitis bonitas t cetera talia quāo
ꝙ possumꝰ mortificare per
gram̄ sc̄i spūs opa carnis ꝙ mō
verbi gr̄ā Vnus i nobis libido
attripiens a spū sc̄o castita
tem sim̄ christi· et sic poterimꝰ
mortificare libidinē. Vnus
i nobis t regnat superbia·
attripiens a spū sancto hu
militatem sim̄ humilis t
sic mortificabimꝰ superbiam
Si inquit sedm̄ deum viuēdo
volūtates carnis et desideria
carnalia extinxeritis vnctis
f bti i vitā etna Quicūq;
enim spū dei aguntr t· reguntr
ducuntr ad bonū Nō enim
attepistis spm̄ seruitutis iter
i timore ꝙ attepistis spm̄
adoptionis filioꝝ· in quo clamaꝰ
abba pr̄ Iudei quibus istu
scribebat apls attrepant
in prīb; suis spm̄ seruitutis
i timore t· legem a spū sc̄o
dictum̄ et scriptam· q eos
cogebat ad ꝙ timore adobꝰ
uandū suū minans t dicēs
Si quis hoc vl illud fecerit
morte morietr Ipe etiā spūs
sanctus que illi attepserūt
ipm̄ dntm est lex· cogebat eos
ut legem obseruarent Et qr tuc
attepserant isti i pribus
suis spm̄ sanctum t legem
ideo dicit apls Nō attepistis
iterū spm̄ seruitutis· q vos
iterum filij sūt dei. nō ꝙ nāz sed ꝙ adoptōz

rogat ꝑ timore ad seruicium
omnipotentis dei · ſ accepistis
gram euāgelij · ubi rogat nisi no
veniat ad fidem xpi ꝑ timore
accepistis ip̄m spm adoptionis
siue eloms filios dei · q̄ vos
in ꝑtem dei voluunt adu
ltrem · ut iam nō ſitis ser
uientes deo timore ſeruili ſ
amore a timore filiali agite
ſcitis bonus filius pri timet
eū offendere Quod vō sub
dit in quo spū sancto clamam
abba pr̄ · tale ē ac si diceret
ꝑ que spm scm edocti et illu
minati clamamus abba pr̄
Nisi ei spm scm tpe bapt̄ſ
matis accepissemus · nequa
quā audiremus deum oīpotentē
creatorem nrm patrem clu
mare dicētes · i oīōe dnica
pr̄ nr̄ qui es in celis · nec ei
pagnnorū hoc p̄sumat dice
Abba hebreum est · a syrum
ſr̄ gr̄ca q̄ latinū p̄ frendes
aplis vtroſq; ꝑfide ad fidē
colligendos posuit duā nām
sub significatione · ut illi qui
credunt ex hebreis a syris una
dicunt Abba miserē nostri
qui ex gr̄cis aliisq; oīm
gentibus credūt · dicūt pr̄
Tale quid i euāgelio marci
habet · dicēte dño Abba pr̄
si possibile est trāſeat calix
iste a me Ipe · ſ spūs sanctus
testimonium reddit spū
nostro q̄ sumus filij dei

Si q̄m opa bona agimus deo
seruientes · spūs scs qui habitat
i nobis ꝑ habet nobis testimo
niū i corde ꝑ occultam inſpi
rationē sme strepitu vocis ·
q̄ filij dei sumus effecti i bap
tismate nō ꝑ naturā ſ ꝑ adop
tionē Si autem filij et hered
es heredes ſ serui nō merent nisi
ꝑ hereditatem · filius autem
accipit Et nos si filij dei sum
heredes hereditatem merent accipe
mus · hoc ē assi
randū · q̄ hereditas in morte
patris cōfirmat · sm̄ humanas
leges Quā hereditatem po
tuit deus dare pr̄ nobis qui
qui nō p̄t mori · Se ipm de
buit · ut sicut ꝑ ē immortalis
a i corruptibilis · ita a i mortales nos
incorruptibiles q̄ atq; i cōmuta
biles thesauros sapientie a
scientie dimitteret · heredes
quidem dei coheredes aut
xpi · heredes dei patris erimus
ut diximus · ſ cōsideremus quo
simus coheredes xpi · heredes
igit̄ xpi iam ex ꝑte sumus ·
q̄ ꝑ gressus ad passionē reliquit
nobis possessionē patris celesti possessionē
astrice · inquiens pacem meam
do vobis Quid plura dicam
oīa q̄ in p̄ntia seculo · aut i
p̄dictione siue miraculis operatus
est · oīa nobis reliquit ad
credendū et tenendum euāge
lij q̄ testamentū q̄ oīa in
morte sua confirmauit ·

Cohereder ēnā ēmus p̄ gr̄iam
lem resurrectiōz q̄n ēmur
imortales i corruptibiles q̄
i corpe atiq̄ i cōmutabiles i
aiā sicut i ipē In gloria q̄
silēs ēmus sicut dicit Joēs
bām filij dei sumus · nūdum
apparuit quid ēmus. Cmus
q̄ cū apparuerit silēs ei eiq̄
mm videbmus eū sicuti est
Et ipē dīns ad pīez Pat volo
ut ubi ego sum ibi sit i mīster
meus Sedet xp̄s i habitat i
deitā pris & i magnitudīe
patne maiestatis Ērimus i
nos ei cohēredes · q̄ fulgebmus
sicut ipē fulsit i monte · i non
solū in gloria ērmus ei cohe
redes · ꝟ ēnā in pmīte · sicut ipē
dixit ap̄lis Cū sederit filius
hoīs i sede maiestatis sue
sedebitis i vos sup duodecim
sedes iudicantes duodecim
tribus iudicantes · ut sit Quid
plura dicā · quicūq̄ filius dei
efficit & hēres · q̄cūq̄ dei sunt ·
utiq̄ i ipē merent atq̄ Jsta
oīa cū secuturitate exspectare
possumus si fecerimus q̄d sequit
Si tñ compatimur scz xp̄o · ut et
glorificem̄ scz cū illo Quod est
dictū · tūc merem̄ cohēredes
xp̄i ēe in gloria si talia patim̄
p̄ amore nōis eius necessitate
ingruente quālia ille p nob
pertulit · mutantes eius passi
onē i dilēcōnē una q̄ petrus

dixit · xp̄s passus ē p nobis ·
relinquens nobis ex̄m ut sequ
mi vestigia eius Existimo ei
q̄ nō sunt condigne passiones
hui⁹ tp̄is ad futurā gloriam
que revelabit in nobis Ei
quidē hoīm oīa p̄cepta vetēris
ac novi testamēti posset ipse
et oīa grā tormētor⁹ p̄ferre
cruciatus · uncos · eculeos ungulas ·
ustulationes · lapidationes · cru
cifixiones · fruxiones i sarta
gine · p multa curricula tpm
necessē est digna gloria futura
quā p̄cepta sunt eis. Cucurr
aliquis quare Deus utiq̄ q̄
ista talia sunt · ulla ēt̄na ·
Cue erit ulla gloria q̄ fulge
bit eis. sicut sol in regno
pris sui · et erūt sicut angeli
dei cernentes p̄sentes p̄sentissim
omipotentis dei vultū Juxta
q̄d Johānes dicit Cmus
q̄ cū apparuerit silēs ei eiq̄
mm videbmus eū sicut est
Ita exspectu creaturē revela
tioz filioz dei exp̄ctat ·
Creatura i hō loco · appellat
hoiez qui merito creatura
appellat · q̄ vicio sue nunsit
ymagnē & similitudinē omipotēt
dei qua habebat i nū. Jsta
go creatura · oīb hō fidelib
manifestatioz filioz dei exp̄c
tat · ut appareat q̄d promissū
ē · q̄n ipa remanifestabit
qui sint filij dei · q̄ modo re

tenem⁹ ī spe. Ecclesia siquidē
ī pñti p̄mixta est bonis ⁊ malis
oībꝫ xp̄m clamāt ⁊ nō appa
ret qui sint filij dei futi ī re
cū aūt xp̄s venerit ad iudiciū
⁊ sep̄auerit oues ab hedis dicēs
ustris · venite benedicti p̄ri mei
tunc reuelabit⁹ qui sint filij
dei m re Cy go dicit · expectā
creaturē · sine expectōne nīa reue
lacōis filioꝝ dei exp̄tāt · sic
videnē ly⁹ vba sonare · quasi
aliud sit creatūa aliud filij
dei cum sint unū Hic demiꝫ
solui sūt hoīes dicē videtes
in pñā sua multos colores
p̄ diuisa vasa ordinatos Ex
pectatio vl' expressio istoꝝ
colorū manifestatioꝝ ymagis
expectat cū nō sint aliud
ymago · aliud colores Vani
tati ei creatūa subiecta ē non
volens · p̄pter eū qui subiecit
eā in spē In ho loco etiā ī
subsequētibꝫ ubi dicit apl's
p' oīa creatūa ingemiscit · tp̄
hendit bēs augustinꝰ acutis
sime origenē · quē ī ho nōie
ndē ē creatūa comphendit nō
solū bestias · p̄ erāt solē retrahē
sidēa · ⁊ angelos p̄pter cū hoīe
dicens oīa vanitati subiecta
ē · p' manū ē ingemiscē ī suo
cursu ⁊ off oppressōe ly⁹ licet
oīa creatura · p̄ put mutari
ī meliꝰ aut deteriꝰ sicut
sunt angeli ī quoddā potu
erūt licet modo non possīt
illi qui deo adherent · a que
p̄t a letitia in tristitiā quā
ut homo vl' ceteē oīa creatūe cōparatōe oīpotētis
dei · qui semp̄ idem est unitas
sūt · sicut dicit Ecc⁹ unitas
unitatū ⁊ oīa unitas · tri ideo
omīb ingemiscit sicut angeli
deo adherentes · qui in mutabiles sūt effecti · sicut ezech
iel monstratū est ī cristallo
q̄d erat supū capitū animalū ⁊
sicut illa que irrationabilibꝫ ē
vl' aīa cuiret · Quappt creatē
noīe debem⁹ intelligē hoiez ·
q̄ cū oībꝫ creatūis quādam
cōiez habet ip̄ oīa creatura
ī tria dūdit⁹ Aut ei ē corpalis ip̄ p̄t moueri a volu
p̄ loca Aut ē aīalis ip̄ aīa
uiuificat⁹ Aut ē spiritalis
ut angeli qui cōe uitā⁹ Homo
go in hoc · ip̄ corpꝰ hz nūgrā
corpalibꝫ creatūis p̄ aīaꝫ sēs
animabus vegetatiuis · p̄
cōez q̄ dicerent me bonum
et malū spūalibꝫ Cy bēs
ḡ̄ eorum alios uīs p̄ eodem sēsu ebus
ita exponit dicens · habuit ip̄
ho esse cū lapidibꝫ · uiuere
cū arboribus · sentire a uiue
cū aīalibꝫ · intelligē ī ratio
nabilitatem habere cuiꝰ angeli
creatūa em ī · oīb ho uiues
in carne · uanitati ho ē mu
tabilitati · mortalitati corrup
tioni subiectus ē non volēs
ip̄ sponte quidem pecnau-

m paradyso · ſ nō ſponte nec volēs
ſubiectus mortalitati ꝛ pene ·
Verbi grā Sicut latro ſi ſpōte
cōmittit furtū · ſ nō ſponte ſuſ
pēdit · Et licet ipe nollet ty
ſubiectus ē vanitati ꝓ eū · t
ꝓpt̄ uſtū iudiciū ōipotentis
dei · qui ſubiecit eā i ſpe liber
cionis et veme · Nā m hoc
oſtēdit omipc deus ēe uſtū · ꝙ
eis pcm̄ non dmuſit impunitū
et mlt̄ pdicit ēe miſericors ·
ꝙ nō ſtatī illū punitus dāp
nauit ꝛ occidit · ſ reſeruauit
ad pnām · dans ei ſpem vēie
ꝛ libacionis · regreſſionis ꝙ i
gradū priſtinū · ut expectet
aliud qd̄ m ſeptē dicit · Quia
ꝛ ipa creatura · t hō quidet
eīs liberabit a ſeruitute cor
ruptionis i libertatē glie filioꝝ
dei · homo i pn̄ ſeculo poſitus ſub virtute cor
ruptionis ꝛ mortalitatis eſt
poſitus ꝙ ſubiacet mutabilita
tati et vicijs liberabit aūt
i die iudicij ab oi fece mor
talitatis et pcō · qm̄ morle corpꝰ
accepit imortalitatem · ꝛ corrup
tibile hō incorruptionē · ꝛ tm̄ ſibi
i libertatē glie filioꝝ dei · ꝙ
eīt ſilis xpō in gloria · ꝛ i liber
tatem filiacionis adoptiue · de
ſ dīs ait videis Ne vos filiꝰ
liberauerit: vere liberi eritis
Et ꝛ dra eſſe in hō loco nīe
creaturā et creaturaꝝ Nā

ſeptuz

paulo ſignis ubi dixit expec
tatio creature reuelationē filioꝝ
dei expectat · fideles tantū
nō intelligi poſſunt · ꝙ ꝛe
debat · Chit vero ubi dicit ·
ipa creatura liberabit a ſer
uitute corruptionis fideles
intelligi poſſunt · qui nerdū
tribus aplōꝝ crediderāt pre
eſtimati tm̄ erant ad vitā
vnde ꝛ poſtea crediderunt
omnes ei q̄ omīs creaturā
ingemiſcit · et ptinet uſq̄ ad
in hō loco ut beatus auguſtin⁹
dicit · nō ē origenis ſequēdꝫ
neq̄ ſeqces eius · q̄ dem crea
turam rationabilem corpalē tēpo
rale comphendit · hō ei oīs creā
turā ingemiſcit ut volunt ·
ſed homo qui cū oī creatura
quandam liz coīonē como
quo ſupius dixim⁹ oīs
quit creturā ꝛ oīs homo
ingemiſcit · affligit triſtit
in dolore in fame · et ſiti ·
frigore ꝛ nuditate i cru
ciatibus et partuꝝ ſue ut
meliꝰ habeāt i grecō · dolet
i multis auguſtinꝰ uſq̄ ad
ꝛ uſq̄ ēdi ad diem iudicij
et quādiu dicī ꝙ adhuc ·
vl uſq̄ hodie · ſc ſubia
cebit creatura humana angu
ſtijs et doloribꝰ Qui aūt qui
in regnāt cū deo · et cotidie
trāſeunt ad requiem ſempi
ternā · poſtea ab hac ſeculi
erumpnis liberantur no

ingemiscunt non solum autem illa sub creatura · t · non solū ac dētes et non credentes gemiscūt ꝛ dolent in pñti vita · sed et nos ipi sub · apli · qui pfectiores fidei sumꝰ primicias spūs habentes · ingemimꝰ et ipi mētibus nostris gemimꝰ · in corde et mente · sustinētes carnes res · penurias egestates multas angustias ꝛ afflictiones ꝛ bene et cōuenēter dixit · non solū aūt alia ingemiscūt ꝑ et nos apli · primicias spūs scī hītes · ip sicut illos pmos elegit dñs · ita pmi accipe mezuerunt spūm scm die resurrectionis · ipe dixit eis accipite spūm sanctū Dieꝰ pentecostes ipi in linguis igneis venit sup eos spūs vt et primicias spūs dixit · t · qui maiora dona spūs scī accepant in pdicōe · ut oīm gentiū linguis loq̄ret · In miraculis ipi · quibus pre ceteris mortalibus habitudinis gloriosi extiterunt · ꝛ legit in actibus apl̄oꝝ · ip pone vāt in firmos · in plateis · ut veniente petro saltem vmbra illius veniret sup illos et sanarent ꝛ Dicit ergo andream legimus uno die triginta eo amplius et mortuos suscitasse primi cle siquidem appellant spūs aptū · ꝛ carnosa sicut in lege habet ꝛ Offerens primicias nuri ꝛ argenti tui dñe · t · optima et carnosa Re ei vera ita dignū erat · ut ꝑ quorum ministeriū dctīa euangelica · et fides dnica ꝑ quadrifidū orbem diffusa manda erat maiora dona spūs sancti accipent · Alit Non solū aūt aliq ingemiscūt ꝑ et nos qui primicias spūs hītes · t · qui rationabilitatem ꝛ deuotionis mētis nre deo iam hostiam viuentem oblatam in holocaustū · id ē igne dilectionis dei et ꝓximi ardet · de quo igne dñs ait Ignem veni mittere in terram et ip volo · nisi ut ardeat · Aliquid primicias mētis suę idē apls nō habebat deo oblatas · ip dicebat · mēte seruio legi dei · consentiendo ei in hoc ip nolebat cōcupie carnali subiacere · carne aūt legi peccati · t · assuetudini male ip cōcupiscebat Expectantes adoptionem filiorum dei redemptionē corpis nri Questionē et hoc loco cū apls in superioribus locis hoc eplē dicat Ipe spūs testimoniū reddat spūi nro ip sumꝰ filij dei Et alibi Christus nos redemit a maledicto legis · quāe nō dicerit expectēt nos nos adoptionē siue clarificationē filiorum dei · et redemptionē corpis nri · t · totius ecclē · ip ē corporis

Que questio in sequentibus soluit vbi dicit apls Spe salui facti sumus In spe quidē nā filij dei sumus omēs credentes a redempti xpi passione · sed adhuc expectamus ut quotidie sumus et teneamur in spe · quia sumus ut possideamus in re Omēs quidē credentes fidem habemus qr sumus filij dei et sumus redempti sanguine passionis eius · ꝙ nō ꝓdesset alijs passio eius nisi electis · qui a filij dei erūt sicut Joēs dicit Nām filij dei sumus nō in spe et nondū apparuit quales erimus · quia videbimus eum i re quid erimus in re Scimus aūt quid cū apparuerit similes ei erimus quia videbimus eum sicuti est · Spe enim salui facti sumus Quis fidet quod credit ea q nō videmus nra spes ē expectatio futurorū bonorū ꝙ passionis xpi redempti sumus i spe ꝙ baptismū accepimus remissionem petroꝝ · a filij dei sumus i spe nō in re · qr necdū apparet quales futuri sumus · Spes ei quę videt nō ē spes Quasi diceret · Illa res quę videt nō ē spes · nā qd videt quis id speret Illud qd videt nō speratur vbi gra Video te stare i pātria mea · nō te spes ventura ei aūt qd nō videmus speramus ꝙ patientiā expectamus et nō diffidimus Inter spem a rem media est patientia · qr ꝙ patientia qua scī sustinent aduersa hui⁹ seculi nō ignorantes in pātiā meliorem · sperant se venire ad gloriā eternā Hilr aūt et spem dicunt infirmitatē nrā · et sic spes a patientia discunt a sustinent infirmitatē meritis mercedem et spē scōs Infirmus ē aūt ad illa petenda · que nob nō conducunt · sicut sequentia manifestant Nā quid oremus sicut oportet nescimus Plerūq; dū volumus nob petere bona · cōtraria et aduersa petimus si nobis illa cōcederentur · sicut beatus paulus apls cōtra petebat · cui depimebat · auferri a se spm tēptationis a infirmitatē Ut ei exaudiret forsitan reuelationū magnitudo se extollet et cadet i lapsū Hinc est plerūq; positi i pspexitate petimus illa illa conseruari · q sic si bonum nob manet forsitan amore implicemur aīm nrm Dicit quis sumus positi i infirmitate causa pbationis et emendationis implorandi liberari · si a nobis tolleret fortasse ad pēm pstemi reuerteremur aut remissius in bono opere laboremus Ideo si nescimus orare sicut oportet nisi spūs scō docente Qui spūs sanctus postulat ꝙ nobis gemitibus inenarrabilibus Dicit bts Ambrosius · Quia siqui fideles aliquid petūt contra salutem suam · ꝙ ignorantia nā · nō ꝙ nutriciam spūs

scīs q̄ vnīq̄ substātie ē cū
pr̄e et filio mt̄ ponit se in
medio mt̄ nos ⁊ dn̄ pr̄ez
et postulat p nobis q̄ utilia
sunt · nō impulsu aeris · cū
neq̄ cū sonitu vl̄ strepitu
vocis · ꝑ q̄ enarrabilit̄ sicut
cōuenit eū diuinitus q̄ui
essūs et cōsubstātialis ē deo
pr̄i · ⁊ plenūq̄ ea q̄ nob petim
nob̄ contraria ipē immutat
in meliꝰ nō dnūd q̄d petim
Postulare ergo dicit̄ p nob
sedm̄ quos doctōr gentiū
ip quotīdiē gr̄a sua replet
postulantes fecit et gemēs
p suis creaturis et aliorū vl̄
ip differūt̄ a regno Qui
gemitus vn̄ enarrabiles
dicūt̄ · ip nēo pt enarrare
q̄ntū cōpūctio in cordibus fi
delibus est · vl̄ q̄ntū remune
ratiōe digni sūt cora dn̄o
Qui aūt scrutat̄ corda scit
quid desideret spūs q̄ia
dm sedm̄ postulat p scīs Deū
pr̄ cū filio · q̄ui ora uerba
cordium ⁊ secretorū nō
solū hoīs sed angelorū pe
netrat · scit q̄d desiderat
spūs habitans in cordibus
fideliū suorū · ip vnīq̄ sciēcie
sūt · vl̄ quid nos desiderare
faciat postulat q̄a sedm̄
deū p scīs · ipm̄ ea fert nos
postulare q̄ et deo placent
et nobis utilia sunt · ita
ut dicam nos positi in ore

Deus etne q̄ absconditorū ⁊
futurorū cognitor · sicut
scis nob̄ necessariū ē · et
sicut tibi placet miserēris
mei Deo ego loquit̄ sme stre
pitu vocis · cū nobis tacē
videt̄ · ip et videt cū nō
videat̄ · Et hoc petit q̄ scit
deo pr̄i placē et nobis pdesse
Vnīq̄ ē voluntatis ē ipē
et pr̄ Verumq̄ aūt q̄m dili
gentibus deū oīa cooperant̄
in bonū · hos q̄ sedm̄ pro
positū vocati sunt scī Illi
diligūt deū dn̄ qui mandā
eius custodiūt et seruant
sicut dn̄s dicit Si quis
diligit me sermonē meū
seruabit ꝛhoc dicit ip dili
gentes deū ⁊ mādā eius
seruantes · et qui sedm̄ dm
ꝓpositū · suae p̄destinatiōis
oīpotētis dei ad hoc vocati
sunt · ut scē vniēdo scī sint
siqñ aliquid īcepte utiq̄ imper
rite contra suam utilitatē
petunt · sicut paulꝰ ⁊ filii
zebedei Deus opē cooperat
illis in bonū · aut nō dnūd
q̄d petūt aut mutando aliud
ꝙ ipē q̄d petūt neq̄ impu
tat illis in peccm · q̄a ea tri
buit q̄ dignā sunt deū amā
tibus ꝛDn̄s autē dicit cooper
rāt̄ · q̄ operant̄ illi q̄ petūt
cooperāt̄ deus opē implēdo
qui ad salutem illoꝝ p
tinent Nam quos p̄scīuit

ſ. ē creditibꝫ. q̄ ī fide ſua
p̄māſuros illos. et p̄deſtinauit. ſiue p̄ſciuit et ordinauit
conformes fīj ſui. ad ē
ſiles fīj ī gloriā humanitatis
filij ſui. qui reformauit
corpus humilitatis nr̄e. ut
ide apls alibi dicit. cōfigu
ratum corpi claritatis ſue
liz ei ī potētia diuinitatis
no ſimꝫ equales illi. tm̄ē
ī gloria et ī īmortalitate
et ī īcorruptiōe. cū ſimꝫ ſiles
ei. q̄m videbimꝫ eū ſicuti
ē. Vel certe ad hoc p̄deſtinat
eos conformes fīj ymaginis
filij ſui. ut ſicut xp̄s p̄mus
nō fecit. nec īuentus eſt
dolus ī ore eius. ita et illi
q̄ frēs voluit exiſtē dn̄i
nr̄i ihu xp̄i. nō habeant volū
tatem peccandi. Vt ſit xp̄s
p̄mogenitus ī multis frib⁹
Qui vnigenitus p̄t dici p̄mo
genitus. nō tm̄ oīb⁹ p̄mo
genitus dicit p̄t vnigenit⁹
Cuicūq; ei p̄mus aperit
viluua mr̄is nascendo. nr̄
habet alios frēs sequētes
et p̄mogenitus ē vnigenit⁹
Qui vēo p̄mꝫ egredietur
ab vtero materno et hz
postmodū frēs sequentes
solummodo p̄mogenitus est
filius dei redemptor
humani gn̄is. si digna ei
ratione p̄pendimꝫ tm̄
ſdm̄ diuinitatē ē ſdm̄
humanitatē. q̄ vnigenitus
et p̄mogenitus p̄dicendus
est. Vnigenitus quidē est
ſdm̄ diuinitatē ip̄e ī natura
diuinitatis nō hz alios frēs
Primogenitus vēo ip̄e hoīm
dei creaturaz nō fructus
p̄ gentis ē. sicut p̄ salomo
nem dicit. Ego sapiā creata
altissimi. q̄ diui p̄mogenitꝫ
dei creaturaz. ſdm̄
humanitatem. aut vnigenit⁹
dici p̄t b̄te marie et p̄ri
mogenitus mr̄is frib⁹
adoptiuus. q̄ ipe p̄mus
surrexit a mortuis. p̄mus
ascendit ad celos. Iſti
sūt frēs de quibus ipe dn̄s
dixit ad mariā. Vade ad
frēs meos et dic eis frēs
ei illius dicunt. omnis fide
les in hoc q̄ homo dignatꝰ
est fīj dei. q̄ ipe fr̄e nr̄e
ſdm̄ carnē ipe dn̄s deꝰ
nr̄ ē ſdm̄ diuinitatem
Quos aūt p̄deſtinauit ſuc
p̄ſtituit ſecum regnatuꝝ
in etēna beatitudine. hos
et vocauit q̄ ſe. et aplos
ſuos vocabit ip̄s ad diem
iudicij. Et quos vocauit
p̄ gr̄am ſuam. ut ſecū
p̄manerent ī gloria hos
et iuſtificauit. p̄ paſſio
ſuam p̄ baptiſmum et
fidem exornatum bonis
op̄ib⁹. et iuſtificabit iuſq;
ad finē ſeculi. Quos aūt

iustificauit illos et magnifi
cauit vl' glorificauit Pretito
pte vtiq; aplis i hō loco p futō
Jn hō qđ dicit glorificauit
mōrem sēptiē tenens· ī sic
solet narrāē futūa qñ p̄terita
Illos quos vocauit i iustificauit
m p̄nti seculo hos et glorifi
cabit in die iudicij· sicut idē
aplis alias dicit Cum xp̄s
apparuerit· tūc i vos apparē
bitis cū ipō in gloria Quid
go dicemus ad hec· f ī modo
dicimus de vocatione iustificōe
et glorificatiōe id ē quam
gratiaz actiōez reddēmus
illi· qui gtis nullisq; p̄cedē
tibus meritis nōiz essemus nob
p̄destinauit sēcū regnaturos
ac postea vocauit i iustificauit·
ad ultimū etiā glorificabit·
tale ē i illud psalmiste Ad
retribuam dño p oīa que
retribuit mi· Vt i ita ītelligi
Quod p̄destinatiōi dei vt dice
possumus· si oēs nō p̄destina
m· ad hō ut regnemus cū illo·
Si deus p nobis· f si est vl'
pugnat q p̄destinat· iusti
ficat et glorificat Quis ī
nos valet pugnāē· nullus
neq; diabolus neq; nexus sue
qualibz; psecutor Qui etiā
filio p̄prio nō pepercit· i a mor
nō seruauit ꝑ p nob oīb⁹
s̄ p̄destinatis tradidit illū
et ipe pr i tradidit filiū
vt tradi promisit multisq;

modis ēt ipe filius dicitur·
Hoc vm qđ ē p̄cere· aliqñ
ēt dimittē· vt illud ī vgilio
Parce cythēa i dea amoris
metū i dimitte metū Aliqñ
significat seruāē· sicut hic
qui filio p̄prio nō pepercit vn
nos vocauit i seruatores parce
qñ seruauit sua mella Quō
ergo nō cū illo oīa nobis
donauit· hō mutate ad aplos
refertur quibus aut veritus
cū sederit filius hoīs in sede
maiestatis sue sedebitis et
vos sup duodecim sedes
Vt referri ad oēs p̄destinatos qui in corpore sue ec
oīa possident· si ipe possidet
cū ei oīa creatura longe
īcōparabiliter distet a filio dei
p̄ quē oīa facta sic deo
p̄ mutantium nos dilexit
ut p nobis tradet illum tradet
utiq; q potestat ī nob istu
mplere Quis accusabit
aduersus electos dei· i· quis
sumet actiōez adūsus
electos dei· Diabolus accusat
electos dei sicut accusauit
btm iob· sed meritū accusat
nō minuit· ip vir iustus
cū aduersa patient sustī
nuit Accusandū cūlit· ip
hec sūia secūm beatum iacob
p mutationē et ductū
tionē debet legi Et sicut
dicit ipe p̄cumcisionem
multū possūt rūderi·

mirogatiõi ãt · ã firmatiõe
debet rnderi · ecia · aut negatiõe
nõ pnũciabit gõ ita · ut pi p
cũctatiõz · q dicim⁹ quis actu
sabit adiũsus elõs dei · illud ·
qd sequit · Deus qui iustificat
Enuciet · sono mirogationis ·
ut tacite rndeat · nõ · Silẽ ·
illud qd se · Quis ẽ qui dẽpnet ·
Pcũctando legendũ est · ut sub
infert · negando mirogando
Christus q mortuus ẽ ỹmo ·
resurrexit · · subiũctelligat · in
cite no · Et ẽ sensus · Numquid
xẽ qui mortuus ẽ · p nobis et
resurrexit ut nobis vitã dret
condempnabit nos · nõ utiq
ꝑ petrus saluabit nos · Ihoc
vẽ qd sequit · q ẽ ad dexterã
dei pris · qui etia mitigat
p nobis · nõ ia interrogando ꝑ
petrus affirmãdo pnũciadũ
est · Qui ad dexteram dei pris
idẽ implenitudine et magnm
tudie pene maiestatis · Qis
nos sepabit a caritate xi · ad
superiora ptinet vbiaut · Non
sunt condigne passiones hui
tpis ad futurã gloriã · q ẽ
qd in pitri ẽ · cõparatiõe future
glorie mometaneũ ẽ · Ideoꝫ
alloquit · romanos ne deficerent in tribulatiõibus · Vide
petrũ q sidera paulum · an
poterat nero illos extrahere ꝑ
a caritate xi se ũgere · Stephanꝰ
a lapidibus obrutus · laurencius
ustulatus · nõ poterũt a xpõ
separi · qm erãt domite
copulati ut insensibles essent
ad oia tormenta tollerãe nũ
quid nos sepabit · tribulatio
an angustia · Angustia dicit
ois necessitas sibi ꝑ indigẽa
ꝑsentio est vis malu · nam
ꝑsequi ẽ apte vim inferre
periculi · in multis rebus et
insidiis actipit · Gladius pt
significare quelibz grãs tor
mentoz · · fames et nuditas
nõ poterant eos separe · ip ha
bebãt panẽ verũ · qm · q eos
spitalit pascebat et vestiebat
sicut alibi · aplus aut · Quotq
in xo baptizati estis xpm
induistis · Nunq ꝑt te offu
git qm tota die vox mia ad xm
Tota die dicit · t oi tpe qdu
vum · ip qui ꝑseuerauerit usq
i finẽ · tota · nabit · Nõ ei ꝑ
suffecit vno die ꝑ xo tribu
latiõez sustinẽ · ꝑ oi tpe si
necessitas fuerit · Estimati
sum · sicut oues occisionis · Ouet
q occidunt · sme reluctatiõe
Sicut oues mugiunt · nõ re
luctant · · cũ ad mortẽ ducũ
tur et nos nõ reluctemur ·
cũ occisiõm patiam ꝑ ihis
ꝯibus tribulatiõibus tor
mentisq positi · superamꝰ
t vincimꝰ ꝑ xũ · qui dilexit
nos · ꝑ xm · q nos dilexit
usq ad mortem · qui p nob
ẽ mortuus · a qui nobis
dixit · Nolite timere eos

qui occidit corpus · ip̄e aut̄ nō possunt occidē certus ē sū ip̄e neq; mors · ñ ⁊ fugit, potuit nos sep̄are a caritate x̄i nō dixi oportet ⁊ certus sum neq; vita sub p̄nis · q̄ m longanimitas abnegantes x̄m q̄mittit Ut minatus mihi fuerit mortem nero oīb; crudelissimū · ā vitam in p̄nti seculo oībus feliciorē nō potuit me sep̄are a fide x̄i ⁊ neq; alios corruptos meos neq; angelu sub malignū · ñ se trāsfigurāt in angelos lucis vl' secūm illud Si angelus de celo evangelizet vobis ut ip̄e quod nos evāngelizauī anathema sit Et si angelus de celo vellet me sep̄are a caritate x̄i ip̄e fieri nō pt nō posset me ab sep̄are neq; p̄n cipatus ⁊ cōtrarie potestates demonū · q̄ alijs p̄sidant · de quibus ip̄e dixit i eplā ad ephesios Nō est nobis colluctatio aduersus carnem ⁊ sanguinē · ⁊ aduersus principes ⁊ potestates · aduersus mundi rectores tenebrarū harum Neq; virtus cōtrarie demonū · ñ sub suis p̄cipibus cōsistunt · neq; instantia ⁊ p̄sentia bona ñ p̄mittit credentibus · vl' mala ñ minant · neq; futura sub bō vl' mala istius seculi · neq; fortitudo · ⁊ diabolus princeps demonū de quo dicit Cū fortis armatus custodit

atrium suū neq; altitudo id ē astrologia neq; profundū i. nigromantia · neq; inferiora infernū struunt · p ñ duo multi auertebant a fide Et ē sensus Etiā si omnes astrologi et mathematici hoc ē astrorum conspectores · ñ se fateantur rotas syderum penetrare et cursus · venerint contra nos vl' etiā illi ñ p nigromantiā ⁊ mortuos resuscitationē animas ab inferis reuocent · sic mulier illa phytonissa reuocauit animā samuelis · neq; potuit nos sep̄are a caritate x̄i neq; creatura alia · ⁊ si alia creatura ē sursū aut deorsum p̄t istis quas dixit · nec ip̄sa potuit nos in aliā p̄tem flectere vl' secūm augustinū aliā creaturā intelligi hic homo · q̄ se pt a caritate dei sep̄are · male viuendo Et ē sensus Neq; alia creatura ñ nos ip̄i potuit nos sep̄are a caritate dei ñ ē in x̄po ih̄u · nos tñ possumus nos sep̄are ab ea male viuendo

Omentes enī sanctorū itaq; ſt deo q̄ simus sp̄us est p̄ caritatem cōiūcte ut illius et mt deū nulla creatura sit media · ip̄ q̄ adhereat dño unus sp̄s est cum ipso

Capi'm vi

Veritatem dico i x̄po · ⁊ p x̄pm · nō mentior necessitate cogente

sepe iurabat aplūs. nō agēs
ꝙ dñi ꝓceptū Et qz dēcrus
erat rem pene incredibilem
nō tm̄ nuntiat uerū etiā cōfirmat
ꝙtā mīe rōnes ꝙ crediderunt
erant uidēt credentes quibus
ista scribebat Et qz erant
qui dicerent paulum nō dilī
gē gentem suā Vñ subiungit
testimoniū phibentē cōscientia
mea i spū sancto qm̄ tristicia
ē mī magna cōtinuus dolor
cordi meo Nō dicit modicū
vl̄ puā tristiciā m̄ ē ā tempo
raneū dolor. subito accedens
subitoq; recedens. ꝙ trist testā
magnam tristiciam et assiduū
dolorem sibi meē ꝓ frībus suis
qui filiū dei ad se missum nō
solū noluerūt suscipe. ꝙ mīsq;
actlauerūt cū digmū morte
dicentes ad pilatū Crucifige
eū reus ē mortis Qd̄ dicit
i spū sācto vl̄ spm̄ sanctū uerat
sicut et ꝓ xpm̄ vl̄ spm̄ sanctū
qui erat in mente illius. testem
adhibet cōscīē sue. ipā cōscīā
testimoniū phibentē. qz mīmū
dolēt de pditiōe fratrū suoz
Optabā anathema ēe ā xpō
ꝓ fribus meis. qui sūt cognati
mei sedm̄ carnē. q̄ sūt israhelite
i. de ꝓgīne ysaac. Vñ uemt
tam subita mutatio i aīo apli
ut optaret anathema ēe ā xō.
qui in pleriscq; locis ꝓ separatiōe
pdīt. cū paulo supius duxēt
nullo mō se posse a cāritate
xpi sepāri Considerādū qz ana
thema uarias hz significatiōes.
Nonīt cm̄ ꝓ separatiōe sicut i
dicto iustiniam mpatoris di
ut ibi Si angelus de celo euāgā
gelizet nob̄ ꝑt̄ q̄ nos euāgā
gelizamꝰ anathē sit. i male
dictus Nonīt ꝓ ostensiōe corpli
ut hic. qd̄ tale ē ac si diceret
Optabā ei mīt fieri a xō corpe.
hoc ē qd̄ dicit sedm̄ carnē
Poterāt aliquis dicē Vbi
apls quare optares mīt fieri
sedm̄ carnē a christo. Qd hoc
subintulit ipe. Vt frēs mei
qui sūt cognati mei sedm̄ car
nē salui fierēt. et uiuerent
mente deo. dicendū vō qui
sunt cognati mei sedm̄ carnē
ostendit nō ēe illos sibi cog
natos integritate fidei et
deuotiōe mentis Imitatus
aūt m hoc loco apls caritatē
et frem̄ moysi legislatoris.
Cui cū dixisset dns Desende
ptrauit populū tuū. et dimit
te me ut deleā eos et faciā
te in gentē magnā aut imma
cāritate ductꝰ. ā dimitte eis hoc
hāc aut dele me de libro tuo.
uidēs dns hāc caritatē ergā
pplm̄ ait Nō delebo te de lib̄
meo. ꝙ dimisi uic̄ tm̄ tuū
tm̄ et apls volens magis
xpō placere hoc loquebat
caritate cogente. de ostensiōe
corporis sui. cū deus nullo mō
optaret mētis affectū sepāri

a cōmunte xpi Quoz adoptio
ē filioz ⁊ cleō illoz cleō filioz
est ·ip er ipis adoptiu. et ipe
ipis vocabat filius dei vnde
di m crede ad pharaonē filiꝰ
meus pmogenitus isrl'. et
p ysaiam. filios genui ⁊ exal
tauī ·ipi aūt spreuerūt me
Gloria erat illis qꝝ de oīb⁹
gentib⁹ ī peculiarem dei
plebem sc̄ electi illis ecc est
testamētū vetus datum
vl sicut quidā codices hnt
testamēta vetus sc̄z et nouū
si voluerint credere Testa
mētū nouū datū ē illis a
seruitute legis trāsierunt ad
libertatem grē xi Et legis
lacio cultus viz diuine relī
gionis qui est illis datus
pmissio ip̄s de xo et de redēpo
ipoz et vita etna illis dat⁹
sunt· ut quicquid pmissum
ē pribꝰ complerēt in filijs
Quorum prēs sub fuerūt
ab abraha ysaac ⁊ iacob et
ex quibus pribus xs̄ ē natꝰ
sedm carnem ·ip ē sup oīa
deus bndictus in secula xs̄
deus et homo ē Ordīm ip
homo ē ex ipis carne assūpt
et mf oīa fiunt Ordīm ip
deus ē a deo pre ante secula
ē genitus et ē sup oīa potēa
diuinitus Notandū aūt ·
ip cum esset locutus de ab
iectione pnti suorum· non
murmurādo nec reph̄endēdo
iudicū dei. tulit pscriptus ē
ꝑ populū bndixit illum pēto
riens iusto iudicio dei cūcta
ab illo moderāi et dispom vñi
et submtulit Nō aūt ip̄ excidit
vbū Et ē sensus Quamꝰ
multitudo iudeoz primū
meoz ī infidelitatis errore
remāsisset nolens ī xm credē
nō tñ ideo dico ip euanuerit a
dut annullata sit pmissio dei
ꝙ facta ē ad abrahām ip̄
ī semine eius bndicēt omēs
gentes ·quō illis admplē
est ē qui crediderunt tam
ex iudeis ꝙ ex gentibus ⁊
qui adhuc crediturī sunt Nō
em omēs ꝙ ex isrl' hn sunt
israhelite Jacob ⁊ isrl' nomiā
vnius hoīs fuerūt· nō aūt omēs
qui ex stirpe illius descenderāt
omēs viri israhelite sunt ⁊
dei videntes mente ip mēte
et fide dei non cernūt Israel isrl'
m spualem et carnalem et
diuidit Judei credentes filij
sunt isrl' et ab⁹ he sedm car
nē et sedm fidem. nō
credentes vero ⁊ si sm̄ carne
filij isrl' ꝑ tñ nō spū Gen
tiles vōlūz carne nō sunt
filij isrl' tñ fide et mente
sūt isrl' et abrahe ip dñm
mēte cōtemplant Ideo
ꝙ semē sūt abrahe omēs
filij ꝑ ī ysaac vocabit semē
ē de solo ysaac dem ē ·s· tibi
ysmahel ex semine abrahā
qde

fuit · et tñ nō computat eis
filius ee Et sicut oēs filij
abrahe sēdm carnē eius dñi
filij ꝑ semē eius i ysaac stabi
lit · ita nō nō oēs q̄ ex stirpe
eius ꝑ ysaac descendunt eius
filij reputant · ꝑ qui hñt fidē
eius et credūt in xp̄m · de qo
ꝑdictum e · in semine
tuo bñdicent oēs gentes
Idem nō q̄ filij carnis hi filij
dei · ꝑ qui filij sunt promissionis
estimat in semine · Licet
inde in infidelitate ꝑmanes
filij abrahe sint ꝑ nāz car
nis · ex de psapia eius descēde
runt · tñ non sūt ideo filij dei
q̄m degeneres sunt a fide et
opib⁹ abrahe · necꝫ ptinet
ad eos aliquid ex dono bñe
bñdcōis spūalis · q̄ frūa e
ad abrahām de xo et multi
tudine credentiū Gentiles
vō qui sūt filij promissionis re
putant in semine abrahe id est xo · e
q̄m et opa abrahe imitant
Promissionis aūt filij appellāt
gentiles ꝑ promissionē · scz ·
que frūa e de eis ad abrahām
qua dr̄ In semine tuo bñdicēt
oēs gentes In figura igr̄ gē
tilis ꝑpli p̄cessit ysaac Qua
ꝑ hoc no credant oēs undē
tñ verū e qd promissum e abrahe
in ysaac vocabit tibi semen
· i · in his q̄ tibi promittit filij fu
tūi sicut promissus e ysaac · Postq̄
exemplum Promissionis māt
vbū hoc e · sēdm hoc tp̄s vem
am et erit sare filius · et p nāge
lū scz vt vemā apparebo Ig
sicut ysaac ꝑ promissionē q̄ dr̄ ·
in ysaac vocabit tibi semē ·
sic gentilis ꝑpls sectando fidē
et vestigia abrahe ꝑ promissionē
q̄ frūa est ad illum bñdcōis
gram cōsecūs meret Nō solū aūt
scz illi · sed et rebecca ex uno
cōcubitu hñs ysaac p̄ris nri
Ordo vborū est ꝑ ex sensuū
Nō solū aūt illi duo filij abrahe
ysaac et ysmahel figuraz tenu
erūt duo ꝑpl̄oz fideliū et ifi
deliū · sed et rebecca typū tenet
credentiū et reproborum in duob⁹
filijs suis iacob et esau · hñs
illos ex uno cōcubitu p̄ris
nri ysaac Nec vacat q̄ aut
ex uno cōcubitu · ne forte
dicē posset iacob · q̄n me ge
nuit p̄r meus bonis aīm et
bone volūtatis erat · q̄n vō
frem meū esau genuit male
volūtatis erat Ideo ex bonitate
eius ꝑ semen eius diffusa est
in me · malicia aūt in frem
meū · aut ex ne aliquis hom
is ita dicē posset · aut aplūs
ex uno cōcubitu genitos ee
illos duos · ostendens ex
vocantis dono vnū dilectū
alterū ex iusto iudicio odio
habitū Nā oēs ex ade
descendētes psapia · filij mal
cūt pcti et ideo dāpnatione

fide

digm Di qui vēo liberāt
hominē et grā ē dei · nō eor
retributio meitor Cū ei nūdū
nati fuissent · s illi duo iacob
z esau · aut aliquid egissēt
bom a mali · ut scdm electōnē
ppositū seu pdestinatio maneret
nō ex opib⁹ s illoz sj nulla
erāt · p ex vocāte dcm ē ei ·
sr maior seruiet minori Et
vocante dicit · i erdno cipo
tentis dei · qui illos vocauit
dcm ē rebecce qr esau maior
natu seruitutis obsequiū
minori eēt redditurus · hō ē
iacob · z utr postea euenit
Nā sicut i libris regū legit
edom tpibꝰ dauid et salomo
nis aliorūq; regum seruauit
israheli usq; ad illud tpus
qñ sicut ni eodem voluīe
legit · ppararunt se edom ne
esset sub uidā Cz ihūs pdām
ei fuerat ab ysaac pr suo ·
vemet mquit tempꝰ cū exer
cies ugū ulluꝰ de seruitꝫ
tua Quis hom pt enarrāe
qre deus opr elegerit iacob
ām̄q; nascerēt z repbauerit
esau cū nc ille nc iste bonū
aliquod vl malū poterat
mplē msi qr i isto z i iacob
gram z miam suā exhibuit ·
et i esau iustū iudiciū mplet suū
Nā cū rebecca iā cōceptum
habēt i vtēo · z utrumq; cōsu
lere · a p melchisedech sacer
dotē dei sūm · a p aliū quēlibꝫ
p quē deus tūc tpis respōsa
dabat · dcm ē ex vocante dno
Duo filij i vtēo tuo sūt · et
duo ppli · maiorq; seruiet
minori Ergo sicut nō fuit
pposituꝫ dei et pdestinatio
scdm electōꝫ bom meritū iacob
ita et electō gentiū nō fuit
scdm electoꝝ meritū s scdm
gram et pdestinatiōꝫ dei ·
Quapꝓ qre iacob sine opib⁹
boīs electus sit · esau vo abꝫ
malis opib⁹ odio habitus
soli deo notū ē q ea nouit
anteq; fiant · cuiꝰ iudicia
sr sunt iusta Dicit scptū
est i malach pphā · iacob
dilexit · esau odio habuit
Cū dicit scptura michi eor
distri sj fecisti · et qr vidit
deus cuncta que fecit · erāt
ea valde bona Questio
orit qre dicit odio habe
esau · q ita soluit sr non
odit naturā quā fecit · sed
pctm et vitium qd nō fecit
Iacob aūt dilexit mā gtuita
esau odio habuit iusto iudicio
Et cū ambo originali pctō
maculati essent q unū dilexit
ea mia fuit · sr vō alterū
repbauit iustū iudiciū exhibit ·
Quid gō dicemus · nūquid
iniquitas apud deū · Dz qr
iacob p miam suā dilexit
et esau iusto iudicio suo
repbauit · et qui unū diligit
alterū odit Absit · Moysi

Questio

ei dicit Miserebor cui miserit
et miā, psalmo cui misereboꝛ
ordo ē Cuiꝰ misereor · vocādo
eū ad fidē meā · misereboꝛ
fidem meā dicendo illi ut erat
// et cui fuerit misertꝰ ī me // miā, psalmo illi ut iuste
ut credat in me viuat · et misericors sit pseue
retiꝫ in bonis opib; · p quibꝰ
primū accipiat Ignē nō volēti
negi creētis ꝙ misereberis ē
dei · miā vis hoīi bonū velle
facē et pseuerare nō sufficit
sola voluntas hoīs · nisi eaꝫ
preueniat eū miā dei ad hoc
ut det illi bonū velle · et boꝝ
idipm̄ pficē · unde ꝙd pōt dicit
Misericordia eius preueniet me et miā
eius subsequet me Vel fortasse Questio
inquit aliquis aliquis · ut quid
remunerāt eleēt · vl quid primꝰ
meret · si et voluntas bona
et pfectō opib; a deo eis datꝰ
Cui respondendū ē Idcirco claros
dignos esse remunerāc̄ · qꝝ
statim ut senserūt se a gratia dei
preueniri · totis nisibꝰ laborāt
voluntati illius obsequendo obe
dire Dicit enī scriptūm phara
oni Nō scriptura p se loquꝰ
ꝙ aliquis p eā · sicut hic loquꝰ
Deus Quia ī hoc ipm excita
ui te · ut duritia cordis tui ꝓpt
hoc alios manifestaui Vt
ostendam ī te virtutē meā
potentiā meā ut annuncet meū
nomē · ut deinceps mee
in vniuersa terra · ita modo sit
In vniuersa enī terra · et p hoc

fidē orbē annūciat nomen
deinceps diuinitus eius · quia
pene vbiq; liber exodi tātaꝫ
luctā excitaret pharaonis
derem plagis a deo · quasi
dormiebat et excitāc̄ · cuiꝰ
malicie cētt cor eius · hoīb;
ignorantibꝰ manifestatum ē
Vñ dicit deus Excitaui te
pulsando ex plagis · et manifes
taui maliciam cordis tui
ꝙ me solū nō latebat vñ
excitatus aut deū ignoro
et isti nō dimittā Et ꝙ
sua malicia deū ignorabat
idurauit deus cor illius · et
nō emollitum meritis eius
hoīs exigentibꝰ Vel querit
aliquis · aut pharaonem cū
excercitu suo · ā submittis ·
ā eos q̄ in diluuio pierūt gere
pōderet deus · Cui rndēdū
est · ꝙ eoꝝ malicia iā erat
completa · excedens modum
petendi · et ideo iusto dei iudi
cio erat puniendi Hoc vnusquisq;
pter diuinitus ꝓmissꝫ // modo pun
in fine pcēoꝝ cōpletis · De quo
aut dns ad abrahā Non
sunt cōpleta peccata amorreoꝝ
Et ad iudeos Implete mēsu
ram patrū vestroꝝ Verū ꝙ ma
festauit deus malicia pharaonis
cor illius nō emolliendo · nō
in deū reflectit ꝙ malum
nō operat · Sed ipi pharaon
malum ꝙd fecit ꝓpe deputa
verbi gratia Dicit si fuerit

duo vasa vnū plenū palee
alterū sterc̄e · si quis agita
uerit et ventilauerit · nō ē
auctor odoris vl' fetoris ·
Sic deus qui tetigit suos
plagis pharaonē · nō est
auctor malicie eius · Ob duas
aut causas pcussus ē pharao
cū exercitu suo et ī mare
submersus · viz · ut cor ma
licia puniret · q̄ erat multi
plicata · et israhelitas ēre
mitteret · quo timerēt pr̄ē
ne filiū pateret · sc̄etes
īiūctē a deo dīpnāi dicit
eis Ut ostendam in te
virtutē meā ſ̄ p̄ſſ et ſuppliciū
et ānūciet̄ nome meū in
vniūsa tra vbiq̄ ei deus mag
nus pdicet · qui pharaonē
cū curribus et equitibus suis
mersit ī mare Ergo ſi vo
lentis nō ē volentis · neq̄
clementis ē̄ſus ſ̄ miā misereris
dei · cui vult misereat · sic
israhelitis quos eripuit ·
nō cor mēritis ſ̄ respectū
sue pietatis Neq̄ ei israhel
aliquid bonū in egipto fece
rāt p quo libertāti meruer̄
et quē vult mdurat · i. īdurare
pmittit · et ī duritia sua dese
rit · sic pharaonē et exerci
tū suū · Hoc q̄ dicit miā
sua plagas suas suspendebat
a pharaone mdurabat cor
eius Dicis vtiq̄ m quid ad
ſtr̄m · et quid culpat hūanā
fragilitas · q̄ deus cui vult mi
sereat · et quē vult mdurat vo
luntati ei⁹ cui⁹ quis resistit · Et
quorūdā miseret hominis et
gratia eius ē · q̄ quosdā dīpnat
iustitia sua iudiciū ostendit ·
q̄ omīs sumo filio ire aīaꝝ
renascenti ex aq̄ et spū sancto
O hō tu quis es qui respōdeas
deo hoīem vōr hūana tm̄ mō
sapientem · et dei iudiciū ēp̄hē
dentē Nūquid dicit figmē
tū · i. vas ex luto frīm ei qui
se finxit · quid me fecisti sic ·
i. quid me fecisti m hanc pu
nitem · vl' ad vile mīsteriū
Un nō habet figulus ptātem
facē aliud quidem vas ī hono
rē · quo mīstret tribus vl' potiꝰ
q̄d erāt tīsent ī vsus regis
Aliud vō ī cōtumeliā · et ī vile
officiū · viz ad opus vane
vbi coquātur carnes · Oi opc
deus figulus hūanā gīs lu
ptātem aliud vas ex massa
pti et pditiōis i. ex massa
hūana gīs lu ptātem aliud
vas m honorē facē · i. vni
adho creāē ut ipē illo hono
rē et honoret eum vocando
ad fidem suā et saluādo ad
vitam Aliud vō ī cōtumeliam
i. reprobos ppt̄ negligētiā suā iusto
iudicio pdē Ex corrupta
ei massa omīa ei corrupta
fuit vasa Oi ei ī regno
arbis sue figulus quidā
exquoquēdo p ignē a vino

masse purificauit · nūq̄ mihi magnificū nō pt Qd ait ꝙdā in purificatione dñi mittit nō redarguendus ē · qr ī sua pte subsistit · sua ei est massa Qui volens deus ostendē irā et notā facē patientiā suā sustinuit ī multa patiā vasa ire aptā ī interitū · sub · tu quis es qui respondeas deo · volēs deus ostendere irā · i vindictā suā ī pharaonē et egyptios · in zodomitis · et ī diluuio pdictos · et notā facē potentiam suā liberando hebreos · sustinuit ī multa patiā vasa iré · egyptios p plagis expectū ad pmā · quas nō pt effugere aptā ni · vasa ī interitū appellat egyptios · q̄ se ꝑparauerāt atq̄ aptauerant etne pdictionē mille viuendo Ad hꝰ poterit aliquis aplō obiicē Et quid pdidit illos · a saluando uocatos · Cui ille obuiat ꝓinde dicens Vt ondēret diuicias gl̄ie sue ī vasa mie quos ꝑparauit ī gloriā suā · ut ī eis glorificē et laudet ꝙ eripiens illos de egypto ī multis eoz mirabilibus mare rubrū trāsiuit · et ꝙ misse eis trū tradidit Quos et vocauit nos · et quos vocauit ad fidē suā · sicut aplōs alios credentes ex eade plebe Vocauit aūt illos de egypto gratuite vocauit et nos de gentibus

malignō uasa mie sue Omnes hoēs ꝑ ꝑuaricatiōz ade prōes nascūt · et dāp natiōe digni atq̄ sedm suū meritū debuerāt omēs pire Qui vo pauci saluāt · qui de vasis ire ī vasa mie trāsfert · ideo transfert
fit ut mia appareat nuctois in his qui a morte etna liberant · Et q̄ plēs sunt si ꝑeūt remanendo ī vasis ire prīs ꝓ ꝓpientibus indicū · meito oēs debuisse pire · ac ꝑ hoc iustū iudiciū dei manet ī eis Verū q̄ iudei excludebant gentiles a fide xi · dicentes eos nō posse saluari subdit aplūs · Vō solū ex iudeis · s · vōunt ad fidē suā · sed ex gentibus sicuti ī osee dicit Vocabo nō plebem · i · gētiles · meā plebē meā · ut plebs mea sit Hoc sedm Io · sedm beatū Aug̃ vō pt et de iudeis itelligi qui frī sūt nō plebs dei qui recesserūt a deo respuētes xm et diuert · nesciy vñ sit vñ habeo ī psalmo · Filii alieni mēniti sunt mi Qui pl modū fī sūt plebs xi qui vno die crediderūt ex eis tria milia · altera die q̄q̄ et dein cepe mlia mlia Et qui nō erāt mūi ascripti ī ifidelitate manēdo mūi ascripti sunt ꝙ effecti fideles Et erit in loco vbi dict̄ est eis nō

plebs mea

plebs mea vos ibi vocabūt
filij dei viui Ventibꝫ ī ifide
litate dep̄sēs dicebat eis
a deo ꝓphetas · ꝙ nō esset
plebs eius. Cui licꝫ ꝓ iudicio
ceciderit dei creatūr nō ē ānat tm
plebs eius ꝓ gram̄ paucꝫ aūt
ad fidem venerūt in toto
ī mundo ubi dicebat
eis amicꝫ in deū credēt nō
plebs mea vos ibi
vocabūt mō filij dei viui
nō ꝓ nām ꝓ ꝓ adoptionē Quis
n aut eunuchū crediderūt
ī eū dedit eis ptātē filios dei
fieri Et bñ dei viui · ad distinctio
mortuoꝝ deoꝝ ips ipi ānteā
colebant Vt intelligi filiꝫ
et dñe ip aptū ē. Ysrl
aūt clamat ꝓ israhel · ī
tē israhelis Si fuit nūs
filioꝝ ysrl sicut arena maris
reliquie salue fiant Dicit
hoīb ī ofirmatis ē arene maris
nūs, ita pre multitudie sue
īnumerabilis fēs ē pplis ysra
helitarum Quibꝫ sit multipli
citas · ī oneribꝫ ptrōꝝ et pri
ncipatus reliquie tm salue frē
sūt · apli et reīti qui credide
rūt ex eis Verbum n cō
sūmans · ꝓficiens assumatio
rotundēs · ī abbreuians ī iustitia
qꝫ vbm̄ breuiatū faciet dñs
sup̄ terram Tribꝫ modis mīt
verbū breuiatū in veritate
Verbū breuiatū ē de qo dñs dr

Diliges dñm deū tuū ex toto
corde tuo · tota anīa tua · tota
mēte tua · ī ꝓximū sicut te
ipm̄ In his duobꝫ mandatis
tota lex pendet et ꝓphe. Vl
verbū breuiatū symbolum
pt intelligi aplōꝝ · vbi fides
cōtinet · qm ꝓ diuersa volumina
pdicāt Seu quatuor libri
euāliū cōpendiose legis ī ꝓphaꝝ
verbū breuiatū possumꝰ dici
et ꝓfrōnem cōtinens. Et sic
dixit ysaias Nisi dñs sabaoth
reliquisset nobis semen
aplōs · sc̄z qui seminati sūt ꝓ
vniūsum orbem a dño tre
diss̄ent m illū missi a dō et
multiplicauerūt credentiū
nūs nisi sodoma fuissemus
et sicut gomorra facti fuissēm
Nisi apli qui extiterūt seme
totius messis credētiū semi
nati a dño ꝓ vniūsū orbem
trediss̄ent m illū · sic sodome
ī gomorre vno periēt ītitu
et momēto im omīs iudei
vno tpe ī infidelitatis pctō
pditi fuissent Aplōꝝ n doctrina
multi crediderūt pomodum
ex iudeis qui periss̄ent nisi
aplicū semē munisisset Illud
Ambrosius ꝙ semen intelligit
rm qui nisi seruatus fuisset
a prē periss̄ent iudei · periss̄et
apli · qui eo relicto fugerunt
periss̄emus et nos Quid ꝙ
dicemus ip gentes q nō secūm

bāt⁹ ustriā legis · ctūsioz
uz · oriū salutī victimas
legales · ꝙphenderūt ustriā
fidei euuaⁿ uīm ꝙ subdī iusti
tiā aūt dico apphendisse
gentes q̄ ex fide est ip fides
xi ustificat credentes · dum
i ea baptizant⁹ ꝙ fructus ustie
ꝙ fidei optam⁹ vl certe ustiā
possum⁹ hȳ alio⁹ intelligē xm
qui fr̄s ꝙ nob ustia et redēp
n deo pr̄e sic apls alias aut
Quia p illū iustificat deo
pr̄ omīb⁹ i se credentes · hāc
ustiā apphēdēt gentes · nō
loco ei ꝓpmutādo · ꝙ fide ēdo
q̄m fide accredit⁹ ad eā vn̄
et appellat⁹ ustia ex fide ist
vēs sectādo legem ustie ꝙ legē
euāglī vbi iustificat⁹ hō p fidē
xi · nō pueīt · legē aūt ustie
nō imīto dicam⁹ obseruā
designāt legis moysi ip sue
tpe q̄ eā custodiebant ustī
putabāt · sic eā nō custodiēb
velut iustī dāpnabā · Quāe
sub · nō pueīūt ist i legem
ustie ip nō ex fide xi volut
saluāri · ꝙ ipi ex opib⁹ ꝙ legis
Offenderūt · ti i lapidem offē
sionis · i xm nolētes i eū crede
ꝙ dixerīt · Nō hēmo regem n̄
cesarē · crucifige eū Qui
lapis appellat⁹ ꝓpt firmitatē
fidei · sicut scptm est i ysaia
Ecce pono in sion lapidem
offensionis et petram scandali
Et sicut e lapis salutis

et firmamēti illis ꝙ i eū ēdūt
im e lapis offensionis ꝙ i eū
respuūt · Ad tale e ac si di
ceret Ecce mitto i pplō meo xm · ꝙ ideo lapis offensionis
vōt⁹ · ip mox ut natus e offē
derūt eū · hered⁹ et mdi
nec⁹ p eo ꝓpulos deīde
sicut euāglm narrat scām
lizabāt in eū · mlti discipu
lor⁹ audien⁹ vbera eius scandā
lizati sūt · et iā nō ābulaue
runt cū illo · et isup i passōe
eius discipli relicto eo fugerūt
Quis ꝙ credidit i eū et i xm
qui vnus sue e eū pr̄e et spūs
scō · et pcepta eius custodiēt
nō cōfundet⁹ et nō erubescet
i sua ꝙ dāpnabūt repbi et
infideles · audien⁹ ab illo
Ite maledicti i ignē etnū ·
ꝙ potius letabit⁹ audiens
ab illo cū electis eius et ꝓnte
bādi pris mei ꝓcipite regnū
qd vobis paratum e ab
origine mūdi Et ip poterant
obice aliquis apl̄o · quāe no
stras ꝓ incredulis gentis tue
vl' est ne superbirent gentiles
et dēstruerent iudeos subdit
apls

Capitulum x

Fratres qui mei cordis
et xm credulis vo
luntas quidē cordis
mei et obsecratio fit ꝓ illis
ad deū i salutē · ꝙ iudeis
ꝙ incredulis ut salui⁹

vbi demostrat qm̃ si ex opib⁹ legis quis potuisset ustificari et p illis mereꝛ ad fidem xi puenire · oms̃ illi vocati essent et saluati Gentiles aũt q̃ legẽ ignorabãt a salute fuissent alienꝫ Salus go gratis a deo datꝫ et nõ ab hoĩe mereꝛ · et fides q̃ saluauit Testimoniũ phibeo illis qđ emulatiõẽ dei habent · zeliũ non sm̃ dei sicut et ego aũ qui sum hebreꝰ ex tribu beniamin nõ secũdm̃ sciam dei stultũ · ei legẽ p seruũ datũ venerari · et euãgliũ qđ datũ est p dñm̃ psequi · stultũ est credere · et filiũ negare · Iudeo siquidẽ videt sciam dei nõ habent · et tm̃ volebãt adhereꝛ legi p seruũ datã · ut gr̃am respuerẽt euãgliũ a dño datũ · et psequendo filiũ deo placere putabant · hoc autẽ dicit de illis · q̃ ignorãcia tenebãꝫ · de quibꝰ et veritas ait Venit hora ut oĩs q̃ interficit vos arbitretꝫ obsequiũ se p̃stare deo · hoc et petrus Cornelio · et fres q̃ p ignorantiã fecistis malũ ho · Dum · et multi iudeoꝝ aplos xi psequerẽtꝫ · arbitrabãt p ho se placere deo · sic et multi scribe negauerũt eũ sicut scribe et phariszei · ut nazarẽus · et dei iustus · nõ q̃ ipe iustus · sed ut iustificẽtur p̃ fidem cruꝫ fide iustificatiõ cũ bonis opib⁹ et iustitiã suã volãtes statuere · legẽ · s · p quã se putabant iustificari · posse si gr̃a xi · Iustitie dei nõ sũt subditi subditi Nolentes se subdere fidei xi · et euãgelio eius Eterni ex legis opib⁹ nõ p̃fecit iustificabãtꝫ · misit deꝰ filiũ suũ qui precepta iustitie · et euãgliũ vocantꝫ nob⁹ tradidit · et ipse · et p̃fectũ nob⁹ exhibuit cui si dei gr̃a p̃fectũ assequi mereamur · et ex iudeis iustitiã suã statuere essent · et legis iustitiã putauerũt sibi p̃desse vel suffice · et xo iustitie dei · et fidei illius atq̃ euãgelice doctrine · nolũt · crucis colla submittere · finis est legis xs ad iustitiã omni credenti · Est finis qui p assumptionẽ accipitꝫ · sic tũc q̃n dicit finitꝫ est cena · et assumptꝫ est · et q̃n dicit p assumptionẽ et p̃fectũ · sicut tũc q̃n dicit finitꝫ est tota hoc est p̃fectũ · et consummatũ Secundũ hunc sensũ dicit xs finis est legis · nõ assumptio sed cõpletio · et assumptio legis est ppter ipm̃ et ad iustitiã omi hoi credẽti Completio legis · et ppter ipm̃ est · et oĩa que lex · et pphe verbis · et misteriis de ipo p̃dixerãt p semetipm̃ cõplet Unde pendens in cruce aut cõsummatũ est · Qui credit · et cõfitet iustificat

si tñ opa digna fidei fecerit
zhor distat mr officiū z fmē
qđ officiū ē ipā res q̄ agit
fmis vēo ipm ppt qđ agit
Officiū lex z ppt̄ē fmis ꝙ
ppt̄ quē illa p̄cepit. oīa
moyses n scripsit q̄m iustia
q̄ ex lege ē q fecit ho viuet
i ea. t iustia vl' sicut quidē
codices hñt. viuet i eis. ut
subaudiat mādatis z p̄ceptis
legē posuit p opib; legis id ē
circūcisione. orō sabbati. cetēris
legalibus opib;. Justicia q̄ ex
lege ē. viuet homo; n se face
bat. ip nō mt faciebat. Premiū
go illud iustice michil aliud
erat q̄; vita p̄s q̄ non tolle
bat. Viuet i ea dicit. t mortē
p̄tē euadet. Si quis vēo ea
spūalit' ea q̄ lex p̄cepit ple
nerit. licz in p̄ti tpalit' nō
remuneret. i futuro tñ re
munerationis causa vitā etnā
accipiet. t p̄tissimū oīpotētis
dei vultū. Que aūt ex fide ē
iustia sicut dicit Justicia hō
appellat xm. q̄ p passionem
suā z fidem iustificat in se
credentes Justia ipm xp̄m. qui
ē obtinēdi p̄s. sic dicit deus
p moysen. ip ipe loqbat p ora
phē. Ne dixeris i corde
tuo quis ascendet i celū. t xm
deducē. aut quis descendet i ab
abyssū hoc ē xm xp̄m ex mortuis
reuocare. Quer verba p̄m
sunt moysi p̄ter apostoli

qm moyses descripsit legem
dicit eis Ne dixeris o inde
in corde tuo. t ne fingas in
mēte tua. qs ibit in celum
ut mihi mdē mandatū dei assera
no ē nec ut ho by tulit. q̄s
ip xp̄s ē vbūm mādatū legis
in ore tuo z in corde tuo
z i p̄tia septū Vl' est ipe
deus. i corde et ore docebit te
verū ip moyses ppha extitit.
z in multis de futuro p̄dixit
paulo aplis verba eius ad
xm retulit. asserēs ho duxisse ulū
p moysen q̄ est iustia vem
Duobus verbis instruit nos
ne dicamus i corde nro z
putemus xm localem ee. ut
i aliquo afirmet. p porcius
credēs illū sedm diuinitatis
plenitudinē ubiq; ee. a p
oīa diffusū cū p̄re z spūtu
scō. Jux qđ deq p̄r p ysaiā
phām dicit Celū z terrā
ego implebo Deo. in nō celi
loco. ip i ee n sistit oīs locus
Presidendo siquidem sustinet
oīa. sustinēdo p̄sidet ipleēdo
cōtinet. cōtinendo implet.
In verbis go apli sensū hui
modi ē. Ne dixeris in corde
tuo Quicūq; es. qs ascendet
in celū. i. nō credis xm
localem. ut credas illum
p ascensionē eius tm ee i celo
ut nō sit in tēra. nec tm ee
deorsum i abysso apud

mferob ut te sursum positū
ignoret · ꝙ crede illū ubiq;
ē pītem · sdm diuinitē
sicut de eo dr̄ Sapiā attingt
a fine usq; ad fmem fortiter
z disponit oīa suauit· Ne
dicerib hō ips nscendet i celū
ut mde xm deducat nr̄i· q̄ me
doceat Saltē in corde moli
dic' hō qr̄ h'ē xb̄z ubiq; nā
ītra z dicebat Quis nscendet
in celū nisi filius hoīs q̄ ē i
celo Quo· nō magis cū sit
in celo ē z in tra· Sicut quis
descendet i abyssum subdit
aplō er suo· Quis ē xp̄m deu
cere· t a mortuis reuocare
Nō nrē habem ab īferis xm
reuocare· quē ubiq; pītē
debem agnosce· Vñ dicit ipa
scriptura deutronomij Pe
ē vbū i ore tuo et in corde
tuo· vbū hic simplicit possu
intelligē si volumꝰ vbū
legis· sd̄ illi i ore habebant
assidue illud legendo· i corde
q̄ augm meditando Alioꝝ aut mentis remedio
aut intellectū istud ē vbum de
qo dr̄ hōs aut In pncio erat
vbm et vbm erat apud deū
et deꝰ erat vbm Ergo qr̄ deꝰ
erat vbū qpe erat z i ore z
in corde illoꝝ utpote sd̄ eis
replet. Sic et bt̄ Io dicit·
sicut vestris totis corpib hic
credat· Item xb̄ clerob suis
vndiq; credendo replenti
ymo amplius· ipm vestris

tantis
tmis extrinsecus corpus crēdat
adhereēdo illi · xb̄ vēo i ore (et mente)
p̄fessiōz · in corde p̄ credeli
tatem · sicut hō dr̄ z ubiq; alius
idem aplō dicit · In interiore
hoīe habitare xm p̄ fidē i cordibꝰ
vris Quoꝝ ē vbum fidei · sd̄
p̄dicam⁹ nos aplī Qui ē misit
vbū filiꝰ dei vir deꝰ pris i que
sdm̄ p̄dicatiōz nrām credi
oz Quasi cōfitearis in ore tuo
dñm ihm̄ z credideris i corde
tuo q̄ deus illū suscitauit a
mortuis · saluus eris · et salute
ipsius eterna · Item tm̄ ut iustē
scripsit opa · qr̄ nō oportet
seruū dei manē otiosū Corde
creditꝰ ad iustiā ore aut
cōfessio fit ad salutē p̄fect⁹
diligentius sd̄ supius de
fide tetigerat · Fides in corde
locanda ē · q̄ deū habeāt tmita
tē in p̄sonis · et vnitatē in
ōipotencia maiestatis ēdat
filiū q̄ hūanū nrām et sdm̄
deitatē firmit' teneat Sed gen⁹
hūanū sagīne cui redemptū
et ea q̄ circa hūanationem ei⁹
sūt facta deifice exhibita nō
haberet hesitet In ore ergo cō
fessio debet esse qr̄ fides
cordis p̄mendā ē officio
oris Illa ei cōfessio fit ad
salutem · sicut eremitis fuit
homs opibꝰ p spaciū vite
nā aliter fides sine opibus
demortua est Nō de salute dicit
corpis qua portant crucis

ſ̄ nō cōfitent⁹ deū · ſ̄ de ſalute
mterioīb hoīs · ⁊ aīe ī ſalua⁹
cōfeſſiōe vē fidei · nō tpulit · ſ̄ etnalr
qm ſaluꝰ hꝫ cōfeſſioīs ſcēpt⁹
nalis ē Dic⁹ n ſcīptūa oīs
ſ̄ crediderit ī illū · ⁊ ī xm · ea
fide ſ̄ p dilexꝫ opt⁹ nō con
fudet Quicūq; crediderit n
xm ſicut credendū ē · nō cru
beſcet cū ītrediuis ī die udi
cm · quibꝫ ipē uidet dicet
re m ignē eternū · ſ̄ pcuꝰ
gaudebit cū ab eo in quē ēdit
remuneabit · nggᵉ ḡntibꝰ ī
nūo electꝫ et deum cōfitetrū
hoc cm valet q̄ udeos qm
gentiles a fide q̄ putabant
ſeternēdos vīſubdit nō ē
diſtinctio · ſcīt ī iſto ex⁹ qđ
poſſm Quozꝫ nō ē diſtinctio
ſue cept⁹ ſepa⁹ · udei ⁊ ḡn
ip de utriſq; dic⁹ Dis hō qm
credidit ī illū ſiue udeus
ſiue gentilis · nō cōfidet⁹ ·
Rā idem dns dnes ī oīb⁹
ſ̄ iuocāt illū · ⁊ dns qui ē cūctoꝝ
⁊ dns udeoꝝ · ipē ē cūtoꝝ
⁊ dns gentiū · ⁊ oīm hoīm ·
Dnes idcō dic⁹ ī oīb⁹ ſ̄ iuo
cant illū · ip pt oīb⁹ ī ſe
credētes a pīntibꝰ tribulatio
nibꝰ eruē ⁊ ad vltīm ꝑpetnā
ꝑducē · reddēs p̄mīū eis a ſe
p̄miſſū · Vl̄ idcō dic⁹ dnes
ip potens ē gentiles exau
dire et ſaluare ſic udeos
ip ꝓſonaꝝ acceptꝰ nō ē
apud illū · nec ſic intendit

um ut ſe deneget altēi Ergo
ſi vox nr̄a ad oīs ſ̄ nō di
unt eſſ⁹ venit ⁊ tī vna
ē · multomagis omīb⁹ deꝫ
credere oīs miſericordē
pt · nēdū vnū audit · alteiꝰ
p̄cū obliuiſc⁹ · ſ̄pt ſubīfert
Oīs q̄ ſ̄ īuocauerit nomē
dn̄ ſaluꝰ erit Quicūq; in
uocauerit nō dn̄ ſic⁹ īuoꝝ
ſolet · ſ̄ fide ore ⁊ ope hꝫ ſaluꝰ
erit Quo ḡ īuocabūt udei
m ī que nō crediderūt · ⁊
ideō nō ſaluāt ip nō īuocāt
Aut quo⁹ credēt ei que nō audi
erūt audierūt · Ergo audiert
udei xm · ⁊ nō audierūt udi
erūt aure corpis ⁊ nō aure
mentis · quas dns r̄ſrebat
īquīes Qui hꝫ aures audiēdi
audiat Insup auertert aures
ſuas ne audirent vbi eus ·
ip̄m illo clamante in templo
⁊ dicēte · ſi quis ſitit veniat
ad me ⁊ bibat · nolueruīt ad
eū veīre credēdo · idoꝫ non
audierūt q̄ nō fuerīt obediēs
Quo aūt audiēt ſine p̄dicante
hic oſtendit ſuiꝫ ſites aplos
⁊ p̄dicatores ad p̄dicandum
udeis ee miſſos a xo quoꝝ
miſtio decreuerat · ſi illi ꝑſeu
ti ſunt eos · expellentes eos
a ſe · ſicut in actibꝰ aplorꝫ
legit · vbi narrat quēadmo
dum eis paulus dixerat ·
vobis quidē oportebat p̄mū

loqui vbū dei · ꝙ ꝙ repellitis
illud · ecce cōuertimur ad gentes
hūc ē qđ subdit Quos autē
pdicabūt · eis pdicatores vbū
vite · nisi mittant Et ē sensus
Ipī occiderūt pdicatores qs̄ dñs
ad se misssos · sic in eos frem
uhis & sthephanū reliquos
vō flagellantes a se repelle
rūt Qđ aūt dicit · quos pdica
būt nisi mittant · ita pt vno
mō intelligi Nam ꝙ nos apli
ad officiū pdicationis accede
potuissemus nisi grā dei qua
ptegmur admoniti directi
fuissem · primū audeis vbum
vite annūciāt deinde gentibus
Quos inquit pdicabunt ipi
pdicatores eis vbū vite · qui
expulsi sūt ab eis nisi ueru
mittant · Affirmat ꝙ ecce
apletus · qđ illi pdicatores
euāgelizare voluerit eis vō
ꝙ noluerit credē nisi pauci
Scptū ē in ysaia apha Quam
speciosi pedes euāgelizan
tiū pacem euāgelizantiū
bona Aplōꝝ pedes speciosi
fuerūt · ꝙ a dño sūt assumpti
Pedes ipī · sūt sacre scripture aliqui
bonas actiones figūt sicut
zacharias pr iohis ostendit
dicens visitauit nos oriens ex alto
illuminare his qui in
tenebris et in umbra mortis
sedent ad dirigendos pedes
nros in viā pacis Aliqui signāt
deoqz inextimabiles erant iudei
de aduentu filij dei qz aplos ad sa
lutē suā directos repulerunt; pt
et ita nō inuenient intelligi :

pedes vbū pdicatoris · ut illud
Subiecit pplos nob & gētes sub
pedibus nris Apli pdicauerūt
sedm montm dñi dicentis
In quācūqz domū intraueritis
primū offerte pacem · dicētes
pax huic domui Euāgeliza
uerūt bō fuit · ꝙ regnū primū
q̄ oculo nō vidit & auris nō
audiuit nr in cor hoīs ascendit
& de quibus dicit pb Credo
videre bona dñi in tra viuentiū
Deus ipe reuelauit · fidē scē
trinitatis · misteriū incarnatiōis
ri passionē & resurrectionē
et ascensionē eius · aduētū ipi
ad iudiciū · gloriā electoz · dñi
nationē reproboz Hi nō omēs
obedierūt eumdē dicit apli cum
euāgelizassent bō prīne celestis · patre
tm nō oēs audei · neqz omēs
gentes obedientes extiterūt
tūc tpis euāgelice pdicatiōi ·
& neqz ad obedīt ysaias n
dicit Dñe quis credidit nu
ditui nro · hoc in loco ysaias
loquit in psona aplōꝝ · cor
nr · spūi fuit repletus qđ apli
euāgelizandū ait · ꝙ quis in scā
scriptura · aliqui p nullo · aliqui
p raro ponit Pro nullo ut
illud Omnia nubibus equitat qđ
dño & nullus P raro sicuti
hic Pauci nr inuenti sunt q̄
crediderūt et audeis auditui
aplōꝝ Quia ideo audistis
cor dei ꝙ intellectus in mente

deo m spūāte auditu spiritali
audierūt Qd exūisecus voce
corpli ad salutē audiendā pfre
debuissent vñ a ipē paulus
alias aut An exprimētū ḡritis
eu qui i me loquit xps ēt qd
dauid dicit Audiā qd loquit
i me dns deꝰ Ubi hꝰ auditu aplōꝝ
t a pdicatiōe illoꝝ subtrahit
rūt se udei rēnuētes i rm fidē
Ergo fides ex auditu primū ādit
quis pdicatorē loq quoꝰ debet
credē deīn accipit fidē Audit⁹
āt p vbū xi Qd pdicat ab aplis
a doctoribꝫ vbū xi ē. ꝑ nō alia
pdicant qꝫ q i euāgelio ḡtinē
qd ab ore xpi ē plātū. vl qꝫ ipē xꝰ
reuelat eis i corde a loquit per
ora illoꝝ Ad hꝫ poterāt udei
dicē luc falsso Nō audiūt vbū
xi p ora aplōꝝ qꝫ qos subiūgit
aplꝰ Sz dico nūquid nō audi
erūt sūb udei vim pdicatiōis
aplōꝝ rndit ipē aplꝰ sibi. a
affirmat ꝑ audierūt Et quidē
Recte affirmaꝰ a hꝰ distinguēd
Sensꝫ hui⁹modi Nūquid nō
audierūt udei vbū xi ꝑfecte
t certissime a i veritate dicꝫ ꝑ
audierūt. ꝑ a credē cōtēpserūt
Poterāt aūqus ad hꝫ dicere
Aplī recesserūt ab eis. a quo
potuerūt audire. Asserit qꝫ aplī
ero ꝑplecto. a dicit Quomō
potuit esse ut nō audirēt.
In oēm trā exiuit sonus eoꝝ
et i fines orbis tre vba eoꝝ

dicēt sup idē ꝑs Nō sunt
loq̄le nequ sermones quoꝝ
nō audiant voces eoꝝ Sed
linguas oīm gentiū a sermōes
voces audire sunt aplōꝝ m
oībus gentibꝫ. quātomagis
apd udeos ipā lingua eoꝝ
t hebrea audita est. Hinc ēt
a ythrim i ḡtiorē mundi clima
ta euāgliū diuulgatū ē.
quoꝰ ipīs udeis a qbꝫ pdi
toꝝ euisdē euāgliū exordiū
sūpsit. nō ē pdictū. magis
cū a ipī meditatiōnei sūt Qd
n ythrim i medio trāsit sitꝰ
sum sicut umbelicus ventris
testat ꝑs ꝙ dicit de deo ātē
rex nr ante seculū operatꝰ ē salu
tem i medio tre. t ythrim ēt
p ezechielē dns loquit Iste
ē mūdus ythrim i medio ge
ciū posui eā Sz fortasse
ḡrit aliquis. ḡre deꝰ oīpotēs
istā plebē i medio oīm gē
ciū decreuerit collocare cui
rndēdū ē hꝰ ideo fm ee. ut
ex ipā ex oībus gentibus
sola cognitio ēt vbi dei haberet
et legem sceptrum suo et cultu
a religiōe puocaret. a alias
ad cultū oīpotentis dei. si
plīmos gentiliū legimꝰ ad
udaismum trānsisse vl ideo
ut si ipa plebs dei legem
seruaret. ab oībus mirentꝰ
suo honorarent. et timerent
sicut fm est typhꝫ quid

et saloīs quādo oīs reges ī
cultu suo positi et munera
mittebāt, ut si a lege vl cultura
dei recedēt ab hostibus afflige
rēt ac depopularet. ip sepissi
actū ē. Quarta cā scribit
ut ip xps et eade plebe cāt
nascitus. a gen humanū
redemptus. et multa mira
cula positus patritus. ibi hr vl patturg
agerent. vñ fama eius ad
oīs gentes cicius posset
trāsuolare. Reuertam utrū
ad supiora. Igit ī oem tram
exiuit sonus eox. i. pdicā
toms aplox. z in fines
orbis tre vba eox. Quia
pene oī defecit eis tra ip
lingua. In hoc āt ex pte
terram mtelligē possimus
terrenos hoīes. qui tātū
sonū. i. famam pdicatoms
et simplicia mōta percepēt.
Ip fines tre tre philosophas
et artibus liberalibus erudi
tos. qui vba scrutati sūt
pdicatoms euāgelice. ut
augustinus fuit et cipriānus.
Di deus nūq; isrl no cognos
cit. i. si pdicatio aplox ad
oīs gentes puenit. ipso
magis ad iudeos. apud qs
quos semināl cepit. pserti
tū ipi sint oīm gentium
mediatores. Vel aliter. Quia
isrl. no cognouit pmo. cog
nouit vtiq; ī aplis et in
aplis viris. Prima morses
dicit. Ego ad emulationē
vos duco adducā ī no gētē
Emulus. ip greco vocabulo zelus
appellat. no vnsquisq; neq;
sub uno sensu ip accipit.
nā pōt ip imitatione. ip
studio. ip amore. ip iudicia
sic hr. hoc āt morses ex pte
oīpotentis dei ad tra iudeos
loquit. qui ad emulationē
et iudicia ducti sūt qr no
gentem. i. q ex aplis ex gentibus
credente. cui ip inuident du
dū cū ī ipm credē que
ipi occidēt. sic ī actibus aplox
refert. ip videntes iudei
turbas gentiū credentiū. rple
ti sūt zelo. et ip dicebāt his
que a paulo dicebant. Nā
dm aduentū gen humanū
ī iudeos diuidebat. et gētes
noīe no meruissent appellari
gentes ip omnes. dicente dño
in euāgelio. Nō ē bonū
sume panē filioz et mittē
canibus ad manducandum
vñ no gentes dicebant. ip
rōne amissa. ma racionabi
libertatem sectabant. Vel
cū pomodum ēvidissent
tū aplis pdicātibus ip eox
successoribus iudei q eos
excitati sūt et inflammati
iudaicis fabulis. exponens
ge aplis qd dixerat non
gentē misert ī gentē ī ipa

ntē · i p deo vēo ydola colētem
m tram vos mittā sāb ḡtra
hāc gentē mſipientem q̄ cū
fuiſſet · uſq; nd nouētū xp̄i
mſipiens · cui fide potiꝰ frā
ē ſapiēs Cōn quā iā ēdētē
īrā mittūt² udei nūquid
deus emulacionē z irā mllis
egit qnꝫ · ꝑ ipm bñficia ſua ·
q̄ udeis diſplicuerūt · ad ſe
cōuſis gentibꝫ largiat² pē
z q̄ dicit nō gentē · aliꝫ
ntelligi Gentiles incredulꝰ
am ꝓceptā fidem gentes vo
cabant² · ꝓcepta autē gracia
fidei nō iam gens vocant²
ꝑ dei ꝑplis et plebs appellāt²
dicētē dnō p̄ pſtm Populꝰ
quē nō cognou ſeruiuit mi
vñ alibi aplꝰ Dctis īquit
ſp cū gentes eſſetis ad ſymu
lachra muta ꝓut ducebamini
eratis euntes Qd tale eſt.
ac ſi diceret · fuiſtis quōdā
gentes Jnḡo nō gentē inſipi
udei muidia ducti · Ysaias aūt
audet z dicit nō ſū tōne hō
vbū qd ē audet poſuit aplꝰ
ysaias ſpū ꝓphetico repletus
ſciebat ſe contēpnēdum
a udeis · et ecā ſerua lugnea
ſeruandū et tūc audet · i. aude
audacter dicit ex ꝑſona ri.
nō formidans rebelles udeos
Jnuentus ſū nō q̄rentibꝫ
me · palam apparui his q̄
nō interrogabant me Genti

libus nō querentibꝫ me ipm
neq; legis neq; ꝓphaꝝ aliqd
habebant documentū ſiue
ꝓmiſſionē de eo ipē apparuit
Jue apparē dī · ipm non spe
rant² ꝑ ſubitū z inſperatē
uent · ſicut apparuit dnūs
abraham · cū nō ſperaēt et
ſicut angelus apparuit zacharie
· ſic dnūs ihūs apparuit gentibꝫ
predicantibꝫ aplis z coruſcā
tibus miraculis cū nō exper
tarēt² ab illis q̄ā ip̄e m
aplis apparuit gentibꝫ teſtāt²
ſuis aplis ſermonibꝫ dicēte ego
vobiſcū ſū oibꝫ diebus uſq; ad
conſūmacōz ſeculi Per doctrinā
n celeſtem z ꝑ miraculorū
ſigna q̄ apli exprimebāt² apparuit
rē gentibꝫ · ipm ip̄e ꝓclamabā
eis · et loq̄bat² p ora illorū ·
Dicit nāq; euāglm · ip̄i pfecti
ꝓdicauerūt vbiq; · dnō cooperante
et ſermonē z cōfirmāte ſequē
tibus ſignis · Dcit² et his
ipm me nō interrogāt Deſpe
rāt² deus opē a ſcis inter
rogatus ſicut a moyſe · Abra
ham · ſamuele et ceteris · Ac
gentiles nō interrogabant
dm · ſ ydolebāt ydola et dēo
nia · Ad iſrl aūt dicit · ide
ipſum ex ꝑſōa ri. Totā die
expandi manus meas ad
populū nō credentē ſ contrā
dicentem mi Totum diem appel
lat pro totū tpꝰ dmitt pdi

diuſas ĩfirmitates morboꝝ curauit

cionis uſq; ad paſſionem illi. Nec uꝰ manus ſuas ad cũdẽ pplm extendit · ꝙ munera beneficiorꝝ ſuorũm largiſſima hominib⁹ exhibuit. Expanſio eī manuũ dominicoꝝ muneꝝ deſignat. Et ille dī manus expandẽ · q̃ poſtea tribus largiſſime tribuit munera vl̃ bñficia. Nã mortuos illoꝝ ſuſcitauit · eſurientes et famelicos pane ſuo pauit · multiplicia a mira inumerabilia bona eis impendit · quibus ſp illi ꝙ dũcẽt ſp dicẽbat de illo · In beelzebub principe demoniorũ eicit demonia et nõ ẽ hꝰ homo a deo · q̃ ſabbatũ nõ cuſtodit. Huc etiã manus expandit · dũ eas ī cruce affigi ꝑmiſit. Eſt q̃ conſuetudo patibuli ut expandãt brachia quibus criminoſos filios amplectant · ac ī gremiũ ſuũ collocent · Hic dñs uoluit oēs amplecti · ac ī ſinũ ſue miſericordie ſuſcipere · Hoc dicẽs eis. Primã agite penitẽciã quia appropiquabit enim regnũ celoꝝ. Qꝝ illi ſp ſtuduerũt · et hoc dicẽs dicẽbat neſcimꝰ huic uni ſit. Dolet etiã nutrix extendẽ manus ut delectet ea que nutritur veniendo ad eã ac diſcat ãbulare. Et pplus iſrahelitic⁹ admodũ erat claudus · quia greſſus bone operationis nõ habebat ad que dñs quodãmodo manu ſua expandit ut ad ſe veniret dicẽs. Venite ad me oēs qui laboratis et onerati eſtis et ego reficiã vos. Qꝝ ille negligentes donoꝝ eius bñficia greſſus retro ī infidelitatem retorſit.

Dico ergo nũquid deus repulit pplm ſuũ ſ. ex toto. Abſit. Nã et ego iſrahelita ſum ex ſemine abrahã de tribu beniamin · q̃ nõ ſum expulſus · ſ cũ alijs p fidẽ ī ſaluatus. Dicit ergo ex toto repulſet pplm ſuũ iſrl̃ me nõ ſaluabit q̃ deoꝝ proſapia originẽ duxi. Nõ repulit deus plebẽ ſuã quã ꝑſciuit. Ꝑſciã ꝑdeſtinatione ꝓcedit · et nõ oĩã q̃ ſ ꝑſciuit ꝑdeſtinat. Veruꝝ ſi ꝑdeſtinauit oĩã ꝑſciuit · alioquin ī loco ꝑſciã p ꝑdeſtinatione accipit p q̃ oſtendit · nullũ ſiue ex iudeis ſiue ex gentibus ꝑdeſtinatũ eſſe repulſum. Preſciuit em a deo bona et mala · ꝑdeſtinat autẽ ſolũ mõ bona et hoc diſtat mt ꝑdeſtinatoꝝ et gram · ſ ꝑdeſtinatio eſt preparatio gratie · gra at iam ipſa dominice muneris gratuita. Cum neſcirẽt et nullꝰ ignorantiꝰ quid dicit ſcriptura in helya quemadmodũ interpellat dñm aduerſus iſrl̃ cõ eos viz qui ex decem tribubus idolatre effecti fecerant

cultores vnus veri dei · Dñe
ꝑphas tuos occiderūt ihoc ī
libro regū plenius narrat · quō
n iezabel cū sibi fruēt tribus
ꝑphas dñi occiderūt · Altaria
tua suffoderūt · Decē tribus
ap̄ quos tulia fiebant que
vitulos aureos · in dan et
in bethel a ieroboam ado
rādos acceperant · altaria ihe
rosolimitanū templi nō suffo
derant · et idcō intelligim⁹
q̄ ī ipis decē tribub⁹ licet
quidē altaria dns gentium
edificarēt · erāt tn̄ q̄ deo edi
ficabant et ibi īmolabant
nō audentes ire ihrlim ꝑ
regis isrl ydolatras · q̄ illos
a templo dei arcebāt · ꝙ
altaria dñi · s· colentes · illi
qui ydola colebāt suffodisse
fundituis euertisse intelli
gunt · Et ego relictus sū solus
Sic ei videbat · q̄ ipe solus re
māsisset ex oībus ꝑphis dñi
p̄ magnitudiē strenuis ac ītrep
cioīs qua seuiebat in dei cultores
Quērit aiaz meā · hic minatu
fuerat iezabel impiissima ·
hec faciāt mi dii · ac ihoc addūt
si nō ꝓposuero crastina aiaz hehe
sicut aiaz vnius ex istis · Hoc ipe
dicit illi duntaxat respōsum
Reliqui in septem milia virorū
q̄ nō curuauerūt genua ante
baal · Cum esset in spelunca
q̄ ī mōte dei oreb ihs trāsiit
Duntaxat accepit · Nec aut

nit relicta sūt mi · ꝙ ego reliqui
et reseruaui mi septem milia
virorū q̄ alijs ad ydolatriā
trāseuntib⁹ nō curuauerūt genua
ante baal · q̄ erat deus achab
et iezabelis · Qui tre vitulos ap
pellant · eo q̄ ydola vitulis
spreuerūt · Septē aūt istā milia
qui nō adorauerūt ydola multa
significāt multitudinē illoz
quos deus donec grē sue ser
uauit · ne curarent genua
sua cū baal · In dan aut in
bethel ā multis delubro ydoloz
Sicut ꝑ prudentes virgines
significant omēs iustos · mte
gritatem fidei habentes · et
imprudentes · iniustos · Quia
etiam frēs duntaxat qui tor
quebant ꝑ apud mīcros ·
omēs iudeos matsedulos · sic
septē illoz ꝑ aut omēs q̄ ydola
nō adorauerūt · Septenarius
etiā nūs pleriscq̄ ī locis sa
cris est · et pomt̄ sepissime
pro vniuersitate · sicut in psalmis
dicit psalmista dns Septies
in die laudem dixi tibi
Quid · n · est septies in die
laudē dicā tibi · ac exposuit cū
dixit · Vndecim dñi ī omi
tpe Johānes ait in apocalip
sua · septē ecclesijs scribit · q̄
similit omēs ecclesias signifi
cant · Hic ego in ihū tpe · in
dñi aduentu et aplōz ꝑdica
cioe Reliquie facte sunt salue

De quibus supra dicit Quia fuit
mus filios israel sicut arena
maris reliq̃ salue fiet Hic
typus habet domo grē dei mul
ti reseruati sūt ne adorarēt
idola sic typus aplos multi
er iudeis Ordinem electionē
grē q̃ dei saluati sūt venie
ad fidem ipsum et reliquie
appellāt Et ideo subdit ordi
nē secdm electionem grē. i. fi
dei predestinationis dei salue
facte sūt. nō secdm merita
operū suoz Vñ ep̃la ad
ephesios Hic elegit vos
inquit nō multos institutionis
in ipo. i. in xo. ut essemus sancti
et immaculati Hi nāt grām in
nō et operibus Quia grām dei fal
li nō fuit illi qui credi
dere ex iudeis. nā nō fuit
illud ex opibus legis q̃ que
putabant se iustificari
posse illi qui infidelitate
remanserunt Aliquā grām
nā nō e grām. hoc e si aliq̃
salus fīs fuit. q̃ nō pt fīs
nisi gratia dei. ergo ipa grām
nā nō erit grām q̃ meritum
Quod quidē sub. Dicendum
est. hoc procul dubio Quod
querebat israel hoc nō e assecu
tus. electio aūt assecuta est.
Quod querebat israel. opus
legis p̃fice sine grām xpi
et ex opibus iustificari sine
opibus xi et fide euāgelij

ipis

qđ ideo nō e cōsecutus. ex
neq̃ opa legis valuit imple
sine grām xi. neq̃ iustificari sine
fide illius. hoc tm̄ de illis intel
ligendū e. qui ad fidē xi
noluerūt tm̄ire De tm̄sgressibus
deo ad xm subintrat Electio
aūt assecuta e. i. illi q̃ electi sūt
ex eade plebe Quos supra
appellauit reliquias. nunc
electionē vocat Et sicut in
p̃cedentibus crūsio p iudeis
sic et hic electio p electis accipit.
ex cōsecuti sunt iustificationē
p fidē q̃ crediderūt in xm Qua
uis et electio ad credentes gētiles possit referri. q̃ vnū essent
sūt cū iudeis fidelibus Tale e
et illud psalte Iustus dns et
iustitias dilexit. et iustos ani
tozes iustitie Cetera vero ceci
sūt tenebris infidelitatis Dic
it ille q̃ fidem habz i luce de
cōsistē. ita q̃ e infidelis in
tenebris ignorancie manet.
Vñ ide egregius p̃dicator
credentibus dicit. Fuistis aliq̃n
tenebre nūc aūt lux in dno.
Hic septē e de illis septē
cōpunctionibus. oculos ut nō videāt
et aures ut nō audiāt usq̃
in hodiernū diē Hec vba p̃te
sūt apli. ptm aūt ysaie addit
Qui dicit. Et illis septē compū
ctionis aliqn̄ in bonū ptē ac
cipit. aliqn̄ vero in contra
riū In bono accipit sic legi

ī actibꝫ aplōꝝ · q̄ audiētes
audi ꝑdicatiōꝫ aplōꝝ cōpuncti
sūt corde · t dixēt ad aplōs
Quid faciemꝰ viri frēs ·
In cōtrariū vēo ꝓphē scripsit ·
ut ī isto loco Dedit illis deꝰ
· ī · habē ꝓmisit spm cōpunctionis
siue dē · t dū ꝓmisit sicut
tradidit · t īduraūt ꝑ cōsq̄
ens tradi · t īduraū ꝓmisit ·
Appellat Spm cōpunctionis · t mentem
iudēcie · q̄ iudicīt · t iudicent
ad salutē gentiū. Illuḡ spūs
ꝑ nīa ꝓmīt · ut euāgelio
habē de dnō · q̄ ielmate m
pie emisit spm. Illuḡ ꝑ
mēte pomī · ut ly et nīa ē
q̄a corpus vnificat · spūs
vēo ipa rō q̄ mt bonū et
malū · mt verū et falsum
discernit · et nō aliud mens
et aliud rō Spūs ait cōpunctionis
idēco appellat mens iudēcie
q̄ plerūq̄ dū cernūt hoīes
felicitatē alteri torquēt · et
affligūt mde · itaq̄ ut eq̄ iu
dend · ī lacrimas prūpīt ad
exaggerandū iudiū · q̄ to
quētur uidē · de salute gen
tiū · dicit habē illos spm
cōpunctionis Illuḡ Spm com
punctionis malignū spm · q̄ē
spūs ꝓdictionis possumꝰ itelligē
qui cōceptores ī suā pfidē
suscipit · t Donec q̄ deus
exigentibꝫ culpis uideaꝝ
ꝓmisit eos habē spm ꝓdictionis

q̄ perierūt ī nīa · sic et de phrīs
gentiū dī · q̄ t dixit illos dns
m a regnū sensū Oculos ut
nō videant Oculus quidē corpo
reus videt uidi dum a mlīm
miracula ab eo fīt · ꝑ īmoderate
tremis negocīs mtendebant
oculis fidelitatis et amoris ·
neq̄ꝫ meuerūt eū videre Et
aures ut nō audiāt sub ꝓmi
sit eos habē audierūt spm
auribꝫ carnis ꝑ nō audierūt
auribus cordis · q̄s dns rēq̄rebat
cū dicēt Qui habet aures
audiendi audiat Cecitas
q̄ et surditas mtis mens
īudencie usq̄ in hodiernū
diē ī iudeis manet · q̄ dū no
luīt obedire euāgelio ad hō
ut in spm credāt
luore īuidie succensi sp̄ nu
trīt salutē gētiū Fiat
mēsa eoꝝ in laqueum Ad
mensā solet trahere ipm
de nece īnocentiū · sicut hero
des de obtrectatione ioīb
a holofernes spurcissimus
de violatiōe iudith Solet
eq̄ ecq̄ vocē ad mensā ·
ut dolo illos mtficīt · sic
absolon mtfecit frem suū
Amnon · sic audi mtelligū
sup mensas trahe de nece
innocentis ipi Deoꝝ ꝓ mēsa
debem mtelligē collationē
illoꝝ verboꝝ q̄ua audiūt
sup mensam de spō · spm

dicit ꝓpha fiat mēsa eoꝝ
& collacio verboꝝ uideoꝝ
mbs laqueū · ut ullaq̃ant²
et ĩuoluãt² sue decipiant²
vltione meruisse sue In
cptiõe ip̄s · ut ip̄i capiant²
fiat illis ecc in scandalū
ips è ĩ ruinã · vt offensioꝝ
sue ruã · ꝙtmq; offensam
oĩpotentis dei ĩcurrẽtes
ruinã patiãt² dãpnationis
& mt se ruinm gerent
et contencionem. Scandalū
quidẽ grecũ est et sonat
ĩ latino sermone offesã ·
ruinã vel cer ruinm. P
offensione eĩ & ruina p̄oĩ²
vbi dñs dicit · ve q̃ scan
dalizauit vnũ de pusillis
istis & offendeit vl' tuere
fecerit. Pro ruin aũt sic
illo in loco vbi dicit eua
gelista · ꝙ audito dixit pha
rizei hoc vbo scandalizati
sunt & ruerũt · hic aũt sub
vtroq; sensu accipi pt̃ et
ĩ retributionẽ ĩiuste ut q̃
qualia fecerũt in xp̃m ·
talia retribuant² illis · et
vtriq; ita cõtigit. Verbi grã.
voluerit xp̄i nomẽ delere
de tra · et nomẽ eoꝝ deletũ
è · ut iã nõ dicũt² ꝓphe dñs
intfecerit xp̄m · intfecti st
gladio romanoꝝ dispsi
ficut² sñt̃ scptũa ꝙ mesa
que dicta est iudeis ĩ lege
a ꝓphis sic pt̃s ostendit dicẽs
Laqueus in cõspectu meo mensa
cum intelligencia q̃ nõ rẽ
scrutati sunt iudei. frã è eis
ipa mensa ĩ laqueũ · ĩ retẽ
q̃ sibi memoratu fuit · nolẽtes
m xm credẽ cui eis illa scp
tũa testimoniũ phibebat. Et
ipm ad mortẽ · cõi nutoĩtẽ
illi scptue tradiderũt xm ·
illata è eis retributio sedm
meritũ illoꝝ. Obscurẽt² oculi
eoꝝ ne videant · & dorsũ eoꝝ
sp ĩcurua. Hec vba nõ op
timis voto · & pẽitentib⁹
officio dicũ² Obstruent²
oculi cordis eoꝝ & intellectꝰ
illoꝝ · ut nõ intelligãt xp̄m
filiũ dei ee. Et dorsum illoꝝ
sp mcua. Dicut q̃ grue onus
portat curuat² m tra · ita
quodãmõ pcõr q̃ pondere
pcoꝝ premit² mcuat². sic
pt̃s deplorat dicẽs Inuitantes
mee supgresse sũt cruci
meũ. Dico, ꝙd Quidquid sic
offenderit iudei ut cadant ·
& soluimo ut casus eoꝝ mihi
pficiat · absit. Et e sensus
Si offenderit iudei deum
soluimo ꝙd ips ut ipi cadant
& ut multitudo gẽtiũ ĩ eoꝝ
locũ surgeret · et magnam
vtilitatem casus illoꝝ nob
pstaret vñ sequit. Sed
illoꝝ delicto salus gentib⁹
ut illos emulent². Ac si dicat

nūs vōbis Ju illoꝝ delicto
salus gentibus ē peruenta
ip nisi iudei perissent ne ꝑ
gentes saluarēt · delictū
dī ꝙ derelictū · ꝛ delictum
fit in cognitione ꝑtrī in
opatione Dī et delictum
qñ nō implet dei mandatū
Petrī vēo qñ fit qđ phibitū
ē Oz aplīs mdrīs ponit
delictū ꝑ petrō Delictum go
iudeoꝝ mors xpī fuit · et
eoꝝ ꝑpetrēs cū mfidelitate
cruc mortē gentiles sūt rēp
ti ꝛ sacō baptisme ablui ·
quos debēt iudei emulari
ꝛ imitari in fide · ut credētes
sic illi credūt salui fiant
Qꝛ si delictū eoꝝ diuicie
sūt mūdi · ꝙ delictū iudeoꝝ
ip cōmiserunt in filiū dei ·
ꝛ ꝙ mfidelitate illoꝝ dī
ē multitudo gentiū diuicis
leges · ꝙphaꝝ psalmꝝ ꝛ grām
fidei · ip abstulit ei dīs oīa
istā · et tradidit gētibus
mse credētibꝫ · sicut in euāgelio
minatus ē dicens auferet
a vobis regnū dei · ꝛ dabit
facēti gentī fructs suos Magne
et in cōphibiles fuerunt
diuicie iudeoꝝ ꝙ totū dim
uerūt mūdū Et si diminutio
eoꝝ diuicie gentiū · qnto
magis plenitudo illoꝝ · Di
minucio hic ꝙ paucitate
accipit · et pariter mūdū ·

diminutō nāt in fidelitū iudeoꝝ
apli fuerūt aliqꝫ credētes ex
eadem plebe · et ē sensus Si
paucitas ꝙ ex iudeis credidit
tantū salutē attulit gētibus
ut pene in oīs gentes euāgliū
ꝑ illos pdicatum ē qnto
magis ꝑdesset si oīs cre
didissent · maltomagis ꝑdeſſ
ip ꝑ oīs gētes iā esset ꝛ
euāgeliū pdicatū ab illis
aplīs ei aliqꝫ cdentes ex iu
deis · diuicie sūt gētiū · qꝛ ꝑ
illoꝝ mīsterū acreperunt
fidē cognitionē ꝙ diuumꝫ
sēptuaꝫ · vbi notitia dei ē
et ip ordinauerūt gentibus epōs
ꝑsbiteros diaconos ceteros q
ordines ecclīastricos et ut
amplius dicam · qcquid bōi
habemꝰ grā dei cooperante
ac largiente ꝑ illoꝝ mīste
riū accipimꝰ Vobis ā dico
gentibꝰ qđ diu quidē sum gētiu
gentiū aplīs mīsterū meū
honorificabo Cū ceteri apli
singuli ī loris sibi destinatis
pdicassēt paulꝰ aplūs pene
orbus gentibus pdicauit
ip a dnō audiuit longe
mittā te ad gētes Quando
crucifixꝰ ipe ꝙpriē extitit aplūs
gentiū · sicut alio ī loco
testat dicēs Qui operatꝰ
ē petro ī aplātu circumci
onis operatus ē ꝛ in mihi
gentes · hic ē qui petrum

cōstituit prīcipē uideor· me
ecīā ꝙstituit ut sim prīceps et
ap̄lus oīm gentiū ·Pene
at dicit mīsteriū meū hono
rificabo ·t· predicationem
meā quib⁹ cōuertā ·Cunc etei
p̄dicator mīsteriū honori
ficat· qñ sēm illud· qđ
p̄dicat viuē studet· ut qđ
p̄dicat ore honoret· cōfir
met bono exemplo homib⁹
opib⁹ ·Aliꝫ ꝙsisteriū meū
honorificabo· hō ē grīz euā
gelij nō solū gentib⁹ quib⁹
delegatus sū ap̄lus p̄dicabo
ꝑ ecē uideāt mptiri curatio
honor eī mgrōz· nūo sitas
est auditoz ·Si quo ad mō
emulandū puocem carnē
meā ·ho ē idcō mīsteriū
meū honorificabo· ut aliq⁹
mō mutādū me puocem
uideos ex quibus carnē supsi
t me mutando saluēt sicut
t ego saluꝰ factus sū ·Et fut
saluos faciam aliquos ex
hīs ·si nō oēs salutē sālt
ūl paucos ex eis saluos fa
cīā ·Si cī amissio eoz recō
siliat ē mūdi qđ assumptio
ſcit nisi vita ex mortuis
·Cerꝰ hmoi ē ·Si amp
amissio uideoz q̄ derelicti
sūt a deo ppt ifidelitatem
gentiū reconciliat⁹ fuit· qđ
deꝰ am aduētū filij sui· quod
ām magē vtilis fuit· quāto magis
assumptio eoz· quā assumit

ad fidē p̄stabit electis vitā ex
mortuis· statim·n·ut illi cepe
rūt viuē deo ꝑ fidē· q̄ antea
mortui erāt in ifidelitate·
aduenīet dies iudicij· t rsur
gent oēs de puluere tre· viuēt
q̄ omīs electi vita etna ꝑ cū
xo· ꝓfuit etei gentibus ad fidē
amissio eoz ꝓdeūt t assumptio
qm vita eterna dabit electis
ex mortuis ·Alio assumptionis
noīe apli p̄nt mtōl itelligi
qm vita fidelibus ereuit
·Que iqui assumptio ē nisi vita
ex mortuis· t quid aliud sūt
assumpti electi a deo ex eadē plebe
sicut ego t petrus t reliq
credentes qui vos ecīā assump
simꝰ ad fidē xi nisi vita·t·
viuentes ꝑ vitā xpi ex mor
tuis iudeis ifidelibus ·Si·n·
sua morte ifidelitatis recō
ciliationē p̄stiterit mūdo·
nos q̄ fidelitate mortui nō
sumꝰ ad vitā aliox· q̄ sui
viui ex mortuis seruati·
·Cq̄ si delibatio scā ē t massa
deliba ē gustus· q̄đ sit ꝑmu
cie alicuius rei ·Verbi grā
qm ꝑticula accepit· ex mas
sa conspersē farine t pgus
tat cuius saporis sit reliq
·Cā nāle ē ut oīs res que
vnū subē ē diuisa ꝑ ptes
i eadē ꝑmanet nā et vnus
saporis t qualitatis sit·
sicut ex farina fermētum
Dnoscitur·hic autē deliba

scm̄ ꝑt aplōs massa vē prēs
scōs Abrahā ysaac ⁊ iacob
Dauid ysaiā ⁊ reliquos ex hoc
ꝓgenie apli descendēt Ergo
si apli scī ⁊ prēs quoꝝ fidē
ipi apli assecuti ⁊ imitati
sunt scī fuerūt ꝑt ⁊ ꝓsequo
ordine nō īconuenienq dm
Si massa scm̄ ī pribꝫ ergo
⁊ deliba scm̄ ī aplīs ceteris q
credentibꝫ q fidē prīm vaca
at habuerūt Et si radix scā
⁊ rami Ipm appellat me
radice qđ supius massam
⁊ idē ꝑt rami qđ deliba
prēs viz testm veteris fuit
massa ⁊ radix qr de illoꝝ
ꝓsapia sūpta ē deliba
et processerūt rami ⁊ apli
Dicit go radix bō bonum
fructū diffundit ꝑ ramos
vbi sc̄a fructus boī sapoīs ita
apli q origiē duxerūt a scīs
pribꝫ ⁊ eoꝝ fidē imitati
sūt scī ⁊ boi fuerūt Jam
supius ī hac epla aliam
massam psuerat q ꝑtī
meritis ⁊ petrm ade et
er q fuit queda vasa ī hono
rem ꝑ miam grē dei queda
vō iusto iudicio dei ī con
tumeliā Hic vō massa m
bono accipit ꝑt ⁊ ꝑ mdiē
intelligi vō ꝑ ramos aūt
apli aliqs credentes ex sic
n radice emittē fructus in
rmos ut viuāt ita ⁊ in
xo viuūt oēs credētes ab
illo de bonū accipientes cq
et membra sūt Cū aliqui
ex ramis fracti sūt ī infide
litate remmed tu aūt oli
astr esses totus sz paganus
ī locū illoꝝ mēsertus es
ī illis ⁊ sucrassisti Et socius
frōs eē radicis ⁊ fidei et sco
patrū et pinguedis oliue
grē viz scī spūs Noli gloriari
aduūs ramos m ifidelitate
manetes scā illi sancti prēs
spm scm̄ habuerūt vn ⁊ vnctī
dei appellabimur sic ē illud
Nolite tangē xpōs meos q
de abrahā ⁊ ysaac ceteris q
intelligendū ē Aliꝫ p ra
dicem utez aliqo possumus
intelligē em ut sit sensus
Decisis radicis ⁊ xi et pmg
uedinis oliue ⁊ spūs scīti
fructus es ne extollaris ī
superbiā ne amittas gram
que data ē tibi Gentiles
aplōs alloquit ⁊ loquit
omibus qī vni Ramos frac
tos ut dixiꝰ appellat iudeos
ifidelitate manetes qui
n radice ⁊ fide prioribus
n ꝓ recesserūt Olastrum
aūt gentiles qui ī fidē si
mi dñi aduentū erant
et ē sensus O gentilis si
vides aliquos iudeoꝝ a gīa
xi alienos esse ⁊ fide pri
archaꝝ ⁊ illoꝝ in loco
esse sociosq; fidei

prm̄ a xi atq; grē spūs sc̄i
noli despicere illos neq; ex
tollaris ne forte amittas
grām q̄ te gratis data ē
Q si glorians cōt eos q̄
lapsi sunt attende qr nō tu
radicem portas ꝑ radix tu
quasi dicat Gl vis extolli
audi vñ humiliteris · nō portas
tu radicē · t· mich' cōferis pribꝫ
scīs q̄ te p̄cesserūt · ꝑ radix
te portat · qr fide eoz saluā
ris Tu ei acrepisti ab eis
illi nō acrepeūt a te Aliꝫ
Nō portas radicē · t· xp̄m
tu mich' er tuo tribuis · ꝑ
ipē te portat · a qᵒ habes
quicq̄d bom habes · a msup
ab illo habes esse Dicis gō
fracti sūt ram · s· m· o· gēn
tilis Incredulis sc̄z iudei ab
scisi sūt · ut ego inser' s· inserar
gentibus in locū illorum
Bñ s· dicis qr ita ē Sz
attende quid sequit · Propt̄ incre
dulitatem fracti sunt
ram qr iudei i xp̄m credē
nolētes lapsi sunt mortē
dāpnationis fracti a grā
dei Tu āt fide stas s· xp̄i
nō tuis meritis ideoq;
noli gloriari noli altum
sapē · t· noli superbire · sed
time inde · Dei ei bnficiū
ē qr bonitas ei nō tuū
meritū · Iuxta ipe egregius doc
tor aliꝫ dicit Grā

salui facti est · a ipo nō ex
vobis · dei ei donū sunt · nō
ex operibꝫ · ne quis gloriet Gl
ei dei naturalibꝫ ramis nō pe
percit ne forte nec ti parcat
Naales ramos appellat
iudeos q̄ ex sanctis pribꝫ et deo
dilectis origine trahebant
et ē sensꝫ O gētilis cōsidera
qr deus iudeis nō pepercit ·
q̄ a sanctis pribꝫ originez duce
bāt · a ex quoꝝ gente ipe
carnē assumpsit · multo magis
nec ti pcet · si a fide recesse
ris qui eliast' eras · vl' in
superbie fastū te eleuaueris
despiciendo iudeū Vide go
bonitatē a severitatē dei
Severū iudex dr q̄ i nullā
ptē suū iudiciū flectit ꝑ
p rectitudinē incedit Deseri
tas dr iudiciū qᵒ nulli ad
adulatē ꝑ omnes iudicat ·
Bonitas āt pietas grē a
me q̄ bo pstāt bonis
In eos quidem iudeos qui
ceciderūt severitatē · t· iustū
iudiciū exercuit ni te
āt bonitatem · Qᵒ est
grāz pietatis monstrabit
si p manseris i bonitate · t· ni
fide rm̄ Alioqn a tu ex
cideris · t· si a fide recesseris
penitus peribis Distinc
āt ne frangi a excidi ·
qr fractus ramꝰ pt utiq;

arbõi sue solidñ· excisꝰ nulla
// ꝓ uideos tmꝰ Et nõndũ durat fractos
// enoth ip̃ ꝑdicante helya ꝛ solidabiñ
ī fide xp̃i Gentiles at si a
fide recesserit pemtꝰ nbicẽ
dos ꝙ gra dei ne dem ꝑẽ
dos Vñ se Sed illi si nõ
pmãserit ī incredulitate
inserãt fidei xp̃i ꝛ fidem ꝓpꝛ
Potes est eĩ deꝰ ut eũ iñ
re illos fidei xp̃i Nã si e
nãli ꝑcisus es a naturo ꝛ cõ
natiui insertus ī bonã oliuã
q̃nto magis hi scdm natiui
inserẽt sue oliue Gentile
alloq̃t superbiente q̃ ramos
qui fracti sũt· q̃ sue meritꝫ
meruerit saluari et dicit Oi
tu o gentilis ꝙ gram dei
segregatus es a pagnis
mo ꝛ ab hijs q̃ ab erroꝛibꝰ
sui duciꝫ erroꝛibꝰ a deo ſt
separati· et q̃ cõsuetudinem
inserꝰ es ī bonã oliuam
hoc e infidẽ p̃decessiõ p̃ni·
qui punguedine spũ sci ha
buerit· q̃nto magis uidi
scdm natiuam inserẽt sue oli
ue· fidei uiz p̃ni suoꝛ·
Q dicit q̃ natiuꝰ inserti
es ramꝰ oliuastri moliun·
moꝛ huiano loquit ip̃ male
e· ut surculũ boni arboꝛis
inserãtur nitriuo male
no surculũ male ī tricticũ
bone· ꝛ ho inserto dicit deꝰ
aut conditoꝛ ꝛ creatoꝛ
oĩm creaturaꝝ melius
q̃ natiui fiunt Nolo eĩ vos
ignoꝛare fres mysteriũ ho
mysteriũ e ꝛ res occultũ
ꝛ secretũ aliquid in se gentiles
Alloquit go gentiles credẽ
tes ꝛ desiderãtes quo de tanta salu
tis sue· suis meritis sed gra
dei· ꝛ uidei abiecti et dicit
Occultũ ꝛ secretũ dei uidet
spiritꝰ ho penetrare pt· nolo
vos latere· istre uideꝰ quon
dã ꝓphãs peculiariter abiecerit·
et gentes pecatrices sibi
ꝑ fidem copulauerit ꝛ cum
rei gra· hoc monuerit
ꝓpendẽ submsert dicens·
Vt nõ sitis vobismetipsis sapiẽs
ꝛ ut nõ superbiatis dicentes
vobꝫ ꝓpriis meritis fore salu
tos· ac ꝑ ho aliosꝫ despiciat
sibi ei sapies ee dicit
q̃ domũ ipi hi nõ dei gre
ꝑ suis meritis ꝛ studio de
deputat Cum aũt scdm
dum sapies e ī bonis fructꝰ
dei nõ insultat abiectis·
ꝑ cũ timore gratiã agat
mee largitoꝛis Ait sibi
sit sapies q̃ quelibet p̃scie
despicit· dum porro ei
cõsideratione p̃cedentiũ hoiũ
iudicari conuenit ip̃ oĩbus omnꝫ
suꝫ ne· licꝫ nõ eiusdem
gre Ipe go ꝓpria demõ
strabit de ho misterio lo
quit Cum certis
exꝑte cotigit ī ysrl Cee

dicit er pte cõtrigit rectus
et nõ ex toto · sp reliquie cre
dideũt Rectus vẽ cõtigit
i ysrl' nõ corpis q̃ sit amissio
lucẽ oculoz ꝫ cordis q̃ fit
tẽbris infidelitatis In hys
go dcis · apli qđ sit mysteriũ
in lapsu iudeoz dicimꝰ.
ꝫ er qua pfunditate diuicie
veiãt cum ipõ paulo ingmo
rabꝫ · a si ipe scribat · non
vis manifestum · Dicit eĩ
sp rectus er pte cõtigit i
ysrl' Donec plenitudo gẽ
tiũ intret a sic oĩs ysrl'
salua fiet Plenitudmem
gentiũ nõ cõfusione omiũ acci
pmꝰ · ꝫ multitudmẽ eoz
q̃ ad ĩm dim p̃destinacõe
collecta ẽ · aut in futuro
colliget Plenitudo vẽ hec
nõ ad num cuctoz ptinet
ꝫ ad num a deo pfinitum
conuenit utiq; uideri ut
surgent gentes Rõ hoc
misteriũ valet penetrare
rur deus multitudiez gentiũ
spreuit ab exordio mudi
a tpe quo cõfusi a labiũ
vnisse dre. et iudeos sĩ
bi peculiares fecerit · q̃
p linea hebet descendit
uterũq; gentes in suo ad
uentu collegerit · a iudeos
i fine mudi recipiendos
abiecerit · Rõ vmq; tam
subtilẽ dispositioz dine
uestigiũ sufficiet Memet
er syon qui eripiat a impiis
impietates er iacob Sion
ipa ẽ ihrlm de q̃ myrthens
ait de syon exibit lex a verbũ
dñi de ihrlm Saluator
eni nascendo ex plebe ysra
helitica · qđ ysaias clam
ptestabat dicens. Ecce
virgo cõcipiet et pariet
filiam · venit de syon saluator
de ihrlm Donec võ miserit
sua in cruce ppiacꝰ sanguinẽ fudendo et lauacrũ
baptismatis dando · eripuit
tam gentes q̃ a illas reliquias · q̃ ex ysrl' crediderũt
sp nẽo ante precurrebat
facẽ Nunciat michheas
imputates ab iacob ab
hys viz q̃ crediderũt ex iudeis
in pmo aduentu illius
nunciat q̃ plenitudo ab hys
q̃ susceptis gentiũ multitudine conuertent a salua
bũt sđ septẽ ẽ Ipe redi
met ysrl' ex eĩbus iniquitatibus eius et cũ plenitudo
gentiũ intrauerit · tũc oĩs
ysrl' salua fiet Et hoc illius
in me testimoniũ · sb. Dabit
sue complebit · Et qđ ãpli
promissio designat · a pte
hic utriusq; intelligi promissio viz regni celoz a eiusdẽ
ni qđ ipa promissio cõtinet
dicente dño Pmittite

qppmq̃bit regiũ celoz̃ de hʒ
testaᵒ dei. ē p hieremyam
ffetiã mqut vobiscũ pactũ
nouũ i testmtũ nouũ scribã
i cordibʒ eoz. Hec ē. cũ abstulerõ
pcãm eoz. i hʒs vĩb demostrat
sp̃ lex quoꝝdã credentiũ ex
eis pcãm sint ablata et in
fine tꝫ seculi p baptismũ gra
plenu ausferent. Sedm quidẽ
euglm ĩmici pt̃ vos. Non
at sedm legem qua p viribʒ
suis udei emulabant̃ ꝑ
sedm euglm qd̃ ipi ostẽ
debãt vbi natꝰ qualit̃
dnm morti tradẽt. Ergo
qñtũ ꝛttinet ad euglm. qd̃
udei nõ ꝛcepũt. mimici
ꝛi sũt. et euãgelij
gr̃a ĩmicicã ꝛterũt. ut gẽtes
crede possent. i
hʒ ē qd̃ dicit. Vt̃ vos o
gentiles ut et vos credẽtes
ĩmici dei fr̃i sũt udei sedm
euglm. i sedm qd̃ euglm
natꝰ. Quidẽ i euglio
refert̃. qlit̃ impie udei pe
gerũt nece ꝛi. Vt̃ quam
ꝛterat ĩmicicã dei. et
ip̃ i infidelitate pmã seruat
sedm electiõ. ut ĩm vt̃ pres
Nõ sic intelligedũ. qui ap
pellant̃ ĩmici dei. ip̃i sint
i ĩm. pstm cũ udei vna
gens sint. q̃ dnudit̃ i cre
dentes i nõ credentes

Igit̃ udei. inimici ꝛi fide ꝛi
nimici sũt dei. ĩm vo illi
q̃ ꝑ electiõ sunt ꝑ ꝓdestinatiõ
dei sũt iustificati. de q̃ di.
Cui elegit nos i ipo ante
mũdi costitutiõ. ut essemꝰ scĩ
i ĩmaculati. Cui apl̃ pres
i abrahã i ceteros fr̃es nr̃os
cupit̃. ostẽs exempla iustitie
i fidei ꝓcedentiũ pr̃m. illi
qui credit veracit̃ tenet
Sme pmã ei sunt dona
i vocatiõ dei. Pmã p mutatiõ
ois accipit̃ nouitatẽ i sanc
ctũ. sicut habes dnõ dicẽte
ad samuelẽ. Penitet me rege
fecisse saul sup̃ israhel. vnge
filiũ ysai. Dauid ꝛcepit vnge
filiũ ysai. Vndit mutatẽ se
dispositiõ. sũ suu. ideoꝝ dicit
penitet me. sicut alibi iurat
dns i nõ penitebit eũ. i nõ
mutabit̃ voluntat eius. Verũ
sp̃ dicit dona et vocatiõ dei
intelligit̃ ordiẽ ꝓpostẽ. Pmo
n vocauit deus ad fidẽ suã
sedm electiõ gr̃e. Postmodũ
vo ostendit dona spũs scĩ i pmã
vite. Igit̃ sũ mutatiõe sunt
dona i vocatiõ dei i his de qbʒ
supi lectũ ē. quos ꝓdestinauit
hos et vocauit. nõ his de
quibʒ dicit. Multi sunt vocati
pauci vo electi. Illis. Sm
pmã sũt dona i vocatio
dei. i illis qui ad fidem ve
nũt. Verbi gr̃a. Vocat̃

quis a paganismo baptizat
ab oī reatu absolut. Quid boni
fecit ut vocare. et ut dnā
remissiōis oīm culparum
ḡsequet. necp ei reūmanut.
nec i elemosinis vl' ānozū
cōputacōe i pmā culpis
deleut. dicamq; apertius.
Nascit quis cū originali
pcō. addit demerceps mlta
actualia. si crediderit vōtq;
ē. baptizatus statim adhuc
vitā subtrahi. accipit dona
phēnis vite. cere dona et
vocē dei sine pmā Hoc ei
i vob aliqī no credidisti
deo. nūc aūt maiz ḡsecuti
est ppt illoz i credulitate.
uti et isti nūc no crediderit
i nrā mia. ut et ipi maiz
ḡsequat. Hinc appellat isto
m loco apls fidē gratiz bap
tismatis. remissionē pcoz
ac dnā spē sā. put ip recōci
liacōz. q̄ reconciliati sūt gēti
les deo. et misip quicquid boī
pōt dm aduentū gētis a dō
prepert oīdēs. ut sic gētiles
i pō dm aduētū miaz sūt
ḡsecuti. uti iudei ḡsequēt
applicante 2o. p pdicatione
helie et enoch. Juxt ipd idē
egregius pdicator aliis
loquit dicēs Cū plenitudo
gentiū intrauerit tūc oīs isrl
salu fiet. Fiet igit vos
gentiles aliqī no credi
distis deo nūc aūt i dm
aduentu p pdicatoz apl'oz
miam oī potentis dei ḡsecuti
estis ppt iudeoz incredulitate.
in quoz locū credēdo subintrast.
uti et ipi iudei nūc crediderit
i vrā miā. q̄ vobis a deo da
t. et isto i tpe q̄n vos miam
ḡsecuti estis Vl' i vrā miā
dic. hoc ē vos miaz ḡsequi potui
sset. Casus etei illoz salu
tis gentiū. Potēt aliquis
dicē Quare nō crediderūt
iudei i pō dm aduentu. Rñdet
hr apls. vt gentes igit miaz
cōsequēt. et ipi postmodū
in fine sli cōsequat. Si n
i pō dm aduētu credidisset
ex legis opibus se iustificatos
putarēt. In fine vō sli cum
crediderūt. miaz se ḡsecutos
nō dubitabūt. Un subdit
Conclusit deus oīa in incre
dulitate. et cōcludi pmisit
i incredulitate ut oīm q̄ miser
eat. Cōclusos ē ondit tā
iudeos q̄ gentiles sub pcō
in incredulitatis. iudeos q̄dē
legē nāle et sēptā destruēdo.
gentiles vēo legē nāle cal
cando. Hoc ut clarior fiat eius
grā q̄ dimittū pcā. huius
rei gclusis placuit ei tūc
abolendis pctis hoīm sac
mētū remissionis offerre. q̄n
nec potēt suis meritis glo
riari. Incredulitate quidē factū
gētiles. miaz dei ab eo vōti

Pape xxi
Epla in festo
sancte trinitatis

cōsecuti sūt. Hūt mō ⁊ udei
nō credidi ꝑ mīserebit eor. Quae
tāta multitudīnē gentiū tāto
tpe abiecerit deus. udeos vēo
dilexerit ⁊ ꝓmodū īduētu gētiū
collēs ad se udeos abiecerit
solus ipē nouit q̄ cōspicit oīa
Consederās igr̄ aplūs. tātas
ēt diuicias bonitatis dei
⁊ tm̄ opus diuine sapiēcie
eū nō potuiss ēt hoc cōpīsēdē
subito ī mteriozibꝫ oculis
cordis atq; simul stupoē pa
uore ꝓcussus exclauit et dixit
O altitudo diuiciaꝝ sapiē
et scīe dei. Altitudo ⁊ sublmm
tatē et ꝓfunditatem ꝑ pa
piēcia accipit ī dīnis rebꝫ
scīe ⁊ m hūanis. Sublimius
ho ⁊ ꝓfundi ē habūdācia
sapiē diuina ⁊ hūana. q̄ ꝑ
rerū apud deū. q̄ solus sciuit
suū mtuē oīa. et ad q̄ noti
cīā ōrēs sensus nr̄ reludit
Cm ī cōprehensibilia sūt ut
iudicia eius. quibꝫ hoīes et
angelos iudicat. seu udeos
atq; gentiles. et exq̄bꝫ nr̄
istos elegit nūc illos abie
cit. et q̄ inuestigabiles uie
eius. quibꝫ a gentibꝫ ad ue
udeos ⁊ a udeis ad gētes
trāsīt. ⁊ quibꝫ ītr⁊ a gētibꝫ
ad udeos trānsitus ē. Vel ꝑ
uias possumꝰ utrīpe actiōēs
dei quibꝫ oīa operatus est
q̄ utiq; inuestigabiles sūt

Qb ēi cognouit sensū dñi
ī itellectū eius ꝓfunditatē opus
penetrāt. Aut qb cōsiliarius
eius fuit. Prīb⁹ q̄silianꝫ um
gentiū filius eius ē. q̄ ⁊ angelis
magnū cōsilij appellat. ꝑ q̄
hoībꝫ et angelis nullus ei
fuit q̄siliarius. Aut qb prior
dedit illi. fidē suā aut
aliq̄d bonū opus. aīīs ab
eius grā ꝓmīze et retribue
ei. mercēs a dño ex hoc q̄
fidē suā ꝓr edidit. Quīa
voluerit q̄ hoc ītelligē ceu
turionē. cornelīū bonīb⁹ suis
meritis exigētibꝫ a deo acce
pisse fidē. q̄ causa tenuiū
meritoꝝ ꝓpe elemosinas suas
et orēs quibꝫ īstabat. Cū
idēo ignorāt loquti sunt.
q̄m a fide venit ad bona
opa agenda. nō ab opibꝫ
ad fidem. Illse. n. cornelius
prīmā ꝓmū fidē habuiss
ꝓuentus ī spīritū ꝺīuīa
negāss bona opa habuiss
ꝑ sicut bēs gregorius dicit
Petrus a deo ut habēt
fidem unius dei. nō tamē
trinitatē ꝓsonaꝝ ī deo ēē
cognouit. quousq; ad eū
petrus ē missus. Unusq̄sq;
aūt deo fidē et opa sua
debuit. q̄ eius grā ꝓuenty
credidit ī eū. et bō opa
exercendo studet voluntati
eius placē. Cm ex ipō ex

p vō sb'dit ipī glā trīū ꝑsonarū

prē sut oīa · ip ab ipo origiē
supferut · et ꝑ ipm · t ꝑ filium
sut oīa ip ꝑ illū oīa fca sut
et ī ipō · m spū scō sut oīa
ip ī illo ystant · Tre tntas
ꝑsonaz vna ē singulais sba
declarat sic ysaias cū dr
se audisse dice a seraphī
scs scs scs dns deus
sabaoth Ter dixt de ꝑsonis
scs · vna tm̄mō vice de
maiestate dns Hilā · pb
Ondicit nos deo pr̄ Ondi
cit nos deo filio Ondi
cit deo spī scō · et metuāt
eū oēs fines t're Qd vō
aut ex ipo deo prē sut oīa ·
attendendū · ip nō dixit de
ipō Aliud ei ē ex ipō aliud
de ipō Oē em̄ qd ē ex ipo
nō ē de ipō · ꝑ qd ē de ipō
hō vtiq; ex ipo · ꝑ bi gr'am
filio ex prē ē · ip ab illo
origiem accepit et de ipō
ip de eo sba ē · domo vō
que edificat ex lignis vl'
lapidibus ex ipō hoīe ē a
quo fit · et a qō origiē h̄t
ꝑ nō ē de ipō · t de eo sba ·
Deo igr̄ creatori oīm̄ spī ē
inuisibilis atq; īmutabilis ·
creatura vō oīs mutabil
ē Ergo nō de īmutabili sba
eo creata sūt oīa · ꝑ ab im
mutabili diuinitate cūcta
sūt ex nichilo fca ac ꝑpt̄a
ex ipō prē sunt ip ab illo

origiē ducūt

O Obsecro vos frēs ꝑ mīaz
dei ut exhibeatis corpa
vra hostiā viuēte · scām · deo
placentem rōbile obsequiū
vrm̄ Quia sup̄ dixerat apls
cōclusit deo oīa īmcredulitate
ut oēs miserear oīdens
ip sue iudei credentes sue
gentiles nō suis meritis
ꝑ mīa et gr'a dei salvati
sunt · obsecrat eos mō et
oēs credētes ꝑ eā dū mīaz
q redēpti sunt sanguīe xpī
et tpe baptismatis ab oībz
sordibz ab abluti · ut exhibeāt
corpa sua hostiā viuentem
et dicit obsecro vos ꝑ mīaz
ac si dicēt Nō ꝑ potentiā
magisterialem vobis imperō
q sum vr̄i ingī · a apls ꝑ
obsecro et deprecor q̄ socij
Quasi et frēs eos appellat
nō carne ꝑ fidē · recolēs illd
qd̄ salvator fidelibz dixit ·
Omīs vos frēs estis ip vn
ē pr̄ vr̄ qui ī celis est hō
mīquit Obsecro vos ꝑ mīaz
dei q salvati estis ut exhi
beatis corpa vra hostiam
viuentē Erant apd romanos
vbi iudei credentes · qui vic
timas et hostias legales
deo hierosolimis ī tēplo
obtulerāt Hos hortat ut iā
nō hircos nō boues non
arietes ꝑ semetipos hostias

spiritules deo īmolaret. Hi
quidē qui ista scribebat aplūs
ad templū ihērosolimis
cōstabat et nōdū erat subuersū
a rōmis. hostia igr īmolat
et vna est qui hō ab hac
vita nō deficit. et carnalibus
vicijs se exuit mortificā
do mēbra sua. cū pcīs et
cōcupiscencijs. Vbi grā
fuit supbis effic humilis. fuit
luxuriosis effic castus. fuit
gulosis efficit temperatus.
appetitor. primo me celestēs
ibiq; fragilitatis sic vnus
homo vtutibus et morti vicijs
hostis appellabat. et veri testi
monia que adducebāt ad
hostiū dnm dm ubiq;
sacerdotibus tradita. Vic
time vō dicebāt a vīa. eo
q; fumbis et restibus victi
ad sacrificiū adducebāntur.
Cūtū vō ad pagānorū
primet ritum. hostia dice
bat. officiū sacrificiū qd
offerebat. ydolis. qui cōi
hostes inimicū erat.
Victima vō dicebat sacrifi
cū. qd victoria potius
dns p grām actice offerebat.
Oīm corpa nra fieri
debēt hostia scā. et tplū
sūt spūs sci. ut. qd dr alibi
tplū dei scm est qd est
vos. Et rursus. Nescitis
q; templū mēbra vra
templū spūs sci. Oportet
go scā esse corpa q; dei sut
habitacula deo placentē
t a vicijs et pcīs sepām
Cuius vicijs se subtrahut
et vtutibus imbuut deo vtiq;
placet. Rōnabile sit obsequiū
vrm. Obsequiū grie dr obedia
ab eo vbo qd ē obsequor. q
hc ab aplō p cultu diuine
religionis pōit. qd olim nps
iudeos quodāmo irracionabile
fuit. qui putabāt īuisibili
et incorporeo deo p corporales
victimas et sanguinolētis
se posse placare. et a pcīs
mundari. Negi ut ad rōnē
primet. ut rōbilis cultus
q ē hō irrationabilia p
se offerat. Utiq; rōbilis
cultus ē. ut deo spūi mēs
hōis offerat. mortificatis
a vicijs. Cuicūq; n vicia
carnis et recidiua pcīa i
nobis mortificemus. vtutibus
pollemus. hostia viua. atq;
rōbilis efficim. Si fortasse
quis aliquis. quare opus le
gales hostias victimas q; sibi
precepit offerri si ipe p illa
sacrificia offerentibus pla
cabilis nō credebat. ideo
ut pcīa eis indulgeret
Cui rndendū ē ob duas
precipue causas hoc a deo pce
ptū ee. Ut q; promerant animum iudeorum

ad ydola colenda · atq; ideo
tolerabilius erat deo ea sacrā
sibi offerri q̄ dēmonibus vl'
ip verū sacrificiū futurū erat
T mūdi// dns viz ihs xp̄s qui
sua immolatione abstulit
pcā mūdi · ip̄e dign̄ū
erat ut haberet figuratiū
sacrificia longe antecess̄ ve
niret · ut p illa typica fi
lius q̄emret ad istud
verū. Hinc ecc̄ lia cunctis
misteriis fiunt · ut offerent
sacrificia typica quatinus
istud sacrificiū p̄figurent
· qđ cotidie i ecclesia pro
salute fideliū offert. Et
nolite cōformari huic scō
p scim hic nō debemus in
telligē p̄ntē vitā · q̄ ip̄e
ānis tribus diebus noctibus
horis atq; momentis volui
s hoīes p carnalem cōuer
sationē scō deditos pagnis
viz uidos hereticos falsos
ip̄s xp̄anos · quibus nō debemus
assimulari et cōsociari · ne cor
uitijs iquinem et mīb ·
Nolite inquit cōformari huic
seculo · nolite silicet fiḡura
tionibus hui scī · qui vitia
despiciūt · et vitia sectant.
Vt reformamini i nouitate
sensus · p studiū dilectionis et
meditationis uetis testimōnii
et nouā qđ cotidie sensus in
nouat · et intellectus reform
dū p̄ficimus et magis ac
magis in sapiē crescimus
ea de deo intelligēdo que ante
ignorabam. Reformā etenim
i nouitate sensus nr · dum
p̄ficit i nobis bonū opus
ip̄ quatus intellectus in effrm
operis vertit tanto amplius
inouat. Dicam aperius ·
Erat quis i lra legis positus
nō penetrabat interiora tēpli
ad euāgeliū · didicit q̄ lex
spiritualit debz intelligi · ut
ita reformatus sit · in nouitate
sensus sui. Dū amissis tenebris
carnalis intelligētie ad frem
tēpli spiritualis allegorie hic
et intelligendū sit · de his q̄
spretis vitijs ad vtutes
trāseūt · et dū p̄ficiūt de
virtute in virtutē cotidie
inouāt. Vt probetis q̄ sit vo
luntas dei · qui sacras scripturas
sedulo legit · ille inuenit q̄
sit voluntas dei · et quid pla
ceat deo quidue displiceat ·
vl' quo eius voluntas impleri
possit. In oībus etenim nris
actibus debemus p̄pendere
· vtrū accepta sint deo
opa q̄ agimus an nō. Ho
bñplacens et p̄fecta · bona
e voluntas dei · ip̄ bona
desiderat sp̄ · bñplacēs ip̄
oīa placita sūt ei · p̄fecta
ip̄ nichil duplicitatis pla
cet ei · s̄ ea q̄ sincera atq;
sūt. Alie bona i fide hñ

placens ī spe fruō bonoꝝ·
ꝑfcīs ī cūtate·t ī dilcē dei et
ꝓximi·hec tñ volūtatē dei ꝑfi
cūt Huc alr Dona voluntas
dei ē m cōiugatis bñplacēs i
vidus ꝑfcīs m vginib⁹· Hy
tres ordines si scm volūtatē
dei et tramitem vtutū ꝓcesse
rint·ꝓmus volūtatis dei dona
but·Dico n ꝓ gram q data
q data ē mi ommib⁹ qui sut
mr vob⁹ nō plus sapē q̄ opz
sapē ſ sapē ad sobrietatem·
Gram i hoc loco scdm btm
Ambrosiū sapiam debemus
accipē q̄ gratis paulo data ē
sme sue meritis m scīa veteris
et noui testamēti et m lingis
oīm gētiū Dicit n bts augi⁹
i quodā sermone suo·diuinitꝰ
ita ꝓcuratū ee aplo ut q̄
oīb⁹ gentib⁹ erat ꝑdicaturis
maiorem sapiam ꝑoib⁹ aplis
haberet ut oīb⁹ ꝑfectis gēcū
et simplicib⁹ eet sufficiens·
Vñ et petrꝰ i epla laudat
illū dicēs Dr mr fr nost
paulꝰ ꝑdicat i oīb⁹ epistlis
scdm sapiam sibi a deo datam·
Quu aūt dicit oīb⁹ qui st
mr nob·et simplicit potest
intelligi·ut dicat oīb⁹ deo
q̄ habitat mr vos ut q̄dā
intellectū illos alloq̄t q̄ ꝑ fidē
deo adhesebant qui se habi
ee deo n solus ē q̄ ipe sub
stantialr dr esse sicut ad
moysen dixit Ego sum qui
sum·et ego sum deꝰ abrahā
et retēa Cruciatꝰ illi adhesit
illi sut·sicut i qui nō adhesit
nō sut Ergo q̄ sum dict·t qui
ꝑfidem q̄ ꝑ dilcōnē opat
deo copulant Et quid dico
hō utiq; dico et ꝓpio non
nō plus sapē q̄ oz sapere
et no superbire·hoc dicit q̄
nudos timētes q̄ insultabāt
nudis tūc ramis fractis·
Plus n q̄ opz sapit·qui ꝑ alterā
miseriā se extollit cū potius
humiliari debeat ne ipē cadat
Dicēdū et ꝓpt eos qui sanā
doctrinā non suscipiūt quedā
falsitatis dogmata cōponūt
quibꝰ simplicium animos corrūpūt
punt nō plus sapē q̄ opz
sapē Oportet demꝫ ut vir
ꝓcedentiū doctorū imitetur·
et ingemiū ꝓtrū imitatoꝝ
admplēs qđ dicit sapiā
Nō trāgredias tios quos
posuerūt ꝓres tui Dz sapē
ad sobrietatē·t tpantiam
Sobrie nāq; sapit·q̄ agnos
cit quid ipe sit et sicut decet
deo m ꝛo loqui· Hoc pre
ceptū trāsgressi sunt oēs
hereticī et vmetuq; sub
dio sic debē sapē sicut deꝰ
deo dimisit mēsuram fidei
fidei In fide nāq; mensura
ē quantū ad nāe capacitatē mūz
attinet q̄ alius plus alius
minꝰ credit Maiorem n

fidē habuerē apli mōtes mīſ
fēndo · q̄ nos habeamꝰ Hinc
mtelligit hꝰ mēſura t̄dom
fidei · q̄ habēt iby fidem alij
dat ſermo ſapiēcie. alij ſmo
ſcie ꝛc. Et hm̄oi mēſura
ſdm rom fidei dat · quō nō
mſi mſt fidem tenentibus
tribuit. Intelligit et de mīſterijs
eccleſiaſticis · q̄ ſdm modū
ſuū debēt pagi et nō vltra
licitū vſurpari vbi gratia
pſbit eb nē vſurpes epiſcopi
mīſteriū Diacon eb noli
noli benedicēe q̄d ꝑt officio
pſbiteī Hic dr̄ecteīb mīſterijs
et gr̄adib mtelligēdū ē Dic
ñ in vno corpe multa mēb
habeī oīa aut̄ mēb nō
eudē actū hēnt ita multi
vnū corpꝰ ſumꝰ i xo Sic
multa mēb i vno corpe
vnū corpꝰ faciūt ita multi
nudo fideliū cōiūcta p fidē
et dilcōm capiti ſuo · xo
vnū corpus ſūt cū illo Vez
mēb corpis nr̄i ꝑtia hēnt
officia · ut oculi videndi · aures
audiēdi · et reliq̄ ſili · et ſic
vnū alteīꝰ mēbri nō vſur
pat officiū ſic vnuſq̄ſq̄z
nr̄m nō debz iuadere alteī
mīſteriū Et ſm̄ ſic oculi
nūdī totu corpi et aures
aures audiūt et os loqui
et manꝰ coopant ſuo corpi
ſic debēt ageꝰ et ſpūalia
mēb ecclē Oculi ſūt q̄ alios
mīſtrāt ſpūale lume ſicut
doctores. aures boī auditoēs
q̄ vba mgroꝝ hmūt audiūt
nares qui ſcientia diſcernēdi
mt fetores vicioꝝ et odores
vtutū obtmēt. Os q̄ alios
erudiūt. manꝰ q̄ alios mīſ
trāt necſſaia ſic cleōſmarij
bom · pedes q̄ p ſanguīe morię
lubeāndo et mſm mos viſitāo
cīrūt. hꝰ ſibi iuuē pſpiē et
mīſtrē debēt q̄ pp et mſert
apls Omnib aute alt alteī
mēb Quia vnicuiq̄z nr̄m
roēz ſibi dīmtus collatum
alios vtiq̄ debz ut ſibi iuuē
ſmt mēb et i ſpūalibꝰ et
i tpalibꝰ Habentes ꝝ
donacoēs ſdm gr̄am q̄
data ē nobis differentes
In hꝰ loco deficit dictio eſt
q̄p nē ē ut ſubaudiat aliq̄d
ad cōpletioz ſenſꝰ dicitur
vtiq̄z hoīno Dumꝰ i nob
habentes donacoēs ſdm
gr̄am q̄ data ē nobis a deo
differētes et ab inuicem dſtīs
ſicut et mēb corpis. vbi gr̄a
Oculi nō ē auris nec auris
oculus. ſic ſunt i eccīa qui
ſūt oculi et nō ſūt aures
ſūt aures et nō ſūt oculi
ꝛſ ſūt doctores et nō ſūt
auditoꝝes. ſūt et cleōſmarij
et ecclē ordines i quibus
data ē gr̄a Gr̄a dī gr̄is

dnā · et q̄cūq̄ hūt fidles dnor
et dnationū grā dei ē · ip̄ sme
suis meūis illud prepeūt
Huic pphetā s· quis hz sēdm
rōz fidei · habz illam q̄ fidelis
hō pmeruit Dr ei nō etreddis
semꝰ pphie sp̄m neq̄q̄ actē
pissemꝰ · legit agnibus pphe
tasse pḡ dñm ascensiōz z qua
tuor filie philippi Ipi erāt
apli pphē fuerūt · ip̄ futura
p̄mia cleōz et penas ꝓbor
p̄dicebant suis audutoribꝫ
Illuō pphiaz p doctīna h' possit
actrige · ut sit sensꝰ Huic
pphetā · t doctīnā quis hz sēdz
rōem fidei dispensēt illam·
nē plus sapiat q̄ oz sapē
Rōem aute fidei veitatem
catholice fidei dicit · sēdm
quā debz quilibꝫ doctor dis
pensāe p̄dicatiōz suā · ne
forte a veitate deuert Huic
mīsteriū s· quis hz īmīstrā
nō plus sapiat q̄ oz sapē
In mīsterio etei gratis sibi a
deo collato nemo supbire
debet · i· plus sapē q̄ opz sapē
habes mīstrēs pauperibꝫ
et orphanis nob supbire ·
ip̄ gratis ti a deo data ē Ut
et de mīsterio ecclesiastico īteḡ
de quo nemo supbē debet · liz
sit epc liz ꝓsbiter ā pr̄ mōs
terij cōstituti · ꝑ magis debz
se humiliāe attendens illud
qđ dr Isis q̄ se humiliat erāt

magni

tabit et quāto maior es hu
milia te m oībus Huic qui
docet q̄ docet m doctīna que
illi gratis a deo data ē non
debz plus sapē q̄ oz sapere
ip̄ non oz mōz supbire Ho
uit aūadūtendū hucusq̄
subaudiēdū ēe a superioribus
hꝰ epl̄e nō plus sapē q̄ oz
sapē Exhortat ē spēs pdi
dicatiōis et doctrīne et magie
ad dolentē et despectem res
picit Vbi gratia Quū multi
doctores qui sapiā dīnaz scr
tuzaz pollentes · piē eloque
ꝺbor florentes cotidie alio
cunt pplm de rēitudine fidei
de appetitu vtutū et exectra
cione vicioz de felicitate
ꝑpetui regni z pdicōe īfm
et ptelato simone pene usq̄
ad solis occubitū cōstituti
exemplū ꝙsolatiōis lapsis
minime pferūt Interim
ūt dū audit aliquis eccīe
stantibꝫ penas nisi rem q̄
ab illis minuāt Hyb q̄ cīm
nalibꝫ delictis tenent ob
norīj et recedit se aliquod
facturū q̄ussmū ꝑpetrasse
homicidiū viz adulteriū
aut horū aliqđ obīmanita
tē sceleris sua tristicia des
pationis ꝑfundit ip̄ nō
audiunt vbū ꝙsolationis
a predicatoribꝫ Que si me
uerūt q̄libz simpler pdi

dicatur sibimet penitendo pqrat
ab eo cuius rei causa tristetur
mestusq; meredit Compti
causa cōsolat vbis eum sm
plicibus quibus valet · smulq;
hortat ne desperet de venia
salutis dans pulcherrima ex
ac consolatoria dicēs Quid ī
desperatiōis malū labetis cōsi
dera si vules muas dñi quāte
sint de ipsis ps dic ihīe dñe
sup vias eius Quid dauid
non erat rex et ppha qui fil'
patrauit nduleriū cū hōmi
cidio · et tm venia meruit
Quid petrus postq; electus e a dño
nōne negauit illū ter dicēs
nō noui illū · et tm pius dns
postea pferit illū cerne suc
Quid latro nō meruit audie
hodie mecū eris īparadiso ·
Salubri vbis exhortatiōis illū
alloquēs · q; m desperationem
ruerat in spem veme erigit
Ecce quō exhortat spes est
pdicatiōis Qui tribuit ī
simplicitate · q; eleōsinam
pauperibus largit et deū
nā mstrio · ideo ut deo non
horibus placeat et subuadi
endū ait Qui tribuat in
simplicitate tribuat Qui
pest ī sollicitudine sub deū
pesse ut cōmissos nō neg
ligat hec sollicitudo et mag
cura certa alias meredē
deb; re Qui miserat sub

pauperibus cibū esurienti porri
gendo et potum sitienti
vestimētū algēti tue tectum vagāti
in hylaritate et in gaudio
metus hoc facies ipe hylarem
datorē diligit deus Qui grauē
etem mentis eleōsiā cauda
e · et mā pstanda securus
de mercede qui huic op̄i insistit
ipe qua ebiuit ac tpalia et
receptis etna pmia magna Quis eleōsiā ī pauperi
largit in tra a dño recipit
in celo sic bts ambrosius dic
ipe dem̄ dulcius e electis ī
die iudicii Nam dū vni
er mīnīb meis fecistis mī
fecistis Sit ī de mercede
etne retributiōis dubitat ī
hylaritate cordis eleōsinā nō
erogat. Nec · n · pt ipe et hoc
amittit qd ebiuit et futuro
pmiū nō recipiet Dilecti sīne
simulatiōe sub admplemēto
e Vis dilegō q; sedm deū nō
e ad p amōe dei nō agit · simu
latio et fictio vocanda e. Ideo;
q; frem diligē dic · si nō cognō
erit eū qui extrae videt simu
latā cautelē ergo ppriū
habē cōuictū · Odientes ma
lū · et diabolū et membra illius
ultiq; omē penā sitis odiens
Noīdū ait odiū in hoc loco
in bonis ptem accipiendū ·
quia e odiū malū quo odia
frem Adherentes bono

// ꝑ cū caritate fr̄nitatis sitis vob al
bētrū g̃ diligentes

ram)

t deo q̃ suū bonū ē emēbris
eq; utiq; ustrīe oībusq; vtutibq;
caritatē frāternitatis ūicem
diligentes ip vnq ē pr̄ vr̄
// cī q̃ in celis ē Oīb; qui vnam
fidem habent et vno baptis
mate sūt abluti · utq; se iuicē
sdm deū diligē debēt velu
ti frēs et vno mr̄is utēo
egressi Honore iuicē p̃uem
ientes t muicē honore mpe
dite · plati subiectis · et subiecti
plātis ip humilitatis vntus
ecc̄ etiamcis placet Sollī
citudie nō pigri t in cura
subditoz nō sitis desides et
torpentes · ne forte cū seruo
mytilu dāpnemur q̃ ligatis
manibq; et pedibus mssus
ē in tenebras Et nō solum
qui preest vera ecc̄ ꝓdīs
subiectus studiosus et velox
debet esse ad oē opus bonū
Spū feruentes t cūlorē et
feruorē spē sēr habeatis ·
Vl' spū t mēte nō sitis tepidi
i dilcōe dei et pr̄imi ne forte
audiatis ip ner frigidus
ē nr̄ tepidus mcipiam te
euomere de ore meo Te
hō igms feruore dicit dns
in euāgelio Ignē venit
mittē in tra et quid volo
nisi ut ardeat t ut diligatis
deū et pr̄imū et cōsumā
rubigo vicioz dnō feruēte
seruēte negi d̃uciis negi vicijs
sine delectacoibus illi dnō ser
uiūt qui eis pcepti seruāt
Spe gaudentes Spes est
expectō futūoz bonoz In
dicit aplūs nō Spe sine
expectacōe pmioz celestiū
sitis gaudentes ecc̄ m anx
ustijs · In tribulacōe vob
illata a psecutoribz sitis patientes t
nō nō sitis reluctantes et nō q̃entes
pmū i pnti Oracōi istantes qr
q̃ hūanus auxilijs neq; nr̄is vir
obtmē et agē nō possumus · natē
ut orōibus a deo impetremq · sicut
de damele et socijs eius legimus ·
Necessitatibus scōz cōmunicantes
non dicit sanctis elēsmā pbete
et facite honestioi verbo usus ē
vrā bona cū sanctis ptipate Ho
spe quo aplūs scribebat · credētes ·
sub facultatibq; pruabāt unde
laudāda dicit in epla ad hebreos
uderis credentibq; Et emptam
bonoz vroz cū gaudio suscē
pistis deoq; illos q̃ facultatibus tu
ppijs adhuc nō erant puati
hortabat aplūs ut expoliatis
p̃ nōie subsidia tpalia admis
traret illoz indigentiā suam
putātes bonis tpalibq; cū eis
i eōie viuentes Dei etem
dona eōia nō debēt fieri p
uata Hospitalitatē sectātes
Nō dicit hospitales estote ·
vel hospitalitatē / sequimm ·
s; dicit hospitalitatē sectātes
Plus n dicit Sequit nāq

hospitalitē. qui rogantes sus-
cipit. secut⁹ vō qui nō rogā⁹
rogat et querit. ne forte in plus
et plateis ex tertiū remaneant
magna etiā virtus ē hospita
litās. p quā multi placuerūt
dño angelis hospicio susceptis.
sicut abraham z loth et alij multi
¶ Benedicite sequētibus vos. et
benedicite illos z nō maledicite
maledicē ē malū dicē. ¶ Obi grā.
Detrahē alicui blasphare. cō
tumeliā facere. licet ipi loquā⁹ male
de vobis dicē⁹ vos magnos
ē et discipulos seductores hoīs
nolite ideo maledicē illis. s pa
cient⁹ ferte illoz opp obprria
¶ Ad aplos in semetipo imple
bant hō. verūz suis auditoribus
implē phitebant. Dicit em
alibi z maledictiōn et nō mu
ledictionē ¶ Gaudete cū gaudē
tibus. studetote. ¶ Nō pcipit
gaudere cū hīs qui gaudēt
de tēporibus et cnduris rebus.
s cū hīs qui gaudēt ip
noīa coz scripta sūt in celis
nec ei quibuscūq; gaudijs
xpianoz gaudia socianda sūt.
nec quibuscūq; fletibus lacrime
nre iūgende sunt. Vbi grā
si videmus gaudē aliquos
sup questu pecunie aut
possessionū latitudine.
nō debem⁹ cōgratulari illis

luctus
ip luctus illoz gaudia sequū⁹
et lacrime. vñ dns nō solū de
tristib⁹. s ecā de hō admonuit
aplos nō ee gaudēdū ip de
mōnia eis subiecta erant. s
potius de hoc ip noīa eorum
scripta sūt in celo. Et ē
sensus. Si videritis hoīes dig⁹
opa agere. ī merearis scribi
in celis. de alij salute cōgau
dere. flere cū flentib⁹. curate
¶ Nō cū hīs qui lugēt et deflēt
omissionē rerū tpaliū. s potiꝰ
cū hīs qui aut pprioz deflēt sua
pcā. sicut samuel deflebat
saul. eo ip dns recessisset ab
eo. Et paulus multos evāthica
ī po formicatiōs nō egerūt pe
nitētiā. siue ecā lugē pcepit cū his
ī lugēt ip deferū⁹ a regno
dei. securi nā de pmio. De
quibus ōibus dns dixit. ¶ Beati
qui lugent qm ipi cōsolabū⁹
¶ Idipm inuicem sentientes.
Hic sermo apertus habet⁹ in
greco est aut sensus. Hoc senti
te de illo. sicut de vobis bō
optatis. sic et alijs. et sicut
vos diligitis. sic alios diligite.
Vel ita estimate vos diligi
a fre. veluti a vobisipis. ¶ Nō
sitis ultra sapientes. s. superbi
s humiles cōsentientes. ut et
vos humiles exhibeatis. Docuit
nos dns. ip mitis sū et hu
milis corde. humilib⁹ nāq;
cōsentit. ī cū humilib⁹ se humiliat

non p̄ferens se alt̄is sed sotians et ex
pectans qđ dñs p̄misit Obsate mat̄
dñs qr mitis sū et hūilis corde Dīs q̄
se hūiliat exaltabit. Quicūq; enī
hūilitatem veāz habēt. utiq; eandē
hūilitatē malūs venerant. Nolite
ee prudentes apud vosmetipos.
Apud se prudens e. et nō apud
deū. qui sapiencia quā habet nō
nisi sapiencia deputat. ꝛ sibi
suisq; meritis ingenijs siue studijs
suis Quo vicio deph̄endūt labo
rasse philozophi gentiū de q̄bus
dicit aplūs. in exordio hui⁹ epl̄e. Qui
cū cognouissent deū. nō sicut deū
glorificauerūt. ꝛ euanuerūt in co
gitacionib⁹ suis. et. vana facti sūt.
nō referētes deo grās de collato
sibi dono suis meritis Alit Apud
Apud se sapiens vel prudēs e. quicū
sit stultus sapientē se putat ee. et
gloriā in se. ip̄ speraz sine eq̄ nesciat
Vel etiā tr̄io modo prudēs apud
se ee dr. q̄ vindictam expetendo.
suas iniurias vlciscit. q̄ sequens
versus indicat Nulli malū p malo
reddentes Nulli putāt malū nō
ee. si quis accepta iniuria se vlciscat
et vindictā iterū sumat. Ꝛ si ita
ēet. necesse aplūs p̄ciperet talia
Ac p̄cepta aliq; dicūt. etiā plerūq;
mauis ee delictū. si malū p malo
ipse reddet. qm̄ p̄t fieri ut q̄ prius
malū intulit. qđ p̄ius a malū
ee ignorauit Ille veo si vindictā
expetit. ꝛ vicem reddidit. qđ ma
lū fuit statim ostendit Vñ p̄t
uta intelligi. qđ malū inferēs alteri
culpa e. reddē veo malū p malo
p̄ius e Et dū aplūs dicit nulli
malū p malo reddētes fidelem
q̄ videt ee. ꝛ infidelem intuit
fideli ideo ip̄ fieri e. ꝛ infideli ut
lucri possit Prouidentes bona
nō solum coram deo. ſ etiā coram
omnib⁹ hominibus. Coram deo
bona sibi quidet si mentis cordis
ei q̄ secreta intuet placē studet.
ꝛ illum nō cogitacionē. ꝛ nō vbo
vult nō ope vult offendē. nec
offendit inquātū valet. quidet
et coram omnibus hominibus bō.
si vbo et moribus. omniq; conuer
sacione in vita sua p virtutibus suis
inquātū valet irreph̄ensibilem
se prebet. Hoc fieri p̄t qđ ex vob
e. et qđ vere congruerit religioni
Cū omnibus hominibus pacē
habentes Rem difficilem deuri
p̄misit dicens Hoc fieri p̄t ip̄a
vis a nullatenus fieri p̄t ut pax cū
omnib⁹ hominib⁹ seruet. Nā
si paganū increpaueris. et ipe p̄ceptū
serut. nō vult tecū habē pacem
Dilr de iudeo intelligendū aliq;
hereticō Dicamus et aliter Est
quilibz p̄latus increpat subiectos
delinquētes. dū eis displicet in
crepacio p̄lati. pacem cū eis
habē nō p̄t Et cū ita sit. vnus
quisq; animā suā seruet pacatā
et quietā. habens in se cū illis
pacē. diligendo illos. ip̄ dñs
oīm auctor e cor. licet vicijs

se ab illo separent. In hoc loco ꝛ m
sequentibus phibet conuentiones ꝛ lites
quibus mariē pax violat. Nō vos
metipos defendentes karissimi. hō est
dupliciter intelligendū. Uno modo
de aduersariis nris. hereticis vz ꝛ
falsis fratribus. q̄ nos plerūq; leserūt. de quibus nō debemus nos
defendere vindictam expetendo.
Alio vō modo. ut si fuerit q̄s infi
delium q̄ nos crucifixit p nomē xpi.
aut causa alicuius iurgij vobis
contradixerit put cōtigit pauli
quo mansueti ꝛ humiles apparemus
imitatores dñi q̄ pauca contra
pilatum respondit. Vel date locū
ire. Duobus modis damus locū
ire. vl cū refrenamus aīm. ne
vindictā expetamus. vl cū de loco
ad locū fugimus. Date inquit locū
ire. id. ē. cos q̄ contra vos irati sevi
unt p mutuis vobis nocē. q̄ pacien
tiā remunerabit. ꝛ eos seuera
puniet. Vel date locū ire. id. ē.
nolite vindicare sed fugite de loco
ad locū. fugite iuxta q̄d dñs
precepit dicens. Si fuerint p̄secuti
vos in ciuitate vna fugite in
aliā. Nō ait dicit date locū ire.
hec ira vl illius intelligit qui seuit
vl fuit iudicis. q̄ in sequentibus
loquit p exemplū ypocriticū. Scriptū
ē enī. Mihi vindictam. sc. seruate
et ego retribuā. vobis qui pacien
tiā istis primā ꝛ coronā. et illis
qui mala p̄ intulerūt vindictā
penarū gehenne. Quia q̄ hō ei
in vindicta modū excedit
nec p̄t se vindicare cū tranquillitate
mētis. ideo opt̄ deo p̄cipit sibi
vindictā reseruari. ut ipe q̄ in mu
tabilis ē. iudicet illos. et q̄ non
monet ad ira. iux q̄d et ermus
orator salom dicit. Tu aūt domine
cū tranquillitate omnia iudicas
Unus etenī iudicis iustus ē iudi
q̄n nō excedit modū. nec ebatur
in suo iudi. Si esurierit inimicus
tuus ciba illū. Si sitit potum da
illi. Si hoc feceris tu p malo red
des bona. et accipies magna p
mia. Hō enī faciens carbones ig
nis congreges sup caput eius. Car
bones ignis appellat in hoc loco
feruorem caritatis dei ꝛ p̄mii.
de quo feruore dñs dicit. Ignē
venī mittere in terram. Si inquit hō
feceris. q̄ superius diximus.
cibū potumq; videlicet inimico
ministrando. carbones ignis. id. ē
ardorem caritatis pones sup
caput eius. id. ē sup mētem eius. q̄ti
tuis bñficiis delectatus. incipiat
te diligere. quē antea odio habebat. mirantū ut dicat. Quid
ē q̄d hactenus egi q̄ huic virū.
cui ei tanta mala intuli. q̄ mi
tanta bona contulit. sine causa
go ei infestus ei extiti. Quapp
q̄ tam benigne ꝛ patiente ergā
me agit. incipiam illū diligere
ut karissimū frem. quē hactenus
p̄sequebar ut hostem. Si ītem
qui cibū et potum tribuit. ideo
hō feceit iux q̄d quidā voluerūt
intelligere. ut carbones ignis

ad ē penas mferm et ꝓparet dū
eu bñficijs honoratus eū nō dilex
erit · iam hꝰ nō ē cautus · adeoq;
melius ita mtelligi ut supꝰ dixi
m ꝓmo de ardore caritatis ·
Qđ vō dicit sup caput eius ·
tē ꝑ caput mens id ē rōbilius
ac pncipalius anime mtelligi
ꝑ sicut oīa membra regunt capi
te · ita cogitacōes et volūtates
mente dispōunt · Nolī vmci
a malo · ꝙ vmce m bono malū
Nolī inquit vmci a malo id · est
ab aliquo vicio · nō ab ira · nō ab
odio · nō ab iniustitia Deue noli
vmci a malo id ē a diabolo ·
a quo vincens dū cōis inimici
tuū iracūdia accenderis · qui
ad voluntatē suā te ēlicit · Aut
Si tuas iurias ulcisci volueris
a malo vincens · ꝑ ei qui tibi
malū fecit fecit silis efficieris
Nāq; N · dyabolo · vel vicio
alicui obedies · vincī ab
illo · dū malū ꝑ malo reddis ·
ab illo vincī qui nobis iuriā
fecit · ut cui vicem reddamus ·
ꝑ nos silēs sibi fecit Si autem
cōmotum nim refrenamus ·
ut vindictam ꝓprio nō ꝛferamq;
tuē victores extitimq; · et de
pcō ꝙ ad salutem acq;rendo
frem triūphamq; Oꝛ vincere
in bono malū · Vincere in bono
malum id ē in deo dyabolū
Vincere in bonū malū · ī pacīe
suma inimicū et aduſarium
tuū · ꝑbendo cibū et potū · vesti
mētū et calciamētum Quum ei
fuerit benefices puerus illū ad
hꝰ ut incipiat diligē eo modo ꝙ
superius dixim · quodāmodo
superes illū Vel vincere in bono
malū · id ē in virtutibus · vicia
et superia vicia et pectora · acci
piendo ex eis palmā victorie

Omnis anima potestati
bus sublimioribus sub
dita sit In cordio sancte
ecclesie · ex omnibꝫ condicioibꝫ
venebant ad fidē · et ne fiu vl'
ancille vl' quulibꝫ subiecti dicent ·
qđ ipi qui ysecuti erant libertā
tem omniū pcōꝝ · et filij dei
effecti · indignū esset ut ſuirēt
seculi potestatibus · dicit aplūs
Omnis aīa · id ē oīs homo ·
liber et seruus · fidelis et īfidel' ·
potestatibus subditus sit sub
limioribus Omnis anima dr
dicit p eo qđ ē oīs homo In sac
a · scriptura frequēt sola aīa
totū hominē significat sicut
dī hic · et in genesi ubi dicit ip
ingressus ē iacob ī egyptum
in animabus septuaginta · et ī
actibus aplōꝝ Eramus inquit
in nau aīe ducenti septuagi
quīq; potestatibus sublimioubꝫ
dicit regibus prīcipibus · et tri
bunis · dnīs omnibusq; plātis
hꝰ ꝑcipit petrus Subditi mq;
ens estote omni humane
creature · id ē oībus vobis

ꝓpositis et hō ꝓpt̄ deū fuę ꝓter
dei amorē Inquātū quippe hō
nō offendit deū obsequi et obe
dire debet celsioribus Nā hō
constat ex amma et corpe et
ī amma q̄dem debet seruare
īuiolabilit̄ fidem deo ī corpe
vēo debz seruire dominātibus
sd̄m seruitutē pn̄is vite Dez
si cōn fidei ꝓpositū videāt sibi
imperari a pn̄cipibz hui⁹ sēli
fuę potestatibus fuę dn̄is et
p fidē usq; ad mortē satagnt
laborāe ne qd̄ mauis ē amm
nadlig mā vz ꝓdat Nm̄ luz ulla
potestas mactat corpus gla
dio amimam vēo non potest
occidē Nō ēim̄ ptās nisi a deo
Omnis ptās fuę maior fuę
minor q̄ hominibus p̄est aut
ex volūtate dei ā ex ꝓmissione
constituta ē sicut p salōnem
p me reges regnant et pn̄ci
pes discernūt iustitiā Si āt
q̄rimus q̄re hec potestates ordina
te sm̄t illud dicendū q̄ genus
humanū bestiale effectū belu
no amore cont̄ se cepit seuire
mtin̄ ut p̄m ꝓntes filius m
frem consurgens mterfecit eū
Bestiarū est ꝙ homines dis
cerpere et femuicem lacerare
atq; deuorare Nerbi grā Leo
deuorat hominē et vrsum
vrsus et lupus deuorant ho
mines et oues et boues Hanc
de causa omnipotens deus
bestialibz hoīb⁹ pn̄cipes ꝓposuit
ut eoz terrore acerbitas illoz
animoz rp̄meret Sicut ecia
pisces alios deglutientes ita
mittabant homines in alios
seuientes quoz temeritas pn̄
cipū fortudine sedata ē Que
aut̄ sunt sub ptātes sup alios
a deo ordmate sunt Quę q̄
sunt mra potestatū a deo or
dmata sunt Potestates etem̄
vl mra potestatū q̄ in mūdo
pn̄cipant a deo ostituta sunt
sicut iā sup̄ dixmus Vn̄ dn̄s
dixit pylato Nō haberes ī me
potestatem nisi tibi ēet datū
desup Quibz ꝟbis declarat
q̄ fuę bona potestas ut dauid
fuę mala fuit ut nero nō ē
nisi volente aut ꝓmittente deo
Hoc aut̄ totū ꝓsequit aplūs
ut potestatibus subdit sm̄t ita
nō nulli sicut iā dixmus ad
fidem vementes ꝓstmum
obsequiū et seruicium q̄i libei
effecti dn̄is et pn̄cipibus suis
reddē nolebant cū dn̄s non
veneit condiciones mutare
ꝑ quas ēet nū victuras saluāe
Dicebāt n̄r rqnam credētes
Nos q̄ diuinis legibus pare
et deo seruimꝰ non debemus
seruire neq; honorē ꝓbere
nerom alnsz potestatibus t̄reis
Quaꝓpt̄ aplūs talia sēpsit
eis poteit nanq; scandulum
nasci et pn̄cipi si seruꝰ et
pibz

subiecti eoꝝ xp̃am effecti a
seruicio eoꝝ efficerent aliem
Nocerent qꝫ ecclesie. dū nō ꝑmut
terent aly credē. cū magis me
liores debeāt dm̃ seruos suos
recipere fideles xp̃i effectos.
hoc et ipa veritas ꝑ semetipaz
ꝑcipit dicens Reddite q̄ sunt
cesaris cesari. et q̄ sunt dei deo
Itaqꝫ q̄ q̄ ptāti resistit. dei ordi
nacionī resistit Siue bona sit
illa ptās siue mala. q̄cūqꝫ
ei resistit. subtrahendo ab ea
seruicīū. denegando tributū.
et honorem nō ꝑbendo. quem
debent ei ꝑbē dei ordinacionī
resistit et dispositionī. cuius
ordinacione illa p̃cipatur
Quidā male sencientes has
potestates mt̄ pretati sunt deoēs
de quibus in epla ad ephesios
dr̄. Nō ē vobis colluctatio aduersꝰ
carnē et sanguinē. sꝫ aduersus
p̃cipatus et potestatus Dz iste
sensus valde ē supfluꝰ. ip̃ m
nullo debemo subdi demonibz
Qui aūt resistunt. potestatibus
regibus vz. p̃cipibz ac dms suis
xp̃i sibi dāpnacioz acq̃rūt Q
qualitate. n. culpe acq̃rūt sibi
vindictam. ip̃ male ille ptātes
dū subditi eis p̃ce rōtempnūt
aut occidunt eos. aut in car
cerem mittūt. aut erā i exiliū
diriguīt Sed ꝯtigit aliquis
tur dns dāpnauerit seruum.
p̃ceps subiectū. respondet.
Resistebat in. et ideo accepi vin
dictam ab illo Considerandū
aūt q̄ nō de dāpnacione etna
loquit apls. sꝫ de corporali eo mō
quo dictum habemꝰ Nā p̃ci
pes nō sunt timori boni op̄is
sꝫ mali. id. ē. nō sūt ad hoc ꝯsti
tuti ut timorē incutiāt bene
laborantibz et bono operi insis
tentibus sꝫ malefacientibz et seru
re nolentibz Nā ad hoc sunt
ꝯstituti. ut bene laborantes
laudent et adiuuēt. male vō
facientes dāpnent Dz si quis
bonū facit nō timet potestatē
Qui vō malū timet ab eo
dāpnari Unde subdit apls Vis
aūt nō timere potestatem. bn̄
fac et habebis laudem ex ea
Nō dicit laudabit te illa ptās
q̄ multe potestates sūt que
in subditis magis malum q̄
bonū diligūt. sꝫ habebis lau
dem ex illa ptāte. et ipa erit
ordinatio ut tu laude dignus
sis. q̄ si tuo ex⁹ ad fidem id
ad iustē opa fuerit ꝑducta.
laudabeis tam ab illa. q̄ etiā
alys apud deū q̄ laude digna
ꝯseqūris Alit. Si potestas illa usq̄
ad mortem te penis affligēs
Aut in aliquo contraria erti
terit. tuiq̄ legittime decertando
mortem aut aliquā iniuriam
patient ꝑtuleris. habebis ex
illa laudem id. ē. ꝑhebit oīa
sionem ut lauderis. q̄ ꝑci

pies ꝑ ꝑsecutionibus eiꝰ tibi
irrogatis ꝑpetuam beatitudinẽ
et laudaberis apud deũ et hoẽs
Considerema lauzentiũ q̃ ꝑ x'
noie atrocissime ẽ ustulatus /
nõ fuisse laude dignus ꝑfrẽ
tuentibus / nisi a suo ꝑsecutore
fuisse ustulatus Ideoz ipã ꝑtã
fuit ocnsio laudis eiꝰ Sic
de ceteis martiribus ĩtelligendũ
ẽ / et de oĩbus q̃ muste damp
nãt Dei n mumster est tibi
m bonũ Dei n mĩster est id
ẽ a deo ystitutus ad bonum
tuũ / ut suo timoẽ et adutoio
custodiat et tueat te / ne mꝰ
ficiaris ab ĩmico tuo / et tuã
substanciã nõ deripiant alij
illi Sũt multi qui volũt agẽ
malũ / sz timẽt potestatẽ mũ
danã et causa hꝰ timoĩs nõ
ꝑficiũt qd cupiunt Ergo
ad bonũ illoz ne faciãt ma
lũ ptãtes ille posite sunt /
ꝛ quo amplius homo malũ
facit / eo amplius penã sustĩ
nebit maioẽs Si nã male
feceris timẽ id ẽ nõ leue
feraꝭ potestatem timere /
poteis eĩ te dãpnare ĩuenta
ocnsione q nõ eĩ sme causa
gladiũ portat / ꝑ gladium
ntelligi vindicta / non sꝫ
causa gladiũ portat id ẽ
nõ sme causa potestatem hꝫ
vlciscendi Sunt quippe quedã
enormia flagicia / que pong

ꝑ mũdi iudices / q̃ ꝑ antistites
et rectoes ecclesiazũ iudicẽ /
sicut ẽ cũ quib mĩstrat põtifex
aplicũ epm ꝑsbiterum suedia
conũ / hmõi reos reges et prĩ
cipes mũdi dãpnãt Ergo nõ
sme causa portat gladiũ / qui
talia scelera diuidicat Sunt
eciã marie ystituti ꝑ latrones
homicidas raptores ut illos
dãpnẽt / et alios suo timore
conpescẽ faciant vndeꝫ subdi
Dei n mĩster ẽ vindex m
mam / vindeaz ei qui malũ
facit / ideoꝛ necessitate subditi
estote Hoc q illi vobis dei mĩstri
sunt / m bonũ obedite illis ut
cũ eis pacem habẽ possitis /
Vel necessitate subditi estote /
q vlciscẽt se de vobis / si eoz
ptãti q dixeritis Ad hꝰ emĩ a
deo ẽ ꝓpositus / ut bene agẽtes
uste ꝫ viuẽtes sa sua ptectionẽ
mumendo defendat vindeaz
veo mferat peccantibꝫ sibi
resistibꝫ Quapꝛ subdit /
Non solũ aũt ꝑ metu pnã / sue
vindeaz q̃ ꝑsurgent m vos
ꝫ eciã ꝑ sciencia id ẽ ꝑ
mentẽ quã debetis habere
mũdã dilcõne eiꝰ cui subditi
estis maxie ꝑ hꝰ q a deo
ystitutꝫ ẽ / eiꝰ ordmationi re
luctari nõ debes Vbi gr̃a es
subditus illi times dãpnũ
tale / dñi seruus illi ad oculũ
esto subditus ꝑ sciencia

mentis. ut ī ipā ꝺſcīē quā deus
mtuet² nō habeas illū odio cui pſ
tas obſequiū. ſ tua mens ꝓhibeat
teſtimoniū ip er eo de diligas illū
Ideo et tributa preſtatis ſubi ip
a deo ꝓpoſiti ſunt vobis. vl ip defē
dūt vos ab hoſtibꝫ. et ſuo tōre
cōſtrīgūt īmicos vrōs ne mīꝭ
ficiamini ab illis. neꝫ vrā bō
deripiāt. vl ecīā ī vos ſuam
vindictā exerceāt. ſi m aliquo
rebelles fuerītis. et eo tram
pactamini ſicut pauci ſunt udei
q̄ noluerūt rōmis tributū dare.
Unde et ſequit² iſtri em dei
ſūt ī hoc ipm ſeruientes. ut et
vos defendant. reos puniant.
tributum a vobis actipiāt Sic
et iohānes baptiſta militibus rē
rentibꝫ quid agē debereī rndit.
Neminē cōcutiatis. neꝫ calūniā
faciatis. ſ contenti eſtote ſtipēdiis
vrīs. ubi notandū ip nō dixit
nolite militāre. ip milites ꝺſtituē.
ut ab eis prīe ꝺmiſſe tuant². Red
dite ōibus debita. id. ē. q̄ ſuetum
obſequiū. ſicut et dns dixit Red
dite q̄ ſunt cēſaris cēſari. et q̄ dei
deo Cui tributū debetis. id. eſt
reddē. tributū reddite ei. ſicut et
ipē conditor ꝓ ſe et petro didrag
ma Tributū dr² a tribuens et
tribum a tribus Liquidē romuls
conditor et auctor rome in tres
partes ꝓpm ſibi ſubditū diuſit
cōmodū diſtribuendē. i ſenatores
vr et q̄ conſules vocant² ſm milites
et agricolas. et vnicuiꝫ ꝑti principē
vnū ꝺſtituit. q̄ tribunū dicebat². eo
q̄ vni ex tribꝫ pēſſet Cenſū vero
ꝺ a ſubditis exigebat² tributū
dicebat² Cui vectigal. vectigal
ē tributū fiſtale. et dr² a vehendo.
eo q̄ accipit² de vectis. id. ē de
deportatis mercibꝫ. Cui timorē
ſub. debetis. ſ dnīs. reddite illi
timorem Cui honorē debetis red
dite illi. honorem. nō ſolum m
q̄eſcendo et humiliando ſ m mu
nerando Nemini quicq̄ debeatis
niſi ut mutuē diligatis. ꝺ. ē
ſicut oībus ſeruitutis vrē obſeq̄ā
et debita reddite. ut nēm q̄cq̄
ꝑ vobis vrāſti debeatis niſi ut
mutuem diligatis Reddite debita
debito et obſequia q̄ oībus ꝑtinēbꝫ
ſolue debemꝰ et principibꝫ. eos
qui nobis ꝓſunt diligē debemꝰ
hō debitū cautatis ip dum
p̄ſti ſeculo viuit² debet² mſuitio
q̄ ſme pondē plenꝰ firmabit²
Qui em diligit ꝓximū legē
implent Scrīa iſte nō tm
ꝓximū cognacione. ā aliū
affinitate. ſ rōnā oīs intelligit². aīa
que diligendo legē morſi mple
ip q̄ morſes ꝓhibet p legem.
Nō occides nō adulterabis
et cetera talia Si dilexī habē
cōm ꝓximū nō ngmꝰ Si
ut ꝓximū diligis ſicut
temetipm nō occidis illū
ip nē vis occidi. nō polluis
vxorē eius. ip tuā ab illo

adulteraꝝ nō vis sic de ceteris intelligendū. Et ut habūdet iusticia vra sup scribas et phariseorum ceterorū qz videor inimicos. etiā nros debeo diligere ppter dei amorē luce ab illis pfectionē sustineam. Nō tm debeo diligere in illis vana sz nam admplentes qđ veritas pcepit. Diligite inimicos vros. et orate p psequentibus vos Dz qui dum dns dicit mdilcōe dei z ppter primū totā legem legem ysistere. qre dicit aplus in sola dilcōe dilcōe pximi legem impleri. Quod ho mō soluit. qr in dilcōe pximi ysistit et dilectio dei Nesc enī primo sme deo. nec deo sme pximo pt diligi. Vel etiā in dilcōe pximi totam legem dicit impleri qr in dilcōe dei nō sic facile possumo ꝓbare. vtrū diligamo deum an nō sicut in dilcōe pximi. Ubi gr̄ā. dū malum pro malo nō reddo. dū peccanti in me frī dimitto. dū colligo vagū in hospicium. dū hilari mente et vultu elemosinam impendere satago dū oro p psequētibus appareat vtiqz in illis. z talibus qr diligo pximū Et dum diligo pximum. ostendo me diligere deū cuius mandatis opt obtempero ho ei mandatū habemo ut qui diligit deū. diligat pximū et frem suū. qr p dilectionē pximi pruenit ad dilcōem dei. nō de dilcōe dei ad pximi Quātus enī dilcō dei maior sit in dignitate tanq̄ dilcō pximi in operatiōe Qui no diligit frem suum quem vidit. quo potest deū diligere quē nō videt. Intelligamo et pximū illū samaritanū qui fecit miam cū saucio vulnerato a latrombꝰ. id. ē. xp̄m qui nobis factꝰ ē pximꝰ p assūptionem carnis Ergo qui hūc diligit legem caritatis admplet. et legem moysi. qr michil cōis eius voluntatem ei facit Et si qđ ē aliud mādatū. sub. pē ista ñ tr minoratuꝝ. de altēo videz homicidio fornicatiōe. falso testimonio. z cōcupiscēa. mlto vō vbo dilcōe dei et pximi. mystica rat. id. ē. remyttegrat. vel admplet. Diliges pximū tuū sicut te ipm. Dilcō pximi. malū nō opat. Nō solū non opat veruēcā malum nō cogitat de pximo Clemtudo qꝰ legis mosaice et euāgelij dilectio dei et pximi. vbi caritas est. quid est qđ possit deesse. vbi nō ē nō quid est qđ possit pdesse. Quapꝰ petenda est dilcō dei et pxim et totis viribus tenēda Sā dilectio dicit eo qr duos ligat. deū videlicz et hominē coniungit. vl vniquēqz pximū cū alio Epistola dominica pa aduentꝰ domini

Scientes qz hora ē iã nos
de sõpno surgẽ re nos ē
sacre scripture hora sepissime p
tpe ponẽ sicut et dicit Que ē
go ista hora · de q̃ aplus hic loq̃ᵗ
tempꝰ ē nõ legis · s̃ euuãgelice
p̃dicationis · sexta scz etas · finis
q̃ seculi · i quo sumꝰ iã positi ·
de quo idem aplus alias dicit
ecce nũc tempus acceptabile ·
Dicit go aplus romanis · i oibꝰ
credentibꝰ · ecz nerdũ credentibꝰ
hõ scientes mẽtis · id ē hõ smꝰ
scientes · qz hora ē iam tempus
nos de sõpno pigritie surgere de
die surgẽ De sõpno q̃ infidelitatis et vicioꝝ atq; ignorantie
De hõ sõpno p̃cipit nos ꝑphã
eciã expgisci dicens Expgiscimini ebrii Et quare dicit
iam tempus ē surgẽ ille surgit
q̃ iacebat Et nos si hactꝰ iacuimus i vicijs et tepore vitiorum
surgamꝰ ad bona opa agenda
et laborem⁹ viriliter studiose q̃
Poterit aliquis obiciẽ aplo · Cur pre
cipis nos iam nũc surgere · Ad
hec ille reddens cam · Nũc p̃ior
ē nr̃a salus q̃ cũ credidimꝰ ·
Que ē ista salus · vita eterna · q̃
diu finem finis mũdi magis ac magis
p̃pinquat · vita futura · et salus
eterna magis ac magis festinat

Nox p̃cessit dies aũt appꝛopiauit
Nox est cecitas infidelitatis ·
nox ē ignorancia · nox ē eciã
tenebrosa mp̃tis Illa nox dicit
p̃cedit · cotidie i electis · et ad vitã
eternã p̃destinatis · ꝑ quos dies ·
illuminat viz fidei cognicio
sce trinitatis splendor vtutũ
Quo diu triseunt cotidie p mor
tem corpis ab erũpnis huius
seli in lucẽ supne claritatis
colligũ Vel eciã p noctẽ possu⁹
intelligẽ hoc spacium p̃sentis vite
usq; ad finem seculi · p diem
vitam futurã Cuius claritatis
ꝑpatione vita p̃sens nõ incongrue
nox appellat · qz vita p̃sens in dolore sꝛ
versat · et tristicia · nõ habẽs ꝑpetuam
leticiã Illa vero gaudijs sine fine
mansuris florebit · nichil triste ad
mittes Que nũc plenissime cũ dns
de ude⁹ i regnũ trãsiens · Illuciat
go opa tenebraꝝ · Nomen dñi ad
ulterũ fornicationẽ et cetera talia
q̃ a regno celorũ separant · et ad
tenebras ꝑpetuas appꝛopatore suo
ethnũ Que eciã merito opa tẽ
brarũ vocant eo q̃ in tẽbris
p maxime exercerant Iux̃ q̃ dns
manifestat dicens Odit lucẽ qui fait
malũ odit lucẽ Et induamur vl
induamꝰ arma lucis · sicut
i die honeste ambulemꝰ · Arma
lucis sunt fides spes caritas pa
cia iusticia cetera q̃ vtutes
q̃ nos ad lucẽ ꝑpetue beatitudis
p̃ducũt · q̃ nõ immerito arma
appellãt · q̃ nos defendunt ab

mpzobitate malignoz spuũm
Albiemq go opa tenebraz qñ
expoham vtys et mdumñ vtu
tibus Indiam ugut armaluris
hõ ẽ vndiq muniamq nos ois
virtutibq · ut firmq pterita tuta
qt adisa diaboli Et quomõ
debeamq illa arma mdui et his
vtutibq exornari · aplš declarat
subnectens Sic inquit ac tali
modo mdiam arma luris · ut
in die · id ẽ in claritate vtutũ
honeste ambulemq Qui in die
ambulat honeste ambulat · ipa
nõ offendit pedem suũ ad la
pidem · nõ cadit · nõ mpingit
sicut ille q in nocte ambulat ·
Nos sedm hũ monitũ aplĩ honeste
et sine offensioe ẽe z fidei suę
sic ambulare debemq Non in
cõmessationibq cõmessationi
mense collatis sue mense alterna
Sũt ei cõiuncta q alternatim
et ꝑparãt a socijs p dies z vices
Sunt et cõiuncta q ex cõmunioe
ꝑparant q vna affert panẽ
alius carnẽ · alius vinũ utrq
alius aliud · utrq ideo cõmessa
tiones hõ ẽ mese collationes vo
cãt Appellat eadẽ cõmessatiõ
ẽpia et inhonesta cõiuncta qr si
omnes ꝑgris cibis utũt et cõmunibq
vtn plibitu suo vnusq̃sq; quicq̃
superfluitatis et ociositatis sibi
placet loquat Non in ebrie
tatibq Vria grẽ masculino
dicimq cilicium aptum potu
noui a quo dr ebrietas et

mimia potꝰ vm Nõ in cubi
libus Cubilia ꝓpie sũt lecti siue
lustra ferarum dicta a sedis
cubitacionibq · q̃bq assimulant
lecti eoz q̃ cũ meretricibq in lu
panaribq rocunt Nõ impudi
cicijs Impudicicia ẽ mulierum dia
et irreligiosius siue q̃tq; inrõ turpibus
nabilis coitus Cũ aliquor aut
oĩs libido et mentis mẽtia vel
imũdicia impudicia appellat
Ceteri autẽ dicũt Impudica
mulieribus atq; irreligiosi Nõ in
contentione Contencio ẽ altrius
siue cõtrouersia q̃ plerũq; ex q̃stio
nibq sꝰptura oꝛt ut videat
quis aliquid habẽ sapiẽs dum
aliũ vicerit sua pulsacioe et maxie
ex re nulli vtilitatis nascit
Ideo vẽ vitanda ẽ ipa rixam gnãt
de q̃ ꝓcedit odiũ et de odio
enormitas mali Nõ in emulat
Emulho pacat hẽ significationes
sꝰt ei mutatoꝛi studiũ sigt et
mudiã q̃ quis alterius felicitate
torquet ut in tpe loco vm emula
di mutator di studiosq; vt mudq
Oꝛ mdumum dnm ihm xm Desp
iste er superioribq pendet vbi p
cipit sic mdui arma luris ut
in die honeste ambulemq Nolite
inquit ambulare et vine in cõ
messationibq et reliquis vicijs
sed mdumum dnm ihm xpm
Oꝛ q̃stio oꝛt quo possa mdui
dnm ihm xpm q̃ quadragesimo
die resurrectionis sue celorum
altitudinẽ penetrauit · ubi sedẽ

nūc tredit̄ m plenitudine pr̄ie
maiestatis ꝟpē gō ipā ē sapia
ipē iustitia ipē est pax · et q̄lq
ꝟtutes ī ipo sut̄ ꝟpm utaq; ₹
mdut qui oīs ꝟtutes quas
scit m illo ēe · mquātū valz
cū adiutorio illi⁹ assumit
Iux̄ qđ aplūs alias dicit
Quotq̄t m xp̄o baptizati estis
xp̄m mduistis id · ē oīs ꝟtutes
tunc mduistis q̄ ab oībus
pctis mūdati estis Sulp̄ et
m hoc loco mtelligendū ē Jn
duimini q̄t dñm xp̄m id · ē
oīs ꝟtutes quas scitis ī ipo
ēe ut ipe sit decus atq; orna
mētū vr̄m Et carnis curā
ne feceritis m desideriis · nō
aut necessitatē carnis ne fece
ritis · q̄ nec̄ ē ut māducemꝰ
bibamꝰ dormiam⁹ vestiam̄ · ḥo
q̄ necessariū ē nō ꝑ plibuit
Sz carnis curā ī desideriis
id · ē malū id ē adulteriū · cra
pulā ebrietatē · usus q̄ balnea
vlt̄ q̄ expediat · et cetera que
desiderat mstra cnro ne pfi
ciatis aut Et nō dixit non
cogitetis q̄ impossibile ē cessāre
penitꝰ a cogitatiōe delectatio
nū Sz hō q̄sideradū · q̄ plibuit
m desideriis cōtexit hoc cō
sideranda m necessitatibus
Adhibenda ē em̄ cura carnis
m necessitatibus · m delicijs aut et
luxuria atq; oīa cōcupiscētia
penitus exludenda Capitu
lum xiiii

Jnfirmū aūt mfide assu
mite id · ē m affectum
cauitatis Non m dcep
tationibus sue cōtentionibus
Jnfirmus est mfide q̄ m aliq̄
pte fidei dubitat nec credit
ꝑfect̄ sicut credendū ē Jnfidel
ex toto qui mthil fidei habet
Firmus vō mfide existit qui
mthil m ea dubitat Ergo mf
mus mfide ē iudeus · qui
no iuꝰ ad fidē venies · nō putat
oēs cibos mundos Firmus vō
m fide est gentilis q̄ illud
euangelij ſuat Quod mtrat
m os nō coinq̄nat hoem ·
Et illud apli Oīa mūda
mūdis Et gemisti Vidit deꝰ
cūcta q̄ fecit ⁊ erāt valde bō
Cum taliꝰ m fide sunt firmi
debēt assume m affectum
cauitatis et m dulcedē suam
iudeū · qui putat fullam
carnē leporinā anguillinā
imūdā esse · et cetera q̄ lex
phibet · et que ille nō gr̄em
fidei quasi cōmunia et imūda
ducebat Jnfirmū talē p̄cipit
apls sume m dulcedē assumite
talem illū iudeū ī affirmi ta
uitatis · et nolite illū dmudica
re · m cogitationib⁹ q̄rūs nec
cōtendatis cū illo · lig q̄dam
imūda putans nolit māducā
re Alius em̄ māducare
credit se oīa ī alius · ſ· gentilis
firmus ē m fide credit oīa m
munda ēe ⁊ credit posse mā

ducnē se oīa ut ꝺ̄ sup̄ dr̄m
oīa mūda ee mūdis hominbꝫ
Qui aūt mf̄mus ē holus māducet
Judeus q̄ mf̄mus ē m fide · qu
quasdā crumes abhominat̄ dū
nō vult eas cōmedē holus ⁊
herbas hortoꝝ · et quicp̄ cordi eu
placet hꝰ sumat tu aūt nolī
illū iudicare Holus oīa gnā
herbaꝝ designant̄ apta cōmes
tom dicit beatꝰ Ihero⁹ Qui m
firmus ē impetu libidinis ab
stineat se a crumeꝝ vmo q̄bus
libido erutat̄ et holus māducet
⁊ viles cibos et aridos · quibus
refrenat̄ et mstr̄ migr̄ fluxus
libidinis edē discat Crassitudo
etem crumū et delicatoꝝ epulē epule
puocant corpus ad libidinē Ib
aūt ⁊ gentilis · q̄ māducat · nēc
mdrūt oēs cibos · nō māducā
tem iudeū · nō spernat · aīo suo
ssi mmg ustū ēt q̄ nō mādu
cat · oīa ut iudeꝰ · māducāte
oīa ut gentilē vz nō iudicet
neq; rēpḧendat q̄i reū et prēdē
utroſq; et iudeos et gentiles
altūs mstruit sententijs ꝓt
et spūā mtelligi sr̄dm bīm gr̄ſ
Qui māducat mquit ⁊ meditā
et scrutādo sacrā scr̄pturā pene
traē valet · nō māducāte ⁊ illū
q̄ nō valet penetraē · nō despiciat
neq; spernat Ecōtrio q̄ nō mā
ducat ⁊ q̄ nō mtelligit nō valz nec
penetraē pfūditatem diuinaꝝ
scr̄pturaꝝ illū q̄ mtelligit ⁊ sapiēs
ē nō cōtēnat neq; despiciat Deꝰ
n illū sr̄z gentilē māducātem
oīa assūpsit ad fidē suā quā
pfītē docuit ut mchil putet
īmūdū ee mūdis hoībus Tu
quis es q̄ iudicas alienū seruū
ꝺ̄ ē sensus Si deus illū gentilē
assūpsit ad fidem suam ut oīa
māducat · tu qs es · q̄ illū dr̄ cōmes
sacrē sue rēpḧendas ꝓt tm̄ ethr
smā ad iudeū m fidem assūptū
referri · qr̄ sequēcia manifestant
ut dicat · deus assūpsit iudeum
ad fidem suā · luz ille q̄dā īmūda
adhuc putet et reiciat · tu quis
es o gentilis mfidelis q̄ iudicas
alienū seruū · iudeū sr̄z seruū
xp̄i ꝓ fidem · suo dñō stat sr̄z
ē m fide aut cadit dñō suo si
m eo dubitēt Duo dñō stat
iudeus si ꝓfūs ē · et si oīa credit
mūda · qr̄ m fide dm̄ suu stat Si
autem cadit nō credens oīa
mūda · nō t̄ cadat o gentilis · qr̄
nō potes eū erigē et solidare
mfidē · ꝑ dñō suo quē offendit ·
qui potens est erigere Nos cadē
sponte possumus · ꝑ surgē nisi
a deo erigam̄ nequimꝰ Stabꝫ
āt ⁊ pficiet et stabilit̄ m fide
Quare Potens ē deus eu recip̄
stare illū · et mfide rēm firmare
Verbi grā Veīt modo iudeus
ad baptismū trāsit ad gr̄m eu
angelij · nūq̄ comedet crumē
suillam aut lampredā · abstinet
adhuc q̄i a crumē mmūda ꝛnd̄
nouellus xp̄ianus ē · Hic talis
dū ꝑ mtualla tēpoꝝ ꝓfectus
eruditꝰ · dū discit qr̄ nichil sit
īmūdū q̄ꝰ a fidelibus cum

gratiaꝝ actiõe sumut. Ecce stn
tuit a deo et dño suo cui creadit
putãs aliquod ĩmũdũ. ecce in
fide firmat. Nãalius udicat
diẽ mꝰ diẽ. ille udicat i. diſ
mit. a drãm facit mꝰ diẽ et diẽ
q̃ altẽs diebus a carne ꝙl vino
abstinet alterus nõ abstinet
Verbi grã Quint modo multi
qui 2ª 4ª 6ª feria a carne
et vino abstinẽt 3ª 5ª 7ª co
medũt carnẽ et vino mdulgẽt
Alius udicat t diſcernit et
eligit oẽm diem ĩ abstinẽcia
carnis et vĩ sicut Ieremite
et multi monachoꝝ. Alt diẽ
mꝰ diem udicat q̃ quasdam
sñãs veteris ac noui testamti
intelligit. quasdã penetrare nõ
valet. Oẽm autẽ udicat diem
q̃ ex integro nouũ et vetus testũ
intelligit Nõ ĩmento sac̃ scẽptuã
p diem intelligi. qr si ignorãcia
est creatus. utr cognoscẽs ẽmutat
q̃ ĩ nouo et veteri testamẽto cõti
net. lux et illuminatio cordis ẽ
Certo modo diem mꝰ diem udi
cat q̃ tm de pñti examinat et
diiudicat Verbi grã Videt quis
hoiez bñ sanctẽtem vt male quẽ
rerũt bonis opibꝫ intentum.
udicat eũ pp ingratiã pñtem
bonũ. et quẽ vidit malis opibꝫ
deditũ. udicat eũ pp iustitiã
suã malũ Si autẽ ille q̃ hodie
bonꝰ ẽ. cras malus fuit udicat
illũ ee malũ quẽ ante laudã
uerat Et si ille q̃ hodie malꝫ
ẽ declinauerit a pñtib. et pura
mẽte deo mẽte deo seruire cepe
rit udicat eũ ee bonũ iustũ Iste
talis diem mꝰ diem udicat qr
sedm veritatem tpis et mutatiõ
vite mutat udiciũ suũ sñe Qui
cũq udicat oẽm diem deo ĩpossẽs
intelligi. q̃ nouit qualis q̃sq sit
in pñti in pteito et in futuro.
qr oĩa sunt ei pñtia. et ipe pt
illũ q̃ hodie malus ẽ. cras fore
bonũ unusqꝫ in suo habũdat
sensu. Nõ aut indiatõ modo
habũdat. ẽ impatõ habũdet
Et ẽ sensus Sedm vnusqꝫ
hom cõtexti ẽ intelligẽ habũ
det in suo udicio. i. q̃ intelligit
a carne abstinẽdũ abstineat
et q̃ nõ intelligit. i. qui nõ abstĩ wlt
nere. aut nõ pt concedat Alius
Unusquisqꝫ autẽ inquit in suo
suo sensu habũdet Ecce mag̃
intelligit et subtilia vl̃ sublimia
obseruet illa et habũdet bonis
opibus Et qui sublimia diuinoꝝ
arcana sacramẽtoꝝ capere
nõ valet. ea que veraĩ credit
et intelligit humilẽ et deuote
dño ẽmiendo adimpleat ha
bũdando bonis opibus In suo
sensu habũdat cõprianus q̃n
semel in baptismate meruerat
puulos. qr qđ intelligebat
studiose adimplebat bonis
opibus habũdando. dũ melior
fructo nescius delinquẽt Si
qr bonis opibꝰ habũdat. pgea
correctus a dño habũdauit

alaori sensu terullos meg̃edo
nō ē ego de hac re nō intelligēdū
aut de pua doctrina · ut vnus
quisq; magis habūerit in suo
errore ꝙm sapit diē · et q̃ illū
oē diem abstinēdū · dnō
sapit · et dnō assentit · et placz
illi ei⁹ abstinētia · Alius ꝙm
sapit diem · et q̃ indifferat putāre
p̄ p̄niam posse saluari · nec
desperat de salute illius · dnō
sapit · et dnō cōtorquet · hanc
ptē q̃ putāres nō stare pumt
ut petīt · ꝛ expectat p̄niam · ad
ergo q̃ nō mdūcat et dispnat
putāre · ꝛ credit illū oī die posse
venire ad venā p dñi miam
dnō sapit · et dnō cōtorquet
qui dicit mēsibz die putāri quis
fuit ad me saluand⁹ dū ego
putārem nō desperat cum
dnō sapit · q̃ putāre expectat
et dñs qui hodie videt⁹ iustus
fieri posse · multū nō desperat
cū dnō intelligit · et cōtorquet
et qui mādūcat sub oīa ut
gentilis · dnō mandūcat · ꝛ
hoc qđ subdit · gratias em agit
deo viz q̃ credit oīa ee munda
et oīa licita ei edē · dnō em
mādūcat q̃ de ꝑceptis ab eo
būficijs ei gratis refert · et
qui nō mādūcat oīa sicut
nudeus mūg adhuc ꝓfectus
ē in fide dnō nō mandūcat
et dnō abstinet · et pamare
ōnipotentis abstinēs ē a nobis
quibus ipe ꝑcipit abstinēdū
et gratias agit deo p eo qđ dedit
ei vtute abstinēcie · et notanda p
legem a quibus abstinē debeat
Notandū aut ab vtroq; gratias
actionē referri ōnipotenti deo
Gentilis em gratias refert p liber
tate vnicendi oīa · nudeus deo
p fructu abstinētie · licet mlt⁹ hac
ptē q̃ abstinet · mūg ꝓfectus
sit · Nemo em nr̄m sibi vivit
et nemo sibi moritur · hoc aut
spectatiue intelligit · q̃ nullus ad
alterā possit dici · Nullus
nr̄m sibi viuit · et nō habet
a se vitā · et nullus sibi moritur
et nō habz in ptāte morte · qui
vult et qñ mauult · Ex dñi
dicit nēo nr̄m · et fidelium ꝓfectus
ad alterū ꝙrentat sensum ·
ipe dñs nr̄ semel mortuus
ē ꝓ nō · et nullū fecit ꝓfectū ·
et nos ad exemplū mortis eius
semel mortui sumus ꝓ nō · pur
gati ab oībus delictis · et baptis⁹
ablutionē nō sequim̄ · sz ꝑ pas
sionē · et baptismū redēpti ꝙ
sāguine · Nō go nos morim̄
ꝓ nō in baptismo sz xpō · dum
in mā potestate ablutionē
nō assequim̄ sz passionē · et bap
tismū · atq; fidem illius ablui⁹
et nemo sibi vivit · sed vtrisq;
sz xpō · q̃ surgens a mortuis iā
nō moritur · mors illi vltra nō
dominabit · Ad cuius exēplū
postea de fonte baptismatis
surgimus nouitatem petimus nulla
tenus debemus ꝙrsus autem

dicit,

pectando dyon. q. aiã q̃ p̃cucit
ipã moruet. Quecm vnuiq̃
vtutibus et vim spũcti dño vniq̃
q. abstinẽdo a pectis p̃ bap
tismũ exemplar resurrectionis
attendimꝰ. p̃q̃ ipe iã nõ mozi
ẽmꝰ et cũ illo pariter
asscendamꝰ. siue mozim sub p̃ce
tpe baptismatis dño moriñ.
q. ut placeamꝰ ad similitudinẽ
illiꝰ qui nũq̃ p̃cauit p fidem
et redẽptionẽ eꝰ sanguinis
ab origmalibꝰ et actualibꝰ
p̃cis. in baptismo mũdatꝰ.
Quue go vnuiq̃ siue moriñ
dñi sumꝰ sb seruitio q. i ptãte
illiꝰ cõsistimꝰ. Ont hꝫ verbꝫ er
mavtaꝫmẽm psona intelligi ducta et vim
pfectꝫ. Qui nõ sibi vniũ. q.
nõ suã voluntatem q̃ũ ad mplẽ
ti dño. dũ p dilcõz. qd alꝫs expe
dit fictũ. Qui aũt nõ sibi
moriũ. morte tpali. i qua nõ
n sibi cõredũ. neq; dezelmquũ
si a deo assumũ. Quue eciam
nõ sibi moriũ. morte spũali
p̃cis. sz quibus moriũ. dũ p
spm sctm. et aquã regenerabã.
q. nõ debent ocio torpere. si dei
et p̃mi dilcõe sz feruere. quã
tres q̃ nõ sibi mouebã. si dño
q. nõ ppt suã malicã timebã.
si p dei notitia. et cõfessionẽ fidei
dicente ipo dño. Deam cetis
nõ ecclesiam. nõ vrm tuã. malã
ppt filiũ hoĩs. Jn hõ. q. mortuus
ẽ. et resurrexit. vi morte tuã
vt morte petri. q. nãq; peccauit

ut vnoz et mortuoz dñet. id ẽ
ut eoz dñet. q. ia viuũt vtutibꝰ
gr̃ã dei ablutꝰ a p̃cis. et illoz q
cotidie moriũ. p̃cis. adhꝰ ut vi
uãt sibi vtutibus i nouitate vite
Tu inde qui iudicas fr̃em tuũ
gentilẽ mandumdẽ oia. aut
quare gentilis spernis. t despi
cis fratrẽ tuũ. iudeũ infirmũ
adhuc infide et indenter mãdu
care oia. cur cũ ide paulꝰ alibi
dicit. Nescatis qa angelos iudi
cabimꝰ. quãtomagis secularia.
Et iterꝫ ipe iudicando qui talia
agunt regnũ dei nõ ẽsequi
cur hic phibet ne iudicemus.
Dicendũ q. de aptis rebus
libera p̃cis iudicandi cõcedit.
sicut de homicidio. adulterio
publico furto. de occultis vcõ
q̃ p̃nt ut bono z malo aiõ fi
nt dicit. nob iudicare. q. horũ
iudiciũ deo ẽ obseruãdũ. Omnes
i. boni et mali. pfti. et mpfti.
gentiles et iudei stabimꝰ ãn
tribunal dei. Tribunal sedes
e iudicis q̃ m erecto loco tollo
ri. quo videri. et ipe accusantes et accu
satos ex eminenti loco possit
mtueri. Jta et dñs ihs quasi
in tribunali sedebit. q. et oibꝰ
videbit. et abstinẽtiã sctitatis et //ipo
cause diudicabit. aptissime
et est sensꝰ. Vos q. ab mutuo
fres iudicatis. quãtũ in vob
e deo rufertis fiduciã pcãte
Quia ego dicit dñs hs ppe

uramētū dei ī veteī testamēto
si dicit fab̄ ē sicut amē m̄ nouo
pē n· qē vnit et vita ē· ip̄ mu
tatu nō p̄t ēy cōpactōē mortuū
ē qēq̄ mutarī p̄t· quō nulla ēatūa
ē q̄ a se ly vitā Qui m̄ flectit
oē genu et cōfitebit omīs lingua
Quō gō angli q̄ sp̄us sunt flec
tent deo genu· p̄ inflexionē ge
nuū subiectionem dēma mtel
ligē· q̄ in iudicio oīa x̄o subdēt
flectēt gō deo oē genū· dū oīb
ēatūa subiacēt illi Quib⁹ q̄ lingua
yom cōfitebit deo dū laudat
deū p̄m oīpotentē p̄ filium
ip̄ de elab tātū sentit Nā de
impijs dī· q̄ nō ē speciosa laus
in ore peccatōū Angelī eo modo
quo suū mēporei laudāt et lau
dabūt dm̄n Vocē n angelo
m laudē creatoris ip̄a est·
admiratō ītime cōtemplationis
Ignē vnusquisq; p̄ se reddet rōī
deo ēt ē sensus Quidei et
gentiles q̄ nos inuite iudicatis·
cur dei iudicium vīs iudicio
p̄uertis· et eq̄ p̄tē quātū
in vobis ē temē vsurpatis ly
vobis suffīciat· q̄ vnusquisq; p̄
p̄ se rōēm ē redditurus· non
solū opm et sermonū s̄ ēa
cogitationū Nō gō amplius
inuicem iudicemus· sed
hoc magis iudicate ne ponat
offendiculū frī vl̄ scandalū
t ly maxīe cauete et discernite
ne quis vīo malo vbo aut p̄uio
exemplo scādalizet et offendat
Vel ly statuite· ne causa ruina
luī ribor offensionē frībus
minq; p̄fris ingenerēt Deo et
cōfido in dnō ihū ip̄ michil cōe
p̄ ipm creatū ē nisi ei q̄ existīat
q̄ cōe ee ille illi cōe est Iudei
cibos et legē sibi p̄ missos dicebāt
tātūmō mundos· quibus aute
gentes cōmūnit vtebant cōes
t· īmūdos appellabant sicut
et petrus fuit Cōe nō mā durum
t· īmūdū Inde dicit nūplus Deo
et cognosco et credo ī dnō ihū·
suue p̄ dīm ihīm· q̄ ly michi
manifestauit ip̄ p ipm michil
īmūdū ē creatū· s̄ oīa mūda
ab eo facta sūt· sic scriptū ē Vidit
deus cūcta q̄ fecit et erāt valde
bōa Nisi forte ei video vl̄ alī
cuilibz q̄ existimat aliquod
alimētū cōe t· īmūdū ee· illi
ē cōe· ip̄ ei īmūdū videt Et ly
sēdm sensū· nō sēdm deū qui
oīa fecit mūda Hic n· p̄ cibū
quē ille īmūdū putauit· et tu
suades ut eo medear· cōtristaūit
frem tuū mēdā mīm· ādjūr
in fide ia nō sēdm caritatē
ambulas· t nō habes caritatē
ip̄ nō diligis frem tuū ut te
Noli cibo eū p̄dē dando et
occasione offendendi et scan
dalizandi· p̄ quo x̄s mortuus
ē Cunc enī illū p̄dis du
ām illig scādalizās ip̄ offendit
deū· dū dī te n̄ astrī quib⁹
gremq; Nō gō blasphematur

bonū mrm h· vl' caritatem possu)
mtelligē· qz debemq diligere
ꝑ̄m vl' fidem qua credimq
oīa ē munda· et si habemus
libertatē māducandi oīa nō
blasphemat' negz ꝛ̄phendat' in
ritus mra· ut mfirmo frī indeo
nō exhibeat' vel nō blasphemet' et ne
dubitas si libertatem accepimq comedēdi
oīa Cur blasphemet' libertas
mra· si nō cogimq eos si aliquid
īmūdū putant nobisū ede
ꝑm qđ horent· nobis tm libtas ista
bonū ē· qz oīa munda sūt mūdis
Inde ē et erat valde bona· bō
ē scptūe cōtorzdatū· noli tamē
indeū cogē ad māducandū h'
qđ spernit· si nazz comedis illd
coram eo· ne tua libertas blas
phemat' ab illo Nō ē regnū
dei esca et potus· sz iustica et
pax et gaudiū in spū sancto
Stultū satis ē· de māducatis
et nō māducandis vos disqu
tare· de hys si videlz si in regno
celoꝝ nō erunt nrīa· cum
potus de iustica et pace et
gaudio spūali tractāe Iusti
erit in regno celoꝝ· qz qui
modo opa iustie exercent illi
intrabunt in regnū celoꝝ
pax erit ibi et gaudiū in spū
sancto· si· illis qui modo ꝑ spm
sanctū illigati pacem sectant'
et gaudio patrie celestis toto
mstimentis sitiūt gaudētes
in pātia de spūali gaudio et
de spe prie celestis Ulit Iusti

in illo regno erit qz nullus ibi
alteri nocebit Erit ibi pax· id· ē·
plena cōcordia qua hūt electi cū
deo et cū angelis Erit et gaudiū
ineffabile de visione ei⁹ potentis
dei In his si quis valet debemq
alios mutaui et supare cum
eis in h⁹ sicut x⁹· i· in iustica
pace et gaudio spūali et
gra spūs sancti que p has
virtutes habet habebit habitato
rē Placet deo pri et pbatq
ē hominibus atq laudabilis et
laude dignus· qz nō solū placet
deo sz etiam hominibus Itaq; pauis q
sūt sectem idē si amore frīs
cōsequi diligent' et studiose
iuxta q sicut sup de hospitalitate
dictū ē· hospitalitatem sectantes
et q edificationis sūt nr̄e
custodia mq· h⁹ ē deponamus
oēm cōtentionē de re nulli utili
tatis· et custodiamus si ad edifica
tionē mram et frīs ptinet· ut
vbo et exemplo omnib⁹ cōsulamus
edificet' in nobis templū dei et
edificatione fidei et custodia fres
adhuc in fide mfirmi ꝑ nos edificē
Noluit' etenim destrui opus dei
Opus dei intelligit' homo carne
et aīa a deo factus Istud opus
tur destruit' qui scandalizat'
ut nr̄a nūdū efficat' qđ oīno
deo displicet Opus etiā dei
intelligit' omnis qua deus in
nobis operat' vl' p qua opus mrm
illi offert' si tunc destruit' cū
ꝑ a nobis scandalizat' Qui etiā

quidem alimēta a deo creata sūt
ꝑse et in sua natura mūda sūt
Dz malū ē hominī gentili qui
p offendiculū manducat Cui
si ideo mādūcat ne differēt oīa
ut frēm suū iudeū scandalizet i
fr̄mū z adhuc in fide vulpam
pm̄ et offendiculi sibi aliquid
Do
est tibi o gentilis nō mādūcāre
carne et nō bibē vinū · neq; tale
aliquid · in quo frē fr̄ tuus
iudeus scandalizat sunt ꝙ ma
in fide cū suadet illi ut cōme
dat cibos · quos tm̄ūdos depu
tat vl' dū constrictus eū ex hoc
restas
ꝑ in pūcia illiq illos cibos cōme
dis quos ille abhominat ita
ducāt carnē et bibē vinū medū
ē ꝙ multi sūt iusti q comedūt
carnē et bibūt vinū cū sobrietate
et multi sūt paganorū et hēre
ticorū maxime ꝙ opportunitatē
si nō mādūcant carnē et non
bibūt vinū et tm̄ ideo nō iusti
fiūt Tm̄ melius ē abstinēre a
carnibus et vino in pūcia iudei
credentis ꝙ in at illū scan saliq
dalizaē pt et gñaliter de oībus
intelligi · quia causa abstinēcie
vl' renuntiōz scandalizant plu
rimos vl' recte q̄ tm̄ grauatu
tis · aut ecīa q̄ simplicit aīo
diebus puris carnibus vescūt
Unde plurimus offensionem
generāt bonū ē nō cōmedere
sicut ergo ꝙ gaudet habere
fidem quā habes apud temet
ipm̄ habe coram deo Nō de
fide sancte trinitatis vbi loq

ꝑ de fide qua credimus oīa mūda
iuxta qđ sup̄ dictum Gentile
alloquit Qđ gentilis habes
fidem apud temetipm̄ i. credis
in corde tuo oīa esse mūda et
ad mādūcandū licita habe illā
coīa deo in corde · nō in ostentatōe
vberū et naturā ne aliū scanda
lizes · dicens te ꝑ tem o habe
oīa comede Beatus ē ille
gentilis qui mādūcat nequ
reprehēdit semetipm̄ · s. q̄ fr̄em
suū nō scandalizant in eo q̄
ꝑbat omnia ēe mūda Vñ di
ē Thac pte gētil. qa ascīa nō rep
hēdit illū · q̄ fr̄em suū iudeū nō
scandalizant · ut illū cogēt ad mā
ducandū carnes qđ ille detestaba
ꝑ neq; in pūcia illiq comedit aqđ
qđ ille abhorrebat licz ipē oīa ꝑba
ret et cognosceret ēe mūda Cui
ūt discernit i. q̄ diiudicat frē
dram int̄ cibos mūdos tm̄ūdos
ꝑtīēs ad fidem vemt sicut iudeus
si mādūcaueīt dāpnatus ē.
ip nō ex fide ē · q̄ infideliter agit
nō credens oīa mūda ēe Unde di
Si quibus gentilis ad fidem ve
niens cognouerit oīa ēe mūda
et ꝑsea fecerit dram in cibū et
cibū · dicēs alios mūdos alios
q̄ tm̄ūdos · si mādūcaueīt ex
illis cibis quos tm̄ūdos repu
tauit dāpnationē sibi contrahit
q̄ nō agit fideliter dubitando
in fide · et qa cōmedens q̄ tm̄ūda
dicebat alios cōmedentibus
q̄ nō sunt oīa mūda a deo facta
Dīa ūt s. qđ ad mādūcandū

ptmet et qd nō ē crfide·t qd
nō credit ē mūdū q deo frm
si māducuerit prm ē sz quod
imūdū dixit hō māducauit
Cebema aūt nos· ego cā si
videlz et evāgli mei alios
credentes firmiores m fide q
credimꝰ oīa ee munda mbecilli
tates nfirmoꝝ sustinē·t· nfir
mitates fidei illoꝝ qui adhuc nō
credūt oīa ee munda et ad mā
ducādū licita·et nō nobis placē
suadendo sz illis vesā cōibus
ribis vl coram eis edē illos
quos illi abhorret Unusqsq vrm
prīmo placeat in bonum ad
edificationē fidei·ut vbo et
exemplo vro oīaq cōiūgatione
edificetꝰ in fide q adhuc nfirmi
sunt Et eā xps nō sibi placuit
solūmō sz illi de quo dixit·q
placita sut ei facio sp·et bonis
hominibus·sz scriptum ē Impro
peria·t cōicia maledictiones
blasphemie detōnes i mpe
rantiū tibi o pr̄ recederūt
sup me Vox xpi ad prem
de mpperijs iudeoꝝ Cū ego
mpperabāt filio dicētes sama
ritanꝰ es tu· demoniū habes
et cetā talia· deq pr̄i mpe
rabant q̄ erat in filio Sed
ipā mpperia in ēt sr̄ xpm
recederūt·z sz usq ad mortem
psecuti sut illū Cū ego dixit
aplūs xps nō sibi placuit sz
ipē nō quesiuit sua sz pr̄is
et nr̄a sicut ipē dixit Non
vem facē voluntē meā· sz eiꝰ
q me misit Oli nos nō debeꝰ
nob placē· neq nr̄am voluntē
sz dei et frm Quecūq ei
scripta sut ad nr̄am doctrinam
scripta sut· ut p patiētiā et cō
solationē scripturaꝝ spem habeaꝰ
Jungit se aplūs omnibus credē
tibus et vult ostendē oīa q
in duobus libris scripta sunt
nō pr̄ illos ee scripta quorum
gesta et frā ibi narrantꝰ sz ea
illi nō erant tm̄ scriptum sed eciā
q olim iā mortui q̄ scribebant
sz xpi nr̄am salutem et futu
roꝝ· ut habeamꝰ vbi possimꝰ
fidei exemplū bonoꝝq opm
sumere·et vbi possimꝰ cognoscē
quibus placeat deus·et q̄ bo
nā vitā quomō appetende virtutes et
respuenda vicia·et qualit
patientes in fide et spe ee debe
amꝰ Quod ei pfuit abrahe
q̄ sperauit moysen illū obedi
tem fuisse·et q̄ laudauit
illū deo placuisse Quecūq
inquit scripta sunt in lege et
pphis·psalmis et reliquis
scriptuis ad nr̄am doctrinā
scripta sunt ut nos inde doceam
qui ad fidem venimꝰ Quod
Ut p patientiā p̄decentiū
prīm edocti patienter adūsa
hui seculi pferamꝰ et per
consolationē scripturaꝝ spem
habeamus·t· expectatione
futuroꝝ bonoꝝ teneamꝰ

Videamus quō ptineāt ad nrā
doctrinā ea q̄ scripta sūt in diuinis
libris. Dū legimus plm̄ isrl egres-
sū p mare rubrū trāsductū &
pharaone et egiptijs submersis
aquā de petra eis datam. mānā
de celo largitū et ꝑ multa plia
q̄ cōm hostes vultus pegerūt tpā
ꝑmissionis ingressum. debemus
inde doceri et docere. ut egipt
tū intelligamus mūdū p
mare rubrū baptismū. qui ipse
erat rubore sanguinis xp̄i p
pharaonē diabolū p egipcios
origenalia ꝑcā et actualia que
in baptismate pereunt. p petrā
xp̄m p q̄ aquā doctrinā illiq de
qua ipe dixit. si sitit veniat
et bibat. sine mysteriū rdēp
tionis et ablutionis nrē per
māna vero corpus illius q̄
cotidie sumit a fidelibus in
ecclā. ꝑ prelia q̄ illi sustinuerūt
certamina et bella q̄ habemus
aduersus demones. post quorū
debellationē si in fide rēctā ꝑ
maxime meremur peruenire
ad patriā celestem q̄ signat
p terram ꝑmissionis de q̄ ps
dicit. Credo videre bona dñi
in tra viuentiū. hanc terram
q̄ solidit̄atem et ne patrie nō
nisi vere malefide accipiunt
Iterū dū legimus fidem et obe
dientiā bti abrē et paciam
quō patiens aduersa hui seculi
ptulit. qn̄ p multorū annorū
pegrinatus ē in tra aliena
et quō obedivit vbis dei qui
voluit filiū vnigenitū immolari
nō dubitans de ꝑmissione q̄
dixit ei deus. In ysaac vocā
bit tibi semē debemus fidem
illius imitari. q̄ filiū eius dilectū
p fidem et paciam et obedi-
nō deficientes in tribulatione
Similit dū legimus beatū Job
fuisse ꝑcussum et flagellatū
in tm ut filios et filiabus orbis
substantia ꝑuatus. in sterquilinio
sederet. testa sanie radens qu
quōdā fuerat. ut pote potes-
potentissimus regum. quo modo
oīa aduersa patientissime susti
nuerit. p quā uteiū meruit sani
tatem recipe et oīa duplicata
q̄ amiserat. et in sup futura
ꝑmia. debemus ex hoc magnā
consolationē recipe et si forte
aliqd nobis euenerint debe
ista ad memoriā reducere. ut
patientie eius imitatores christe
dicentes cū illo. sicut dño pla
cuit ita factū ē sit nomē dñi
benedictum. Talia et hys similia
sedulo quō revoluentes. debe
spem firmā tenere expectan
gaudia futuror bonorū. Deq
autem patientie et solacij det
vobis edoctū sapere in altercu
sedm̄ ihm̄ xp̄m. cui hore pri
dignat dāt modo benedictionē
aplus romanis. Ubi gratias
ysaac benedixit filios suis et
esau et iacob et posthumodum
iacob. Duodecim principes

et moyses duodecim tribus ysl'
Dicut autē dr̄ deus iustitie· eo
ꝙ iustitiā ipē tribuat omnibus
ꝙ meretē iustificū· et m illoꝝ
cordibus habitet· sic dr̄ deus pa
tiētie· ꝙ ipē tribuat patiētiam
et m illoꝝ cordibus habitet ꝙ
mt̄ adūsa patientiā seruent·
Dilr̄ dr̄ et deus solacij ꝙ ipē
solaciū p̄stet m ꝙ confidentibus·
atq; in illoꝝ cordibus habitare
dignat̄ ꝙ solatione alios mpē
dere studeat vl' ꝙ m aliorum
patiā cōsolatione accipiāt· in
adūsitatibus constituti· Deus
inquit patiē et solacij det vob̄
idipm̄ sapē m alterutrū· ut
vnū sentatis de fide spe et ca
ritate et qd' vnus credit hoc
speret aliū credere et qd' ipse
ē bom· hō m alio· Vel idipm
det vobis sapē· ut sicut sibi
vnusq̄sq; primo suo velit id ē
qd' sibi vult cuenire· hō optet
primo· et sicut diligit illum
illū· ita credat se dilectū ab illo
et bñ addidit scdm̄ ihm̄ xp̄m·
scdm̄ volūtes ē ihū xp̄i· ꝙ
multi sentiūt vnū· et vident̄
se dilige· sed nō scdm̄ ihm̄ xp̄m·
Verbi gra· Dicut sunt hereti
ci ꝙ hō sentiūt m se errores qd'
m aliis hereticis· sicut sunt
illi ꝙ nō causa amoris dei
diligūt alios· si ꝙ bñficia ꝓpria
ꝙ ab illis capiunt vl' ꝙ i malī
cia cōcordant cū eis· ut una
mines· et m vno intellū atq;
consensu vl' una fide et vno ore
·i· una confessione· honorificetis
deum et patrem dñm nr̄m
ihū xp̄m· Deus omnipotens ꝑ
ē dñi nr̄i ihū xp̄i· tā scdm̄ diui
nitatē ꝙ genuit illū coet̄nū
sibi et consubstancialem ante
oīa secula ꝙ scdm̄ humanitatē
ꝙ creauit illū in fine tpm̄ m
utero v̄ginali· Deus vō solo
modo ē hoīs assūpti a vō hoc vbo ꝙ
ē scdm̄ nūe vl' humanitatem
Vñ ipē dixit ꝑ rsurrectionē ma
Vade ad frēs meos et dic eis
ascendo ad p̄rem meū et p̄rem
vr̄m· Quē tū laudamus siue
glorificamꝰ vl' qñ cū fidem eū
sinceriss̄imā tenētes in corde·
oris; mtellū cōfitem eū ore
verū deum esse et fidem quā
habemus bonis oribus exorna
iuxta qd' ipa veritas admonet
dicens videant opa nra bō
et glorificent p̄rem vr̄m qui
in celis ē Ip qd' s· deus hono
ris suscipite muierem sicut et
xp̄us suscepit vos in honorem
dei· id ea ꝙ paulo superius
dixerat· aplūs de mfimis ad
frēs i fide loquēs et dicam ꝛ
quos p̄cepit suscipi in affirm
mutatis· cū tranquilitate iquēs
Infirmū aut i fide assumite ꝑ
tinent ista p̄cepta· et est sensꝰ
ꝙ hō tha dico ut suscipiatis
mutatis affirm· frēs ad mfimos a
m fide neq; scrupulositatis eos
suadentes ut cōmedant cibos
quos ipi detestant· qi i mūdos

Et ita suscipite illos cū caritate
sicut et xp̄us suscepit vos i honorem
dei p̄ris ad fidem suam
ut deus p̄r laudaret p vos
go xp̄i dignatus ē ad fidem
suā suscipē iudeos blasphamia
tores et nos gentiles ydolatras
oīs īmūdicia repletos atq;
a cogitatione dei alienos
multomagis nō debemus
frem mr̄m īfirmū in fide neq;
in aliquo cōtristā et scandalizāe
s̄ potius in affirmā caritatis
debemq eos colligē Deo go
dicit nos susceptos in honorem
dei p̄ris ut deus p̄r p nos
et p nr̄a bona opa glorificet
et laudet cū filio suo q̄ dicit
in euāgelio discipl̄is et multis
oīb̄ in se credituris Sic lu
ceat lux vr̄a coram hoīb̄ ut
videant opa vr̄a bona et glo
rificent p̄rem vr̄m q̄ in celis
ē Dicto enī xp̄m ihm̄ mīstrū
fuisse circūcisionis ppter
veritatem dei ad confirmādas
promissiones p̄rū Circūcisio
in hoc loco duplex intelligē
accipi pt vz tam carnalis
q̄ spūalis quo vtrūq; mīst
exhibit dns in se suscipiendo
et alios dando Circūcisionis et
carnalis mīsteri exhibit quia
aliq; veniret īmūdū p nativi
tatis sue misteriū ipe
q̄ ē verbū dei p̄ris mīstrauit
illā dando et p̄cipiendo ut
observaret q ipe loquebat
p angelum ad sanctos p̄res
sicut in libris ꝓphetarū sepiss
sime manifestat vbi dr̄ Ois
sue vbū dei locutum ē ve
niens et ia in carne mīster
exhibit circūcisionis q illā in
semetipso suscepit nr̄ ut illā
p̄ficeret seruari et custodiri
p̄g suū aduentū s̄ ut oīderet
scām ē iustā et bonā q̄ am
mittens apl̄os ad p̄dicandū
nō dixit ite p̄dicate circūcisionē
seruādā oīb̄ gentibus s̄ ite
p̄dicate euāgeliū omni creāture
et baptizate oīs in noīe p̄ris
et filii et spūs sc̄i hoc quidē
de circūcisione carnali ē dictū
s̄ melius ē alterū sensu de
circūcisione spūali intelligē dū
et de grā baptismatis Circūcisio
spūalis q̄ expdiēt utiq; vitio
q̄ fit p baptismū eq mīster ex
hibit ipe dominq T se suscipiēdo
et alios dādo Suscepit enī bap
tismū qui baptizatus ē a iohe
mīstrauit aūt postmodū qui bap
tizauit apl̄os aliosq p se ad
fidem accedentes iuxta q̄ euā
geliū narrat dicens q ihūs
baptizabat et discipuli eius Mu
tens s̄ ad p̄dicoīs officiū p
quadrifidū mūdū dixit eis
Ite docete oīs gentes bap
tizantes eos i noīe p̄ris et
filii et spūs sancti Ecce quō
fuit dns ihūs mīster spūalis
circūcisionis Possumq etiā et
hoc veracit dicere q̄ cotidie
adhuc mīstrat ipe eandem circū

sionē dimittendo ptā i baptismo
ministrum go tinguendi tradid
suis fidelibus ptātem aūt dittēdi
ptēm sibi ꝓpie reseruauit sicut ioh̄s
ptaūsor eius de eo dixit tūc ipe
vos baptizabit in spū sancto et
igni Et iterū Ego misi neschebam
eū s. ꝙ sibi ēet seruatus ptātem
baptizandi nulli ēditurus si qui
me misit baptizāe ille mi dixit
Super quē vidis spm descendēte
et manēte sup eum hic ē q baptizat
Aplō dicēte xpm ihm mistum
fuisse ētōcisionis spūalis potestat
ei aliqs obicē Quo dei gra cessāte
ipe minister ētōcisionis Ad hc aplus
ꝓpt veritatem inquit dei ptis ad cf
mandas ꝓmissiones suas ptēm et
ut cfirmaret deus ptes ꝓmissiōes
quas loquutus ē ad ptres suos ptes de
salute gentiū dicens abhe in se
mem tuo bndicant oēs gentes
siue ut veritas apparet cōplendo
ꝓmissiones quas ptres ꝓmiserāt
de salute gentium et q ꝑdurarāt
de eadem salutarem ētōcisiōe
spūali misi ei ꝑ gram baptis
matis mūdarent gentiles et
ꝑ fidem dñi saluatoris nesciā
in filiationē abrahe trāsirent
nesciā etiam esset completum qd
dixit moyses In nouissimis diebus
circūdet dns cor tuū et non
carnē tuā et mūdabit illud ab
infidelitate tua oibus ꝙ ptis
ꝑ baptismū Illud q ezechielis
ꝓphē dicentis Effundam super
vos aquam mundā aquam vi
baptismatis Gentes autem
sup mīā et de mā honorāe deum
s. debent qui gratis sine ullis
meritis precedentibus vocati sūt
ad fidem gratis q acceperunt
remissionem oīm ptōz ꝑ spūa
lem ētōcisionē ꝑ gram vi
baptismatis nō ꝑ ētōcisionem
corporalē Qui ei plus dimittit
plus debet diligē Dicit scptū
ē. ꝓpterea confitebor tibi ingentibus
dne et nomini tuo cantabo.
ꝑs loquit de ꝓsona filii dei pri
gras referentis ꝓpt obedientiā
gentiū ad fidem venientiū.
Quo ergo laudat et glorificat
filius dei ꝓm. q ecclia est
deo ꝓm in oībus In gentibus
vtiq credentibus laudat illū.
Ētōcisi n. glorificant et laudāt
deū ꝓm. filius dei laudat
illū ꝑ ora et opa gentiū tuius sāg
redempti sunt Propter vt multi
ꝓphās multos et gentes ꝑ fidē
subiugasti Confitebor tibi dne
pr et glorificabo te. ꝑ vpās gēs
et nomini tuo cantabo. i. nomē
dnicum tibi laudabo te.
Et iterū dicit. scptūa in deut
nomio Letamini gentes cum
plebe eius Moyses legislator
extendens oculū ꝓphetie ad
tempus vocationis gentiū allo
quit. eas hortando ut laudēt
deū patrē cū plebe israhelitica
q olim plebs eius sola ex oībus
gentibus vocabat Gentiles credentes in filiū dei. ꝑ
cuius passionem estis re
dempte. et ꝑ cuius baptis

mū mūdate atq; expiate estis ab
oīmbus pēīs· sociantes vos mā
festum cruciatis credentibus usq;
letamini letitia spūali Et iterum
laudate oēs gentes dnm Chorus
aplor multitudinē gentiū ad
fidem xpi et ad baptismi grām
concurrētē· et pēcipit ut grātz lau
dem referant dnō· corde ore
et opē Cuq; grā sunt redempti
cuq; mā ab oībus reatibus pur
gati In hoc vō qd subdit Magn
ificate eū oīmb; gēnib; Judeos hor
tat ut gaudeāt· de salute gētiū
manens Et nos oēs gēnes· et oēs
inde magnificate dnm· et magnifi
pdicate xpm saluū gentiliū fem
vōr vīz· et xpm meffabilia
magnalia q vobis ystulis a
diebus antiquis referentes gē
tibus quāta et qualia vobis
libētissime pstitit Et iterū ysai
as Erit radix esse et q exurget
regē gentes i eū gentes
sperabunt Jesse ipē e ysai· pdauid
regis· de cuq; psapia ortus e
xpc sdm carnem p mariam
vgine· hoc qd dicit· erit radix
esse duplicat intelligi pt homo
esse ipē radix dauid vō filius
eiq; ipē arbor maria vgo ramus
eiusdem arboris· flos vō ram
ystus xpc e· qui dicit ad eccle
siam in cātico cātorū Ego flos
campi· radix ego lq flos stuli
· xpi esse fiunt· ex sicut flos
ex radice arboris pcessionem
habet· ita et xpc sdm carnē
ex esse origine ortus traxit

Alteri autem intellīt radix esse
xpc e· vbūsq; dei pīs· qd mīe· cetā
q creauit· esse creator existit
Omnia ei p ipm fca sunt· z sine
ipo factum e michil Qui ergo sdm
carnē ex esse origine dixit·
ipe utiq; sdm dnumitē radix
et creator esse existit Esse aūt
mīe pstitū e michi Est vbūsubz
substātiam e Q vō dr erit radix·
silr erit ab eodem vbo substātiō
venit· z pont pfutio tpe Qui
cūq; meū credit q dicit ad moyse
q me misit me ad vos ille veracit
pt dicere· est michi· et credo i eū
q se e· et ipe michi deus est eīt
Sed queri pt· quare dixerit
pphā· erit radix esse· z nō potius·
erit radix boos vl obeth· cū et
ipi usti exstiterīt et patres ysai
ad qd dicendū· ideo duxisse pphām
erit radix esse et nō radix boos
sue obeth· ut ostenderet dmn
ulm xpm de pgenie regali cārā
sdm carnē descendere· q ante
stla natu a deo pīe rege regū
et dnō dnāntiū Notandum q
qd dicit erit radix esse· subaudit
vbo futi tpis loquens· ad nati
uitatem xpi humanā respexit·
q e adhuc futūa erat qui istm p
duxit Adiecit utiq; hoc modo·
Erit radix esse xpi sdm hūa
nitatem· et ipe xpc qui exurget
nascendo p vgine vl a mortuis
resurgendo regē gentes· in
eū gentes sperabunt Christus
q ihc regit regubernat gentes
ni se credentes· et ipe defendit

allas ab insidijs et infestatione
demonū. omniq; aduersariorū qui
apē mei sperant. Deus aūt spei
repleat vos oī gaudio et pace
in credendo. Exhoc qđ ysaias ꝓphā
dicit de xpō. In eū gentes sperabūt
subsit aplūs occasionē ut dicat et
alibi hāt benedictionē. Deus aūt spei
qui tribuit spem futurorū bono-
rum credentibus repleat vos oī
gaudio spūali. et pace. et concordia
et amore frēm in credendo ut re-
dentas in eū q̄ ꝓfectus suus vos
manifestaūt deo ꝑ xpm ihm et ipi tu
tem concordes et pacifici quia hac
tenus fuistis multum dissidentes
ut habundetis in spe in virtute spūs
sci. per virtutē spūs sancti plenā habeat
spem et ne rebugnis cuiusq; domo
rum dolo subleuatā virtute totius bo
nitatis adipisci mereamini. Certus
sum aūt fres mei. ego ipe de vob
quia plenus estis dilectione dei. ꝙ xpi
repleti oī scīa. ita ut possitis alte
rutrū monere. i. mutuam vob tribu
gratie et correptionē ꝓfectus in fidelib
blandeq; alloquio. Audacius
scripsi vobis fres ex parte. Iu
daicus hic sit cōparatiuus gradus
in hoc tm loco ꝓ positiuo ponitur
qđ ē audaciter. i. cū audacia et
securitate. Adcoq; addidit ex parte
qr multa scribat ipe in corde. q̄
nō ꝓscribat ore. et q̄ille nō poterāt
capere. ex q̄bus ptem scribebat
eis. vl etiā idcirco dixit ex parte
qr iā legerāt. eplās eius quas alijs
ecclijs destinauerat. et q̄ ibi nō
legerant. excepto in hac mīsericor
studiū sequit. Tanq̄ in memo
riam vob reducens. sc̄z iam legisse
mea dicta in quibusdam meis eplis
qđ tale ē. Ille si alijs ꝓbis diceret
Ego reduci ad memoriā legisse
mea dicta. pauciora vobis scripsi
et hoc ꝓpter gratiam q̄ data ē mihi
a deo ut essem minister xpi ihū in
gentibus. Gratiam hic appellat
sapiam qua ꝓnūtibus aplis acu
pere meruit. ut beatus augustin⁹
dicit. ꝑt et de misterio aplūs
intelligi. qđ ei gratis a deo colla
tū ē. Deipsis inquit vob paucio
ribus. q̄ in corde meo fixum
habent. ꝓpter gratiam sapie q̄ mihi
dnō ad hoc data ē. ut illam ꝑ
capacitate auditorū expenderem
sine cura ut misterium apostolatus
mei cōplere in gentibus. Ministri
cans euāgelium dei. et sermonē
demonstrans. ꝑdicando illud
sine errore et mendacio. scripto
uendo. et miraculis virtutū
testificando. et gloriā gratiam nō
quendo. nec ꝓlucris temporalibus
hec oīa. sed ꝓ remuneratione
eterne vite agendo. Ille sanctificat
eucharistiam. sine sermonem demonstrat.
q̄ absq; errore et mendacio illud
ꝑdicat. et qđ ꝑdicat ore confirmat
miraculis. et ornat sua conuersatione
et qui nostrit suam laudem sed
dei. Vt fiat oblatio gentium
accepta. i. ut gentes offerant
deo ꝓmissam. in gratiarum actione
et sit ipa oblatio. amabilis ei.
et sanctificata ꝑ baptismū. et passio
xpi et ꝑ fidem. in spū sancto

id ē p gr̃am spūs sc̃i Pontificū
ē ei doctrine p̃dicationis opam
dare / et illoꝝ ē sacrificiū deo offer
re nã sicut in veteri testamẽto
pontifex suue sacerdos hostiam et
oblationem quã offerebat deo
studere ꝙuidebat ut absq; mãu
la cẽt ita et qui euglium ãnũciat
puide debent / ut neq; in p̃dicatõe /
neq; in doctrina seu in magisterio
aliq̃ culpa nascat̃ sicut ille
hostie deo eranũ acceptę / ita
sint et auditores illorũ i sacrifi
ciũ trãsmutes / immutantes ipi
p̃dicatores egregiũ Doctorem et
mgrm / qui illos quos deo p̃dica
tione / sua et ministerio in fide
obtulerat / optabat ut sine ma
cula / grauioris p̃ti permanentes
accepti cẽnt deo. Habeo igr̃
gloriam ꝑpriatam in xp̃o ihũ
quas ego amplector. Habeo in
ꝑpriam gloriam / et honorem
marim apud deũ p̃cipuũ / Non
enim audeo aliquid loq̃ illoꝝ ſ.
verborũ / q̃ per me efficiat xp̃s / verbo
et factis / et nõ audeo alia loqui
et p̃dicare / nisi que xp̃s in me ſpi
rat corde Quicq̃ enim in me
operabat̃ ꝙcunq; loquebat̃ totũ xp̃s
eum efficiebat sicut ipe alias
dicat / Vim experimentum q̃ritis
eius q̃ in me loquit̃ xp̃s / in obedien
verbo et factis / hoc ē virtute ego
mixto verbo p̃dicationis / et factis
miraculoꝝ ut gentes obediant
euglio / in virtute signoꝝ ꝙdigioꝝ
in virtute ſpūs ſc̃i Dig̃ appellant̃
ad deũ. ar si dicat p virtutes q̃ fiũt
a xp̃o ihesu

multis in locis in quibus nũq̃ fuit
aliquid mirabile / in dicat̃ q̃ p
ea aliquid futurũ / sicut in facto
sananone filii regis ostensum ē
dño dicente Nisi sig̃ et p̃digia
videritis nõ credetis. p hoc enim
q̃d viso miraculo sanitatis in
filio illius / pplures crediderunt /
pr̃ verbo illius cum sub signi firmitã
q̃d pauciores videoꝝ creditura
cẽt in deũ esse signũ q̃d utiq;
in se cõtinet / quidda sc̃z mira
bile et quidda futurũ Et verbo
p̃digia dicunt̃ quasi porro digita
vl̃ directa / eo q̃d aliquid futuri
tãmodo ostendant / qui digito
ostendendo Dig̃ aut̃ et p̃digia
p uno accipiũt̃ in hoc loco. mira
cula viz q̃ p virtutem ſpūs ſc̃i opa
bant̃ Ita ut ab ihrlim usq; in
illiricũ plena me fecisse euvange
replevisse videar. Illiricum plurima
ē ut dicimus / est aut finis asie
et principiũ europe Dicit aut
p̃dictum euglium Quomodo /
nõ ubi nõdum ē xp̃s a p̃dicatoribus
sue ut me ei ia credere[n]t / ne
sup alienum fundamẽtum edificare
non p̃dicam magis ubi ubi xp̃s ia
cẽt p̃dicatus et crederet̃ si ubi
penitus ignorabat̃ ne sup alioꝝ
p̃dicatõe et fidem ponerem
meam Plurib; go ipe iacebat fũ
damẽta fidei / et ipe erigebat
parietes Illis utiq; p̃dicabat
de quibus olim dictũ ē Quibus
non ē annũciatũ ꝙplebũ /

de eo id ē de x̄o Videbāt ſ illū
ꝑfidem et ſ nō audiret illū eū
ꝑdicātē. nitelligent ꝑdicatiōi
aplō. ꝑ qđ ſ opus ꝑdicationis
impediebat ad edificationē
ūbi venire ad vos Q̄ romanā
nā nō impediebat a ſathana
ſz ab vtilitate ꝑdicatiōis. ut p̄m
ecclīas fundaret ille. ꝑmodū
ad dexteras ꝑgeret nationes
nūc go vltimū locū nō habentē
patriū a ꝑdicatiōe illis regio
nibus Cupidinē ar habentē. ad
vos ex multis precedentibus annis
cū m hyſpaniā ꝓfiſci cōperio
ſperio ſ ꝑteriens videā uos. et
a vobis deduci illuc. ſi vobis
pmiū ex pte fruitus fuero. Vi
det h̄ m achaia poſitus dicē ap̄
cormithyi cruitatē eq̄ puincie
ſ vtiq̄ achaia victa ē. a romanis
est macedonie In ſ̄bus locis
degens cū ſingula ſ̄q̄ pagōſſ
euglīm ꝑdicans. m his diuturnat
ſmiba m quibus x̄s nūdū fuerat
ꝑdicatus. et ne m noē dei vm
ūſa rēplesset. deſignat ꝑsōā adēē
tpe q̄ deſiderū ſuū dū adimple
videndo ſz eos qui rome moza
bāt Venit ar hūs ſ̄q̄ ſēm emnie
videbat et quos nūdū in corpe
aduenerat p̄ſēā ſui et zelū
dānone moderatius poſſet
Deſiderabilia et ſuſcepimus
bona. ſ cito metuima auferēda
ſeruiuus vō negligimus. ad nos
diuitus poſſidere credimus
fruitē cū delectatione et gau
dio aliquid poſſidere vl nm
plecti et videre Vnicuiq̄ ſ anīe
verā ad vos ꝓfectū ihū m
miſtraze ſanctis Deus appellat
illos ſ ꝑ x̄i amore oīa ſua re
liquerant aut vendiderant.
et ꝑciū illoꝝ ſ ad pedes aplō
attulerant vl eos q̄ deꝑdati ſūt
fuerant a nūdis nō credentibus
quos laudat in epla ad hebreos
inquiens Rapinā inquit bono
veſtroꝝ cū gaudio ſuſcepiſtis
de iſtis etiam dicit iſaias.
Et qui receſſit a malo. eo ꝓpe
patuit Iſti deus ſ ꝑpia religiāt.
vel qui expoliati fuerant. qui
ſciam predicandi nō habebāt
ut ad predicandas gentes poſſet
mitti. erant in ihm varīe
virtutes ꝓphetie. ſ̄mones
ſcientie. ſ̄bus ap̄li de ſingulis ꝓuinciis
et locis in quibus ꝑdicabāt
quicquid perimus argenti
auri frumenti veſtimentoꝝ
accipiebāt. eis minīe ſatisfaciebāt.
maxīe tri paulo qui pluribus
gentibus predicabat. vnde
dicūt doctores. ſ aliqui am
plius ſ̄ tres aut quinq̄ modios
auri eis mittebaſſt Obtu
lerunt in macedonia et achaia
ſ. ſem et bonū viſum ē illis
conſolationē aliquā facere. mu
nerum. in paupes ſcoꝝ qui
ſunt ihrlm in macedonia et
achaia. q̄ et achaia vocāt. in q̄
et ipſi eq̄ achaiā diuinitus
ꝓuincie ſunt nobiliſſime ꝓfec
ſibi adiacentes. quas ap̄li
ecclīis repleuit Placuit n
eis et debitores ſunt eoꝝ

vendi

Quid acceperūt macedones
et achaici siue achai a scīs q̄
sūt ihlm ut eoꝝ debitores
essent. Quibus modis erant
debitores eoꝝ vl̄ quos m fide
p̄fessos a quorū aplis et
p̄dicatoribus eruditos vl̄
ip illoꝝ exemplo et doctrina
p̄fecerant vl̄ etiā ip vnq̄ fidei
erant. et vnū deū p̄mū hītes
frēs erant m fide Quibus em
xp̄m qui sunt frēs qui frēs
m fide debitores sibi sunt ut
alter alterius onera portent
Vel et quarto modo mtelligi
m hoc esse debitores eoꝝ
ip illi die ac nocte p salute istoꝝ
illorū orōibus mistebāt ut
fides xp̄i i eis roboraret. Quod
si eoꝝ spūalū bonoꝝ ptīpes
fī sunt gentiles debent et ī
tēporalibus mīstrare eis. Hīs
dem modis erāt ptīpes eoꝝ
quibus et debitores Et ē sēsa
Jam ip m spūalibus rebus illi
p̄stant istis supplemētum
et qđ m se non hīnt habent
m illis. iustum ē ut m tēpo
ralibus bñficijs eis subueniāt.
Hoc ergo opus mīstrationis
cū ḡsummauero id ē cū p̄fecto
et assignauero eis frūm hūt
collationē uīz muneris. quā
eis mittūt. p me fideles
p̄fectos p vos m hispaniā
Congrue aūt dixit p̄fectos
p romanos m hispaniā seu
ip euntibus de achaia m hispa
niam m medio itinē roma hā
bet. Desīdero aūt quō veniens ad
vos mhabūdātia benedictionis
xp̄i veniam. Spūi arhetico
afflatus talia cum securitate
dicebat Qđ aūt dicit mhabū
dantia bñdictionis xp̄i veniā.
tale ē. ql̄e et illud qđ mexordio
huius epl̄e dixit. Desidero īgens
venire ad vos. ut aliquid gr̄ē
spūalis impartiar vobis ad
confirmādos vos Inhabūdā
tia benedictionis veniā. id ē
m plenitudine vīrtutū. ut mea
p̄dicatione qđ minus habetis
m fide p̄fectionis. et virtute
miraculoꝝ q̄ opabar apud
vos roboremini m eadem
fide. ī caritate. m cet̄is rēbus
spūalibus suo aduētu suppleant.
Obsecro vos frēs. romam
p dñm nr̄m xp̄m. et p cari
tatem spūs sc̄i. id ē p dilēcōnē
quā debetis habē erga deū
et p̄xīm. q̄ p spm sc̄m dat
fidelibus. ut adiuuetis me
m orationibus ad deum.
id ē. apud deū. ut liberer ab
infidelibus. q̄ sūt m iudea
et obsequium mei. id ē. mīsterij
vel obedientie mee. oblatio
accepta fiat scīs ut veniam
ad vos m gaudio. cū voluīte
dei et refrigerer vobiscum.
Ille q̄rit refrigerari. qui calore
solis urit. vel q̄ pugnādo vl̄

luctando calefit atq; lassatur/
Et bt̄s aplūs fortit̄ pugnabat/
cont̄ philosophos cont̄ mdeos/
cont̄ hereticos· ideoq; desidera/
bat ad tempus tam corpe q̄
spū q̄ esse vñ ipe dicit quodā
loco Di ad bestias pugnaui ephesi
bestias ibi apellat philophos et
hereticos Ideo aut exorabat ut
romam suis oratiombus ei sub
uenirent· qr timebat dū veniret
ihrm ab infidelibus iudeis et
retrudi in cruciem· vl occidi/
et nō posse neq; frīs differre mu
nera et oblatiōem suam· neq;
postmodum venire ad romam
sicut in desiderio habebat Hinc
decurit post pontificū superbia et
platorū atq; principū et potetū
huius seculi· q̄ dedignant exo
rare subiectos suos· q̄mq pro
eis orationes precesq; fundāt.
Di em ille qui aplūs et pōtifex
erat oīm gentiū· oīq; gnata
spūs scī repletus nō est dedig
natus auxilium subiectorum
expetē in oratiombus· q̄ntoma
gis isti· qui plem sunt rapan
tate· superbia· ommq; nephario
actu· non debent dedignari·
Itaq; mntandus ē oībus vnibq
Deus aut pacis sit cū oībus
vobis amē· Deus pacis mtel
ligit̄ sancta trinitas ty mā
reconsiliatū ē genus humanū·
et cuq dono pax et concordia
dat̄ cūctis fidelibus. Et satis

pulchra in pace firmauit Duob⁹
pplīs in concordiam reuocatis.
ostendens q̄ non nisi in pace
ficus deus pacis qui pacem
prestat possit habitare Ca xvi
Dominus ergo autem
vobis phebem sororem
nr̄am· nō carne sed cōmunē
in fide· q̄ ē in misterio ecc̄ie·
q̄ est centris cenchris· ut eam
suscipiatis in dño digne scīs·
hȳ ē sicut cōuenit sanctis· suc
ut quidā codices hñt· digne
scīs· id ē habūde et humane·
et assistatis ei· id̄ auxiliemini
et auxiliū prebete· in quocūq;
negocio· siue causa auxilij·
indiguerit vīa Cenchris portus
ē corinthi· vbi erat ecc̄ia fide
liū cui mistrabat phebes nobi
lissima matrona· victum et
vestimentū ut pote fidelissima
in fide xpi. Ergo tunc temporis
q̄n aplūs istam scribebat epla̅m·
romam orbis gentib⁹ imperа
bant· et si quis nobiliū preci
puā causam habebat ex aliq̄
negocio· siue ex oppressione
aliorū· siue ex pdoruū· vl ma̅
gnitudine rationis romam cō
currebat· ubi erat imperator·
et iudices eorū. Potuit ergo
fieri ut phebes matrona· ob
huiusmodi causam tunc
deueneit romā· Quappr̄
propit aplūs credentibus
ut ei in oī negocio auxiliū

prebeȝent ſiue m veſtibus ſiue
m victu vl' aliquo ſubſidio tpali
Reddit cauſam ire talia p̄
tipiat Item ipa aſtitit id e
minſtrant · et auxiliu p̄buit
multis et michi ip̄i Salutate
priſcam et aquilam adiutores
meos · m p̄dicatiõe · videl; et
alijs opebus Qui p aiã mea
ẽpr vitã meã · ut illam ſeruã
rent · ſuas ſeruices opoſuerũt
periculoſe ſupponẽtes · Priſca
ipa e q et priſcilla appellat
m actibus apl̄oz · et erat iudea
gne · vxor aquile iudei · qui
quodam tpe dñ iudei vellẽt
apud cormithum paulũ occi
dere · oppoſuerunt ſe m medio
et liberauerũt eũ vñ et ſubdit
Quibꝫ nõ ſolũ ego paulus
grãs ago p hoc factũ · ſi et
cuncte eccleſie gentiũ · q̄bus
ego p̄ſum · qr p mcam p̄dica
tionem ad fidem veniunt
Iſte e ak aquila et priſcilla vr
vxor eius · apud quos manebat
paulꝫ · cormitho poſitus · quia
eiuſdem artis labouꝝ miſtrabãt
eis et paulꝫ · ſtructure · vz · ta
bernaculoꝝ · q̄ et ſkenofacto
ria ars appellat Sutores
etem erant · et fuebant ex pelli
bus ſiue lmtheamimbꝫ tabe
nacula et papliones · i q̄bꝫ
maxime ſazacem habitabant ·
vendebantꝫ ea q̄ opabant ·
vendẽꝫ vuebant De hys
veõ ita legit m actibus apl̄oz ·
Poſt hec deſcendens paulus
ab athenis venit cormithum · et
inuento ibi quodam iudeo nõie
aquila ponticu genẽ qui nup
venerat ab italia priſcilla
vxor eius · eo qd p̄cepiſſet
claudius imperator diſcedere omẽs
iudeos ab vrbe roma · eo q
ſeditioſi eſſent adiecit eis · Et
qr eiuſdem artis erant mane
bant m vnũ et opabant ſil'
Erãt em artifices tabernaculoꝝ
ut diximꝰ et ſutores coponẽ
tes tabernacula · ex pellibus
ſeu cutinis lmtheis Sed q̄ſtio
hic oritur · cum m actibus apl̄oz
dicat · ſicut paulo ſup̄ oſtenſũ
e q apud cormithũ · ſimul hoſpi
tabant paulꝫ aquila priſcilla
quare m hac epl̄a · a cormitho
eis ſalutaria verba ſcribebat ·
quaſi rome degentibus Que
ſtio ſoluit q pulſis iudeis ex
urbe p̄cepto claudij cormithũ
iſti duo venerũt · rurſus q
reddita libertate redeundi i
morte ceſarꝰ reuerſi ſunt ro
mam · ubi eos apl̄s nunc ſalu
tat · horum ꝰ etiã domeſticos
et vernaculos ſalutat · quos
et eccleſiam appellat dicens ·
Et domeſticam meam eccl̄iã
ſ ſaluto Salutate epheniũ
dilectũ m qui e p̄mus aſie ·
Hic epheniꝰ videt p̄mꝫ redi
diſſe ex aſia · vñ p̄mittit illũ

asie vocat · sue qz p̄mus oīm
credidit · sue etiā qz magne dig
nitatis atq; nobilitatis erat Idcō
aūt ystus mentionē fac fecit ·
ut ostēderet etiā ad fidem vemē
ac p hoc invitaret p̄mos roma
norum ad fidem Salute maiaz
q̄ multū laborauit in dn̄o cōf
ficiū sz sue p̄dicationis fem
mis sui seruus impendendo p
domos · nā in ecclesia nō doce
bant mulieres ꝛ vri · qz ipe
aplūs hoc phibebat dicens · ut mu
lieres in ecclesys taceant Salu
tate andronicū et iuliam cog
natos meos et cōcaptiuos
qui sūt nobiles ī aplis qui et
ante me fuerūt in xp̄o Pt fiet
ut sēm eandē ysti cognati sue
rūt apli · unde simulq; existēs,
et sūt ecules effi gre sedis
ob gr̄am fidei · sicut et paulq
q̄n appellauit cesarem credide
rūt aūt ante illū in x xp̄m et
nobiles habiti sunt in aplis ·
id ē apud aplos duodecim ·
Ode quibus et illud intelligi
p̄t · qz fortassis ex illis septua
ginta duobq; aplis fuerint et
ipi nobiles Salutate eos qui
sunt ex aristoboli domo Iste
aristobolus congregator intel
ligit² fuisse frem in xp̄m cre
dentium · cuiq; factum sit
pbat · ut eius discipulos sua
salutatione dignos ducat
Salutate apellem pbum ·
licet quidam ex hoc faciant
duo gre nomā dicentes una,
Salutate inquit apellē pbū
t · pbatum in fide et laude dig
pbū etem dicmq; pbatum
et laudabilem Salutate eos
qui sunt ex narcissi domo Iste
narcissus ut in alys rodulpq
inuenit² pbatus erat tūc tpis ·
Salutate rufum electum in dn̄o
id ē · p̄motū ad sacerdociū
et mrem eius atq; meam ·
gre adoptionē amorus · Iste
mulier magna religione pol
lebat · q̄ apud aplm ty donū
gre meruerat ut mr̄ ab illo
vocaret² · Nā cū putandū ē
ī ystis salutationibus tamq;
fieri · p singulos quosq; laudis
et salutationis differētiam ·
qui eē sit · qz xp̄s loquit²
in paulo certus ē · qz p vite
merito alius quidē pbus dr̄
ab eo / alius fidelis / alius labo
rans in dn̄o / alius electus ·
ut hic raphus · de quo nūc
sermo ē / electus in dn̄o salutat²
et mr̄ illius mr̄ apli indu
cit² causa sūma dilectionis Sa
lutate invicem in osculo
sancto · id ē · in osculo non
ficto / vl' subdolo / quali oscula
tradidit iudas salvatorē /
vl' quali osculant² mestri
alios causa immundicie · qđ
osculū nō castū vocat² ·
sz osculū collubrinū qđ ē

sensus Jam qz ego nō sū pñs
vos possim oīs osculaū · osculaimur vos murem mei amoris
causa/trū qz repetitis explām Et
hoc loco alys filiabus nos tradit
ecclesie ut cōuenientes fideles
in ecclesia ad audiendū vbū di
uinū · missarūq; celebrationē ·
post orationes/osculo dilectoms sus
cipiant se mutuem · Rogo vos
frēs ut obseruetis eos qui dis
sensiones et offendicula faciūt
id ē declinate ab illis q̄ diuisiō
dias qz rixas mouent inter
vos. Cont pseudo aplōs · et iudeos
nō rtē credentes loquit ista ·
huiusmodi enī · s̄ homines qui
dissensiones generāt · nr vos
disturbendo de domo in domū ·
adulantes quibusdam · et laudāb
quosdā/ alys vēo detrahentes · et
conturbantes vnū aduersus alterū
p detractiones · non seruiunt xo
sz suo s̄ ventri · qz ideo adulant
alys · detrahentes alys · ut possint
suum ventrē adimplere. Et p
dulces sermones et benedictiones
seducunt corda innocentū Ad
hoc inquit pōdicunt et dulces
sermones adulationis et bñdi
bñdictionis pferūt · ut corda
simplicū frm seducē possint
et innocentū eoz auferre valeāt.
Q vrā enī obā · q̄ obedistis
euāgelio venientes ad fidem
in omnē locū vrē potestatis
diuulgata ē hoc ē qd in pīn
cipio hui⁹ epl̄e dixit Grās ago
deo meo qz fides vra annūciatur
in vniuso mūdo Gaudeo igr in
vob o romani qz credistis sicut
et ego Sed volo vos sapientes
in bono · ut quisquid bom sapitis ·
totum opē satagatis implere Sī
plices autem in malo ut pueri
et omnia q̄ mala sunt pueris et
cōtemptatis Dilē ē hoc illi dicto ·
quod ad corinthios scribens dic
malicia puuli estote · sensu autē
pfī sitis Ut si diceret alys vōbis
bonū sapere faciendo · malum ig
norare vitando · et ita in vobis
implebit qd̄ subsequit · Deus aūt
pacis · q̄ patrem amat · et patrem
tribuit suis · conteret sathanam
sub pedibus vris Sathanas ē
lingua nra int̄pretat aduersarius ·
et pt significare milior loco diabolū
et nero nem · q̄ xpianis aduersabā
Possumus et omīa aduersa p hoc
nomen intelligē · q̄ auē ad deum
tendenti resistunt et aduersant
q̄ exorat aplus conteri et subiici
potestati illoz Deus pacis · cui
par placet · conteret qd̄ contra
riū est pacī · i dissensiones opā
Qd̄ aūt dicit sub pedibus · vel
accipiendū ē · sub ptūte · vel cita
in breui tpe · et velocit Salu
tat vos timotheus adiutor
meus · in pdicatiōe et lucius
et iason i sosipater cognati
mei Thymotheum adiutorem
suū dicit · omīb; simul cognatos
appellat Et quidem de thymo
theo plenissime fert testimonis

aplōz q̄ fuerit ex derben filius
mulieris vidue fidelis p̄ri gentili.
Ipē q̄ aplūs dicit: q̄ ꝑtēn rogā
uerit eum manē epheso. ut
denūciaret q̄busdam ne aliē
docerent. neq; attenderent fabu
lis et genealogiis infinitis.
lucrū aūt quidē phibent ipām
lutrī ee. q̄ euāgelium actus q̄
aplōz scripsit. Beatus aūt aplūs
nō curat de ꝑpetuitatibus nōm.
ꝑ eo q̄ solebant noīa mterdum
sēdm̄ declinatiōnē. mterdum
etiam sēdm̄ grecum romanūq;
ꝓferri Jason ipe est. cuius men
tionē liber actuum aplōz fit.
Sosipater filius p̄ri berocensis.
Salutat vos gaius Iste e gaius
cōceptiuus. qui baptizatus e
ab ipō sicut dicat m epla ad corī
thios Gr̄ās ago deo meo eo q̄
neminem vr̄m baptizaui nisi
crispū et gaiū Saluto vos
ego tertius q̄m nomē e scriptoris
credentis. q̄ aplō dictante hāc
eplām scripsit. Qui cōgressit aplūs
suo noīe plebem romanā salu
tare. Et notat tertius noīe. nō
numero Salutat vos erastus
cuitatis arcarius Erastus arca
rius erat ciuitatis corinthe oz
t p̄mceps vl' dispensator. qui
p̄erat arche vbi ponebat tensus
regis tributorū vl' victigalium
Ad' aūt addit epla. et quartus
fr̄. ꝑm̄ nomē e sicut tertius.
Gr̄ā dn̄i nr̄i ihū xp̄i cū oīb; vob

amen Gr̄ā dr̄ gratis data.
et noīe gr̄e debemus mtelige
quicquid bom gratis ꝓpiunt
a deo. fidem spem cari
tatem remissionē q̄ p̄cōrum
Ei aūt honorē sc̄la sc̄lorū
q̄ ꝑ potens e vos cōfirmare
m fide ꝑfr̄i et omni bono
uarta a euāgeliū meū. ut
sitis vig. ihū confirmati. sī
moner euangelium. nd' predico
et de eo mihil vobis desit.
Ad' aūt subdit. sēdm̄ p̄dicatiōē
ihū xp̄i. ipm̄ e nd' et euāgeliū
q̄ xp̄s illud p̄dicauit. sēdm̄
reuelationē misterii tacti.
id e abscondit temporibus
eternis Etna tpa mtellige sēla
vmissa. q̄ p̄cesserunt mūdi
exordiū a cuiq; homine creato
potuit reuelare misterium
sce trinitatis et misterium
dominice incarnationis. pas
sionis. et retrā talia Sed
nolunt tam venerabile miste
rium. nisi pauris inotescere
p̄sertim cū homo neglecto
deo. sibi se totum a diabolo
cōgesserit Igit a tribus eternis
q̄ p̄cesserunt creationē mūdi.
et ut ita dicamus ex eo quo
mūdus cepit esse. tacitum
occultūq; fuit misteriū sce
trinitatis. nd' nūc manifestatum
xp̄i patefactum e. ab ipso
xp̄o. scripturis ꝓfetarū ꝑhar.
qui de illo misterio aliqn

aptis aliq̃ obscuris ꝓphetauerũt
sermonibus. Ubi gr̃a. Dicit
moyses In pr̃cipio fecit deus
celum et terr̃a et spũs dei
ferebat sup aquas ꝗre t̃mtas.
si nõ msi in paucis mtelligere
bat. Quid dicit xp̃s. Cum
venerit paracletus quẽ ego mitt̃
vob a p̃re spm veritatis. Et alibi.
Baptizate omẽs i nõie p̃ris
et filij et spũs sancti. De na
tiuitate q̃ illius dicit ysaias
Ecce virgo cõcipiet et pariet
filiũ. natus ẽ xp̃s de v̄gine
patefecit mysteriũ ꝓphetice
scripture. De sepultura etiã
illius dicit idem ꝓphã Erit
sepulchrũ eius gloriosum.
Sepultus ẽ xp̃s. patefactũ
ẽ illud misteriũ qđ latebat
Quid plura Surgens a
mortuus. aperuit discipulis
sensũ, ut mtelligerent scripturas. Illis mtellectis et cofirmatis. cognouerũt iã ee cõpletũ misteriũ
et manifestũ. qđ antea latebat.
Condonãtibus eis et adimplet
de xp̃o de cõceptione natiuitate morte. atq; ascensione.
mysterijs et ceteris ꝓphetijs
patrumq; hostiarum. nulla iam
remanet dubitatio. quin ꝓphãs
patefactũ mysteriũ a seculis
et temporibus ex̃tens occultũ
Ordinem p̃ceptũ ex̃t dei. qui
p̃cepit filius dei. q̃ vnius
substãtie ẽ cũ p̃re et spũ sco
dicens Euntes in mundũ vniũsq;
p̃dicate euangeliũ oi creature.
et baptizate omẽs gentes i nõie
p̃ris et f et spũs sancti. ad obe
dientiã fidei. in oibus gentibus.
id. ẽ ut omẽs gentes obediãt fidei
et euangelio eius. qđ ergo dicit ei
glã et honor ī scla. manifestãe
voluit subiugens Soli sapienti
deo cognito p ihm xp̃m. i. p̃ri
et filio et spũ sancto. q̃ vnius
substãcie sunt. et q̃ mtate
vnus ẽ deus. Deo dicit cognito
p ihm xp̃m. qr p illũ cognitus
et manifestus ẽ. deus p̃r et spũs
scũs misteriũ viz. t̃mtatis.
Sapiẽs ãt deus. nõ ex accidente
dono sic salomõ. aut aliquis
homõ. si essentialit dicit sapiẽs.
et ẽ. qr michil ei ẽ aliud ee q̃ sapiẽtẽ ee. nec sapiẽtẽ ee q̃ ee
t̃mtis hoc ꝓprie n̄ ergo apertior habet
in q̃ scripta ẽ epla Nam qđ dic
ei honor et glã. i postea addit
rui cũ sufficeret qđ p̃missũ l̃ebat
ei glã musicato mẽ tõmb grãe
usus ẽ Et qđ dicit ī scla sclõrũ
more sacre scripture tenuit. ĩmẽ
sitatem tẽpoz. p hoc voluit de
signare Et tale ẽ ac si diceret
In oia futura secula honor et
glã sit oipotenti deo Amen
aut suppositũ. qđ ẽ nutamẽtũ
vl affirmatio in lingua hebrea
latine ãt sonat verũ. ut cõfirmet
oia vera ee q̃ ex totũ textũ hoc
epl̃e scripta sunt. Amen epla ad Rõ